

Службен весник

на Република Македонија

Број 38

24 февруари 2014, понеделник

година LXX

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
1085. Закон за националната инфраструктура на просторните податоци на Република Македонија.....	3	1095. Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за утврдување на вредноста на бодот за платите на припадниците на судската полиција за 2014 година.....	70
1086. Закон за контрола на емисии од испарливи органски соединенија при користење на бензини.....	14	1096. Одлука за утврдување на геодетски работи за посебни намени од значење за Република Македонија.....	70
1087. Закон за планински патеки.....	41	1097. Одлука за дополнување на Одлуката за основање на Јавното претпријатие „Стрежево“ - Битола.....	70
1088. Закон за изменување и дополнување на Законот за вработување и работа на странци	57	1098. Одлука за запишување на право на сопственост на недвижна ствар во корист на Република Македонија во јавната книга за запишување на правата на недвижностите	71
1089. Закон за изменување и дополнување на Законот за социјалната заштита	58	1099. Одлука за давање согласност на Годишната програма за работење на Агенцијата за планирање на просторот-Скопје за 2014 година	71
1090. Закон за изменување и дополнување на Законот за агенциите за привремени вработувања.....	61	1100. Одлука за давање согласност на Годишниот финансиски план на Агенцијата за планирање на просторот-Скопје за 2014 година.....	71
1091. Закон за изменување и дополнување на Законот за семејството	62	1101. Одлука за престанок и за давање на трајно користење на движни ствари на Казнено поправната установа Затвор Битола - Битола	71
1092. Закон за изменување на Законот за превоз на опасни материи во патниот и железничкиот сообраќај.....	64		
1093. Закон за изменување и дополнување на Законот за заштита на културното наследство	65		
1094. Закон за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва.....	65		

	Стр.		Стр.
1102. Одлука за дополнување на Одлуката за основање на Службата за општи и заеднички работи на Владата на Република Македонија.....	72	1116. Одлука за издавање на Лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување во краен случај со електрична енергија.....	94
1103. Одлука за престанување на важењето на Одлуката за давање согласност на Решението за отстапување на одземен предмет со правосилна одлука на Министерство за образование и наука.....	72	1117. Одлука за утврдување на продажна цена на природен гас за месец февруари од 2014 година.....	98
1104. Одлука за престанување на важењето на Одлуката за давање согласност на Решението за отстапување на привремено одземени предмети на Министерство за внатрешни работи	72	1118. Одлука за определување највисоки цени на одделни нафтени деривати утврдени согласно Методологијата.....	98
1105. Одлука за престанување на важењето на Одлуката за давање согласност на Решението за отстапување на привремено одземени предмети на Министерство за здравство	72	1119. Решение за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија.....	99
1106. Одлука за отворање на Почесен конзулат на Република Македонија во Република Азербејџан, со седиште во Баку.....	73	1120. Решение за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија.....	100
1107. Решение за именување на Почесен конзул на Република Македонија во Република Азербејџан, со седиште во Баку.....	73	1121. Решение за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија.....	101
1108. Исправка на Одлуката за престанок и за давање на трајно користење на движна ствар на Министерството за здравство	73	1122. Решение за измена и дополнување на Решението за за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија.....	101
1109. Правилник за изменување на Правилникот за формата и содржината на обрасците на легитимациите за приватно обезбедување, начинот на нивното издавање и употреба	73	1123. Решение за измена и дополнување на Решението за за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија.....	101
1110. Правилник за формата и содржината на образецот на службената легитимација и начинот на издавање и одземање на легитимацијата на инспекторите на Управата за наменско производство	75	1124. Решение за измена и дополнување на Решението за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија.....	102
1111. Правилник за начинот на категоризација на филмовите, за облиците на акустично и визуелно прикажување на категоријата на филмовите и за временските периоди во кои може да се прикажуваат филмовите што можат штетно да влијаат врз физичкиот, психичкиот и моралниот развој на децата и на младите	77	1125. Решение за измена и дополнување на Решението за за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија.....	102
1112. Одлука за изменување и дополнување на Одлуките за формирање на општинските изборни комисиии.....	80	1126. Правила за пазар на електрична енергија.....	102
1113. Одлука за издавање на Лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување со електрична енергија.....	82	1127. Тарифен систем за продажба на електрична енергија на домаќинства и мали потрошувачи.....	124
1114. Одлука за издавање на Лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување со електрична енергија.....	86	1128. Решение за издавање дозвола за вршење работи на застапување во осигурувањето.....	126
1115. Одлука за издавање на Лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување со електрична енергија.....	90	1129. Објава за стапката на трошоците на живот и платите за месец јануари 2014 година	127
		Огласен дел	1-64

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

1085.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НАЦИОНАЛНАТА ИНФРАСТРУКТУРА НА ПРОСТОРНИТЕ ПОДАТОЦИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Се прогласува Законот за националната инфраструктура на просторните податоци на Република Македонија,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 19 февруари 2014 година.

Бр. 07 – 1057/1 Претседател
19 февруари 2014 година на Република Македонија,
Скопје Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН
ЗА НАЦИОНАЛНАТА ИНФРАСТРУКТУРА НА
ПРОСТОРНИТЕ ПОДАТОЦИ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

ГЛАВА I

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Со овој закон се уредува воспоставувањето, организационата структура, одржувањето и управувањето со националната инфраструктура на просторните податоци на Република Македонија (во натамошниот текст: НИПП), како и услугите кои се однесуваат на просторните и непросторните податоци содржани во збирките на просторни податоци.

(2) Овој закон се применува само кај изворната верзија на збирката на просторни податоци во случај кога различни субјекти поседуваат или некој друг поседува во нивно име повеќе идентични примероци на иста збирка на просторни податоци.

Цел на НИПП

Член 2

(1) Целта на воспоставувањето на НИПП е да го олесни пристапот, размената, употребата и дистрибуцијата на стандардизирани просторни податоци и услуги на ефикасен, ефективен и усогласен начин.

(2) НИПП воспоставува технолошка, правна и административна рамка за меѓуинституционална соработка која ги поддржува иницијативите за е-влада и го овозможува интегрирањето на просторните податоци од различни извори во една мрежа.

Значење на изразите

Член 3

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. “Национална инфраструктура на просторни податоци” се метаподатоци, збирки на просторни податоци и услуги за просторни податоци; технологии; договори

за размена, пристап и користење; механизми, процеси и постапки за координација и следење што се воспоставени, функционираат и се достапни во согласност со овој закон;

2. “Просторни податоци” се податоци кои имаат директна или индиректна врска со одредена геопросторна положба или географско подрачје;

3. “Збирка на просторни податоци” е препознатлива збирка на стандардизирани просторни податоци;

4. “Услуги на просторни податоци” се активности кои се извршуваат над просторните податоци од збирките на податоци или над метаподатоците со примена на софтверско решение;

5. “Просторен објект” е апстрактно претставување на појава од вистинскиот свет поврзана со просторна локација или географска област;

6. “Аналитичка единица” е простор определен со координатна мрежа, статистичка единица, административна единица и друг простор кој е предмет на анализа;

7. “Метаподатоци” се информации кои ги опишуваат збирките на просторни податоци и услуги со просторните податоци и овозможуваат нивно откривање, инвентаризација и употреба;

8. “Интероперабилност” е можност за комбинирање на збирките на просторни податоци и интеракција на услугите без постојана мануелна интервенција која резултира со поврзани збирки на просторни податоци што имаат зголемена додадена вредност;

9. “Геопортал” е веб базирано софтверско решение кое овозможува пристап до НИПП;

10. “Субјекти во НИПП” се државни органи и други правни лица во Република Македонија, согласно со одредбите од овој закон;

11. “Трета страна” е секое физичко или правно лице што не е субјект во НИПП;

12. “Надлежно тело” е Советот на НИПП воспоставен од Владата на Република Македонија во функција на управување со НИПП;

13. “Услуга за откривање” е услуга што овозможува пребарување на збирки на просторни податоци и услуги врз основа на содржината на релевантните метаподатоци и прикажување на содржината на метаподатоците;

14. “Услуга за преглед” е услуга што овозможува преглед, навигација, зумирање и одзумирање, движење низ или покривање на збирки на просторни податоци што може да се видат, преглед на појаснувачки информации, како и содржината на релевантните метаподатоци;

15. “Услуга за преземање” е услуга што овозможува директен пристап и преземање на копии на збирки на просторни податоци или на делови од такви збирки;

16. “Услуга за трансформација” е услуга што овозможува трансформирање на збирките на просторни податоци со цел да се постигне интероперабилност;

17. “Услуга за повикување на просторни податоци” е услуга што овозможува дефинирање на очекуваните влезни и излезни податоци од просторната услуга и работен тек или услужна низа што комбинира повеќе услуги;

18. “Е-комерцијална услуга” е услуга која овозможува прием и обработка на барање, плаќање и следење на испораката на збирката на просторни податоци и услуги преку интернет;

19. “INSPIRE геопортал” е портал кој обезбедува пребарување на збирките на просторни податоци на земјите членки на ЕУ и услугите за податоците, за нивно пронаоѓање и прегледување и

20. “Стратегија за НИПП” претставува среднорочен планско-развоен документ со кој се утврдуваат принципите, целите и приоритетите за воспоставување и одржлив развој на НИПП.

Услови кои треба да ги исполнат збирките на просторни податоци**Член 4**

(1) Збирките на просторни податоци се во електронска форма и се однесуваат за територијата на Република Македонија.

(2) Збирките од ставот (1) на овој член ги поседуваат или се користат од органи на државната управа, единиците на локалната самоуправа, јавните претпријатија, физички и правни лица задолжени за управување со просторни податоци согласно со закон.

Теми на збирките на просторни податоци**Член 5**

Збирките на просторни податоци се однесуваат на една од следниве теми:

1) координатни референтни системи
системи за еднозначно геореференцирање на информации во просторот како група од координати (x, y, z) или географска ширина, географска должина и надморска висина, врз основа на геодетски хоризонтален и вертикален датум;

2) географски мрежни системи (грид системи)
усогласена повеќерезолуциска квадратна мрежа со заедничка точка на потекло и стандардизирана локација и големина на мрежни ќелии;

3) географски називи
називи на области, региони, локалитети, градови и други населени места и друга географска или топографска карактеристика од јавен или историски интерес;

4) управни единици
единици кои имаат или користат административни права и надлежности на национално и локално ниво, определени со закон;

5) адреси
показатели за локација на имоти врз основа на идентификувана адреса, вообичаено изразена преку поштенски код, име на улица и куќен број;

6) катастарски парцели
основна катастарска единица која е дел од земјиштето дефинирано со граници, што се наоѓа во една катастарска општина и му припаѓа на определен носител на право на сопственост;

7) сообраќајни мрежи
патни, железнички, воздушни и водни сообраќајни мрежи и со нив поврзана инфраструктура;

8) хидрографија
хидрографски елементи, како извори, водотеци, акумулации и езера и други водни тела, како и речни корита и речни сливови;

9) заштитени области
област со утврдена природна, еколошка, географска, културна или друга вредност, прогласена и управувана согласно со закон;

10) висински модел на терен
дигитален висински модел за копнена и водена површина;

11) земјишна покривка
физичка и биолошка покривка на земјишната површина, вклучувајќи ги и вештачките површини, земјоделските области, шумите, природните и полуприродните области, мочуриштата и водните тела;

12) ортофотографија
геореференцирани фотографски податоци за површината на земјата добиени од сателитски или од воздушни сензори;

13) геологија
геолошки карактеристики според составот и структурата на тлото, вклучувајќи ги и камената подлога, подземните води и геоморфологијата;

14) статистички единици
единици за собирање, споделување и користење на статистички информации;

15) згради и други објекти
географска локација на згради и други објекти;

16) почва
претставува земјиште погодено за земјоделско, шумско и друго производство, определено според природните својства (длабочина, матичен супстрат, структура, текстура, физички и хемиски својства, дренажност, висина на потпочвените води и друго) и други природни услови (експозиција, наклон, надморска висина, карпи, каменитост, ерозија, водолежност, водоупливност и друго);

17) користење на земјиште
земјиште окарактеризирано според неговата моментална и идна планирана функционална или социоекономска намена (станбена, индустриска, комерцијална, земјоделска, шумска, рекреативна и друго);

18) човеково здравје и заштита
податоци за географската распореденост на доминантноста на патологиите (алергии, респираторни болести, канцерогени заболувања итн.), информации што укажуваат на ефектот врз здравјето (биомаркери, пад на плодноста, епидемии итн.) или на состојбата на луѓето (замор, стрес итн.), кои се директно поврзани (загадување на воздухот, хемикалии, намалување на озонската обвивка, бучава итн.) или индиректно поврзани (храна, генетски модифицирани организми итн.) со квалитетот на животната средина;

19) услуги од јавен интерес
опфаќаат комунални инфраструктури за отпадни води, управување со отпад, снабдување со енергенс, водоснабдување, комуникациски услуги, административни и социјални услуги (јавна администрација, центри за заштита на граѓаните, училишта и болници);

20) системи за следење на животната средина
локација и функционирање на системите за следење на животната средина, вклучувајќи набљудување и мерење на емисиите, на состојбата на медиумите на животната средина и на другите параметри на екосистемот (биодиверзитет, еколошки услови за вегетацијата итн.), од страна на или во име на субјектите во НИПП;

21) производни и индустриски капацитети
индустриски производствени зони, вклучувајќи ги и постројките за интегрирано спречување и контрола на загадувањето, капацитетите за екстракција на вода, експлоатација на минерални сировини и зони за складирање;

22) земјоделски и аквакултурни капацитети
земјоделска и сточарска опрема и производствени капацитети, вклучувајќи ги и системите за наводнување, оранжериите, фармите и рибниците;

23) распореденост на населението - демографија
географска распореденост на луѓето, вклучувајќи ги и карактеристиките на популацијата и нивоата на активност, собрани според статистичка единица;

24) подрачја за управување, ограничување и регулирање и единици за известување

управувани, регулирани или користени области за известување на меѓународни, европски, национални, регионални и локални нивоа. Тука спаѓаат депонии, ограничени области околу извори на свежа вода за пиење, зони чувствителни на нитрати, регулирани канали на води, области за депонирање на отпад, зони со ограничување на бучава, области со дозвола за истражување и експлоатација на минерални сировини, области на речно корито, релевантни единици за известување и области за управување со крајбрежна зона;

25) природни ризични зони
подрачја подложни на природни опасности (како атмосферски, хидролошки, сеизмички и други појави, кои поради својата локација, сериозност и зачестеност

имаат потенцијал негативно да влијаат врз општеството), на пример, поплави, лизгање на земјиштето и негово тонее, лавини, шумски пожари, земјотреси и друго;

26) атмосферски состојби
физички состојби во атмосферата, претставени преку просторни податоци засновани на мерења, на модели или на комбинација од нив, во кои се опфатени и локациите на мерењата;

27) метеоролошки географски карактеристики
показатели за временските состојби во моментот на нивното мерење, како врнежи, температура, влага, испарување и брзина и правец на ветер;

28) биогеографски региони
области со релативно хомогени еколошки состојби со слични карактеристики;

29) хабитати и биотопи
географски области што се карактеризираат со специфични еколошки услови, процеси, структура и функции за поддршка на животот на организмите што живеат таму, вклучувајќи ги и копнените и водените области кои се разликуваат по географските, абиотичните и биотичните карактеристики, без оглед на тоа дали се целосно природни или полуприродни;

30) распореденост на видовите
географска распореденост на животинските и растителните видови, собрани и обработени според аналитичка единица;

31) енергетски извори
Извори на енергија како јагленороди, хидроенергија, биоенергија, соларна енергија, енергија од ветер итн., а таму каде што е можно и информации за длабочината или висината на опсегот на изворот и

32) минерални ресурси
сите органски и неоргански минерални материи кои се наоѓаат во цврста, течна или гасовита состојба. Минералните ресурси вклучуваат метални руди, индустриски минерали и други, а таму каде што е релевантно и информации за длабочината или висината на опсегот на ресурсот.

Гаранција за збирките на просторни податоци

Член 6

Субјектите во НИПП гарантираат дека збирките на просторни податоци и услуги, согласно со овој закон, ги содржат најновите верзии.

ГЛАВА II МЕТАПОДАТОЦИ

Член 7

(1) Субјектите во НИПП кои создаваат, односно поседуваат податоци утврдени во членот 5 од овој закон се обврзани да ги создаваат, одржуваат и ажурираат метаподатоците за збирките на просторни податоци и услуги.

(2) Стандардите за метаподатоците поблиску се определуваат со подзаконски акт.

(3) Надлежното тело и надлежните субјекти во НИПП ги преземаат неопходните мерки со кои се обезбедува дека метаподатоците се целосни и со квалитет утврден со стандардите за метаподатоци.

ГЛАВА III ИНТЕРОПЕРАБИЛНОСТ НА ЗБИРКИ НА ПРОСТОРНИ ПОДАТОЦИ И УСЛУГИ

Член 8

(1) Збирките на просторни податоци и услуги за кои се применува овој закон се воспоставени на начин кој гарантира дека тие се меѓусебно усогласени и ги почитуваат спецификациите и протоколите за размена на просторни податоци.

(2) Со подзаконски акт поблиску се определуваат спецификациите и протоколите за размена на просторните податоци утврдени во ставот (1) на овој член.

ГЛАВА IV

МРЕЖНИ УСЛУГИ

Член 9

(1) За збирките на просторни податоци и услуги за кои согласно со овој закон се создадени метаподатоци, одговорните субјекти во НИПП воспоставуваат и управуваат со услугите:

- а) откривање;
- б) преглед;
- в) преземање;
- г) трансформација и
- д) повикување на услуги на просторни податоци.

(2) Услугите од ставот (1) на овој член треба да ги имаат предвид релевантните барања на корисниците, да бидат едноставни за користење и да се достапни за јавноста. Пристап до услугите се овозможува преку интернет или преку други средства за пренос на информации по електронски пат.

(3) Мрежната инфраструктура за услугите утврдени во ставот (1) на овој член ја управува Министерството за информатичко општество и администрација.

(4) Со подзаконски акт поблиску се уредуваат прописите поврзани со услугите од ставот (1) на овој член.

Поврзување со НИПП

Член 10

Советот за НИПП утврдува дали субјектите во НИПП имаат техничка можност за поврзување на своите збирки на просторни податоци и услуги согласно со одредбите од законот кој го уредува електронското управување.

Издавање на дозвола за поврзување со трета страна

Член 11

(1) По барање на трета страна Агенцијата за катастар на недвижности издава дозвола за поврзување на збирките на просторни податоци и услуги, како и на метаподатоците поврзани со тие просторни податоци и услуги, по претходно обезбеден сертификат за функционалност на информатичкиот систем и позитивно мислење од Советот на НИПП.

(2) За издавање на дозволата од ставот (1) на овој член третата страна плаќа надоместок согласно со Тарифникот за НИПП.

(3) Со подзаконски акт поблиску се определува формата, содржината и начинот на поднесување на барањето и на дозволата од ставот (1) на овој член.

Член 12

Агенцијата за катастар на недвижности со решение ја одзема дозволата од членот 11 став (1) од овој закон:

- по барање на засегната страна и
- ако надлежното тело утврди дека засегнатата трета страна престанала да ги исполнува условите утврдени со овој закон.

Јавен пристап до збирките на просторни податоци

Член 13

Јавниот пристап до збирките на просторни податоци и услуги може да се ограничи во случаи утврдени со закон.

Надоместок за услугите**Член 14**

(1) Услугите од членот 9 став (1) точки а) и б) од овој закон се достапни бесплатно за сите корисници.

(2) За услугите од членот 9 став (1) точки в), г) и д) од овој закон се наплаќаат надоместоци што се регулирани со Тарифникот за НИПП.

(3) Податоците добиени од збирките на податоци согласно со членот 9 став (1) точки а) и б) од овој закон се во форма на информација и немаат карактер на јавна исправа.

(4) Доколку субјектите во НИПП предвидуваат надоместоци за користење на услугите утврдени во членот 9 став (1) точки в), г) или д) од овој закон, одговорниот субјект во НИПП гарантира дека тие услуги се достапни со е-комерцијални услуги.

Национален геопортал и INSPIRE портал**Член 15**

(1) Пристап до услугите утврдени во членот 9 став (1) од овој закон се обезбедува преку националниот геопортал.

(2) Националниот геопортал е јавно достапен.

(3) Пристап до услугите утврдени во членот 9 став (1) од овој закон се обезбедува и преку INSPIRE порталот на Европската комисија.

ГЛАВА V**РАЗМЕНА НА ПОДАТОЦИ****Член 16**

(1) Советот на НИПП утврдува мерки за размена на збирките на просторни податоци и услуги меѓу субјектите во НИПП од членот 3 точка 9 од овој закон. Тие мерки им овозможуваат на субјектите во НИПП да добијат пристап до збирките на просторни податоци и услуги и да ги разменат и користат тие збирки и услуги, заради вршење на своите јавни задачи.

(2) Мерките од ставот (1) на овој член исклучуваат ограничувања што создаваат пречки при споделување на збирките со просторни податоци.

(3) За размена на збирки на просторни податоци и услуги, субјектите во НИПП може да потпишат договор со кој го уредуваат начинот на размена на збирките на просторни податоци и услуги. Условите во договорот се целосно усогласени со општата цел за олеснување на размената на збирки на просторни податоци и услуги меѓу субјектите во НИПП.

(4) Збирките на просторни податоци и услуги кои служат за известување согласно со законодавството на Европската унија не се предмет на наплаќање на надоместоци.

(5) Договорот за размена на збирки на просторни податоци и услуги од ставот (3) на овој член е отворен за субјектите во НИПП од членот 3 точка 10 од овој закон, како и за земјите членки и институциите и телата на Европската унија, за цели поврзани со јавни задачи што може да имаат влијание врз животната средина.

(6) Договорот за размена на збирки на просторни податоци и услуги од ставот (3) на овој член за цели поврзани со задачи што може да имаат влијание врз животната средина е отворен на реципрочна и еквивалентна основа за тела воспоставени со меѓународни договори во кои Европската унија и земјите членки на Европската унија се договорни страни.

(7) При размена на податоците со договорите од ставовите (5) и (6) на овој член треба да се имаат предвид посебните услови утврдени во националните законодавства.

(8) Субјектите во НИПП може да ја ограничат размената доколку таа го загрозува текот на правдата, јавната безбедност, националната одбрана или меѓународните односи, утврдени со закон.

ГЛАВА VI**ТЕЛА НА НИПП****Член 17**

Тела на НИПП се Совет за НИПП, Комитет за НИПП и работни групи за НИПП.

Совет на НИПП**Член 18**

Советот за НИПП има управувачка улога и е составен од претседател и членови.

Раководење со Советот на НИПП**Член 19**

(1) Со Советот на НИПП раководи и претседава заменик-претседателот на Владата на Република Македонија одговорен за економски прашања (во натамошниот текст: претседателот на Советот).

(2) Претседателот на Советот на НИПП се грижи за спроведување на стратегијата на НИПП и тековно ја информира Владата на Република Македонија за активностите поврзани со НИПП.

Именување на членовите на Советот на НИПП**Член 20**

(1) Советот на НИПП го сочинуваат по еден претставник од:

- 1) Министерството за правда;
- 2) Министерството за одбрана;
- 3) Министерството за внатрешни работи;
- 4) Министерството за економија;
- 5) Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- 6) Министерството за локална самоуправа;
- 7) Министерството за култура;
- 8) Министерството за транспорт и врски;
- 9) Министерството за животна средина и просторно планирање;
- 10) Министерството за информатичко општество и администрација;
- 11) Секретаријатот за спроведување на Рамковниот договор;
- 12) Државниот завод за статистика;
- 13) Агенцијата за катастар на недвижности;
- 14) Агенцијата за планирање на просторот;
- 15) Централниот регистар на Република Македонија;

- 16) Центарот за управување со кризи;
- 17) градот Скопје и
- 18) Стопанската комора на Република Македонија (Здружение на комунални дејности или Здружение на информатичко-комуникациски технологии).

(2) Владата на Република Македонија ги именува членовите на Советот на НИПП на предлог на субјектите од ставот (1) точки од 1 до 12 и од 14 до 17 на овој член, за време од четири години со можност за повторно именување.

(3) Член на Советот на НИПП од Агенцијата за катастар на недвижности е директорот на Агенцијата.

(4) Член во Советот на НИПП е и координаторот на Комитетот на НИПП.

(5) Советот на НИПП од редот на своите членови определува еден претставник кој учествува во работата на Комитетот на НИПП.

Надлежност на Советот на НИПП**Член 21**

(1) Советот на НИПП е надлежен за вршење на следниве работи:

- донесува Деловник за работа на Советот на НИПП,
- донесува Деловник за работа на Комитетот на НИПП и работните групи,
- ги назначува и разрешува претседателите и членовите на работните групи,
- ги координира активностите на субјектите во НИПП,
- дава мислење по предлог-стратегијата за НИПП,
- дава мислење по предлогот на годишната програма за спроведување на стратегијата за НИПП,
- го следи развојот на НИПП и креира политики поврзани со просторните податоци и нивната употреба,
- дава мислење на предлогот на годишниот извештај за реализација на годишната програма,
- подготвува преглед на иницијативите поврзани со просторните податоци на национално, регионално и локално ниво,
- дава мислење по барање на трета страна, по извршени консултации со Комитетот на НИПП за поврзување на просторните податоци или услуги на трета страна со НИПП,
- го одобрува описот на постојните теми на податоци утврдени во членот 5 став (1) од овој закон предложен од Комитетот на НИПП,
- дава мислење на предлог-подзаконски акти и тарифници и
- врши други работи во согласност со закон.

(2) Советот на НИПП работи и одлучува на седници.

(3) Административно-техничката поддршка за работата на Советот на НИПП ја обезбедува Агенцијата за катастар на недвижности.

Стратегија за НИПП и годишна програма**Член 22**

(1) Воспоставувањето, одржувањето и управувањето со НИПП се врши врз основа на стратегија и годишна програма за нејзино спроведување.

(2) Стратегијата од ставот (1) на овој член ја донесува Владата на Република Македонија за период од три години по предлог на Агенцијата за катастар на недвижности, по претходно добиено мислење од Советот на НИПП.

(3) Годишната програма од ставот (1) на овој член ја донесува Владата на Република Македонија, по предлог на Агенцијата за катастар на недвижности, по претходно добиено мислење од Советот на НИПП.

(4) Со стратегијата и годишната програма од ставот (1) на овој член се утврдува видот и обемот на работите, средствата потребни за нивна реализација, како и изворите на средствата.

Комитет на НИПП**Член 23**

(1) Комитетот на НИПП е постојано оперативно и извршно тело.

(2) Комитетот на НИПП е одговорен за реализирање на целите, политиките и стратегиите на НИПП, преку користење на расположливите ресурси на ефикасен и ефективен начин.

(3) Комитетот на НИПП, подготвените акти и мислења задолжително ги доставува на мислење до Советот на НИПП.

Членови во Комитетот на НИПП**Член 24**

(1) Во Комитетот на НИПП членуваат:

- претседателите на работните групи,
- еден претставник од Агенцијата за катастар на недвижности и
- претставник од Советот на НИПП.

(2) Комитетот на НИПП од редот на претседателите на работните групи определува координатор на Комитетот на НИПП за време од три години.

Надлежност на Комитетот на НИПП**Член 25**

Комитетот на НИПП ги врши следниве работи:

- подготвува годишна програма за спроведување на стратегијата за НИПП,
- го координира спроведувањето на годишната програма во консултација и соработка со институциите кои ја сочинуваат НИПП,
- ги следи резултатите од спроведувањето на НИПП и го известува Советот на НИПП,
- подготвува годишен извештај за спроведување на програмата за работа и го доставува на усвојување до Советот на НИПП,
- ги разгледува и доставува до Советот на НИПП предлог-подзаконските акти подготвени од работните групи,
- доставува предлози и мислења по барање на Советот на НИПП и
- дава мислења до Советот на НИПП во однос на барањата од трети страни за пристап до НИПП.

Работни групи**Член 26**

За обезбедување на стручни експертизи, мислења и предлози потребни за процесот на донесување на одлуки за управување и спроведување на НИПП се формираат работни групи.

Надлежност на работните групи**Член 27**

(1) Работните групи од членот 26 од овој закон ги подготвуваат подзаконските акти од својата област и ги доставуваат до Комитетот на НИПП, ги следат состојбите од својата област и вршат други работи што од нив ќе ги побараат Советот на НИПП и Комитетот на НИПП.

(2) Работните групи работат согласно со Деловникот за работа на Комитетот на НИПП и работните групи (член 21 став (1) алинеја 2).

(3) За спроведување на НИПП Советот на НИПП ги формира следниве работни групи за:

- институционални и правни прашања и градење на капацитети,
- технолошки прашања (стандарди, метаподатоци, услуги и друго),
- односи со јавноста и комуникации и
- економски прашања.

Состав на работните групи**Член 28**

(1) Работните групи од членот 26 од овој закон се составени од по пет члена.

(2) Субјектите на НИПП номинираат од својата институција претставник во работните групи.

(3) За потребите на работните групи Агенцијата за катастар на недвижности може да ангажира надворешни стручни лица, согласно со годишната програма за спроведување на стратегијата за НИПП.

(4) Агенцијата за катастар на недвижности ја утврдува висината на надоместоците на членовите на работните групи според учеството во работата на работната група, а по претходно мислење од Советот на НИПП.

Надлежност на Агенцијата за катастар на недвижности за НИПП

Член 29

(1) Агенцијата за катастар на недвижности е надлежна за воспоставување, одржување и обезбедување на јавен пристап до геопорталот за НИПП, одржување на услуги за метаподатоци, регистар на метаподатоци и обуки поврзани со нив.

(2) Агенцијата за катастар на недвижности на веб страницата на геопорталот за НИПП објавува одлуки, подзаконски акти, тарифници, годишен план за работа, извештај за неговата реализација и други документи и информации од значење за НИПП.

(3) Агенцијата за катастар на недвижности донесува одлука на поврзување на третата страна со НИПП, по претходно мислење од Советот на НИПП.

Единица за административно-техничка поддршка на НИПП

Член 30

Во Агенцијата за катастар на недвижности се формира организациона единица за административно-техничка поддршка на НИПП.

Донесување на подзаконски акти

Член 31

Подзаконските акти предвидени со членовите 7 став (2), 8 став (2), 9 став (4), 11 став (3) и 14 став (2) од овој закон ги донесува Владата на Република Македонија на предлог на Агенцијата за катастар на недвижности.

Финансирање на НИПП

Член 32

(1) Финансиските средства за реализација на годишната програма од членот 22 од овој закон се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

(2) Финансиските средства за потребите на единицата за административно-техничка поддршка од членот 30 од овој закон и работните групи од членот 27 став (3) од овој закон се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија преку годишната програма за работа на Агенцијата за катастар на недвижности.

(3) За стандардизација на геопросторните податоци од членот 5 од овој закон, органите и институциите од членот 20 став (1) од овој закон, во рамките на своите надлежности, обезбедуваат финансиски средства.

(4) Средствата остварени од надоместоците за збирките на податоци се префрлаат на сметката на субјектот на НИПП кој ги создава, односно ги поседува збирките на податоци кои се предмет на е-комерцијални услуги, при што 10% од истите се префрлаат на сметката на Агенцијата за катастар на недвижности, со цел за одржување и обезбедување на јавен пристап до геопорталот на НИПП.

Надзор на спроведувањето на Законот

Член 33

Министерството за информатичко општество и администрација е надлежно за вршење на надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон.

Преодни и завршни одредби

Член 34

(1) Советот на НИПП се формира во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Комитетот на НИПП и работните групи се формираат најдоцна во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 35

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 12 месеци од денот на формирањето на Советот на НИПП.

Член 36

(1) Надлежните институции се должни во рок од три години од влегувањето во сила на овој закон да извршат дигитализација на геопросторните податоци од членот 5 од овој закон.

(2) Во рок од пет години од денот на влегувањето во сила на овој закон сите надлежни институции се должни да обезбедат услуги за размена на геопросторни податоци.

(3) Се задолжуваат сите надлежни институции да извршат целосно усогласување со одредбите на овој закон најдоцна до 31 декември 2019 година.

Член 37

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Главата XIV Национална инфраструктура на просторни податоци од Законот за катастар на недвижности ("Службен весник на Република Македонија" број 40/2008, 158/10, 17/11, 51/11 и 74/12).

Член 38

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", освен одредбата од членот 15 став (3) од овој закон која ќе се применува со пристапувањето на Република Македонија во Европската унија.

L I G J

PËR INFRASTRUKTURËN NACIONALE TË TË DHËNAVE HAPËSINORE TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË

KREU I

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

(1) Me këtë Ligj rregullohet vendosja, struktura organizative, mirëmbajtja dhe menaxhimi me infrastrukturën nacionale të të dhënave hapësinore të Republikës së Maqedonisë (në tekstin e mëtejshëm: INDHH), si dhe shërbimet që u referohen të dhënave hapësinore dhe johapësinore të përmbajtura në përmbledhjet e të dhënave hapësinore.

(2) Ky ligj zbatohet vetëm te versioni burimor i përmbledhjes së të dhënave hapësinore në rast kur subjekte të ndryshme posedojnë apo dikush tjetër posedon në emër të tyre më tepër ekzemplare identike të përmbledhjes së njëjtë të të dhënave hapësinore.

Qëllimi i INDHH-SË**Neni 2**

(1) Qëllimi i vendosjes së INDHH-së është ta lehtësojë qasjen, këmbimin, përdorimin dhe shpërndarjen e të dhënave hapësinore të standardizuara dhe shërbimeve në mënyrë efikase, efektive dhe harmonizuese.

(2) INDHH-ja vendose kornizë administrative, juridike dhe teknologjike për bashkëpunim ndërinstitucional, që i mbështet iniciativat për e-Qeveri dhe e mundëson integrimin e të dhënave hapësinore nga burime të ndryshme në një rrjet.

Kuptimi i shprehjeve**Neni 3**

Shprehjet e veçanta të përdora në këtë ligj e kanë kuptimin në vijim:

1. "Infrastruktura nacionale e të dhënave hapësinore" janë meta të dhëna, përmbledhje të të dhënave hapësinore dhe shërbimeve për të dhënat hapësinore; teknologji; marrëveshje për këmbim, qasje dhe shfrytëzim; mekanizma, procese dhe procedura për koordinim dhe ndjekje që vendosen, funksionojnë dhe janë të arritshme në pajtim me këtë ligj;

2. "Të dhëna hapësinore" janë të dhënat që kanë lidhje të drejtpërdrejtë apo të tërthortë me pozitë të caktuar gjeohapësinore apo zonë gjeografike.;

3. "Përmbledhja e të dhënave hapësinore" është përmbledhje e njohur e të dhënave hapësinore të standardizuara;

4. "Shërbime të të dhënave hapësinore" janë aktivitetet që kryhen në të dhënat hapësinore të përmbledhjeve të të dhënave apo në meta të dhënat, me zbatimin e zgjidhjes së softuerit;

5. "Objekti hapësinor" është paraqitja abstrakte e dukurisë së botës së vërtetë lidhur me lokacionin hapësinor apo zonën gjeografike;

6. "Njësia analitike" është hapësira e caktuar me rrjetin koordinues, njësine statistikore, njësine administrative dhe hapësirën tjetër që është lëndë e analizës.

7. "Meta të dhëna" janë informata që i përshkruajnë përmbledhjet e të dhënave hapësinore dhe shërbimeve me të dhënat hapësinore dhe mundësojnë zbulimin, inventarizimin dhe përdorimin e tyre;

8. "Interoperabiliteti" është mundësia për kombinimin e përmbledhjeve të të dhënave hapësinore dhe interaksionin e shërbimeve pa intervenim të përhershëm manual, që rezulton me përmbledhje të lidhura të të dhënave hapësinore që kanë vlerë të shtuar të rritur;

9. "Gjeoportali" është faqe me zgjidhje të bazuar në softuer që mundëson qasje në INDHH;

10. "Subjekte të INDHH-së" janë organet shtetërore dhe personat tjerë juridikë në Republikën e Maqedonisë, në pajtim me dispozitat e këtij ligji;

11. "Pala e tretë" është secili person fizik apo juridik që nuk është subjekt në INDHH-në;

12. "Trupi kompetent" është Këshilli i INDHH-së i vendosur nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë në funksion të menaxhimit me INDHH-në;

13. "Shërbimi për zbulim" është shërbimi që mundëson kërkimin e përmbledhjeve të të dhënave hapësinore dhe shërbimeve në bazë të përmbajtjes së meta të dhënave relevante dhe të treguarit të përmbajtjes së meta të dhënave;

14. "Shërbimi për kontroll" është shërbimi që mundëson kontroll, navigacion, zmadhim dhe zvogëlim, lëvizje nëpër ose mbulim të përmbledhjeve të të dhënave hapësinore që mund të shihen, kontroll të informatave sqaruese, si dhe përmbajtje të meta të dhënave relevante;

15. "Shërbimi për marrje" është shërbimi që mundëson qasje të drejtpërdrejtë dhe marrje të kopjeve të përmbledhjeve të të dhënave hapësinore apo të pjesëve nga përmbledhjet e këtylla;

16. "Shërbimi për transformim" është shërbimi që mundëson transformimin e përmbledhjeve të të dhënave hapësinore me qëllim që të arrihet interoperabiliteti;

17. "Shërbimi për thirrje në të dhënat hapësinore" është shërbimi që mundëson përkufizimin e të dhënave hyrëse dhe dalje të pritura nga shërbimi hapësinor dhe rrjedha e punës apo vargu shërbyes që kombinon më tepër shërbime;

18. "E-shërbimi komercial" është shërbimi që mundëson pranimin dhe përpunimin e kërkesës, pagesën dhe ndjekjen e dërgimit të përmbledhjes së të dhënave hapësinore dhe shërbimeve nëpërmjet internetit;

19. "Gjeoportali INSPIRE" është portal i cili siguron kërkimin e përmbledhjeve të të dhënave hapësinore të vendeve-anëtare të BE-së dhe shërbimeve për të dhënat, për gjetjen dhe shqyrtimin e tyre dhe

20. "Strategjia për INDHH-në" paraqet dokument zhvillimor të planit afatmesëm me të cilin përcaktohen parimet, qëllimet dhe prioritetet për vendosjen dhe zhvillimin e qëndrueshëm të INDHH-së.

Kushtet që duhet t'i plotësojnë përmbledhjet e të dhënave hapësinore**Neni 4**

(1) Përmbledhjet e të dhënave hapësinore janë në formë elektronike dhe referohen për territorin e Republikës së Maqedonisë.

(2) Përmbledhjet nga paragrafi (1) i këtij neni i posedojnë apo shfrytëzohen nga organet e administratës shtetërore, njësitë e vetadministrimit lokal, ndërmarrjet publike, personat fizikë dhe juridikë për menaxhim me të dhënat hapësinore në pajtim me ligjin.

Temat e përmbledhjeve të të dhënave hapësinore**Neni 5**

Përmbledhjet e të dhënave hapësinore kanë të bëjnë me njërin nga temat në vijim:

1) Sisteme referente koordinate

sistemet për gjeoreferencim të njëkuptim të informatave në hapësirë si grup i koordinatave (x, y, z) apo gjerësisë gjeografike, gjatësisë gjeografike dhe lartësisë mbidetare, në bazë të datës vertikale dhe horizontale gjeodezike;

2) Sisteme gjeografike të rrjeteve (grid sistemeve)

rrjeti katror me më tepër rezolutë i harmonizuar me pikën e përbashkët të origjinës dhe lokacionit të standardizuar dhe madhësisë së qelive të rrjetit;

3) Emra gjeografikë

emrat e sferave, rajoneve, lokaliteteve, qyteteve dhe vendbanimeve tjera dhe karakteristikat tjetër gjeografike dhe topografike me interes publik apo historik;

4) Njësi administrative

njësitë që kanë apo shfrytëzojnë të drejta dhe kompetenca administrative në nivel nacional dhe lokal, të caktuara me ligj;

5) Adresa

indikatorët për lokacionin e pronave në bazë të adresës së identifikuar, e shprehur zakonisht nëpërmjet kodit postar, emrit të rrugës dhe numrit të shtëpisë;

6) Parcela të kadastrës

njësia themelore e kadastrës që është pjesë e tokës të përkufizuar me kufij, që gjendet në një komunë të kadastrës dhe i takon bartësit të caktuar në të drejtën e pronësisë;

7) Rrjeteve të komunikacionit

rrjetet e komunikacionit ujor, ajror, hekurudhor dhe rrugor dhe infrastruktura e lidhur me to;

8) Hidrografia

elementet hidrografike, si burime, rrjedhe të ujit, akumulime dhe liqene dhe trupa tjerë të ujit, si dhe shtrëtitë e lumenjve dhe derdhjet e lumenjve;

9) Sfera të mbrojtura
sfera me vlera të përcaktuara natyrore, ekologjike, gjeografike, kulturore ose vlerë tjetër, e shpallur dhe menaxhuar në pajtim me ligj;

10) Modeli i lartësisë së terrenit
model digjital i lartësisë për sipërfaqe tokësore dhe ujore;

11) Mbulesa tokësore
mbulesë fizike dhe biologjike e sipërfaqes tokësore, duke përfshirë edhe sipërfaqet artificiale, sferat bujqësore, pyjet, sferat natyrore dhe sferat gjysmë natyrore, moçale dhe trupat ujorë;

12) Ortofotografi
të dhëna fotografike gjeoreferenciale për sipërfaqen e tokës, marrë nga satelitë ose më sensorë ajrorë;

13) Gjeologji
karakteristika gjeologjike sipas përbërjes dhe strukturës së terrenit, duke përfshirë edhe shtresën gurorë, ujërat nëntokësor dhe gjeomorfologjinë;

14) Njësitë statistikore
njësitë për grumbullim, ndarje dhe shfrytëzim të informatave statistikore;

15) Ndërtesa dhe objekte tjera lokacioni gjeografik i ndërtesave dhe objekteve tjera;

16) Toka toka paraqet tokë
të volitshme për prodhim bujqësor, pyjor dhe prodhime tjera, përcaktuar me cilësitë natyrore (thellësi, substrat amë, strukturë, teksturë, cilësi fizike dhe kimike, drenim, lartësia e ujërave nëntokësore dhe tjera) dhe kushte tjera natyrore (ekspozim, prirje, lartësi mbidetare, shkëmb, gurishte, erozion, ujë nën tokë, ujë përmblytës dhe tjera);

17) Shfrytëzimi i tokës
tokë e karakterizuar sipas dedikimit të tij funksional momental dhe të ardhshëm ose socio ekonomik (banesor, industrial, komercial, bujqësor, pyjor, rekreativ dhe tjera);

18) Shëndeti njerëzor dhe mbrojtja
të dhëna për shpërndarjen gjeografike të dominimit të patologjive (alergji, sëmundje respiratore, sëmundje kancerogjene dhe tjera), informacione që sugjerojnë në efektin mbi shëndetin (biomarkerë, rënia e frytshmërisë, epidemi, etj) ose në gjendjen e njerëzve (lodhje, stres, etj) të cilat janë të lidhura drejtpërdrejt (ndotja e ajrit, kimikale, ulja e mbështjellësit të ozonit, zhurmë, etj) ose të lidhura në mënyrë indirekte (ushqim, organizma gjenetiksht të modifikuar etj.) me kualitetin e mjedisit jetësor;

19) Shërbime me inters publik
përfshijnë infrastruktura komunale për ujëra të zeza, menaxhim me hedhurina, furnizim me energjens, furnizim me ujë, shërbime komunikuese, shërbime administrative dhe sociale (administrata publike, qendra për mbrojtje të qytetarëve, shkolla dhe spitale);

20) Sisteme për ndjekjen e mjedisit jetësor
lokacion dhe funksionim të sistemeve për ndjekjen e mjedisit jetësor, duke e përfshirë edhe mbikëqyrjen dhe matjen e emisioneve, të gjendjes së medieve të mjedisit jetësor dhe të parametrave tjerë të ekosistemit (biodiversitet, kushte ekologjike për vegjetacion, etj), nga ose në emër të subjekteve në INDHH;

21) Kapacitetet prodhuese dhe industriale
zona industriale prodhuese, duke përfshirë edhe stabilimentet për parandalim të integruar dhe kontroll të ndotjes, kapacitetet për ekstracion të ujit, eksploatacion të lëndëve të para minerale dhe zonat për magazinim;

22) Kapacitete bujqësore dhe akuakulturore
Pajisjet bujqësore dhe për blegtori dhe kapacitete prodhuese, duke përfshirë edhe sistemet për ujitje, oranzheri, feramat dhe basenet e peshqve;

23) Shpërndarja e popullatës-demografia
Shpërndarja gjeografike e njerëzve, duke i përfshirë edhe karakteristikat e popullatës dhe nivelet e aktivitetit, të grumbulluara sipas njësisë statistikore;

24) Rajone për menaxhim, kufizim dhe rregullim dhe njësi për njoftim

sfera të menaxhuara, rregulluara ose të shfrytëzuara për njoftime të niveleve ndërkombëtare, evropiane, nacionale, rajonale dhe lokale. Këtu bëjnë pjesë deponitë, rajonet e kufizuara rreth burimeve me ujë të pastër për pije, zona të ndjeshme në nitrate, kanale të rregulluara të ujit, sfera për deponim të hedhurinave, zona me kufizim të zhurmës, sfera me leje për hulumtim dhe eksploitim të lëndëve të para minerale, rajonet e shtratet e lumenjve, njësi relevante për njoftim dhe sfera për menaxhim me zona të bregut;

25) Zona natyrore të rrezikshme
rajone të nënshtruara në rreziqe natyrore (si dukuri atmosferike, hidrologjike, seizimike dhe tjera, të cilat për shkak të lokacionit, seriozitetit dhe shpeshtësisë të tyre kanë potencial të ndikimit negativ në shoqëri), p.sh. vërshime, rrëshqitje të tokës dhe të fundosjes së saj, ortegje, zjarre të pyjeve, tërmete dhe tjera)

26) Gjendje atmosferike
gjendje fizike në atmosferë, të përfaqësuara nëpërmjet të dhënave hapësinore të bazuara në matje, modele ose kombinim të tyre, në të cilat janë përfshirë edhe lokacionet e matjeve;

27) Karakteristikat meteorologjike gjeografike
tregues të gjendjeve kohore në momentin e matjes së tyre, si të reshurat, temperatura, lagështia, avullimi, shpejtësia dhe drejtimi i erës;

28) Rajone biogjeografikesfera
me gjendje relativisht ekologjike homogjene me karakteristika të ngjashme;

29) Habitata dhe biotope
rajone gjeografike që karakterizohen me specifikat e kushteve ekologjike, procese, struktura dhe funksione të përkrahjes së jetës së organizmave që jetojnë aty, duke përfshirë edhe sferat tokësore dhe ujore të cilat dallohen sipas karakteristikave gjeografike, abiotike dhe biotike, pa marrë parasysh atë nëse janë tërësisht natyrore ose gjysmë natyrore;

30) Shpërndarja e llojeve
shpërndarja gjeografike e llojeve shtazore dhe bimore, të grumbulluara dhe përpunuara sipas njësisë analitike;

31) Burime energjetike
burime të energjisë si hidroenergjia, bioenergjia, energji solare, energji nga era, etj., ndërsa atje ku është e mundshme edhe informata për thellësinë ose lartësinë e përfshirjes së burimit dhe

32) Resurse minerale
resurset minerale janë të gjitha materiet minerale organike dhe joorganike të cilat gjenden në gjendje të ngurtë, lëngët ose të gaztë. Resurset minerale përfshijnë xehe të metalit, minerale industriale, dhe tjera, ndërsa atje ku është relevante dhe informata për thellësinë ose lartësinë e përfshirjes së resursit.

Garanci për përmbledhjet e të dhënave hapësinore

Neni 6

Subjektet në INDHH garantojnë se përmbledhjet e të dhënave hapësinore dhe shërbimeve në pajtim me këtë ligj i përmbajnë versionet më të reja.

KREU II

META TË DHËNA

Neni 7

(1) Subjektet në INDHH të cilat krijojnë, respektivisht posedojnë të dhëna të përcaktuara në nenin 5 të këtij ligji, janë të obliguar të krijojnë, mbajnë dhe azhurnojnë meta të dhëna për përmbledhjet e të dhënave dhe shërbimeve hapësinore.

(2) Standardet për meta të dhënat nga afër përcaktohen me akte nënligjore.

(3) Trupi kompetent dhe subjektet kompetente në INDHH i marrin masat e domosdoshme me të cilat sigurohet se meta të dhënat janë të plota dhe me cilësi të përcaktuar me standardet për meta të dhëna.

KREU III

INTEROPERABILITETI I PËRMBLEDHJEVE TË TË DHËNAVE HAPËSINORE DHE SHËRBIMEVE

Neni 8

(1) Përmbledhjet e të dhënave hapësinore dhe shërbimeve për të cilat zbatohet ky ligj janë vendosur në mënyrën që garanton se këto janë në mënyrë të ndërsjellë të harmonizuara dhe i respektojnë specifikimet dhe protokollet për këmbim të të dhënave hapësinore.

(2) Me aktin nënligjor më afër caktohen specifikimet dhe protokollet për këmbim të të dhënave hapësinore të përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni.

KREU IV

SHËRBIMET E RRJETIT

Neni 9

(1) Për përmbledhjet e të dhënave hapësinore dhe shërbimeve për të cilat në pajtim me këtë ligj janë krijuar meta të dhëna, subjektet përgjegjëse në INDHH vendosin dhe menaxhojnë me shërbimet:

- a) zbulim;
- b) kontroll;
- v) marrje;
- g) transformim dhe
- d) thirrje të shërbimeve të të dhënave hapësinore.

(2) Shërbimet nga paragrafi (1) i këtij neni duhet t'i kenë parasysh kërkesat relevante të shfrytëzuesve, të jenë të rëndomta për shfrytëzim dhe të jenë të arritshme për opinionin. Qasja të shërbimit mundësohet nëpërmjet internetit apo nëpërmjet mjeteve tjera për bartje të informatave në formë elektronike.

(3) Infrastruktura e rrjetit për shërbime të përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni e menaxhon Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës.

(4) Me akt nënligjor nga afër rregullohen rregullat lidhur me shërbimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Lidhja me INDHH-në

Neni 10

Këshilli i INDHH-së përcakton nëse subjektet në INDHH-në kanë mundësi teknike për lidhje të përmbledhjeve të tyre të të dhënave hapësinore dhe shërbimeve në pajtim me dispozitat e ligjit që e rregullon menaxhimin elektronik.

Lëshimi i lejes për lidhje me palën e tretë

Neni 11

(1) Me kërkesën e palës së tretë, Agjencia për Kadastër të Patundshmërive lëshon leje për lidhje të përmbledhjeve të të dhënave hapësinore dhe shërbimeve, si dhe meta të dhënave të lidhura me këto të dhëna hapësinore dhe shërbime, sipas certifikatës së siguruar paraprakisht për funksionalitetin e sistemit informatik dhe mendimit pozitiv nga Këshilli i INDHH-së.

(2) Për lëshim të lejes nga paragrafi (1) i këtij neni, pala e tretë paguan kompensim në pajtim me Listën Tarifore për INDHH-në.

(3) Me aktin nënligjor më afër përcaktohet forma, përmbajtja dhe mënyra e parashtrimit të kërkesës dhe lejes nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 12

Agjencia për Kadastër të Patundshmërive me aktvendim e heq lejen nga neni 11 paragrafi (1) të këtij ligji:

- me kërkesë të palës së prekur dhe
- nëse trupi kompetent pohon se pala e tretë e prekur ka pushuar t'i plotësojë kushtet e përcaktuara me këtë ligj.

Qasja publike të përmbledhjet e të dhënave hapësinore

Neni 13

Qasja publike të përmbledhjet e të dhënave dhe shërbimeve hapësinore mund të kufizohet në raste të përcaktuara me ligj.

Kompensim i shërbimeve

Neni 14

(1) Shërbimet nga neni 9 paragrafi (1) pikat a) dhe b) të këtij ligji janë të kapshme falas për të gjithë shfrytëzuesit.

(2) Për shërbimet nga neni 9 paragrafi (1) pikat v), g) dhe d) të këtij ligji paguhen kompensime të cilit janë të rregulluara me Tariforen për INDHH.

(3) Të dhënat të marra nga përmbledhjet e të dhënave në pajtim me nenin 9 paragrafin (1) pikat a) dhe b) të këtij ligji janë në formë të informatës dhe nuk kanë karakter të dokumenti publik.

(4) Nëse subjektet e INDHH-së parashohin kompensimet për shfrytëzim të shërbimeve të përcaktuara në nenin 9 paragrafi (1) pikat v), g) ose d) të këtij ligji, subjekti përgjegjës në INDHH garanton se ato shërbime janë të kapshme me e-shërbimet komerciale.

Geoportali nacional dhe portali INSPIRE

Neni 15

(1) Qasje të shërbimit e përcaktuara në nenin 9 paragrafin (1) të këtij ligji sigurohet nëpërmjet të gjeoportalit nacional.

(2) Gjeoportali nacional është publikisht i arritshëm.

(3) Qasje të shërbimit e përcaktuara në nenin 9 paragrafin (1) të këtij ligji sigurohet edhe nëpërmjet portalit INSPIRE të Komisionit Evropian.

KAPITULLI V

KËMBIMI I TË DHËNAVE

Neni 16

(1) Këshilli i INDHH përcakton masa për këmbim të shumave të të dhënave dhe shërbimeve hapësinore ndërmjet subjekteve në INDHH nga neni 3 pika (9) të këtij ligji. Ato masa u mundësojnë subjekteve në INDHH të fitojnë qasje të përmbledhjet e të dhënave dhe shërbimeve hapësinore dhe t'i këmbëjnë dhe shfrytëzojnë ato shuma dhe shërbime, për shkak të kryerjes së detyrave publike.

(2) Masat nga paragrafi (1) i këtij neni përjashtojnë kufizime që krijojnë pengesa gjatë zbatimit të shumave me të dhëna hapësinore.

(3) Për këmbim të shumave të të dhënave dhe shërbimeve hapësinore, subjektet në INDHH mund të nënshkruajnë marrëveshje, me të cilën e përcaktojnë mënyrën e këmbimit të shumave të të dhënave dhe shërbimeve hapësinore. Kushtet në marrëveshje janë plotësisht të harmonizuara me qëllimin e përgjithshëm për lehtësim të këmbimit të përmbledhjeve të të dhënave dhe shërbimeve hapësinore ndërmjet subjekteve të INDHH-së.

(4) Përmbledhjet të dhënave dhe shërbimeve hapësinore të cilat shërbejnë për njoftim në pajtim me ligjvënien e Unionit Evropian nuk janë lëndë e pagesës së kompensimeve.

(5) Marrëveshja për këmbim të përmbledhjeve të të dhënave dhe shërbimeve hapësinore nga paragrafi (3) i këtij neni, është e hapur për subjektet në INDHH nga neni 3 pika 10 të këtij ligji, si dhe për vendet-anëtare dhe institucionet dhe trupat e Unionit Evropian, për qëllime të lidhura me detyra publike të cilat mund të kenë ndikim mbi mjedisin jetësor.

(6) Marrëveshja për këmbim të përmbledhjeve të të dhënave dhe shërbimeve hapësinore nga paragrafi (3) i këtij neni, për qëllime të lidhura me detyra të cilat mund të kenë ndikim mbi mjedisin jetësor, është e hapur në bazë reciproke dhe ekuivalente për trupa të vendosur me marrëveshje ndërkombëtare në të cilat Unioni Evropian dhe vendet-anëtare të Unionit Evropian janë palë kontraktuese.

(7) Gjatë këmbimit të të dhënave me marrëveshjet nga paragrafët (5) dhe (6) të këtij neni duhet të merren parasysh kushtet e veçanta të përcaktuara në ligjvëniet nacionale.

(8) Subjektet në INDHH mund ta kufizojnë këmbimin nëse ajo e kërcënon rrjedhën e drejtësisë, sigurinë publike, mbrojtjen nacionale ose marrëdhëniet ndërkombëtare, të përcaktuara me ligj.

KREU VI

TRUPAT E INDHH

Neni 17

Trupat e INDHH janë: Këshilli për INDHH, Komiteti për INDHH dhe grupet punuese për INDHH.

Këshilli për INDHH

Neni 18

Këshilli për INDHH ka rol drejtues dhe është i përbërë nga kryetarët dhe anëtarët.

Udhëheqja me Këshillin për INDHH

Neni 19

(1) Me këshillin e INDHH udhëheq dhe kryeson zëvendës-kryetari i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë përgjegjës për çështjet ekonomike (në tekstin e mëtejshëm: kryetar i Këshillit).

(2) Kryetari i Këshillit i INDHH-së kujdeset për zbatimin e strategjisë për INDHH dhe rrjedhimisht e informon Qeverinë e Republikës së Maqedonisë për aktivitetet lidhur me INDHH-në.

Emërimi i anëtarëve të Këshillit të INDHH-së

Neni 20

(1) Këshillin e INDHH-së e përbëjnë nga një përfaqësues nga:

- 1) Ministria e Drejtësisë;
- 2) Ministria e Mbrojtjes;
- 3) Ministria e Punëve të Brendshme;
- 4) Ministria e Ekonomisë;
- 5) Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave;
- 6) Ministria e Vetëadministrimit Lokal;
- 7) Ministria e Kulturës;
- 8) Ministria e Transportit dhe Lidhjeve;
- 9) Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor;
- 10) Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës;
- 11) Sekretariati për Zbatimin e Marrëveshjes së Ohrit;
- 12) Enti Shtetëror për Statistikë;
- 13) Agjencia për Kadastrë të Patundshmërive;
- 14) Agjencia për Planifikim Hapësinor;
- 15) Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë;
- 16) Qendra për Menaxhim me Kriza;

17) Qyteti i Shkupit dhe

18) Oda Ekonomike e Republikës së Maqedonisë (Shoqata për Veprimtari Komunale ose Shoqata e Teknologjive Informatike-Komunikuese).

(2) Qeveria e Republikës së Maqedonisë i emëron anëtarët e Këshillit të INDHH-së në propozim të subjektit nga paragrafi (1) pikat 1 deri në 12 dhe pikat 14 deri 17 të këtij neni, për kohë prej katër vitesh me mundësi për emërim të sërishëm.

(3) Anëtari i Këshillit i INDHH-së nga Agjencia për Kadastrë të Patundshmërive është drejtori i Agjencisë.

(4) Anëtari i Këshillit të INDHH-së është edhe koordinator i Komitetit të INDHH-së.

(5) Këshilli nga radhët e anëtarëve të tyre përcakton një përfaqësues i cili merr pjesë në punën e Komitetit të INDHH-së.

Kompetencat e Këshillit të INDHH-së

Neni 21

(1) Këshilli i INDHH-së është kompetent për kryerjen e punëve në vijim:

- miraton Rregullore për punë të Këshillit të INDHH-së,
 - miraton Rregullore për punën e Komitetit të INDHH-së dhe grupet punuese,
 - i emëron dhe shkarkon kryetarët dhe anëtarët e grupeve punuese,
 - i koordinon aktivitetet e subjekteve në INDHH,
 - jep mendim për Propozim-strategjinë për INDHH,
 - jep mendim për propozim të programit vjetor për zbatimin e Strategjisë për INDHH,
 - e ndjek zhvillim të INDHH-së dhe krijon politika lidhur me të dhënat hapësinore dhe përdorimi i tyre,
 - jep mendim për propozim raportin vjetor për realizimin e Programit Vjetor,
 - përgatit kontroll të iniciativave lidhur me të dhënat hapësinore të nivelit nacional, rajonal dhe lokal,
 - jep mendim me kërkesë të palës së tretë, pas konsultimeve të kryera me Komitetin e INDHH-së për lidhjen e të dhënave hapësinore ose shërbime të palëve të trata me INDHH,
 - e miraton përshkrimin e temave ekzistuese të të dhënave të përcaktuara në nenin 5 paragrafin (1) të këtij ligji propozuar nga Komiteti i INDHH-së,
 - jep mendim për propozim të akteve nënligjore dhe tarifore dhe
 - kryen punë tjera në pajtim me ligj.
- (2) Këshilli i INDHH punon dhe vendos në mbledhje.
- (3) Përkrahje Administrative - teknike për punën e Këshillit të INDHH e siguron Agjencia për kadastrën e patundshmërive.

Strategji për INDHH dhe Program vjetor

Neni 22

(1) Vendosja, mirëmbajtja dhe menaxhimi me INDHH, bëhet në bazë të Strategjisë dhe Programit vjetor për zbatimin e tij.

(2) Strategjinë nga paragrafi (1) i këtij neni e miraton Qeveria e Republikës së Maqedonisë për periudhë prej tre vjetësh nga propozimi i Agjencisë për Kadastrë të Patundshmërive, pas mendimit paraprak të marrë nga Këshilli i INDHH-së.

(3) Programin vjetor nga paragrafi (1) i këtij neni e miraton Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me propozim të Agjencisë për Kadastrë të Patundshmërive, pas mendimit paraprak të marrë nga Këshilli i INDHH-së.

(4) Me Strategjinë dhe Programin vjetor nga paragrafi (1) i këtij neni përcaktohet lloji dhe vëllimi i punëve, mjetet e nevojshme për realizimin e tyre, si dhe burimet e mjeteve.

Komiteti i INDHH-së

Neni 23

(1) Komiteti i INDHH-së është trup i përhershëm operativ dhe ekzekutiv.

(2) Komiteti i INDHH-së është përgjegjës për realizimin e qëllimeve, politikave dhe strategjive të INDHH-së, nëpërmjet të shfrytëzimit të resurseve në dispozicion në mënyrë efikase dhe efektive.

(3) Komiteti i INDHH-së, aktet dhe mendimet e përgatitura, në mënyrë të obligueshme i dorëzon për mendim te Këshilli i INDHH-së.

Anëtarë të Komitetit të INDHH-së

Neni 24

(1) Në Komitetin e INDHH-së marrin pjesë:

- kryetarët e grupeve punuese,
- një përfaqësues nga Agjencia për Kadastër të Patundshmërive dhe
- përfaqësues nga Këshilli i INDHH-së.

(2) Komiteti i INDHH-së nga radhët e kryetarëve të grupeve punuese cakton koordinator të Komitetit në kohë prej tre vitesh.

Kompetencë e Komitetit të INDHH-së

Neni 25

Komiteti i INDHH-së i kryen punët në vijim:

- përpilon Program vjetor për zbatim të Strategjisë për INDHH,

- e koordinon zbatimin e programit vjetor në konsultim dhe bashkëpunim me institucionet të cilat e përbëjnë INDHH-në,

- i përcjell rezultatet nga zbatimi i INDHH-së dhe e njofton Këshillin e INDHH-së,

- përpilon raport vjetor për zbatimin e programit për punë dhe e dorëzon për miratim te Këshilli i INDHH-së,

- i shqyrton dhe dorëzon te Këshilli i INDHH-së propozim aktet nënligjore të përpiluara nga grupet punuese,

- dorëzon propozime dhe mendime me kërkesë të Këshillit të INDHH-së dhe

- jep mendime te Këshilli i INDHH-së në lidhje me kërkesat nga palët e treta për qasje te INDHH-ja.

Grupet e punës

Neni 26

Për sigurim të ekspertizave gjyqësore, mendimeve dhe propozimeve të nevojshme për procesin e miratimit të vendimeve për menaxhim dhe zbatim të INDHH-së, formohen grupe punuese.

Kompetenca e grupeve punuese

Neni 27

(1) Grupet punuese nga neni 26 të këtij ligji i përpilojnë aktet nënligjore nga sfera e tyre dhe i dorëzojnë te Komiteti, i përcjellin gjendjet nga sfera e tyre dhe kryejnë punë të tjera të cilat do t'i kërkojnë prej tyre Këshilli i INDHH-së dhe Komiteti i INDHH-së.

(2) Grupet punuese punojnë në pajtim me Rregulloren për punë të Komitetit të INDHH-së dhe grupet punuese (neni 21 paragrafi (1) alineja 2).

(3) Për zbatimin e INDHH-së Këshilli i INDHH-së i formon këto grupe të punës:

- grupi i punës për çështje institucionale dhe juridike dhe ndërtimi i kapaciteteve,

- grupi i punës për çështje teknologjike (standarde, meta të dhëna, shërbime etj),

- grupi i punës për marrëdhënie me publikun dhe komunikime dhe

- grupi i punës për çështje ekonomike.

Përbërja e grupeve të punës

Neni 28

(1) Grupet e punës nga neni 26 përbëhen prej pesë anëtarëve.

(2) Subjektet e INDHH-së nominojnë nga institucioni i tyre përfaqësues në grupet e punës.

(3) Për nevojat të grupeve të punës, Agjencia për Kadastër të Patundshmërive mund të angazhojë persona të huaj profesionalë, në pajtim me programin vjetor për zbatim të Strategjisë së INDHH-së.

(4) Agjencia për Kadastër të Patundshmërive e përcakton lartësinë e kompensimeve të anëtarëve të grupeve punuese sipas pjesëmarrjes në punën e grupit të punës, ndërsa sipas mendimit paraparak nga Këshilli i INDHH-së.

Kompetencë e Agjencisë për Kadastër të Patundshmërive për INDHH

Neni 29

(1) Agjencia për Kadastër të Patundshmërive është kompetente për vendosje, mbajtje dhe sigurim të qasjes publike te gjeoportali për INDHH, mbajtje të shërbimeve për meta të dhëna, regjistër të meta të dhënave dhe trajnime të lidhura me to.

(2) Agjencia për Kadastër të Patundshmërive në ueb-faqen e gjeoportalit për INDHH shpall vendime, akte nënligjore, tarife, plan vjetor për punë, raport për realizimin e tij dhe dokumente tjera dhe informata me rëndësi për INDHH.

(3) Agjencia për Kadastër të Patundshmërive miraton vendim për lidhje të palës të tretë me INDHH-në, pas mendimit paraparak nga Këshilli i INDHH-së.

Njësia për përkrahje administrativo-teknike e INDHH-së

Neni 30

Në Agjencinë për Kadastër të Patundshmërive formohet njësi organizative për përkrahje administrative-teknike të INDHH-së.

Miratimi i akteve nënligjore

Neni 31

Aktet nënligjore të parapara me nenin 7 paragrafi (2), neni 8 paragrafi (2), neni 9 paragrafi (4), neni 11 paragrafi (3) dhe neni 14 paragrafi (2) të këtij ligji, i miraton Qeveria e Republikës së Maqedonisë në propozim të Agjencisë për Kadastër të Patundshmërive.

Financimi i INDHH-së

Neni 32

(1) Mjetet financiare për realizim të Programit vjetor nga neni 22 i këtij ligji sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

(2) Mjetet financiare për nevojat e njësisë për përkrahje administrativo-teknike nga neni 30 i këtij ligji dhe grupet punuese nga neni 27 paragrafi (3) të këtij ligji sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë nëpërmjet të Programit vjetor për punë të Agjencisë për Kadastër të Patundshmërive.

(3) Пër standardizim të të dhënave gjeohapësinore nga neni 5 i këtij ligji, organet dhe institucionet nga neni 20 paragrafi (1) të këtij ligji, në kornizat e kompetencave të tyre, sigurojnë mjete financiare.

(4) Mjetet të realizuara nga kompensimet për përmbledhjet e të dhënave, barten në llogarinë e subjektit të INDHH-së të cilat i krijon, përkatësisht i posedon përmbledhje e të dhënave të cilat janë lëndë të e-shërbimeve komerciale, me ç'rast 10% nga të njëjtat barten në llogari të Agjencisë për Kadastër të Patundshmërive, me qëllim mbajtje dhe sigurim të qasjes publike të gjeoportali i INDHH-së

Mbikëqyrja e zbatimit të ligjit

Neni 33

Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës është kompetente për ushtrim të mbikëqyrjes mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji.

Dispozita kalimtare dhe përfundimtare

Neni 34

(1) Këshilli i INDHH-së formohet në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(2) Komiteti i INDHH-së dhe grupet punuese formohen më së voni në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 35

Aktet nënligjore të parapara me këtë ligj do të miratohen në afat prej 12 muajsh nga dita e formimit të Këshillit të INDHH-së.

Neni 36

(1) Institucionet kompetente janë të obliguara në afat prej tre vitesh nga hyrja në fuqi e këtij ligji të kryejnë digjitalizim të të dhënave gjeohapësinore nga neni 5 i këtij ligji.

(2) Në afat prej pesë vitesh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji të gjitha institucionet kompetente janë të obliguara të sigurojnë shërbime për shkëmbim të të dhënave gjeohapësinore.

(3) Obligohen të gjitha institucionet kompetente të kryejnë harmonizim të plotë me dispozitat e këtij ligji më së voni deri më 31 dhjetor 2019.

Neni 37

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, shfuqizohet Kapitulli XIV Infrastruktura nacionale e të dhënave hapësinore të Ligjit për kadastër të patundshmërive ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 40/2008, 158/10, 17/11, 51/11 dhe 74/12).

Neni 38

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", përveç dispozitës së nenit 15 paragrafit (3) të këtij ligji që do të zbatohet me aderimin e Republikës së Maqedonisë në Bashkimin Evropian.

1086.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КОНТРОЛА НА ЕМИСИИ ОД ИСПАРЛИВИ ОРГАНСКИ СОЕДИНЕНИЈА ПРИ КОРИСТЕЊЕ НА БЕНЗИНИ

Се прогласува Законот за контрола на емисии од испарливи органски соединенија при користење на бензини,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 19 февруари 2014 година.

Бр. 07 – 1058/1
19 февруари 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА КОНТРОЛА НА ЕМИСИИ ОД ИСПАРЛИВИ ОРГАНСКИ СОЕДИНЕНИЈА ПРИ КОРИСТЕЊЕ НА БЕНЗИНИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет на уредување

Со овој закон се уредуваат стандардите за заштита на животната средина и контрола на емисиите од испарливи органски соединенија при користењето на бензините, како и роковите за нивно достигнување.

Член 2

Примена на Законот

Одредбите на овој закон се применуваат:

- за операции, инсталации, мобилни контејнери, возила и садови кои се користат за складирање, полнење и транспорт на бензини од еден терминал до друг, или од терминал до бензинска станица и
- за утврдување на мерките за намалување на количината на пареи од бензини кои се емитираат во атмосферата за време на полнење на моторните возила со бензини кај бензинските станици.

Член 3

Супсидијарна примена на други закони

(1) На работите кои се поврзани со правилата за заштита на воздухот од загадување и управување со квалитетот на воздухот ќе се применуваат одредбите од Законот за квалитет на амбиентниот воздух.

(2) За регулирање на работите во врска со пристап до информации кои се однесуваат на животната средина и оценка на влијанијата од определени проекти врз животната средина се применуваат одредбите од Законот за животната средина, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(3) На постапките утврдени со овој закон се применува Законот за општа управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Член 4 Цели на Законот

Основни цели на овој закон се:

- намалување на загадувањето на воздухот од испарливи органски соединенија што произлегуваат од користењето на бензините,
- намалување на загубата и постигнување на вредносните цели на вкупната годишна загуба на бензини во терминали, бензински станици и мобилни контејнери,
- постигнување и унапредување на стандардите за заштита на животната средина од страна на терминалите, складовите, бензинските станици, мобилните контејнери, како и при транспортот, полнењето и складирањето на бензините и
- избегнување, спречување и намалување до најмало можно ниво на негативното влијание на емисиите од испарливи органски соединенија врз човековото здравје и животната средина како целина, вклучувајќи ги биолошката разновидност и природното богатство.

Член 5 Стандарди за заштита на животната средина

Стандардите за заштита на животната средина претставуваат технички барања за заштита на животната средина (во натамошниот текст: технички барања) со кои се обезбедува намалување на загадувањето на воздухот од испарливите органски соединенија, како и постигнување на целни вредности на вкупната годишна загуба на бензини од терминалите, бензинските станици и мобилните контејнери.

Член 6 Дефиниции

Одредени изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. Бензин е секој нафтен дериват, со или без адитиви, со притисок на пареи (според Reid - RVP) од 27,6 kPa или повеќе, кој се употребува како гориво кај моторни возила, со исклучок на течниот нафтен гас (ТНГ));
2. Пареи се смеша на сите гасовити соединенија кои испаруваат од бензините;
3. Инсталација за складирање е секој неподвижен резервоар кај терминалот кој се користи за складирање на бензини вклучувајќи ја и целосната технолошка инсталација со која е поврзан (цевководи, вентили и друго);
4. Терминал е секој објект кој се користи за складирање и полнење на бензини во мобилни контејнери, возила цистерни, железнички вагони - цистерни или пловни објекти, вклучително и сите инсталации за складирање на местото од објектот;
5. Постоен мобилен контејнер е секој резервоар наменет за патен, железнички или воден транспорт на бензини од еден терминал до друг, или од терминал до бензинска станица, кој е пуштен во работа, или промет пред 30 јуни 2016 година. Под мобилен контејнер се подразбира и возилото цистерна и железничкиот вагон - цистерна;
6. Нов мобилен контејнер е секој резервоар наменет за патен, железнички или воден транспорт на бензини од еден терминал до друг, или од терминал до бензинска станица, кој е пуштен во работа, или промет по 1 јули 2016 година. Под мобилен контејнер се подразбира и возилото цистерна и железничкиот вагон - цистерна;
7. Бензинска станица е секоја инсталација во која со бензини од неподвижни резервоари се полнат резервоарите за гориво на моторните возила;

8. Постојна инсталација за складирање на бензини е инсталација која е пуштена во работа, или промет и/или за која е издадена дозвола за употреба пред 30 јуни 2016 година;

9. Нова инсталација за складирање на бензини е инсталација која е пуштена во работа, или промет и/или за која е издадена дозвола за употреба по 1 јули 2016 година;

10. Постојна бензинска станица е онаа бензинска станица која е изградена или за која е издадена градежна дозвола пред 31 декември 2016 година;

11. Нова бензинска станица е онаа бензинска станица која се гради или за која е издадена градежна дозвола по 1 јануари 2017 година;

12. Промет е најголемата вкупна годишна количина на бензини наполнета од инсталацијата за складирање во терминалот, или од бензинската станица во мобилни контејнери за период од претходни три години;

13. Инсталација за рекулперирација на пареи од бензини е инсталација која собраните бензински пареи со втечнување ги претворува во течен бензин, вклучувајќи го и системот за собирање и складирање на пареите од бензини во терминалот;

14. Пловен објект е објект наменет за внатрешни водни патишта со посебна намена за употреба на внатрешни водни патишта, и тоа:

- носивост од 15 тона или повеќе,
- не е наменет за превоз на стоки што има истиснина од 15 м³ или повеќе и
- влекач - потискувач, вклучувајќи ги и оние со истиснина помалку од 15 м³, под услов да се изградени да шлепуваат, туркаат или преместуваат бродови покрај брегот (пристаништето);

15. Целна референтна вредност е насока за севкупното оценување на соодветноста на техничките мерки, која не е гранична вредност, а според која се мери работењето на одделните резервоари, терминали или бензински станици;

16. Преодно складирање на бензинска пареа е складирање на пареи во резервоар со фиксен покрив на терминалот за натамошен пренос до инсталацијата за рекулперирација на пареи од бензини. Префрлување на пареа од еден во друг резервоар на ист терминал не се смета како преодно складирање;

17. Инсталација за полнење е секоја постројка на терминалот во која можат да се полнат мобилните контејнери со бензини, а е опремена со еден или повеќе портални кранови;

18. Постојна инсталација за полнење е онаа инсталација која е изградена или за која е издадена градежна дозвола пред 30 јуни 2016 година;

19. Нова инсталација за полнење е онаа инсталација која се гради или за која ќе се издаде градежна дозвола по 1 јули 2016 година;

20. Портален кран е секоја инсталација кај терминалот која е наменета за полнење на возилото цистерна со бензини. Полнењето може истовремено да се врши само во едно возило цистерна;

21. Систем за рекулперирација на бензинска пареа е опрема наменета за рекулперирација на бензинска пареа за време на полнење со гориво на бензинска станица во резервоарот на моторното возило, како и за пренос на таа бензинска пареа во резервоарот на бензинската станица;

22. Ефикасност на рекулперирација на бензинска пареа е количеството на бензинска пареа рекулперирано со системот за рекулперирација на бензинска пареа, споредено со количеството на бензинска пареа кое инаку би се ослободило во атмосферата во отсуство на таков систем кое е изразено како процент;

23. Сооднос пареа/бензин претставува сооднос меѓу количеството на бензинската пареа кое поминува низ системот за рекулпација на бензинската пареа при атмосферски притисок и количеството на втечен бензин;

24. Годишен промет (продуктивност) е вкупното годишно количество на бензини истоварено од подвижни контејнери во бензинска станица;

25. Сопственик е правно или физичко лице кој како свој имот поседува терминали, бензински станици и мобилни контејнери во кои се користат бензини;

26. Оператор е правно или физичко лице кое управува со терминали, бензински станици и мобилни контејнери во кои се користат бензини и кој е одговорен за секојдневното работење на истите и

27. Орган за вршење на стручни работи во животната средина е Управата за животна средина.

Член 7

Начела за заштита на животната средина

Користењето на бензините во текот на нивното складирање и дистрибуирање се засновува на следниве начела за заштита на животната средина:

1) начело на внимателно и одговорно однесување

за време на активностите што се поврзани со складирање и дистрибуирање на бензините што би можеле да имаат влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух и врз медиумите и областите на животната средина, секој е должен да се однесува внимателно и одговорно за да се избегне и спречи загадувањето на амбиентниот воздух и штетните ефекти врз човековото здравје и животната средина во целина;

2) начело на временска перспективност

временските рокови за постигнување на техничките барања треба да соодветствуваат на економската способност на сопственикот и операторот, на временската перспектива на очекуваните влијанија врз амбиентниот воздух и медиумите и областите на животната средина и на постигнување на хармонизиран систем на складирање и дистрибуција на бензините кои нема да доведат до нарушување на еднаквоста на субјектите кои учествуваат на пазарот за складирање и дистрибуција на бензините;

3) одговорност на сопственикот

тогаш кога операторот кој управува со терминали, бензински станици и мобилни контејнери во кои се користат бензини не може да ги постигне техничките барања, сопственикот е примарно одговорен да го стори тоа или да ја прекине работата на терминалите, бензинските станици и мобилните контејнери и

4) примена на други начела

покрај начелата од овој член во заштитата на квалитетот на амбиентниот воздух и медиумите и областите на животната средина се применуваат и начелата утврдени во Законот за животната средина и Законот за квалитет на амбиентниот воздух.

II. ИНСТАЛАЦИИ ЗА СКЛАДИРАЊЕ НА БЕНЗИН КАЈ ТЕРМИНАЛИТЕ

Член 8

Технички барања за инсталации за складирање на бензини кај терминалите

(1) Инсталациите за складирање на бензини кај терминалите треба да бидат изградени и да работат во согласност со техничките барања со цел да се намали вкупната годишна загуба на бензини која произлегува од испарувања при полнење и складирање на бензините во секоја инсталација за складирање на терминалите под целната референтна вредност од 0,01 волуменски проценти (% v/v) од прометот на бензини.

(2) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува техничките барања од ставот (1) на овој член кои се должни да ги исполнат инсталациите за складирање во терминалите, како и временските рокови за нивно постигнување согласно со големината на терминалите.

(3) Постојните инсталации за складирање на бензини кај терминалите се должни да ги постигнат техничките барања, согласно со ставот (1) на овој член, најдоцна до 30 јуни 2016 година во согласност со рокот за реализација на Планот за постигнување на техничките барања од членот 28 од овој закон.

III. ИНСТАЛАЦИЈА ЗА ПОЛНЕЊЕ И ПРАЗНЕЊЕ НА МОБИЛНИ КОНТЕЈНЕРИ КАЈ ТЕРМИНАЛИТЕ

Член 9

Технички барања за инсталација за полнење на мобилни контејнери

(1) Инсталацијата за полнење и празнење на мобилни контејнери треба да е изградена и да работи во согласност со техничките барања на начин со кој ќе се намали вкупната годишна загуба на бензини кој произлегува од полнење и празнење на мобилни контејнери на терминалите под целната референтна вредност од 0,005 волуменски проценти (% v/v) од прометот на бензини.

(2) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува техничките барања од ставот (1) на овој член кои се должни да ја исполнат инсталацијата за полнење и празнење на мобилни контејнери, временските рокови за нивно постигнување согласно со капацитетот за полнење и празнење на бензини на инсталацијата, локациите на кои може да се инсталира инсталацијата за полнење и празнење на мобилни контејнери, како и начинот на вршење на мерењата на испуштањата на емисии во воздухот.

(3) Техничките барања од ставот (1) на овој член ќе се применуваат од 1 јули 2016 година за новата инсталација за полнење и празнење на мобилни контејнери.

(4) Постојните инсталации за полнење и празнење на мобилни контејнери се должни да ги постигнат техничките барања, согласно со ставот (1) на овој член најдоцна до 30 јуни 2016 година во согласност со рокот за реализација на Планот за постигнување на техничките барања од членот 28 од овој закон.

(5) По исклучок од ставовите (3) и (4) на овој член министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина може да ја определи големината и локациите на инсталациите за полнење и празнење на мобилни контејнери согласно со ставот (2) на овој член, за која техничките барања од ставот (1) на овој член нема да се применуваат за нова или постојна инсталација за полнење и празнење на бензини.

Член 10

Портален кран

(1) Терминалите со инсталации за полнење на возила цистерни мора да бидат опремени со најмалку еден портален кран кој ги исполнува техничките барања за опрема за долно полнење.

(2) Порталните кранови на терминалите за полнење на возила цистерни мора да бидат конструирани во согласност со техничките барања за долно полнење определени со прописот од ставот (4) на овој член.

(3) Техничките барања од ставот (1) на овој член се применуваат за возила цистерни за железничките вагони - цистерни и за пловните објекти.

(4) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува техничките барања од ставот (1) на овој член кои се должни да ги исполнат терминалите со инсталации за полнење на возила цистерни и за железничките вагони - цистерни и за пловните објекти, временските рокови за нивно постигнување согласно со капацитетот за полнење на инсталациите, како и начинот на вршење на мерењата на испуштањата на емисии во воздухот.

(5) По исклучок од ставот (4) на овој член министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина може да ја определи големината и локациите на терминалите за полнење на мобилни контејнери согласно со ставот (4) на овој член за кои техничките барања од ставот (1) на овој член, во однос на опремата за долно полнење, нема да се применуваат за нов или постоечки терминал.

Член 11

Користење на друг производ различен од бензин

(1) Ако рекуперирањето на пареи е опасно или технички невозможно заради волуменот на повратните пареи, на терминалите каде што се врши полнење со бензин на пловни објекти, може да се користи опрема за согорување на пареите.

(2) Техничките барања од членот 9 од овој закон во однос на емисиите во атмосферата од инсталацијата за рекуперирање на бензинските пареи се применуваат и за опрема за согорување на пареи од ставот (1) на овој член.

(3) Во случаи кога мобилниот контејнер по истоварот на бензини се користи за транспорт на други производи различни од бензини, а преодното складирање или користење на инсталацијата за рекулпација на бензински пареи не се можни, дозволено е испуштањето на пареи во животна средина на подрачја каде што пареите нема да штетат на животната средина и здравјето на луѓето.

(4) Во случаите од ставот (3) на овој член операторот е должен да го извести органот за вршење на стручни работи во областа на животната средина (во натамошниот текст: стручниот орган) во рок од три работни дена од денот на испуштањето на пареите.

Член 12

Преодно складирање

На терминали, со промет на бензини помал од 25.000 тони годишно, преодното складирање на пареи може да се користи наместо непосредното враќање на бензинските пареа на терминалот.

IV. МОБИЛНИ КОНТЕЈНЕРИ КОИ ПРЕВЕЗУВААТ БЕНЗИНИ

Член 13

Мобилни контејнери

(1) Мобилните контејнери мора да бидат дизајнирани и направени така што при работа ги задоволат техничките барања, и тоа:

- пареите кои остануваат во мобилниот контејнер по истоварот на бензин мора да се задржат во контејнерот до степен да не предизвикаат деформирање на контејнерот,

- мобилните контејнери кои ги снабдуваат со бензини бензинските станици и терминалите мора да бидат изградени и со нив мора да се ракува така што ќе ги прифатат и задржат повратните пареи од инсталацијата за складирање на бензини на бензинските станици или терминали и

- пареите во мобилните контејнери од алинеите 1 и 2 на овој став мора да се задржат во мобилниот контејнер додека не се изврши повторно товарење на терминалот.

(2) Одредбите од ставот (1) алинеја 2 на овој член се применуваат и на железничките вагони-цистерни ако со бензини ги снабдуваат бензинските станици или терминалите на кои се врши преодно складирање на пареи.

(3) Техничките барања од ставот (1) на овој член се применуваат и на мобилни контејнери кои се дополнително прилагодени за долно полнење со бензин.

Член 14

Редовно испитувања на мобилните контејнери

Во рамките на редовните испитувања на мобилните контејнери кои се користат за транспорт на бензини согласно со Законот за превоз на опасни материи во патниот и железничкиот сообраќај, задолжително се проверува и исправноста на сигурносните вентили и непропустливоста на мобилниот контејнер за пареи.

Член 15

Возила цистерни

Техничките барања за намалување на загубите на пареи кај мобилните контејнери од членот 13 од овој закон се однесуваат на возила цистерни и пловни објекти кои се полнат на терминали за кои важат одредбите од членовите 9 и 10 од овој закон и кај возила цистерни кои се дополнително прилагодени за долно полнење со бензини.

Член 16

Горно полнење на мобилни контејнери

Доколку со техничките барања е утврдено дека може да се врши горно полнење кај мобилните контејнери, долниот отвор на товарната цевка мора да биде на дното од мобилниот контејнер за да не дојде до прскање при товарењето (потопено полнење).

Член 17

Мерење на количините на бензини со помош на потопна мерна шипка

Одредбите од членот 13 ставови (1) и (2) од овој закон не се однесуваат на постојните мобилните контејнери кај кои загубата на пареи е последица на мерење на количината на бензини со помош на потопна мерна шипка.

Член 18

Технички барања за мобилни контејнери

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на транспортот и врските ги пропишува техничките барања на мобилните контејнери кои превезуваат бензини.

V. ИНСТАЛАЦИИ ЗА СКЛАДИРАЊЕ НА БЕНЗИНИ КАЈ БЕНЗИНСКИТЕ СТАНИЦИ

Член 19

Инсталации за складирање на бензини кај бензински станици

Инсталациите за складирање на бензин кај бензинските станици треба да бидат изградени и да работат во согласност со техничките барања со цел да се намали

вкупната годишна загуба на бензин која произлегува од испарувања при полнење и складирање на бензинот во секоја инсталација за складирање на бензинските станици под целната референтна вредност од 0,01 волуменски проценти (% v/v) од прометот на бензин.

Член 20 Технички барања за инсталации на бензински станици

Инсталацијата за полнење и складирање на бензинот на бензинските станици ќе се смета дека ги задоволува техничките барања од членот 19 од овој закон доколку:

- пареите кои се ослободуваат при полнењето на резервоарите со бензин кај бензинските станици ако се вратат во мобилниот контејнер преку повратниот цевковод,
- повратниот цевковод за одвојување на пареи е непропустлив и
- полнењето со бензин во инсталациите за складирање на бензинските станици не се врши ако сите потребни уреди не се во функција, или не работат исправно и безбедно.

Член 21 Помали бензински станици

Одредбите од членот 20 од овој закон не се однесуваат на бензински станици со годишен промет на бензин помал од 100 м³.

Член 22
(1) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ја пропишува опремата со систем за враќањето на бензинските пареи за време на полнење на моторните возила со бензин која е дел од техничките барања од членот 19 од овој закон и која може да се користи во бензинските станици.

(2) Бензинските станици се должни да водат евиденција за исполнетост на техничките барања во поглед на опремата со систем за враќање на бензинските пареи за време на полнење на моторните возила од ставот (1) на овој член.

(3) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува формата и содржината на образецот за водење на евиденцијата од ставот (2) на овој член, како и начинот и рокот на нивното чување.

VI. ТЕХНИЧКИ БАРАЊА ЗА БЕНЗИНСКИ СТАНИЦИ

Член 23 Бензински станици

(1) Забрането е ставање во употреба на бензинска станица која нема инсталирано систем за рекулперација на бензинска пареа, и тоа:

- за бензинска станица која има или е планирано да има годишен промет поголем од 500 м³ и
- за бензинска станица која има или е планирано да има годишен промет поголем од 100 м³ и која е поставена во област каде што во околината постојат објекти за домување или деловни објекти.

(2) Постојните бензински станици кои вршат промена на технологијата или спроведуваат други поголеми надградувања на системот се должни да постават систем за рекулперација на бензинска пареа, и тоа:

- за бензинска станица која има или е планирано да има годишен промет поголем од 500 м³ и

- за бензинска станица која има или е планирано да има годишен промет поголем од 100 м³ и која е поставена во област каде што во околината постојат објекти за домување или деловни објекти.

(3) Како промена на технологијата или поголеми надградувања ќе се смета реконструкција на системот за полнење со гориво на бензинската станица и/или зголемување на бројот на агрегатите за 30 %.

(4) Постојните бензински станици кои имаат или е планирано да имаат годишен промет до 3.000 м³ се должни да постават системи за рекулперација на бензинска пареа, согласно барањата од ставот (2) на овој член, најдоцна до 30 јуни 2016 година во согласност со рокот за реализација на Планот за постигнување на техничките барања од членот 28 од овој закон.

(5) Постојните бензински станици кои имаат или е планирано да имаат годишен промет поголем од 3.000 м³ се должни да постават системи за рекулперација на бензинската пареа, согласно со ставот (2) на овој член, најдоцна до 31 декември 2016 година во согласност со рокот за реализација на Планот за постигнување на техничките барања од членот 28 од овој закон.

(6) Одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член не се однесуваат на бензинските станици кои исклучиво се употребуваат во рамките на системот за производство и доставување на нови возила, како што се фабрики или производни капацитети за возила.

Член 24 Ефикасност на зафаќање на бензинската пареа

Системите за рекулперација на бензинска пареа кои ќе бидат поставени на бензинските станици мора да имаат ефикасен систем на зафаќање на бензинската пареа кој обезбедува еднакво или поголемо зафаќање од 85%, при што соодносот пареа/бензин да биде најмалку 0,95, а најмногу 1,05 доколку рекулпераната бензинска пареа се складира во резервоар кој е поставен на бензинската станица, што се докажува со сертификат обезбеден од произведувачот во согласност со релевантен стандард за соодветната опрема.

VII. ПОСТИГНУВАЊЕ НА ТЕХНИЧКИТЕ БАРАЊА ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Член 25 Регистрација на инсталациите, мобилните контејнери и бензинските станици

(1) Операторот на инсталација за складирање е должен да ја регистрира инсталацијата до стручниот орган во рок од 30 дена од денот на пуштањето во употреба на инсталацијата.

(2) Операторот на инсталација за полнење и празнење на мобилни контејнери е должен да ја регистрира инсталацијата до стручниот орган во рок од 30 дена од денот на пуштањето во употреба на инсталацијата.

(3) Операторот на мобилни контејнери е должен да ги регистрира мобилните контејнери до стручниот орган во рок од 30 дена од денот на пуштањето во употреба на мобилниот контејнер.

(4) Операторот на бензинска станица е должен да ја регистрира бензинската станица до стручниот орган во рок од 30 дена од денот на пуштањето во употреба на бензинската станица.

(5) Регистрацијата од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член се врши со доставување на барање за регистрација и потребна документација од страна на операторот, до стручниот орган, во пишана или електронска форма, кое особено ги содржи податоците за операторот и сопственикот на инсталацијата, мобилниот контејнер, односно бензинската станица; за бројот, водите и технички податоци за инсталации, мобилни кон-

тејнери и/или бензински станици со кои се управува, објектите во кои се сместени, како и други податоци со кои се опишува работата на инсталацијата, мобилниот контејнер и/или бензинската станица.

(6) Врз основа на барањето од ставот (5) на овој член стручниот орган е должен во рок од седум дена од денот на доставувањето на барањето да му достави на операторот потврда за упис во регистарот од ставот (7) на овој член.

(7) Стручниот орган води регистар на инсталации за складирање, инсталации за полнење на бензин, мобилни контејнери и бензински станици.

(8) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува формата, содржината и потребната документација, како и начинот на доставувањето на барањето за регистрација од ставот (5) на овој член, формата и содржината на потврдата за упис од ставот (6) на овој член, како и формата, содржината и начинот на водење на регистарот од ставот (7) на овој член.

(9) Во случај на промена на податоците доставени при регистрацијата од ставот (5) на овој член, операторот е должен во рок од 30 дена од денот на настанувањето на промената да достави барања за промена за регистрацијата согласно со ставот (5) на овој член. Во барањето се доставуваат информации само за оние податоци кои се променети.

(10) Во случај кога операторот ќе престане да ја врши дејноста заради чие вршење управува со инсталации, мобилни контејнери или бензински станици е должен во рок од 30 дена од денот на престанувањето да достави барање за бришење од регистарот од ставот (7) на овој член до стручниот орган.

(11) Стручниот орган е должен во рок од осум дена од денот на доставувањето на барањето од ставот (10) на овој член да му достави потврда на операторот за бришење од регистарот од ставот (7) на овој член.

Член 26

План за постигнување на техничките барања за заштита на животната средина

(1) Операторот на постојна инсталација за складирање на бензин, инсталација за полнење и празнење на бензин (во натамошниот текст: инсталација), бензинска станица и мобилни контејнери кои не ги задоволуваат техничките барања утврдени со овој закон се должни да поднесат предлог-план за постигнување на техничките барања за заштита на животната средина до стручниот орган (во натамошниот текст: предлог-план) како услов за вршење на дејност, односно започнување на работата на инсталацијата, употребата на мобилниот контејнер и/или бензинската станица сè до исполнување на техничките барања утврдени со овој закон.

(2) Предлогот на планот се доставува до стручниот орган во писмена и електронска форма и треба да ги содржи следниве податоци:

1) називот на операторот и сопственикот на инсталацијата, мобилниот контејнер, односно бензинската станица;

2) адреса на операторот и сопственикот поштенски број и седиште, улица и број, веб адреса, телефонски број, како и лице за контакт, број на факс и електронска пошта, единствен број на деловниот субјект и даночен број на операторот и сопственикот;

3) број и водови на инсталации, мобилни контејнери и/или бензински станици со кои управува операторот, нивниот планиран и реален промет на годишно ниво, година на производство и година кога се пуштени во употреба;

4) технички податоци за инсталацијата, мобилниот контејнер и/или бензинската станица;

5) податоци за објектот во кој се сместени инсталациите, како и неговата намена;

6) емисии (приказ на емисиите во сите медиуми и области на животната средина);

7) состојби на локацијата и влијанието врз животната средина;

8) рок за постигнување на техничките стандарди за секоја инсталација, мобилен контејнер и/или бензинска станица со кои управува операторот;

9) начин на кој ќе се врши мониторингот на емисиите и на исполнувањето на техничките барања за животната средина;

10) опис на други планирани превентивни мерки;

11) одговорно лице за спроведување на планот и

12) други податоци со кои се опишуваат работата на инсталацијата, мобилниот контејнер и/или бензинската станица.

(3) Стручниот орган е должен во рок од 60 дена од денот на приемот да го разгледа предлог-планот и да достави забелешки до операторот.

(4) Во рокот од ставот (3) на овој член стручниот орган е должен да изврши увид на самото место на инсталацијата, односно бензинската станица, како и на дел од мобилните контејнери.

(5) Врз основа на увидот од ставот (4) на овој член стручниот орган е должен да подготви извештај и да го достави до операторот во рок од 30 дена од денот на спроведувањето на увидот.

(6) Во извештајот од ставот (5) на овој член стручниот орган се изјаснува за состојбата која ја утврдил со увидот, доставува предлог за целосно или делумно прифаќање на предлог-планот, како и предлага мерки за негово изменување или дополнување.

(7) Операторот е должен во рок од 30 дена од денот на приемот на извештајот од ставот (5) на овој член да достави до стручниот орган свое мислење за истиот, со кое се изјаснува дека го прифаќа целосно или делумно извештајот, како и мерките предложени во истиот.

(8) Во случај кога операторот не се согласува во целост со извештајот, стручниот орган е должен да закаже заеднички состаноци со операторот заради усогласување на ставовите и предлогот на мерките, како и утврдување на заеднички прифатлива содржина и рокови на предлог-планот.

(9) Стручниот орган и операторот се должни да преговараат и да се усогласат за заеднички прифатлив план во рок од најмногу 60 дена од доставување на мислењето од ставот (7) на овој член.

(10) Во случај кога стручниот орган и операторот не можат да постигнат усогласување во рокот од ставот (9) на овој член стручниот орган донесува заклучок со кој констатира дека постои спор за содржината на предлог-планот.

(11) Во случај кога стручниот орган и операторот успеале да постигнат усогласување во рокот од ставот (9) на овој член стручниот орган донесува заклучок со кој констатира дека е постигната согласност за содржината на предлог-планот.

(12) Во случаите од ставот (10) на овој член стручниот орган го доставува заклучокот до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина заради формирање на Комисија за усогласување.

(13) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува формата, содржината и начинот на доставувањето на предлог-планот од ставот (1) на овој член.

Член 27 Временски распоред

(1) Операторите се должни предлог-планот од членот 26 од овој закон да го достават до стручниот орган, почнувајќи од 1 јануари 2015 година, а најдоцна до 30 јуни 2015 година, во согласност со временскиот распоред што го утврдува Владата на Република Македонија, на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Временскиот распоред од ставот (1) на овој член се утврдува како временски интервал од два месеци, посебно за операторите на инсталации, за бензински станици и за мобилни контејнери.

(3) Во случај кога операторот истовремено управува со инсталации, бензински станици и мобилни контејнери предлог-планот од членот 26 од овој закон го поднесува заеднички за сите инсталации, бензински станици и мобилни контејнери во најраниот временски интервал согласно со временскиот распоред од ставот (1) на овој член.

Член 28 Рок за реализација на Планот за постигнување на техничките барања за заштита на животната средина

(1) Рокот за реализација на Планот за постигнување на техничките барања за заштита на животната средина (во натамошниот текст: Планот за постигнување на техничките барања) не може да биде подолг од 30 јуни 2016 година во кој рок треба да се постигнат техничките барања за секоја постојна инсталација или мобилен контејнер со кој управува операторот.

(2) Рокот за реализација на Планот за постигнување на техничките барања не може да биде подолг од 31 декември 2016 година во кој рок треба да се постигнат техничките барања за секоја постојна бензинска станица со која управува операторот.

(3) Операторот, односно сопственикот кој пушта во употреба нова инсталација и/или мобилен контејнер по 30 јуни 2016 година, односно бензинска станица по 1 јануари 2017 година, треба да ги почитува техничките барања за животна средина утврдени во овој закон.

(4) Операторите на мобилни контејнери се должни до 30 јуни 2015 година, во предлог-планот од членот 26 од овој закон да обезбедат исполнување на техничките барања за заштита на животната средина за најмалку 50% од мобилните контејнери со кои управуваат.

Член 29 Донесување на решение за прифаќање на Планот за постигнување на технички барања

(1) Во случаите од членот 26 став (7) од овој закон кога операторот се изјаснил дека го прифаќа извештајот во целост и мерките предложени во него, како и во случај кога е постигната согласност за содржината на Планот за постигнување на техничките барања, стручниот орган е должен во рок од 30 дена од денот на добивањето на мислењето од операторот, односно од денот на постигнувањето на согласноста, да достави до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина предлог за донесување на решение со кое се одобрува Планот за постигнување на техничките барања. Министерот е должен решението да го донесе во рок од три работни дена од денот на доставувањето на предлогот од стручниот орган.

(2) Стручниот орган е должен во рок од седум дена да ги достави до операторот решението од ставот (1) на овој член, како и заверена копија од Планот за постигнување на техничките барања.

(3) Стручниот орган е должен копија од решението и Планот за постигнување на техничките барања од ставот (2) на овој член да достави и до Државниот инспекторат за животна средина.

Член 30 Решавање на споровите

(1) Споровите во врска со содржината и рокот за реализација на Планот за постигнување на технички барања, како и споровите во врска со преговорите од членот 26 став (9) од овој закон кои не завршиле со постигнување на согласност за содржината на планот, ги решава Комисијата за усогласување (во натамошниот текст: Комисијата).

(2) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина формира комисија за секој случај одделно. Комисијата е составена од претседател и два члена. Членовите се избираат од редот на истакнати експерти во областа на животната средина.

(3) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина е должен, во рок од осум дена од денот на добивањето на заклучокот од членот 26 став (10) од овој закон, да побара од операторот да номинира еден член во Комисијата.

(4) Операторот е должен во рок од седум дена од денот на добивањето на барањето од ставот (2) на овој член да достави номинација на еден член за формирање на Комисијата. Доколку операторот не ја изврши номинацијата во определениот рок, членот го номинира министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(5) По еден член во Комисијата номинираат стручниот орган и министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(6) Номинираните членови од ставовите (4) и (5) на овој член заеднички го назначуваат претседателот на Комисијата, со што се констатира дека е формирана Комисијата за одделниот случај.

(7) Комисијата донесува одлука во рок од еден месец по приемот на потребните податоци. Комисијата може да закаже одржување на заеднички состанок со претставници на стручниот орган и операторот.

(8) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина поблиску ја пропишува работата и организацијата на Комисијата, како и начинот на нејзината работа.

(9) Комисијата во својата работа е независна и работи во согласност со своите експертски наоди, а одлучува со мнозинство гласови.

(10) Одлуката на Комисијата е задолжителна и конечна за страните на спорот, која стручниот орган ја вградува во Планот за постигнување на техничките барања.

(11) Против одлуката од ставот (10) на овој член може да се поведе управен спор пред надлежен суд, само за условите кои биле предмет на усогласување.

(12) Членовите на Комисијата имаат право на надоместок за учество на секоја седница. Начинот на плаќање и висината на надоместокот го утврдува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(13) Трошоците за работата на Комисијата ги сносат подеднакво операторот и стручниот орган.

Член 31
Промена на планот

(1) Операторот на инсталации, мобилни контејнери и бензински станици е должен да поднесе барање за промена на Планот за постигнување на техничките барања во следниве случаи:

- при промена на називот на операторот или сопственикот,
- промена на технологијата, поголеми надградувања и/или промена на опремата што ја користи и
- промена на роковите утврдени во планот.

(2) Постапката за промена на Планот за постигнување на техничките барања за заштита на животната средина се спроведува во согласност со одредбите од овој закон кои се однесуваат на постигнување согласност за содржината на предлог-планот.

Член 32
Одговорност на сопственикот

(1) Сопственикот на инсталации, мобилни контејнери и бензински станици е должен да води сметка дали операторот го има поднесено предлог-планот од членот 26 од овој закон.

(2) Доколку операторот го нема поднесено предлог-планот од членот 26 од овој закон до стручниот орган шест месеци пред истекот на рокот утврден во членот 27 став (1) од овој закон, сопственикот е должен да преземе мерки за обезбедување на навремено поднесување на предлог-план.

(3) Доколку и покрај мерките на сопственикот од ставот (2) на овој член операторот не поднесе предлог-план во рокот предвиден со овој став, сопственикот е должен да поднесе предлог-план најдоцна во рок од два месеца од истекот на рокот од членот 27 став (1) од овој закон.

(4) Доколку за тоа се согласиле операторот и сопственикот предлог-планот од членот 26 од овој закон може да го поднесе сопственикот.

Член 33
Надоместоци

(1) Операторите на инсталациите, мобилните контејнери и бензинските станици се должни да плаќаат надоместок:

- при поднесување на предлог-план до стручниот орган,
- при поднесување на барање за промена на Планот за постигнување на техничките барања и
- за редовен надзор на инсталацијата, мобилните контејнери и бензинските станици.

(2) Владата на Република Македонија ја пропишува висината на надоместокот кој треба да го плаќаат операторите од ставот (1) на овој член на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(3) Определувањето на висината на надоместокот од ставот (2) на овој член се врши врз основа на бројот на инсталациите со кои управува операторот, бројот на мобилните контејнери и бројот на бензинските станици, административните трошоци што ги има стручниот орган за одобрување на предлог-планот, реалните трошоци за спроведување на увид на самото место и реалните трошоци за спроведување на редовен надзор, вклучувајќи ги и трошоците за мониторинг.

(4) Средствата од надоместокот од ставот (1) на овој член се приход на Буџетот на Република Македонија и се уплатуваат на соодветна посебна уплатна сметка, во рамките на трезорската сметка.

(5) Надоместокот од ставот (1) на овој член за секој оператор, врз основа на предлог на стручниот орган, го утврдува со решение министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина согласно со прописот од ставот (2) на овој член.

(6) Против решението од ставот (5) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

Член 34
Започнување со работа на инсталации и бензински станици

(1) Операторот на нова инсталација за складирање на бензин, инсталација за полнење на бензин (во натамошниот текст: инсталации) и бензинска станица не смее да започне со работа без да добие решение за започнување со работа согласно со членот 35 од овој закон.

(2) Операторот на нов мобилен контејнер пред да го пушти во употреба е должен да изврши упис на мобилен контејнер во Регистарот на инсталации за складирање, инсталации за полнење на бензин, мобилни контејнери и бензински станици од членот 25 од овој закон.

Член 35
Нови инсталации и бензински станици

(1) Операторот на нова инсталација и бензинска станица е должен да достави барање за започнување со работа на инсталацијата и/или бензинската станица (во натамошниот текст: барање).

(2) Барањето од ставот (1) на овој член се доставува до стручниот орган во писмена и електронска форма кое особено ги содржи податоците:

- 1) назив на операторот и сопственикот на инсталацијата, односно бензинската станица;
- 2) адреса на операторот и сопственикот поштенски број и седиште, улица и број, веб адреса, телефонски број, како и лице за контакт, број на факс и електронска пошта, единствен број на деловниот субјект и даночен број на операторот и сопственикот;
- 3) број и водови на инсталации и/или бензински станици со кои управува операторот, нивниот планиран и реален промет на годишно ниво, година на производство и година кога се пуштени во употреба;
- 4) технички податоци за инсталацијата и/или бензинската станица;
- 5) податоци за објектот во кој се сместени инсталациите, како и неговата намена;
- 6) емисии (приказ на емисиите во сите медиуми и области на животната средина);
- 7) решение за одобрување на елаборат за заштита на животната средина односно за одобрување на студија за оценка на влијанието врз животната средина издадена согласно со Законот за животната средина;
- 8) начин на вршење на мониторингот на емисиите и другите влијанија врз животната средина;
- 9) опис на други планирани превентивни мерки;
- 10) одговорно лице и
- 11) други податоци со кои се опишуваат работата на инсталацијата и/или бензинската станица.

(3) Стручниот орган е должен во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето да го разгледа и да достави забелешки до операторот.

(4) Во рокот од ставот (3) на овој закон стручниот орган е должен да изврши увид на самото место на инсталацијата, односно бензинската станица.

(5) Врз основа на увидот стручниот орган е должен да достави до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина предлог за донесување на решение со кој се одобрува или не се одобрува започнувањето со работа на инсталацијата, односно на бензинската станица.

(6) Решението од ставот (5) на овој член го донесува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во рок од три работни дена од денот на доставувањето на предлогот од стручниот орган.

(7) На решението од ставот (5) на овој член операторот има право да изјави жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

VIII. МОНИТОРИНГ И ИЗВЕСТУВАЊЕ

Член 36

Мониторинг на испарливи органски соединенија од користење на бензините

(1) Операторот е должен да врши мониторинг на мерењето на емисиите од испарливи органски соединенија на терминалите и бензинските станици најмалку еднаш годишно.

(2) Операторот на терминалите и бензинските станици со инсталиран автоматски мониторинг систем за мерења на емисиите од испарливи органски соединенија, треба да врши проверка на ефикасноста на зафакането на испарувањата од бензините најмалку еднаш на секои три години.

(3) Операторот на терминалите и бензинските станици е должен да инсталира и да го одржува во исправна состојба автоматскиот мониторинг систем за следење на емисиите и да обезбеди редовно следење, мерење и обработка на податоците на емисиите.

(4) Операторот е должен податоците од мониторингот да ги доставува до стручниот орган на начин и во рок утврдени согласно со прописот од ставот (10) на овој член.

(5) Секој поставен автоматски мониторинг систем треба да има способност автоматски да ги детектира сите проблеми во функционирањето на системот, кои ќе ги покажува сите грешки, односно неправилности и автоматски ќе го сопре точењето на бензинот ако грешката, односно неправилностите не биде отстранета во рок од седум дена.

(6) Кога во бензинската станица е поставен автоматски мониторинг систем, операторот на бензинската станица е должен да постави за тоа известување за потрошувачите на видно место во просториите на бензинската станица.

(7) Операторот е должен да врши инвентаризација на количините на емисијата на испарливи органски соединенија од бензините на годишно ниво и податоците да ги доставува до стручниот орган на начин и во рок утврдени согласно со прописот од ставот (10) на овој член.

(8) Начинот на инвентаризацијата може да се врши со метод на пресметка утврдена во „Правилникот за методологијата за инвентаризација и утврдување на нивото на емисии на загадувачките супстанции во атмосферата во тони годишно за сите видови на дејности, како и други податоци за доставување на Програмата за мониторинг на воздухот на Европа (ЕМЕП)“ и со методи на мерење дадени во важечките стандарди од оваа област.

(9) Техничките барања кои треба да ги исполни системот за мониторинг, начинот и рокот на доставување на информациите и податоците од мониторингот на ис-

парливи органски соединенија во терминалите и во бензинските станици ги пропишува министерот кој раководи со органот надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 37

Користење на податоци од Регистарот на инсталации за складирање, на инсталации за полнење на бензин, на мобилни контејнери и на бензински станици

Податоците од Регистарот на инсталации за складирање, на инсталации за полнење на бензин, на мобилни контејнери и на бензински станици се достапни за јавноста, со исклучок на податоците кои се класифицирани како интелектуална и индустриска сопственост.

IX. ПРОГРАМА ЗА ПОСТИГНУВАЊЕ НА ТЕХНИЧКИТЕ БАРАЊА ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Член 38

Програма за постепено постигнување на техничките барања за заштита на животната средина

(1) Стручниот орган, врз основа на плановите за постигнување на техничките барања за заштита на животната средина и во соработка со операторите на терминалите, складовите, бензинските станици и мобилните контејнери е должен да изработи програма за постепено постигнување на техничките барања за спречување на емисиите од испарливи органски соединенија од бензини за период од шест години.

(2) Програмата од ставот (1) на овој член содржи мерки кои треба да ги преземат операторите, стручниот орган и органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, како и временска рамка во која ќе се преземат мерките, со цел да се исполнат техничките барања од операторите најдоцна до 30 јуни 2016 година за терминалите, складовите и мобилните контејнери, односно до 31 декември 2016 година за бензинските станици.

(3) Програмата од ставот (1) на овој член ја донесува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина на предлог на стручниот орган.

X. НАДЗОР

Член 39

(1) Надзорот над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон го врши органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Инспекцискиот надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, како и надзор над реализацијата на плановите за постигнување на техничките барања го врши Државниот инспекторат за животна средина преку државните инспектори за животна средина (во натамошниот текст: државни инспектори).

(3) Во случаите на надзор над реализација на планот од ставот (2) на овој член државниот инспектор има право да побара во надзорот да учествува и лице од стручниот орган.

(4) Инспекцискиот надзор над примената на овој закон во делот на емисии од испарливи органски соединенија од бензини кои произлегуваат од бензински станици вршат овластените инспектори на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје (во натамошниот текст: овластени инспектори).

(5) Инспекцискиот надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, овластените инспектори на општините во градот Скопје и

градот Скопје го вршат согласно со надлежноста што ја имаат врз основа на локацијата на бензинската станица.

(6) Инспекцискиот надзор над исполнување на техничките барања на мобилните контејнери што се наоѓаат во патниот и железничкиот сообраќај го врши Државниот инспекторат за транспорт преку државните инспектори за патен и железнички сообраќај и овластените службени лица од Министерството за внатрешни работи.

(7) Инспекцискиот надзор од ставот (6) на овој член државните инспектори за патен и железнички сообраќај и службените лица на Министерството за внатрешни работи го вршат согласно со овој закон и Законот за превоз на опасни материи во патниот и железничкиот сообраќај.

Член 40

Постапување по пријава од физичко или правно лице

(1) Државниот инспектор и овластените инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје се должни во рок од седум дена да постапат по иницијатива или пријава за поведување на инспекциски надзор.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член државниот инспектор и овластените инспектори се должни да го известат подносителот на иницијативата или пријавата за поведување на инспекциски надзор во рок од седум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

Член 41

Права и обврски за отстранување на неправилности

(1) Државниот инспектор и овластените инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје, во согласност со овој закон, заради отстранување на утврдените неправилности, имаат право и обврска на субјектот на надзорот:

1) да му укажат на утврдените неправилности и да определат рок за нивно отстранување;

2) да му наредат да преземе соодветни мерки и активности во рок кој ќе го определат;

3) привремено да му забранат вршење на дејност, професија или должност со која користи бензини;

4) да му поднесе барање за поведување на прекршочна постапка и

5) да му поднесе кривична пријава.

(2) Заради отстранување на утврдените недостатоци државниот инспектор и овластените инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје можат да вршат и други овластувања и одговорности во согласност со закон.

Член 42

Надзор на пресметан и уплатен надоместок

(1) Надзор на уплатениот надоместок од членот 33 од овој закон врши стручниот орган.

(2) За извршениот надзор од ставот (1) на овој член стручниот орган донесува решение.

(3) Против решението од ставот (2) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен (во натамошниот текст: Државната комисија) во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

Член 43

Државните инспектори и овластените инспектори за животна средина на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, можат да побараат соработка од претставници на органот на државната управа надлежен за работите од областа на внатрешните работи заради обезбедување на непречено вршење на инспекцискиот надзор.

Член 44

Делокруг на надзор на државниот инспектор за животна средина

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот инспектор за животна средина, има право:

1) да врши увид и контрола и да утврди дали инсталацијата, мобилниот контејнер и/или бензинската станица работат согласно со техничките барања за заштита на животната средина;

2) да врши увид и контрола и да утврди дали системот за рекулерација на бензинската пареа работи во согласност со техничките барања;

3) да врши увид и контрола и да утврди дали е возможно преодно складирање или користење на инсталација за рекулерација на бензински станица (член 11);

4) да врши увид и контрола на документацијата за да го утврди прометот на бензин на терминалите (член 12);

5) да врши увид и контрола на документацијата за да го утврди прометот на бензин на бензинските станици (членови 21 и 23);

6) да врши увид и контрола и да утврди дали системот за рекулерација на бензинска пареа поставен на бензинската станица работи во согласност со техничките барања и го постигнува бараниот степен на ефикасност на зафаќање (член 24);

7) да врши увид и контрола и да утврди дали инсталацијата, мобилниот контејнер и бензинските станици се регистрирани согласно со членот 25 од овој закон;

8) да врши увид и контрола и да утврди дали операторот на инсталација, мобилен контејнер и бензинска станица имаат поднесено, согласно со временскиот распоред од членот 27 од овој закон, предлог-план (член 26);

9) да врши увид и контрола и да утврди дали операторот на инсталација, мобилен контејнер и бензинска станица го спроведуваат Планот за постигнување на техничките барања (член 28);

10) да врши увид и контрола и да утврди дали операторот на инсталација, мобилен контејнер и бензинска станица имаат решение за прифаќање на Планот за постигнување на техничките барања (член 11) да врши увид и контрола и да утврди дали сопственикот на инсталација, мобилни контејнери и бензински станици го има поднесено предлог-планот од членот 26 од овој закон (член 32);

11) да врши увид и контрола и да утврди дали нова инсталација и бензинска станица имаат добиено решение за започнување со работа согласно со членот 35 од овој закон;

12) да нарача и/или спроведе мониторинг на испарливи органски соединенија од користењето на бензините на инсталација и бензинска станица (член 36) и

13) да спроведе повремен и редовен инспекциски надзор над инсталацијата и бензинската станица и да утврди дали се постапува со согласност со одредбите од овој закон.

(2) На барање на стручниот орган во вршењето на инспекцискиот надзор може да учествува и државен службеник вработен во стручниот орган.

(3) Државниот инспектор за животна средина е должен да изврши инспекциски надзор кога тоа го побарал стручниот орган.

Член 45

Донесување на решенија на државниот инспектор за животна средина

(1) При вршењето на инспекцискиот надзор, државниот инспекторот за животна средина со решение:

1) ќе ги задолжи операторите да преземат мерки со цел да се исполнат техничките барања и ќе определи рок не подолг од 120 дена за нивно реализирање;

2) ќе забрани работата на инсталација, мобилен контејнер и бензинска станица доколку не се исполнат техничките барања во рокот определен согласно со точката 1 на овој став, се додека не се исполнат техничките барања;

3) ќе ја забрани работата на терминал доколку прометот на бензин надминува 25.000 тони годишно и ќе определи мерки за надминување на состојбата (член 12);

4) ќе ја забрани работата на бензинската станица доколку прометот на бензин е поголем од 100 м3 и ќе определи мерки за постигнување на техничките барања од членот 20 од овој закон (член 21);

5) ќе ја забрани работата на бензинската доколку нема инсталирано систем за рекулперација на бензинската пареа согласно со членот 23 од овој закон;

6) ќе ги задолжи операторите да преземат мерки со цел да се постигне бараниот степен на ефикасност на зафаќање на пареата и ќе определи мерки и рок за надминување на состојбата кој не може да биде подолг од 90 дена;

7) ќе ја забрани со работата на бензинската станица доколку не се преземат мерките согласно со рокот утврден во точката 6 на овој став;

8) ќе ги задолжи операторите да извршат регистрација на инсталацијата, мобилниот контејнер и бензинската станица во рок од осум дена (член 25);

9) ќе ги задолжи операторите да поднесат предлог-план во рок не подолг од 60 дена (член 26);

10) ќе ја забрани работата на инсталацијата, мобилниот контејнер и бензинската станица доколку не поднеле предлог-план во рокот утврден во точката 9 на овој став;

11) ќе ги задолжи операторите да преземат мерки за спроведување на Планот за постигнување на техничките барања во рок не подолг од 90 дена (член 28);

12) ќе ја забрани работата на инсталацијата, мобилниот контејнер и бензинската станица доколку не се спроведат мерките за реализација на Планот за постигнување на техничките барања во рокот утврден во точката 11 на овој став;

13) ќе ги задолжи сопствениците да поднесат предлог-план во рок не подолг од 60 дена (член 32);

14) ќе ја забрани работата на инсталацијата, мобилниот контејнер и бензинската станица доколку не поднеле предлог-план во рокот утврден во точката 13 на овој став;

15) ќе ги задолжи операторите да добијат решение за започнување со работа согласно со членот 35 од овој закон во рок од 15 дена;

16) ќе ја забрани работата на инсталацијата, мобилниот контејнер и бензинската станица доколку не добиле решение за започнување со работа согласно со членот 35 од овој закон во рокот утврден во точката 15 на овој став;

17) ќе ја забрани работата на инсталацијата и бензинската станица доколку резултатите од мониторингот покажуваат дека емисиите на испарливи органски соединенија ги надминуваат стандардите утврдени во овој закон (член 36) и

18) ќе ги задолжи операторите на инсталацијата, мобилниот контејнер и бензинската станица да преземат мерки за исполнување на обврските утврдени во овој закон.

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор државните инспектори за животна средина утврдат дека операторите на инсталацијата, мобилниот контејнер и бензинската станица не се придржуваат кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатираат утврдените неисправности и неправилности и во решението ќе го определат рокот во кој треба да се отстранат.

(3) Жалба против решението на државниот инспектор за животна средина, може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисија.

(4) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на државните инспектори за животна средина и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, државниот инспектор за животна средина ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред Прекршочната комисија.

(5) За вршењето на работите од ставот (1) на овој член државниот инспектор за животна средина има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина и Законот за квалитет на амбиентниот воздух.

Член 46

Делокруг на надзор на овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во градот Скопје, имаат право:

1) да вршат увид и контрола и да утврдат дали бензинските станици се регистрирани согласно со членот 25 од овој закон;

2) да вршат увид и контрола и да утврдат дали операторот на бензинска станица има поднесено, согласно со временскиот распоред од членот 27 од овој закон, предлог-план (член 26);

3) да вршат увид и контрола и да утврдат дали нова бензинска станица има добиено решение за започнување со работа согласно со членот 35 од овој закон и

4) по пријава на правно или физичко лице да извршат мониторинг на емисиите од испарливи органски соединенија кои произлегуваат од работата на бензинска станица.

(2) При утврдување на состојбата од ставот (1) на овој член овластениот инспектор е должен да го известат и Државниот инспекторат за животна средина.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на овластените инспектори и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, овластениот инспектор ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред Прекршочната комисија.

Член 47

Донесување на решенија на овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје

(1) При вршење на инспекцискиот надзор овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје со решение:

1) ќе ги задолжат операторите да извршат регистрација на бензинската станица во рок од 15 дена (член 25);

2) ќе ги задолжат операторите на бензинската станица да поднесат предлог-план во рок не подолг од 60 дена (член 26);

3) ќе ги задолжат операторите на бензинската станица да поднесат барање за започнување со работа согласно со членот 35 од овој закон во рок од 15 дена и

4) ќе ги задолжат операторите на бензинската станица да преземат мерки да ги сведат емисиите на испарливи органски соединенија во рамките на стандардите утврдени во овој закон (член 36).

(2) Во случаите од ставот (1) точка 4 на овој член овластениот инспектор е должен предложените мерки утврдени во решението да ги достави до Државниот инспекторат за животна средина.

(3) Жалба против решението на овластениот инспектор за животна средина на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисија.

Член 48

Државниот инспектор за патен и железнички сообраќај

(1) При вршење на инспекцискиот надзор државниот инспектор за патен и железнички сообраќај има право со решение:

1) да врши увид и контрола и да утврди дали мобилниот контейнер ги исполнува техничките барања и

2) да врши увид и контрола и да утврди дали мобилниот контейнер е регистриран согласно со членот 25 од овој закон.

(2) Државниот инспектор за патен и железнички сообраќај во случаите од ставот (1) на овој член ќе покрене пријава за покренување на прекршочна постапка до Државниот инспекторат за животна средина.

(3) Врз основа на пријавата од ставот (2) на овој член Државниот инспекторат за животна средина е должен во рок од седум дена од денот на приемот на пријавата да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка до Прекршочната комисија.

Член 49

Постапка за едукација

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор државниот инспектор за животна средина ќе утврди дека е сторена неправилноста од членот 25 од овој закон, за прв пат, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за едукација на лицето, односно сторителот на прекршокот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор овластениот инспектор ќе утврди дека е сторена неправилност од страна на операторот на бензинска станица од членот 25 од овој закон за прв пат, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на поканата за спроведување на едукација на лицето односно сторителот на прекршокот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(3) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.

(4) Едукацијата ја организира и спроведува државниот инспектор за животна средина, односно овластениот инспектор за животна средина кој го извршил инспекцискиот надзор, во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукацијата, не се јави на едукацијата, ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку државниот инспектор, односно овластениот инспектор за животна средина при спроведување на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставовите (1) и (2) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекцискиот надзор.

(8) Доколку државниот инспектор, односно овластениот инспектор при спроведување на контролниот надзор ќе утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставовите (1) и (2) на овој член поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред Прекршочната комисија.

(9) Државниот инспектор за животна средина, односно овластениот инспектор кој извршил инспекциски надзор води единствена евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 50

Примена на одредби од други закони во инспекцискиот надзор

Државните инспектори за животна средина и овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје инспекцискиот надзор го спроведуваат во согласност со одредбите од овој закон, Законот за управување со отпад, Законот за инспекцискиот надзор и Законот за животната средина.

XI. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 51

Прекршочни санкции за оператори на инсталации за складирање на кај терминалите

(1) Глоба во износ од 20 % од вредноста на потребната инвестиција за постигнување на техничките барања за заштита на животната средина ќе му се изрече на операторот на инсталација за складирање на бензини кај терминалите, доколку:

1) не презема мерки за реализација на Планот за постигнување на техничките барања (член 28).

(2) Глоба во износ од 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на операторот на инсталација за складирање на бензини кај терминалите, доколку:

1) не биде изградена и не работи во согласност со техничките барања (член 8);

2) погрешно се тврди дека прометот на бензин на терминал е помал од 25.000 тони годишно (член 12) и

3) се користи преодно складирање на терминал чиј промет е поголем од 25.000 тони годишно (член 12).

(3) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на операторот на инсталација за складирање на бензини кај терминалите, доколку:

1) не поднесе предлог-план до стручниот орган (член 26) и

2) не поднесе барање за промена на Планот за постигнување на техничките барања до стручниот орган (член 31).

(4) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на операторот на инсталација за складирање на бензини кај терминалите, доколку:

- 1) не ја регистрира инсталацијата (член 25);
- 2) започне со работа на инсталацијата без да добие решение за започнување со работа (член 35) и
- 3) не ги достави податоците од мониторингот до стручниот орган (член 36 став (4)).

(5) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставовите (1) и (2) на овој член.

(6) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (3) на овој член.

(7) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (4) на овој член.

(8) На сторителот на прекршокот од овој член Прекршочната комисија може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на определена дејност од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три до најмногу 30 дена за правното лице, односно од најмалку три до најмногу 15 дена за физичкото лице.

Член 52

Прекршочни санкции за оператори на инсталации за полнење и празнење на мобилни контејнери

(1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на операторот на инсталација за полнење и празнење на мобилни контејнери, доколку:

1) не биде изградена и не работи во согласност со техничките барања (член 9);

2) не биде опремена со најмалку еден портален кран за полнење на возила цистерни кој ги исполнува техничките барања за животна средина за опрема за долно полнење (член 10) и

3) не презема мерки за реализација на Планот за постигнување на техничките барања (член 28).

(2) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на операторот на инсталација за полнење и празнење на мобилни контејнери, доколку:

1) не поднесе предлог-план до стручниот орган (член 26);

2) не поднесе барање за промена на Планот за постигнување на техничките барања до стручниот орган (член 31) и

3) не спроведе мониторинг согласно со членот 36 од овој закон.

(3) Глоба во износ од 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на операторот на инсталација за полнење и празнење на мобилни контејнери, доколку:

1) не ја регистрира инсталацијата (член 25) и

2) започне со работа на инсталацијата без да добие решение за започнување со работа (член 35).

(4) Глоба во износ од 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(5) Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (2) на овој член.

(6) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (3) на овој член.

(7) На сторителот на прекршокот од овој член Прекршочната комисија може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на определена дејност од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три до најмногу 30 дена за правното лице, односно од најмалку три до најмногу 15 дена за физичко лице.

Член 53

Прекршочни санкции за оператори на мобилни контејнери

(1) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на операторот на мобилни контејнери, доколку:

1) бензинската пареа од мобилниот контејнер е испуштена на подрачје каде што може да им штети на животната средина и здравјето на луѓето (член 11);

2) мобилниот контејнер се дизајнирани и направени така што при работа ги задоволуваат условите на техничките барања (членови 13 и 15);

3) не презема мерки за реализација на Планот за постигнување на техничките барања (член 28) и

4) не поднесе барање за промена на Планот за постигнување на техничките барања до стручниот орган (член 31).

(2) Глоба во износ од 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на операторот на мобилни контејнери, доколку:

1) не поднесе предлог-план до стручниот орган (член 26) и

2) не поднесе барање за промена на Планот за постигнување на техничките барања до стручниот орган (член 31).

(3) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на операторот на мобилни контејнери доколку не го регистрира мобилниот контејнер (член 25).

(4) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (2) на овој член.

(6) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (3) на овој член.

(7) На сторителот на прекршокот од овој член Прекршочната комисија може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на определена дејност од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три до најмногу 30 дена за правното лице, односно од најмалку три до најмногу 15 дена за физичко лице.

(8) Глобата утврдена во ставовите (1), (2) и (3) на овој член се однесува за најмногу три мобилни контејнери со кој управува операторот и истата ќе се зголеми за 100 евра во денарска противвредност за секој нареден контејнер со кој управува операторот.

Член 54

Прекршочни санкции за оператори на инсталации за складирање на бензини кај бензинските станици

(1) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на операторот на инсталации за складирање на бензин кај бензинските станици, доколку:

1) инсталацијата за складирање на бензин кај бензинските станици не е изградена и не работи во согласност со техничките барања (членови 19 и 20);

2) погрешно се тврди дека прометот на бензин на бензинската станица е помал од 100 м³ годишно (член 21) и

3) не презема мерки за реализација на Планот за постигнување на техничките барања (член 28).

(2) Глоба во износ од 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) На сторителот на прекршокот од овој член Прекршочната комисија може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на определена дејност од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три до најмногу 30 дена за правното лице, односно од најмалку три до најмногу 15 дена за физичко лице.

Член 55

Прекршочни санкции за оператори на бензински станици

(1) Глоба во износ од 20% од вредноста на потребната инвестиција за постигнување на техничките барања за заштита на животната средина ќе му се изрече на операторот на бензинска станица:

1) не презема мерки за реализација на Планот за постигнување на техничките барања (член 28).

(2) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на операторот на бензински станици, доколку:

1) стави во употреба бензинска станица која нема инсталирано систем за рекулперација на бензинската пареа (член 23);

2) нема поставено систем за рекулперација на бензинската пареа кога се врши промена на технологијата или се спроведуваат други поголеми надградувања на системот (член 23 став (2)) и

3) системот за рекулперација на бензинската пареа не работи на ефикасен начин како што е утврдено во членот 24 од овој закон.

(3) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на операторот бензински станици, доколку:

1) не поднесе предлог-план до стручниот орган (член 26);

2) не поднесе барање за промена на Планот за постигнување на техничките барања до стручниот орган (член 31) и

3) не спроведе мониторинг согласно со членот 36 од овој закон.

(4) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на операторот на бензински станици, доколку:

1) не ја регистрира бензинската станица (член 25);

2) започне со работа на бензинската станица без да добие решение за започнување со работа (член 35) и

3) не ги достави податоците од мониторингот до стручниот орган (член 36 став (4)).

(5) Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставовите (1) и (2) на овој член.

(6) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (3) на овој член.

(7) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (4) на овој член.

(8) На сторителот на прекршокот од овој член Прекршочната комисија може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на определена дејност од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три до најмногу 30 дена за правното лице, односно од најмалку три до најмногу 15 дена за физичкото лице.

Член 56

Прекршочни санкции за сопственикот

(1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на сопственикот на инсталација за складирање на бензини кај терминалите доколку не поднесе предлог-план до стручниот орган во случаите утврдени во членот 32 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на сопственикот на инсталација за полнење и празнење на мобилни контејнери доколку не поднесе предлог-план до стручниот орган во случаите утврдени во членот 32 од овој закон.

(3) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на сопственикот на бензински станици доколку не поднесе предлог-план до стручниот орган во случаите утврдени во членот 32 од овој закон.

(4) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на сопственикот на мобилни контејнери доколку не поднесе предлог-план до стручниот орган во случаите утврдени во членот 32 од овој закон.

(5) Глоба во износ од 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(6) Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (2) на овој член.

(7) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (3) на овој член.

(8) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (4) на овој член.

(9) На сторителот на прекршокот од овој член Прекршочната комисија може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на определена дејност од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три до најмногу 30 дена за правното лице, односно од најмалку три до најмногу 15 дена за физичкото лице.

Член 57

Постапка за порамнување

(1) За прекршоците утврдени во членовите 51, 52, 53, 54, 55 и 56 од овој закон органите за инспекциски надзор од членот 44 од овој закон се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка.

(2) Во случаите во кои е постигната согласност за порамнувањето, глобата на сторителот може да биде намалена најмногу за една половина од максимум пропишаната глоба за прекршокот.

(3) Постапките за порамнување се води согласно со одредбите од Законот за животната средина.

Член 58

Водење на прекршочната постапка

(1) За прекршоците утврдени во членовите 51, 52, 53, 54, 55 и 56 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Комисијата за одлучување по прекршоци во областа на животната средина при Министерството за животна средина и просторно планирање (во натамошниот текст: Прекршочната комисија).

(2) Постапката пред Прекршочната комисија се води согласно со одредбите од Законот за животната средина.

XII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 59

(1) Операторот на постојните инсталации, мобилните контејнери и бензинските станици се должни да се регистрираат најдоцна до 31 декември 2014 година.

(2) Програмата од членот 38 од овој закон ќе се донесе најдоцна до 31 декември 2015 година.

Член 60
Започнување на примена

Одредбите од членовите 23 ставови (1) и 24 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2017 година.

Член 61
Донесување на поблиските прописи

Поблиските прописи за спроведување на овој закон ќе се донесат најдоцна до 30 септември 2014 година.

Член 62
Влегување во сила

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J
PËR KONTROLLIN E EMISIONEVE TË
KOMPONIMEVE TË AVULLUESHME ORGANIKE
GJATË SHFRYTËZIMIT TË BENZINAVE

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Lënda e rregullimit

Me këtë ligj rregullohen standardet për mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe kontrollit të emisioneve nga komponimet organike të avullueshme gjatë shfrytëzimit të benzinave, si dhe afatet për arritjen e tyre.

Neni 2
Zbatimi i ligjit

Dispozitat e këtij ligji zbatohen:

- për operacione, instalime, kontejnerë mobilë, automjete dhe enë që shfrytëzohen për magazinim, mbushje dhe transport të benzinave nga njëri terminal në tjetrin, ose nga terminali te stacioni i benzinës dhe
- për përcaktimin e masave për zvogëlimin e sasisë së avujve nga benzinat që emitohen në atmosferë gjatë mbushjes së automjeteve me benzinë te stacionet e benzinës.

Neni 3
Zbatimi subsidiar i ligjeve tjera

(1) Për punët që lidhen me rregullat për mbrojtjen e ajrit nga ndotja dhe menaxhimin me kualitetin e ajrit, do të zbatohen dispozitat e Ligjit për kualitet të ajrit të ambientit.

(2) Për rregullimin e punëve lidhur me qasjen te informatat që kanë të bëjnë me mjedisin jetësor dhe vlerësimin e ndikimeve të projekteve të caktuara operative mbi mjedisin jetësor zbatohen dispozitat e Ligjit për mjedis jetësor, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

(3) Për procedurat e përcaktuara me këtë ligj zbatohet Ligji për procedurë të përgjithshme administrative nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Neni 4
Qëllimet e ligjit

Qëllime themelore të këtij ligji janë:

- zvogëlimi i ndotjes së ajrit nga komponimet organike të avullueshme që dalin nga shfrytëzimi i benzinave,
- zvogëlimi i humbjes dhe arritja e qëllimeve të vlerave të humbjes së përgjithshme vjetore të benzinave në terminale, stacionet e benzinës dhe kontejnerët mobilë,

- arritja dhe përparimi i standardeve për mbrojtjen e mjedisit jetësor nga terminalët, magazinat, stacionet e benzinës, kontejnerët mobilë, si dhe gjatë transportit, mbushjes dhe magazinimit të benzinave dhe

- shmangies, pengimit dhe zvogëlimit deri në nivelin më të vogël të mundshëm te ndikimit negativ të emisioneve nga komponimet organike të avullueshme mbi shëndetin e njeriut dhe mjedisin jetësor si tërësi, duke përfshirë llojllojshmërinë biologjike dhe pasurinë natyrore.

Neni 5
Standardet për mbrojtjen e mjedisit jetësor

Standardet për mbrojtjen e mjedisit jetësor paraqesin kërkesa teknike për mbrojtjen e mjedisit jetësor (në tekstin e mëtejme: kërkesa teknike) me të cilat sigurohet zvogëlimi i ndotjes së ajrit nga komponimet organike të avullueshme, si dhe arritja e vlerave qëllimore të humbjes së përgjithshme vjetore të benzinave nga terminalët, stacionet e benzinës dhe kontejnerët mobilë.

Neni 6
Definicione

Shprehje të caktuara të përdorura në këtë ligj e kanë kuptimin si vijon:

1. Benzinë është çdo derivat i naftës, me ose pa aditivë, me shtypje të avujve (sipas Reid - RVP) nga 27,6 kPa ose më shumë, që përdoret si lëndë djegëse te automjetet, me përjashtim të gazit të lëngët të naftës (GLN);

2. Avuj janë përzierje të të gjitha komponimeve të gazrave që avullojnë nga benzinat;

3. Instalim për magazinim është çdo rezervuar i palëvizshëm i terminalit që shfrytëzohet për magazinim të benzinave duke përfshirë edhe instalimin e plotë teknologjik me të cilin është lidhur (gyppërçuesë, ventilë etj);

4. Terminal është çdo objekt që shfrytëzohet për magazinimin dhe mbushjen e benzinave në kontejnerë mobilë, autobote, vagonë hekurudhorë-cisterna ose objekte lundruese, duke përfshirë edhe tërë instalimet për magazinim në vendin e objektit;

5. Kontejner mobil ekzistues është çdo rezervuar i dedikuar për transport rrugor, hekurudhor ose ujqor të benzinave nga njëri terminal te tjetri, ose nga terminali te stacioni i benzinës, që është lëshuar në punë, ose qarkullim para 30 qershorit 2016. Me kontejner mobil nënkuptohet edhe automjeti cisternë dhe vagoni hekurudhor cisternë;

6. Kontejneri i ri mobil është çdo rezervuar i dedikuar për transport rrugor, hekurudhor ose ujqor të benzinave nga njëri terminal te tjetri, ose nga terminali te stacioni i benzinës, që është lëshuar në punë, ose qarkullim pas 1 korrikut 2016. Me kontejner mobil nënkuptohet edhe automjeti cisternë dhe vagoni cisternë;

7. Stacion i benzinës është çdo instalim në të cilin me benzina nga rezervuarë të palëvizshëm mbushen rezervuarët për lëndë djegëse të automjeteve;

8. Instalim ekzistues për magazinimin e benzinave është instalimi që është lëshuar në punë, ose qarkullim dhe/ose për të cilin është lëshuar leje për përdorim para 30 qershorit 2016;

9. Instalimi i ri për magazinimin e benzinave është instalim që është lëshuar në punë, ose qarkullim dhe/ose për të cilin është lëshuar leje për përdorim pas 1 korrikut 2016;

10. Stacion ekzistues i benzinës është stacioni i benzinës që është ndërtuar ose për të cilin është lëshuar leje ndërtimi para 31 dhjetorit 2016;

11. Stacion i ri i benzinës është stacioni i benzinës që ndërtohet ose për të cilin është lëshuar leje ndërtimi pas 1 janarit 2017;

12. Qarkullim është sasia më e madhe e përgjithshme vjetore e benzinave, e mbushur nga instalimi për magazinim në terminal, ose nga stacioni i benzinës, në kontejnerë mobilë për periudhë prej tri vitesh paraprake;

13. Instalim për rikuperim të avujve nga benzina është instalim të cilin avujt e grumbulluar të benzinës me lëngëzim i shndërrojnë në benzinë të lëngët, duke përfshirë edhe sistemin për grumbullimin dhe magazinimin e avujve të benzinës në terminal;

14. Objekti lundruar është objekt i dedikuar për vija ujore të brendshme me dedikim të veçantë për përdorimin e vijave të brendshme ujore si vijon:

- fuqi bartëse prej 15 tonësh ose më shumë,
- nuk është i dedikuar për transport të mallrave që kanë vëllim prej 15m³ ose më shumë dhe

- tërheqës - shtytës, duke përfshirë edhe ato me vëllim më pak se 15 m³, me kusht që të jenë ndërtuar të tërheqin, shtynë ose zhvendosin anije pranë bregut (porteve);

15. Vlerë qëllimore referente është aspekt i vlerësimit të përgjithshëm të përshtatshmërisë së masave teknike, që nuk është vlerë kufitare, e sipas së cilës matet puna e rezervuarëve, terminaleve ose stacioneve të veçanta të benzinës;

16. Magazinim kalimtar i avullit të benzinës është magazinim i avujve në rezervuar me kullm të fiksuar të terminalit për bartje të mëtejme deri te instalimi për rikuperim të avujve të benzinave. Bartja e avullit nga njëri në rezervuar tjetër të terminalit të njëjtë nuk konsiderohet si magazinim kalimtar;

17. Instalimi për mbushje është çdo stabiliment i terminalit në të cilin mund të mbushen kontejnerët mobilë me benzina, e është i pajisur me një ose më shumë vinça portalë;

18. Instalim i përhershëm për mbushje është instalimi që është ndërtuar ose për të cilin është lëshuar leje ndërtimi para 30 qershorit 2016;

19. Instalimi i ri për mbushjen është instalimi që ndërtohet ose për të cilin do të lëshohet leje ndërtimi pas 1 korrikut 2016;

20. Vinç portal është çdo instalim te terminali që është i dedikuar për mbushjen e automjetit cisternë me benzinë. Mbushja mund të kryhet njëkohësisht vetëm në një automjet cisternë;

21. Sistemi për rikuperim të avullit të benzinës është pajisje e dedikuar për rikuperimin e avullit të benzinës gjatë mbushjes me lëndë djegëse të stacionit të benzinës në rezervuarin e automjetit, si dhe për bartjen e avullit të benzinës në rezervuarin e stacionit të benzinës;

22. Efikasiteti i rikuperimit të avullit të benzinës është sasia e avullit të benzinës e rikuperuar me sistemin për rikuperimin e avullit të benzinës, të krahasuar me sasinë avullit të benzinës që përndryshe to të lirohej në atmosferë në mungesë të sistemit të tillë që është shprehur si përqindje;

23. Përpjesëtimi avull/benzinë paraqet përpjesëtim ndërmjet sasisë së avullit të benzinës që kalon nëpër sistemin për rikuperim të avullit të benzinës gjatë shtypjes atmosferike dhe sasisë së benzinës së lëngëzuar;

24. Qarkullim vjetor (produktivitet) është sasia e përgjithshme vjetore e benzinave të shkarkuara nga kontejnerët lëvizës në stacionin e benzinës;

25. Pronar është personi juridik ose fizik i cili si pronë të veten posedon terminale, stacione të benzinës dhe kontejnerë mobilë në të cilët shfrytëzohen benzina;

26. Operator është personi juridik ose fizik i cili menaxhon me terminalet, stacionet e benzinës dhe kontejnerët mobilë në të cilët shfrytëzohen benzina dhe i cili është përgjegjës për punën e përditshme të të njëjtave dhe

27. Organ për kryerjen e punëve profesionale në mjedisin jetësor është Drejtoria e Mjedisit Jetësor.

Neni 7

Parime për mbrojtjen e mjedisit jetësor

Shfrytëzimi i benzinave gjatë magazinimit dhe shpërndarjes së tyre bazohet në parimet si vijojnë për mbrojtjen e mjedisit jetësor:

1) parimi për sjellje të kujdesshme dhe me përgjegjësi

Gjatë kohës së aktiviteteve lidhur me magazinimin dhe shpërndarjen e benzinave që do të mund të kenë ndikim në kualitetin e ajrit të ambientit dhe mediumet dhe rajonet e mjedisit jetësor, secili është i obliguar që të sillet me kujdes dhe përgjegjësi që të evitohen dhe pengohen ndotja e ajrit të ambientit dhe efektet e dëmshme mbi shëndetin e njerëzve dhe mjedisin jetësor në tërësi;

2) parimi i perspektivës kohore

Afatet kohore për arritjen e kërkesave teknike duhet të përkohet me aftësinë ekonomike të pronarit të operatorit, perspektivën kohore të ndikimeve të pritura në ajrin e ambientit dhe mediumet dhe rajonet e mjedisit jetësor dhe në arritjen e sistemit të harmonizuar të magazinimit dhe shpërndarjes së benzinave që nuk do të shpie te prishja e barazisë së subjekteve që marrin pjesë në tregun për magazinimin dhe shpërndarjen e benzinave;

3) përgjegjësia e pronarit

Atëherë kur operatori që menaxhon me terminale, stacione të benzinës dhe kontejnerë mobilë në të cilat shfrytëzohen benzina nuk mund t'i arrijë kërkesat teknike, pronari është përgjegjës primar që ta kryejë atë ose ta ndërpresë punën e terminaleve, stacioneve të benzinës dhe kontejnerëve mobilë;

4) zbatimi i parimeve tjera

Krahas parimeve të këtij neni në mbrojtjen e kualitetit të ajrit të ambientit dhe medimeve edhe rajoneve të mjedisit jetësor zbatohen edhe parimet e përcaktuara në Ligjin për mjedis jetësor dhe Ligjin për kualitetin e ajrit të ambientit.

II. INSTALIME PËR MAGAZINIMIN E BENZINËS NË TERMINALE

Neni 8

Kërkesat teknike për instalimet për magazinimin e benzinave në terminale

(1) Instalimet për magazinimin e benzinave në terminale duhet të ndërtohen dhe të punojnë në pajtim me kërkesat teknike me qëllim që të zvogëlohet humbja e përgjithshme vjetore e benzinave që rezultojnë nga avullimi gjatë mbushjes dhe magazinimit të benzinave në çdo instalim për magazinim në terminale në vlerën e përgjithshme qëllimore referente prej 0,01 përqindje të volumit (% v/v) nga qarkullimi i benzinës.

(2) Ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor, i përcakton kërkesat teknike nga paragrafi (1) i këtij neni që janë të obliguar t'i plotësojnë instalimet për magazinim në terminale, si dhe afatet kohore për arritjen e tyre në pajtim me madhësinë e terminaleve.

(3) Instalimet ekzistuese për magazinimin e benzinave në terminale janë të obliguar t'i arrijnë kërkesat teknike, në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni, më së voni deri më 30 qershor 2016 në pajtim me afatin për realizimin e Planit për arritjen e kërkesave teknike nga neni 28 të këtij ligji.

III. INSTALIMI PËR MBUSHJEN DHE ZBRAZJEN E KONTJNERËVE MOBILË NË TERMINALE

Neni 9

Kërkesat teknike për instalimin për mbushjen e kontejnerëve mobilë

(1) Instalimi për mbushjen dhe zbrazjen e kontejnerëve mobilë duhet të ndërtohet dhe të punojë në pajtim me kërkesat teknike dhe në mënyrë me të cilën do të

zvogëlohet humbja e përgjithshme vjetore e benzinave që rezulton nga mbushja dhe zbrazja e kontejnerëve mobilë në terminale në vlerën e plotë referente prej 0,005 përqindje të volumit (% v/v) nga qarkullimi i benzinave.

(2) Ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor i përcakton kërkesat teknike nga paragrafi (1) i këtij neni të cilat obligohet t'i plotësojë instalimi për mbushjen dhe zbrazjen e kontejnerëve mobilë, afatet kohore për arritjen e tyre në pajtim me kapacitetin për mbushjen dhe zbrazjen e benzinave në instalim, lokacionet ku mund të instalohet instalimi për mbushjen dhe zbrazjen e kontejnerëve mobilë, si dhe mënyrën për kryerjen e matjeve të lëshimeve të emisioneve në ajër.

(3) Kërkesat teknike nga paragrafi (1) i këtij neni do të zbatohen nga 1 korriku 2016 për instalimin e ri për mbushjen dhe zbrazjen e kontejnerëve mobilë.

(4) Instalimet ekzistuese për mbushjen dhe zbrazjen e kontejnerëve mobilë janë të obliguara t'i arrijnë kërkesat teknike, në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni, më së voni deri më 30 qershor 2016 në pajtim me afatin për realizimin e Planit për arritjen e kërkesave teknike nga neni 28 të këtij ligji.

(5) Me përjashtim të paragrafëve (3) dhe (4) të këtij neni ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor mund t'i përcaktojë madhësinë dhe lokacionet e instalimeve për mbushjen dhe zbrazjen e kontejnerëve mobilë në pajtim me paragrafin (2) të këtij neni, për të cilën kërkesat teknike nga paragrafi (1) të këtij neni nuk do të zbatohen për instalimin e ri ose ekzistues për mbushjen dhe zbrazjen e benzinave.

Neni 10 Vinçi portal

(1) Terminalet me instalime për mbushjen e autoboteve doemos duhet të jenë të furnizuara me së paku një vinç portal që i plotëson kërkesat teknike për pajisje për mbushje të poshtme.

(2) Vinçat portallë të terminaleve për mbushje të autoboteve doemos duhet të jenë të konstruara në pajtim me kërkesat teknike për mbushje të poshtme të përcaktuara me dispozitën nga paragrafi (4) i këtij neni.

(3) Kërkesat teknike nga paragrafi (1) i këtij neni aplikohen për autobote, për vagona-cisterna dhe për objekte lundruese.

(4) Ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga fusha e mjedisit jetësor i përcakton kërkesat teknike nga paragrafi (1) i këtij neni të cilat janë të obliguar t'i plotësojnë terminalet me instalime për mbushjen e autoboteve dhe për vagonat hekurudhorë-cisterna dhe për objektet lundruese, afatet kohore për arritjen e tyre në pajtim me kapacitetin për mbushje të instalimeve, si dhe për mënyrën e kryerjes së matjeve të lëshimeve të emisioneve në ajër.

(5) Me përjashtim nga paragrafi (4) të këtij neni ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga fusha e mjedisit jetësor mund t'i përcaktojë madhësinë dhe lokacionet e terminaleve për mbushjen e kontejnerëve mobilë në pajtim me paragrafin (4) të këtij neni për kërkesat teknike nga paragrafi (1) të këtij neni, në lidhje me pajisjen për mbushje të poshtme, nuk do të aplikohen për terminal të ri ose ekzistues.

Neni 11 Shfrytëzimi i produktit tjetër ose të ndryshëm nga benzina

(1) Nëse rikuperimi i avujve është i rrezikshëm ose teknikisht i pamundur për shkak të vëllimit të avujve të kthyesëm, në terminalet ku kryhet mbushje me benzinë të objekteve lundruese, mund të shfrytëzohet pajisje për dëgjie të avujve.

(2) Kërkesat teknike nga neni 9 të këtij ligji në lidhje me emisionet në atmosferë nga instalimi për rikuperim të avujve të benzinës aplikohen edhe për pajisje për dëgjien e avujve nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Në rastet kur kontejneri mobil pas shkarkimit të benzinave shfrytëzohet për transport të produkteve tjera të ndryshme nga benzinat, kurse magazinimi kalimtar ose shfrytëzimi i instalimit për rikuperim të avujve të benzinës nuk janë të mundura, lejohet lëshimi i avujve në mjedisin jetësor në rajone kur avujt nuk do ta dëmtojnë mjedisin jetësor dhe shëndetin e njerëzve.

(4) Në rastet nga paragrafi (3) i këtij neni, operatori detyrohet që ta njoftojë organin për kryerje të punëve profesionale në sferën e mjedisit jetësor (në tekstin e mëtejme: organin profesional) në afat prej tri ditëve të punës nga dita e lëshimit të avujve.

Neni 12 Magazinimi kalimtar

Në terminale, me qarkullim të benzinave më të vogël se 25 000 ton në nivel vjetor, magazinimi kalimtar i avujve mund të shfrytëzohet në vend të kthimit të drejtpërdrejtë të avujve të benzinës në terminal.

IV. KONTEJNERË MOBILË QË TRANSPORTOJNË BENZINA

Neni 13 Kontejnerë mobilë

(1) Kontejnerët mobilë doemos duhet të jenë të dizajnuar dhe të bëra në mënyrë që gjatë punës t'i plotësojnë kërkesat teknike, edhe atë:

- avujt që mbeten në kontejnerin mobil pas shkarkimit të benzinës doemos duhet të mbahen në kontejnerin deri në shkallën që të mos shkaktojnë deformim të kontejnerit,

- kontejnerët mobilë që i furnizojnë me benzina stacionet e benzinës dhe terminalet doemos duhet të jenë të ndërtuara dhe me to doemos duhet të menaxhohet në mënyrë që t'i pranojnë dhe mbajnë avujt e kthyesëm nga instalimi për magazinim të benzinave në stacionet e benzinës ose terminalet dhe

- avujt në kontejnerët mobilë nga alinetë 1 dhe 2 të këtij paragrafi doemos duhet të mbahen në kontejnerin mobil derisa nuk bëhet ngarkimi i sërishëm në terminal.

(2) Dispozitat nga paragrafi (1) alineja 2 e këtij neni aplikohen edhe në vagonet hekurudhorë-cisterna nëse me benzina i furnizojnë stacionet e benzinës ose terminalet në të cilat bëhet magazinimi kalimtar i avujve.

(3) Kërkesat teknike nga paragrafi (1) i këtij neni aplikohen edhe në kontejnerët mobilë të cilat në mënyrë plotësuese janë të adaptuara për mbushje të poshtme me benzinë.

Neni 14 Analiza të rregullta të kontejnerëve mobilë

Në suazat e analizave të rregullta të kontejnerëve mobilë të cilët shfrytëzohen për transport të benzinave në pajtim me Ligjin për transport të materieve të rrezikshme në komunikacionin hekurudhor dhe rrugor, detyrimisht kontrollohet dhe rregullshmëria e ventileve të sigurisë dhe padepërtueshmërisë së kontejnerit mobil për avuj.

Neni 15 Automjete cisterna

Kërkesat teknike për zvogëlimin e humbjeve të avujve të kontejnerët mobilë nga neni 13 i këtij ligji kanë të bëjnë me automjete cisternë dhe objekte lundruese që mbushen në terminale për të cilat vlejnë dispozitat nga nenet 9 dhe

10 të këtij ligji edhe te automjetet cisternë që në mënyrë plotësuese janë të adaptuara për mbushje të poshtme me benzina.

Neni 16

Mbushje e sipërme e kontejnerëve mobilë

Nëse me kërkesat teknike është përcaktuar se mund të bëhet mbushje e sipërme te kontejnerët mobilë, hapja e poshtme e gypit ngarkues doemos duhet të jetë në fundin e kontejnerit mobil në mënyrë që të mos ndodh spërkatja gjatë ngarkimit (mbushje e zhytur).

Neni 17

Matje e sasive të benzinave me ndihmë të shufrës matëse zhytëse

Dispozitat nga neni 13 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji nuk kanë të bëjnë me kontejnerët mobilë ekzistues të të cilët humbja e avujve është pasojë e matjes së sasisë së benzinave me ndihmë të shufrës matëse zhytëse.

Neni 18

Kërkesa teknike për kontejnerë mobilë

Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor në pajtim me ministrin i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e transportit dhe lidhjeve i përcakton kërkesat teknike të kontejnerëve mobilë që transportojnë benzina.

V. INSTALIME PËR MAGAZINIM TË BENZINAVE TE STACIONET E BENZINËS

Neni 19

Instalime për magazinim të benzinave tek stacionet e benzinës

Instalimet për magazinim të benzinave tek stacionet e benzinës duhet të jenë të ndërtuara edhe të punojnë në pajtim me kërkesat teknike me qëllim që të zvogëlohet humbja vjetore e përgjithshme e benzinës që rezulton nga avullimet gjatë mbushjes dhe magazinimit të benzinës në çdo instalim për magazinim në stacionet e benzinës nën vlerën referente qëllimore prej 0,01 përqindje vëllimore (% v/v) nga qarkullimi i benzinës.

Neni 20

Kërkesa teknike për instalime të stacioneve të benzinës

Instalimi për mbushje dhe magazinim të benzinës në stacionet e benzinës do të konsiderohet se i plotëson kërkesat teknike nga neni 19 të këtij ligji, nëse:

- avujt që lirohen gjatë mbushjes së rezervuarëve me benzinë në stacionet e benzinës të kthehen në kontejnerin mobil nëpërmjet gypsjellësit kthyes,
- gypsjellësi kthyes për ndarje të avujve është i padepërtueshëm dhe
- mbushja me benzinë në instalimet për magazinim në stacionet e benzinës nuk kryhet nëse të gjitha aparatet e nevojshme nuk janë në funksion, ose nuk punojnë në mënyrë të rregullt dhe të sigurt.

Neni 21

Stacione më të vogla të benzinës

Dispozitat nga neni 20 i këtij ligji nuk kanë të bëjnë me stacionet e benzinës me qarkullim vjetor të benzinës më të vogël se 100 m³.

Neni 22

(1) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor e përcakton pajisjen me sistem për kthim të avujve të benzinës gjatë kohës së mbushjes së automjeteve motorike me benzinë që është pjesë e kërkesave teknike nga neni 19 i këtij ligji dhe që mund të shfrytëzohet në stacionet e benzinës.

(2) Stacionet e benzinës detyrohen të mbajnë evidencë për plotësim të kërkesave teknike në aspekt të pajisjes me sistem për kthim të avujve të benzinës gjatë kohës së mbushjes së automjeteve motorike nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor i përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit për mbajtjen e evidencës nga paragrafi (2) i këtij neni, si dhe mënyrën dhe afatin e ruajtjes së tyre.

VI. KËRKESAT TEKNIKE PËR STACIONET E BENZINËS

Neni 23

Stacione të benzinës

(1) Ndaloheq vënia në përdorim e stacionit të benzinës që nuk ka instaluar sistem për rikuperim të avullit të benzinës edhe atë:

- për stacionin e benzinës që ka ose është planifikuar të ketë qarkullim vjetor më të madh se 500 m³ dhe
- për stacionet e benzinës që ka ose është planifikuar të kenë qarkullim vjetor më të madh se 100 m³ dhe që është vendosur në rajon ku në rrethinë ekzistojnë objekte për banim ose objekte afariste.

(2) Stacionet ekzistuese të benzinës që kryejnë ndryshim të teknologjisë ose zbatojnë mbindërtime tjera më të mëdha të sistemit detyrohen që të vendosin sistem për rikuperim të avullit të benzinës edhe atë:

- për stacionin e benzinës që ka ose është planifikuar të ketë qarkullim vjetor më të madh se 500 m³ dhe
- për stacionet e benzinës që ka ose është planifikuar të kenë qarkullim vjetor më të madh se 100 m³ dhe që është vendosur në rajon ku në rrethinë ekzistojnë objekte për banim ose objekte afariste.

(3) Si ndryshim i teknologjisë ose mbindërtime më të mëdha do të konsiderohet rikonstruktimi i sistemit për mbushje me karburant të stacionit të benzinës dhe/ose rritja e numrit të agregatëve për 30%.

(4) Stacionet ekzistuese të benzinës që kanë ose është planifikuar të kenë qarkullim vjetor deri 3000 m³ detyrohen të vendosin sisteme për rikuperim të avullit të benzinës, në pajtim me kërkesat nga paragrafi (2) i këtij neni, më së voni deri më 30 qershor 2016 në pajtim me afatin për realizim të Planit për arritje të kërkesave teknike nga neni 28 i këtij ligji.

(5) Stacionet ekzistuese të benzinës që kanë ose është planifikuar të kenë qarkullim vjetor më të madh se 3000 m³ detyrohen të vendosen sisteme për rikuperim të avullit të benzinës, në pajtim me paragrafin (2) të këtij neni, më së shumti deri më 31 dhjetor 2016 në pajtim me afatin për realizim të Planit për arritje të kërkesave teknike nga neni 28 të këtij ligji.

(6) Dispozitat nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni nuk kanë të bëjnë me stacionet e benzinës të cilat shfrytëzohen ekskluzivisht në suaza të sistemit për prodhim dhe dërgim të automjeteve të reja, siç janë fabrikat ose kapacitetet prodhuese për automjete.

Neni 24

Efikasiteti i mbledhjes së avullit të benzinës

Sistemet për rikuperim të avullit të benzinës që do të vendosen në stacionet e benzinës duhet të kenë sistem efikas për mbledhje të avullit të benzinës që siguron

mbledhje të barabartë ose më të madhe se 85%, me ç'rast raportin avull/benzinë duhet të jetë së paku 0,95, kurse më së shumti 1,05 nëse avulli i rikuperuar i benzinës magazinohet në rezervuar që është vendosur në stacionin e benzinës, që dëshmohej me certifikatë të siguruar nga prodhuesi në pajtim me standard relevant për pajisje përkatëse.

VII. ARRITJA E KËRKESAVE TEKNIKE PËR MJEDISIN JETËSOR

Neni 25

Regjistrimi i instalimeve, kontejnerëve mobilë dhe stacioneve të benzinës

(1) Operatori i instalimit për magazinim detyrohet ta regjistrojë instalimin te organi kompetent në afat prej 30 ditëve nga dita e lëshimit në përdorim të instalimit.

(2) Operatori i instalimit për mbushje dhe zbrazje të kontejnerëve mobilë detyrohet që ta regjistrojë instalimin te organi kompetent në afat prej 30 ditëve nga dita e lëshimit në përdorim të instalimit.

(3) Operatori i kontejnerëve mobilë detyrohet t'i regjistrojë kontejnerët mobilë te organi kompetent në afat prej 30 ditëve nga dita e lëshimit në përdorim të kontejnerit mobil.

(4) Operatori i stacionit të benzinës detyrohet ta regjistrojë stacionin e benzinës te organi profesional në afat prej 30 ditëve nga dita e lëshimit në përdorim të stacionit të benzinës.

(5) Regjistrimi nga paragrafët (1), (2), (3) dhe (4) të këtij neni, bëhet me dorëzimin e kërkesës për regjistrim dhe dokumentacionit të nevojshëm, nga ana e operatorit, te organi kompetent, në formë të shkruar ose elektronike, që veçanërisht i përmban të dhënat për operatorin dhe pronarin e instalimit, kontejnerit mobil, përkatësisht stacionit të benzinës; për numrin, përçuesit dhe të dhënat teknike për instalime, kontejnerë mobilë dhe/ose stacione të benzinës me të cilat menaxhon, objektet në të cilat janë vendosur, si dhe të dhëna tjera me të cilat përshkruhet puna e instalimit, kontejnerit mobil dhe/ose stacionit të benzinës.

(6) Në bazë të kërkesës nga paragrafi (5) i këtij neni organi profesional detyrohet në afat prej shtatë ditëve nga dita e dorëzimit të kërkesës t'i dorëzojë operatorit vërtetim për regjistrim në regjistrin nga paragrafi (7) i këtij neni.

(7) Organi profesional mban regjistër të instalimeve për magazinim, instalimeve për mbushje të benzinës, kontejnerëve mobilë dhe stacioneve të benzinës.

(8) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor i përcakton formën, përmbajtjen dhe dokumentacionin e nevojshëm, si dhe mënyrën e parashtrimit të kërkesës për regjistrim nga paragrafi (5) i këtij neni, formën dhe përmbajtjen e vërtetimit për regjistrim nga paragrafi (6) i këtij neni, si dhe formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrit nga paragrafi (7) i këtij neni.

(9) Në rast të ndryshimit të të dhënave të parashtruara gjatë regjistrimit nga paragrafi (5) i këtij neni, operatori detyrohet në afat prej 30 ditëve nga dita e paraqitjes së ndryshimit, të parashtrorë kërkesa për ndryshim për regjistrim në pajtim me paragrafin (5) të këtij neni. Në kërkesën parashtrorë informata vetëm për ato të dhëna të cilat janë ndryshuar.

(10) Në rast kur operatori do të ndërpresë ta kryejë veprimtarinë për shkak të kryerjes të së cilës menaxhon me instalime, kontejnerë mobilë ose stacione të benzinës detyrohet në afat prej 30 ditëve nga dita e pushimit të parashtrorë kërkesë për shlyerje nga regjistri nga paragrafi (7) i këtij neni, në organin profesional.

(11) Organi profesional detyrohet në afat prej tetë ditëve nga dita e parashtrimit të kërkesës nga paragrafi (10) i këtij neni, t'i parashtrorë vërtetim operatorit për shlyerje nga regjistri nga paragrafi (7) i këtij neni.

Neni 26

Plani për arritje të kërkesave teknike për mbrojtje të mjedisit jetësor

(1) Operatori i instalimit ekzistues për magazinim të benzinave, instalimit për mbushje dhe zbrazje të benzinës (në tekstin e mëtejshëm: instalimi), stacionit të benzinës dhe kontejnerëve mobilë që nuk i plotësojnë kërkesat teknike të përcaktuara me këtë ligj detyrohen të parashtrorë Propozim-plan për arritje të kërkesave teknike për mbrojtjen e mjedisit jetësor në organin profesional (në tekstin e mëtejshëm: Propozim-plan) si kusht për kryerjen e veprimtarisë, përkatësisht fillimin e punës së instalimit, përdorimin e kontejnerit mobil dhe/ose stacionit të benzinës deri në plotësimin e kërkesave teknike të përcaktuara me këtë ligj.

(2) Propozim-planin parashtrorë te organi profesional në formë elektronike dhe të shkruar dhe duhet t'i përmbajë të dhënat në vijim:

1) emrin e operatorit dhe pronarit të instalimit, kontejnerit mobil përkatësisht stacionit të benzinës;

2) adresën e operatorit dhe pronarit: numrin postar dhe selinë, rrugën dhe numrin, ueb adresën, numrin telefonik, si dhe personin për kontakt, numrin e faksit dhe postën elektronike, numrin unik të subjektit afarist dhe numrin tatimor të operatorit dhe pronarit;

3) numrin dhe përçuesit e instalimeve, kontejnerëve mobilë dhe/ose stacioneve të benzinës me të cilat menaxhon operatori, qarkullimin e tyre të planifikuar dhe real në nivel vjetor, vitin e prodhimit dhe vitin kur janë lëshuar në përdorim;

4) të dhëna teknike për instalimin, kontejnerin mobil dhe/ose stacionet e benzinës;

5) të dhëna për objektin në të cilin janë vendosur instalimet, si dhe dedikimi i tij;

6) emisionet (paraqitje e emisioneve në gjitha mediumet dhe sferat e mjedisit jetësor);

7) gjendjet e lokacionit dhe ndikimit mbi mjedisin jetësor;

8) afatin e arritjes së standardeve teknike për çdo instalim, kontejner mobil dhe/ose stacion të benzinës me të cilin menaxhon operatori;

9) mënyra në të cilën kryhet monitorimi i emisioneve dhe të plotësimit të kërkesave teknike për mjedis jetësor;

10) përshkrimin e masave tjera të planifikuara preventive;

11) personin përgjegjës për zbatimin e planit dhe

12) të dhëna tjera me të cilat përshkruhet puna e instalimit, kontejnerit mobil dhe/ose stacionit të benzinës.

(3) Organi profesional është i obliguar që në afat prej 60 ditëve nga dita e pranimit ta shqyrtojë propozim-planin dhe të parashtrorë vërejtje te operatori.

(4) Në afatin nga paragrafi (3) i këtij neni, organi profesional detyrohet të kryejë këqyrje në vendin e ngjarjes në instalimin përkatësisht stacionin e benzinës, si dhe të një pjese të kontejnerëve mobilë.

(5) Në bazë të këqyrjes nga paragrafi (4) i këtij neni organi profesional detyrohet të përpilojë raport dhe ta parashtrorë te operatori në afat prej 30 ditëve nga dita e zbatimit të këqyrjes.

(6) Në raportin nga paragrafi (5) i këtij neni, organi profesional prononcohet për gjendjen që e ka konstatuar me këqyrjen, parashtron propozim për pranim të plotë ose të pjesërishtëm të propozim-planit, si dhe propozon masa për ndryshimin dhe plotësimin e tij.

(7) Operatori detyrohet në afat prej 30 ditëve nga dita e pranimit të raportit nga paragrafi (5) i këtij neni, të parashtrorë te organi profesional mendim të tij për të njëjtin, me të cilin prononcohet se e pranon plotësisht ose pjesërisht raportin, si dhe masat e propozuara në të njëjtin.

(8) Në rast kur operatori nuk pajtohet në tërësi me raportin, organi profesional detyrohet të konvokojë takime të përbashkëta me operatorin për shkak të harmonizimit të

qëndrimeve dhe propozim-masave, si dhe përcaktim të përbajtjes së përbashkët të pranueshme dhe afateve të propozim-planit.

(9) Organi profesional dhe operatori detyrohen që të negociojnë dhe të harmonizohen për plan të përbashkët të pranueshëm në afat prej më së shumti 60 ditësh nga parashtrimi i mendimit nga paragrafi (7) i këtij neni.

(10) Në rast kur organi profesional dhe operatori nuk mund të arrijnë harmonizim në afatin nga paragrafi (9) i këtij neni, organi profesional miraton konkluzion me të cilin konstatohet se ekziston kontest për përbajtjen e propozim-planit.

(11) Në rast kur organi profesional dhe operatori kanë arritur të gjejnë harmonizim në afatin nga paragrafi (9) i këtij neni, organi profesional miraton konkluzion me të cilin konstatohet se është arritur pëlqim për përbajtjen e propozim-planit.

(12) Në rastet nga paragrafi (10) i këtij neni, organi profesional e parashtron konkluzionin te ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor për shkak të formimit të Komisionit për harmonizim.

(13) Ministri i cili udhëheq me organin kompetent të administratës shtetërore për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor i përcakton formën, përbajtjen dhe mënyrën e parashtrimit të Propozim-planit nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 27 Orari kohor

(1) Operatorët detyrohen që Propozim-planin nga neni 26 i këtij ligji ta parashtrorin në organin profesional, duke filluar nga 1 janari 2015, kurse më së voni deri më 30 qershor 2015, në pajtim me orarin kohor që e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me propozim të ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(2) Orari kohor nga paragrafi (1) i këtij neni përcaktohet si interval kohor prej gjashtë muajsh, veçanërisht për operatorët e instalimeve, për stacionet e benzinës dhe për kontejnerët mobilë.

(3) Në rast kur operatori njëkohësisht menaxhon me instalime, stacione të benzinës dhe kontejnerë mobilë, propozim-planin nga neni 26 të këtij ligji e parashtron në mënyrë të përbashkët për gjitha instalimet, stacionet e benzinës dhe kontejnerët mobilë në intervalin më të hershëm kohor në pajtim me orarin kohor nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 28 Afati për realizimin e Planit për arritjen e kërkesave teknike për mbrojtjen e mjedisit jetësor

(1) Afati për realizimin e Planit për arritje të kërkesave teknike për mbrojtje të mjedisit jetësor (në tekstin e mëtejme: Plani për arritje të kërkesave teknike) nuk mund të jetë më i gjatë se 30 qershor 2016 afat në të cilin duhet të arrihen kërkesat teknike për çdo instalim ose kontejner mobil ekzistues me të cilin menaxhon operatori.

(2) Afati për realizimin e Planit për arritjen e kërkesave teknike nuk mund të jetë më i gjatë se 31 dhjetori 2016 afat në të cilin duhet të arrihen kërkesat teknike për çdo stacion të benzinës me të cilin menaxhon operatori.

(3) Operatori përkatësisht pronari i cili lëshon në përdorim instalim të ri dhe/ose kontejner mobil pas 30 qershorit 2016, ose stacion të benzinës pas 1 janarit 2017, duhet t'i respektojë kërkesat teknike për mjedis jetësor të përcaktuara në këtë ligj.

(4) Operatorët e kontejnerëve mobile obligohen që deri më 30 qershor 2015 në propozim-planin nga neni 26 i këtij ligji, të sigurojnë plotësimin e kërkesave teknike për mbrojtje të mjedisit jetësor për së paku 50% të kontejnerëve mobile me të cilët menaxhojnë.

Neni 29

Miratimi i aktvendimit për pranimin e Planit për arritje të kërkesave teknike

(1) Në rastet nga neni 26 paragrafi (7) i këtij ligji, kur operatori është prononcuar se e pranon raportin në tërësi dhe masat e propozuara në atë, si dhe në rast kur është arritur pëlqim për përbajtjen e Planit për arritjen e kërkesave teknike, organi profesional detyrohet në afat prej 30 ditëve nga dita e marrjes së mendimit nga operatori, përkatësisht nga dita e arritjes së pëlqimit, të parashtrorë te ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor propozim për miratimin e aktvendimit me të cilin miratohet plani për arritjen e kërkesave teknike. Ministri detyrohet aktvendimin ta miratojë në afat prej tre ditëve të punës nga dita e parashtrimit të propozimit nga organi profesional.

(2) Organi profesional detyrohet në afat prej shtatë ditëve t'i parashtrorë te operatori aktvendimin nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe kopje të verifikuar nga Plani për arritjen e kërkesave teknike.

(3) Organi profesional detyrohet kopjen e aktvendimit dhe Planin për arritjen e kërkesave teknike nga paragrafi (2) i këtij neni t'i parashtrorë edhe te Inspektorati Shtetëror për Mjedis Jetësor.

Neni 30 Zgjidhja e kontesteve

(1) Kontestet në lidhje me përbajtjen dhe afatin për realizimin e Planit për arritje të kërkesave teknike, si dhe kontestet në lidhje me negociatat nga neni 26 paragrafi (9) të këtij ligji, që ende nuk kanë arritur pëlqim për përbajtjen e planit, i zgjidh Komisioni për harmonizim (në tekstin e mëtejme: Komisioni).

(2) Ministri i cili udhëheq me organin të administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor formon Komision, për çdo rast në veçanti. Komisioni përbëhet nga kryetari dhe dy anëtarë. Anëtarët zgjidhen nga radhët e ekspertëve të shquar në fushën e mjedisit jetësor.

(3) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor detyrohet, në afat prej tetë ditëve nga dita e marrjes së konkluzionit nga neni 26 paragrafi (10) të këtij ligji, të kërkojë nga operatori të nominojë një anëtar në Komisionin.

(4) Operatori detyrohet në afat prej shtatë ditëve nga dita e marrjes së kërkesës nga paragrafi (2) i këtij neni të parashtrorë nominim të një anëtari për formim të Komisionit. Nëse operatori nuk e kryen nominimin në afatin e caktuar, anëtarin e nominon ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(5) Nga një anëtar në Komisionin nominojnë organi profesional dhe ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(6) Anëtarët e nominuar nga paragrafët (4) dhe (5) të këtij neni bashkërisht e emërojnë kryetarin e Komisionit, me çka konstatohet se është formuar Komisioni për rastin e veçantë.

(7) Komisioni miraton vendim në afat prej një muaji pas pranimit të të dhënave të nevojshme. Komisioni mund të konvokojë mbajtje të takimit të përbashkët me përfaqësuesit e organit profesional dhe operatorit.

(8) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor më afërsisht e përcakton punën dhe organizimin e Komisionit, si dhe mënyrën e punës së tij.

(9) Komisioni në punën e vet është i pavarur dhe punon në pajtim me konstatimet e veta eksperte, kurse vendos me shumicë të votave.

(10) Vendimi i Komisionit është i detyrueshëm dhe përfundimtar për palët e kontestit, që organi profesional e inkorporon në Planin për arritje të kërkesave teknike.

(11) Kundër vendimit nga paragrafi (10) i këtij neni, mund të ngrihet kontest administrativ para gjykatës kompetente, vetëm për kushtet të cilat kanë qenë lëndë e harmonizimit.

(12) Anëtarët e Komisionit kanë të drejtë për kompensim për pjesëmarrje në çdo mbledhje. Mënyrën e pagimit dhe lartësinë e kompensimit e cakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(13) Shpenzimet për punën e Komisionit i bartin në mënyrë të barabartë operatori dhe organi profesional.

Neni 31 Ndryshimi i planit

(1) Operatori i instalimeve, kontejnerëve mobilë dhe stacioneve të benzinës detyrohet të parashtojë kërkesë për ndryshim të Planit për arritje të kërkesave teknike në rastet në vijim:

- gjatë ndryshimit të emrit të operatorit ose pronarit,
- ndryshim të teknologjisë, mbindërtime më të mëdha dhe/ose ndryshim të pajisjes që e shfrytëzon dhe
- ndryshim të afateve të përcaktuara në planin.

(2) Procedura për ndryshim të Planit për arritje të kërkesave teknike për mbrojtjen e mjedisit jetësor zbatohet në pajtim me dispozitat e këtij ligji që kanë të bëjnë me arritjen e pëlqimit për përmbajtjen e propozim-planit.

Neni 32 Përgjegjësia e pronarit

(1) Pronari i instalimeve, kontejnerëve mobilë dhe stacioneve të benzinës detyrohet të mbajë llogari nëse operatori ka parashtruar Propozim-plan nga neni 26 i këtij ligji.

(2) Nëse operatori nuk ka parashtruar Propozim-plan nga neni 26 i këtij ligji të organi profesional gjashtë muaj para kalimit të afatit të caktuar në nenin 27 paragrafi (1) të këtij ligji, pronari detyrohet të ndërmarrë masa për sigurimin e parashtrimit në kohë të propozim-planit.

(3) Nëse edhe krahas masave të pronarit nga paragrafi (2) i këtij neni operatori nuk parashtron propozim-plan në afatin e paraparë me këtë paragraf, pronari detyrohet të parashtojë propozim-plan më së voni në afat prej dy muajve nga kalimi i afatit nga neni 27 paragrafi (1) i këtij ligji.

(4) Nëse për atë janë pajtuar operatori dhe pronari, propozim-planin nga neni 26 i këtij ligji mund ta parashtojë pronari.

Neni 33 Kompensime

(1) Operatorët e instalimeve, kontejnerëve mobilë dhe stacioneve të benzinës detyrohen të paguajnë kompensim:

- gjatë parashtrimit të propozim-planit të organi profesional,
- gjatë parashtrimit të kërkesës për ndryshim të Planit për arritjen e kërkesave teknike dhe
- për mbikëqyrje të rregullt të instalimit, kontejnerëve mobilë dhe stacioneve të benzinës.

(2) Qeveria e Republikës së Maqedonisë e përcakton lartësinë e kompensimit që duhet ta paguajnë operatorët nga paragrafi (1) i këtij neni me propozim të ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(3) Përcaktimi i lartësisë së kompensimit nga paragrafi (2) i këtij neni bëhet në bazë të numrit të instalimeve me të cilat menaxhon operatori, numrit të kontejnerëve mobilë dhe numrit të stacioneve të benzinës, shpenzimet

administrative që i ka organi profesional për miratimin e Propozim-planit, shpenzimet reale për zbatimin e këqyrjes në vendin e ngjarjes dhe shpenzimet reale për zbatimin e mbikëqyrjes së rregullt, duke përfshirë edhe shpenzimet për monitorim.

(4) Mjetet nga kompensimi nga paragrafi (1) i këtij neni janë të hyra në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë dhe arkëtohen në llogari adekuate të veçantë pagesore, në suaza të llogarisë së thesarit.

(5) Kompensimin nga paragrafi (1) i këtij neni, për çdo operator, në bazë të propozimit të organit profesional, e përcakton me aktvendim ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor në pajtim me rregullën nga paragrafi (2) i këtij neni.

(6) Kundër aktvendimit nga paragrafi (5) i këtij neni, pala e pakënaqur ka të drejtë të parashtojë ankesë në Komisionin shtetëror për vendimmarrje në procedurë administrative dhe procedurë të marrëdhënies së punës në shkallë të dytë në afat prej 15 ditëve nga dita e pranimit të aktvendimit.

Neni 34 Fillimi me punë i instalimeve dhe stacioneve të benzinës

(1) Operatori i instalimit të ri për magazinim të benzinës, instalimit për mbushje të benzinës (në tekstin e mëtejshëm: instalime) dhe stacioni i benzinës nuk guxon të fillojë me punë pa marrë aktvendim për fillim me punë në pajtim me nenin 35 të këtij ligji.

(2) Operatori i kontejnerit të ri mobil para se ta lëshojë në përdorim detyrohet të bëjë regjistrim të kontejnerit mobil në Regjistrin e instalimeve për magazinim, instalimeve për mbushje të benzinës, kontejnerëve mobilë dhe stacioneve të benzinës nga neni 25 i këtij ligji.

Neni 35 Instalime të reja dhe stacione të benzinës

(1) Operatori i instalimit të ri dhe stacioni i benzinës detyrohen të parashtrorjnë Kërkesë për fillim me punë të instalimit dhe/ose stacionit të benzinës (në tekstin e mëtejshëm: kërkesë).

(2) Kërkesa nga paragrafi (1) i këtij neni parashtrorhet në organin profesional në formë të shkruar dhe elektronike që veçanërisht i përmban të dhënat:

1) emrin e operatorit dhe pronarit të instalimit, përkatësisht stacionit të benzinës;

2) adresën e operatorit dhe pronarit: numrin postar dhe selinë, rrugën dhe numrin, ueb adresën, numrin telefonik, si dhe personin për kontakt, numrin e faksit dhe postën elektronike, numrin unik të subjektit afarist dhe numrin tatimor të operatorit dhe pronarit;

3) numrin dhe përçuesit e instalimeve dhe/ose stacioneve benzine me të cilat menaxhon operatori, qarkullimin e tyre të planifikuar dhe real në nivel vjetor, vitin e prodhimit dhe vitin kur janë lëshuar në përdorim;

4) të dhëna teknike për instalimin dhe/ose stacionet e benzinës;

5) të dhëna për objektin në të cilin janë vendosur instalimet, si dhe dedikimin e tij;

6) emisionet (paraqitje e emisioneve në gjitha mediumet dhe sferat e mjedisit jetësor);

7) aktvendim për miratimit e elaboratit për mbrojtje të mjedisit jetësor përkatësisht për miratimin e studimit për vlerësimin e ndikimit mbi mjedisin jetësor të lëshuar në pajtim me Ligjin për mjedis jetësor;

8) mënyrën e kryerjes së monitorimit të emisioneve dhe ndikimeve tjera mbi mjedisin jetësor,

9) përshkrimin të masave tjera të planifikuara preventive;

10) personin përgjegjës dhe

11) të dhëna tjera me të cilat përshkruhen puna e instalimit dhe/ose stacionit të benzinës.

(3) Organi profesional detyrohet në afat prej 15 ditëve nga dita e pranimi ta shqyrtojë dhe të parashtojë vërejtje te operatori.

(4) Në afatin nga paragrafi (3) të këtij ligji organi profesional detyrohet të kryejë këqyrje në vendin e ngjarjes të instalimit përkatësisht stacionit të benzinës.

(5) Në bazë të këqyrjes organi profesional detyrohet të parashtojë te ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor propozim për miratimin e aktvendimit me të cilin miratohet ose nuk miratohet fillimi me punë i instalimit, përkatësisht i stacionit të benzinës.

(6) Aktvendimin nga paragrafi (5) i këtij neni e miraton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor në afat prej tri ditëve të punës nga dita e parashtrimit të propozimit nga organi profesional.

(7) Për aktvendimin nga paragrafi (5) i këtij neni operatori ka të drejtë të parashtojë ankesë te Komisioni shtetëror për vendimmarrje në procedurë administrative dhe procedurës të marrëdhënies së punës në shkallë të dytë në afat prej 15 ditëve nga dita e pranimi të aktvendimit.

VIII. MONITORIMI DHE NJOFTIMI

Neni 36

Monitorimi i komponimeve të avullueshme organike nga shfrytëzimi i benzinave

(1) Operatori detyrohet të kryejë monitorim të matjes së emisioneve nga komponimet e avullueshme organike në terminalët dhe stacionet e benzinës së paku një herë në vit.

(2) Operatori i terminalëve dhe stacioneve të benzinës me sistem automatik monitorimi të instaluar për matje të emisioneve nga komponimet e avullueshme organike, duhet të kryejë kontroll të efikasitetit të mbledhjes së avullimeve nga benzinat së paku një herë në çdo tre vjet.

(3) Operatori i terminalëve dhe stacioneve të benzinës detyrohet ta instalojë edhe ta mirëmbajë në gjendje të rregullt sistemin e monitorimit automatik për përcjellje të emisioneve të sigurojë përcjellje të rregullt, matje dhe përpunim të të dhënave të emisioneve.

(4) Operatori detyrohet të dhënat nga monitorimi t'i parashtojë te organi profesional në mënyrë dhe në afat të caktuara sipas dispozitës nga paragrafi (10) të këtij neni.

(5) Çdo sistem monitorimi automatik i vendosur duhet të ketë aftësi t'i detektojë të gjitha problemet në funksionimin e sistemit, që do t'i paraqesë të gjitha gabimet përkatësisht parregullsitë dhe automatikisht do ta ndërpretë mbushjen e benzinës nëse gabimi përkatësisht parregullsitë nuk mënjanojnë në afat prej shtatë ditëve.

(6) Kur në stacionin e benzinës është vendosur sistem monitorimi automatik, operatori i stacionit të benzinës detyrohet të vendosë për atë njoftim për konsumatorët në vend të dukshëm në hapësirat e stacionit të benzinës.

(7) Operatori detyrohet të kryejë inventarizimin e sasive të emisionit të komponimeve të avullueshme organike nga benzinat në nivel vjetor dhe të dhënat t'i parashtojë te organi kompetent në mënyrë dhe në afat të caktuara në pajtim me rregullën e paragrafit (10) të këtij neni.

(8) Mënyra e inventarizimit mund të bëhet me metodën e llogaritjes së përcaktuar në "Rregulloren për metodologjinë për inventarizim dhe përcaktim të nivelit të emisioneve të substancave në atmosferë në tonelata në nivel vjetor për gjitha llojet e veprimtarisë, si dhe të dhëna tjera për parashtrimin e Programit për monitorim të ajrit të Evropës (EMEP)" dhe me metoda të matjes të dhëna në standardet në fuqi në këtë sferë.

(9) Kërkesat teknike të cilat duhet t'i plotësojë sistemi për monitorim, mënyrën dhe afatin e parashtrimit të informatave dhe të dhënat nga monitorimi i komponimeve të avullueshme organike në terminalët dhe në stacionet e benzinës i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

Neni 37

Shfrytëzimi i të dhënave nga Regjistri i instalimeve për magazinim, i instalimeve për mbushje të benzinës, i kontejnerëve mobilë dhe i stacioneve të benzinës

Të dhënat nga Regjistri i instalimeve për magazinim, i instalimeve për mbushje të benzinës, i kontejnerëve mobilë dhe i stacioneve të benzinës janë të arritshme për publikun me përjashtim të të dhënave të cilat janë të klasifikuara si pronësi intelektuale dhe industriale.

IX. PROGRAMI PËR ARRITJE TË KËRKESAVE TEKNIKE PËR MBROJTJE TË MJEDISIT JETËSOR

Neni 38

Programi për arritje graduale të kërkesave teknike për mbrojtjen e mjedisit jetësor

(1) Organi profesional, në bazë të Planeve për arritjen e kërkesave teknike për mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe në bashkëpunim me operatorët e terminalëve, magazinave, stacioneve të benzinës, kontejnerëve mobilë detyrohet të përpilojë Program për arritje graduale të kërkesave teknike për pengimin e emisioneve nga komponimet e avullueshme organike nga benzinat për periudhë prej gjashtë viteve.

(2) Programi nga paragrafi (1) i këtij neni, përmban masa të cilat duhet t'i ndërmarrin operatori, organi profesional dhe organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor, si dhe kornizën kohore në të cilën do të ndërmerren masat, me qëllim që të plotësohen kërkesat teknike nga operatorët më së voni deri më 30 qershor 2016 për terminalët, magazinat dhe kontejnerët mobilë, përkatësisht deri më 31 dhjetor 2016 për stacionet e benzinës.

(3) Programin nga paragrafi (1) i këtij neni, e miraton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor me propozim të organit profesional.

X. MBIKËQYRJA

Neni 39

(1) Mbiqëqyrje mbi zbatimin e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji, kryen organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

(2) Mbiqëqyrje inspektuese mbi zbatimin e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji, si dhe mbiqëqyrjen mbi realizimin e Planeve për arritjen e kërkesave teknike kryen Inspektorati Shtetëror për Mjedis Jetësor nëpërmjet inspektorëve shtetërorë për mjedis jetësor (në tekstin e mëtejshëm: inspektorë shtetërorë).

(3) Në rastet e mbiqëqyrjes mbi realizimin e planit nga paragrafi (2) i këtij neni, inspektori shtetëror ka të drejtë të kërkojë që në mbiqëqyrjen të marrë pjesë edhe personi nga organi profesional.

(4) Mbiqëqyrje inspektuese mbi zbatimin e këtij ligji në pjesën e emisioneve nga komponimet e avullueshme organike nga benzinat që dalin nga stacionet e benzinës kryejnë inspektorët e autorizuar të komunave, të komunave në Qytetin e Shkupit dhe të Qytetit të Shkupit (në tekstin e mëtejshëm: inspektorë të autorizuar).

(5) Mbikëqyrjen inspektuese mbi zbatimin e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji, inspektorët e autorizuar të komunave në Qytetin e Shkupit dhe të Qytetit të Shkupit e kryejnë në pajtim me kompetencën që e kanë në bazë të lokacionit të stacionit të benzinës.

(6) Mbikëqyrje inspektuese mbi plotësimin e kërkesave teknike të kontejnerëve mobilë që gjenden në komunikacionin rrugor dhe hekurudhor kryen Inspektorati Shtetëror për Transport nëpërmjet inspektorëve shtetëror për komunikacion rrugor dhe hekurudhor dhe personat zyrtarë të autorizuar nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(7) Mbikëqyrjen inspektuese nga paragrafi (6) i këtij neni inspektorët shtetërorë për komunikacion rrugor dhe hekurudhor dhe personat zyrtarë të Ministrisë së Punëve të Brendshme e kryejnë në pajtim me këtë ligj dhe Ligjin për transport të materieve të rrezikshme në komunikacionin rrugor dhe hekurudhor.

Neni 40

Veprimi për fletëparaqitje nga personi fizik ose juridik

(1) Inspektori shtetëror dhe inspektorët e autorizuar të komunave, të komunave në Qytetin të Shkupit dhe të Qytetit të Shkupit detyrohen në afat prej shtatë ditëve të veprojnë për iniciativë ose fletëparaqitje për ngritje të mbikëqyrjes inspektuese.

(2) Në rastet e paragrafit (1) të këtij neni inspektori shtetëror dhe inspektorët e autorizuar janë të detyruar ta njoftojnë parashtruesin e iniciativës ose fletëparaqitjes për ngritjen e mbikëqyrjes inspektuese në afat prej shtatë ditëve nga dita e zbatimit të mbikëqyrjes inspektuese.

Neni 41

Të drejta dhe obligime për mënjanim të parregullsive

(1) Inspektori shtetëror dhe inspektorët e autorizuar të komunave, të komunave në Qytetin e Shkupit dhe të Qytetit të Shkupit, në pajtim me këtë ligj, për shkak të mënjanimit të parregullsive të përcaktuara, kanë të drejtë dhe obligim që subjektit të mbikëqyrjes:

1) t'i sugjerojnë për parregullsitë e përcaktuara dhe të caktojnë afat për mënjanimin e tyre;

2) t'i urdhërojnë që të ndërmarrë masa adekuate dhe aktivitete në afatin që do ta caktojnë,

3) përkohësisht t'i ndalojnë kryerje të veprimtarisë, profesionit ose detyrës me të cilën shfrytëzon benzina;

4) t'i paraqesë kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje dhe

5) t'i paraqesë kallëzim penal.

(2) Për shkak të mënjanimit të parregullsive të përcaktuara inspektori shtetëror dhe inspektorët e autorizuar të komunave, të komunave në Qytetin e Shkupit dhe të Qytetit të Shkupit mund të kryejnë edhe autorizime tjera dhe përgjegjësi në pajtim me ligjin.

Neni 42

Mbikëqyrja e kompensimit të llogaritur dhe të paguar

(1) Mbikëqyrje të kompensimit të paguar nga neni 33 të këtij ligji kryen organi profesional.

(2) Për mbikëqyrjen e realizuar nga paragrafi (1) i këtij neni organ profesional miraton aktvendim.

(3) Kundër aktvendimit nga paragrafi (2) i këtij neni pala e pakënaqur ka të drejtë të paraqes ankesë në Komisionin shtetëror për vendosje në procedurë administrative dhe procedurë nga marrëdhënia e punës në shkallë të dytë (në tekstin e mëtejme: Komisioni shtetëror) në afat prej 15 ditëve nga dita e pranimit të aktvendimit.

Neni 43

Inspektorët shtetërorë dhe inspektorët e autorizuar për mjedis jetësor të komunave, të komunave në Qytetin e Shkupit dhe të Qytetit të Shkupit, mund të kërkojnë

bashkëpunim nga përfaqësuesit e organit të administratës shtetëror për kryerjen e punëve nga sfera e punëve të brendshme për shkak të sigurimit të kryerjes së papenguar të mbikëqyrjes inspektuese.

Neni 44

Fushëveprimi i mbikëqyrjes së inspektorit shtetëror për mjedis jetësor

(1) Në kryerjen e mbikëqyrjes nga fushëveprimi i vet inspektori për mjedis jetësor, ka të drejtë:

1) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse instalimi, kontejneri mobil dhe/ose stacioni i benzinës punojnë në pajtim me kërkesat teknike për mbrojtjen e mjedisit jetësor;

2) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse sistemi për rikuperim të avullit të benzinës punon në pajtim me kërkesat teknike;

3) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse është i mundur magazinimi kalimtar ose shfrytëzimi i instalimit për rikuperim të stacionit të benzinës (neni 11);

4) të kryejë këqyrje dhe kontroll të dokumentacionit që ta përcaktojë qarkullimin e benzinës në terminale (neni 12);

5) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll të dokumentacionit që ta përcaktojë qarkullimin e benzinës në stacionet e benzinës (nenet 21 dhe 23);

6) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse sistemi për rikuperim të avullit të benzinës i vendosur në stacionin e benzinës punon në pajtim me kërkesat teknike dhe e arrin shkallën e kërkuar të efikasitetit të mbledhjes (neni 24);

7) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse instalimi, kontejneri mobil dhe stacionet e benzinës janë të regjistruara në pajtim me nenin 25 të këtij ligji;

8) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse operatori i instalimit, kontejnerit mobil dhe stacionit të benzinës kanë paraqitur, në pajtim me orarin kohor nga neni 27 i këtij ligji, propozim-plan (neni 26);

9) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse operatori i operatorit të instalimit, kontejnerit mobil dhe stacionit të benzinës e zbatojnë Planin për arritjen e kërkesave teknike (neni 28);

10) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse operatori i operatorit të instalimit, kontejnerit mobil dhe stacionit të benzinës kanë aktvendim për pranimin e Planit për arritjen e kërkesave teknike (neni 11) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse pronari i instalimeve, kontejnerëve mobilë dhe stacioneve të benzinës ka paraqitur propozim-plan nga neni 26 i këtij ligji (neni 32);

12) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse instalimi i ri dhe stacioni i benzinës kanë marrë aktvendim për fillimin me punë në pajtim me nenin 35 të këtij ligji;

13) të porosisë dhe/ose zbatojë monitorim të komponimeve organike të avullueshme nga shfrytëzimi i benzinave të instalimit dhe stacionit të benzinës (neni 36) dhe

14) të zbatojë mbikëqyrje inspektuese të përkohshme dhe të rregullt mbi instalimin dhe stacionin e benzinës dhe të përcaktojë nëse veprohet në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

(2) Me kërkesë të organit profesional në kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese mund të marrë pjesë edhe nëpunës shtetëror i punësuar në organin profesional.

(3) Inspektori shtetëror për mjedis jetësor është i detyruar të kryejë mbikëqyrje inspektuese kur atë e ka kërkuar organi profesional.

Neni 45

Miratimi i aktvendimeve të inspektorit shtetëror për mjedis jetësor

(1) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese, inspektorit shtetëror për mjedis jetësor me aktvendim:

1) do t'i ngarkojë operatorët të ndërmarrin masa me qëllim që të përmbushen kërkesat teknike dhe do të përcaktojë afat jo më të gjatë se 120 ditë për realizimin e tyre);

2) do të ndalojë të punojnë instalimi, kontejneri mobil dhe stacioni i benzinës nëse nuk përmbushen kërkesat teknike në afatin e përcaktuar në pajtim me pikën 1 të këtij paragrafi, derisa nuk përmbushen kërkesat teknike;

3) do ta ndalojë punën e terminalit nëse qarkullimi i benzinës tejkalon 25 000 tonë në vit dhe do të caktojë masa për tejkalimin e gjendjes (neni 12);

4) do ta ndalojë punën e stacionit të benzinës nëse qarkullimi i benzinës është më i madh se 100 m³ dhe do të caktojë masa për arritjen e kërkesave teknike nga neni 20 të këtij ligji (neni 21);

5) do ta ndalojë punën e stacionit të benzinës nëse nuk ka sistem të instaluar për rikuperim të avullit të benzinës në pajtim me nenin 23 të këtij ligji;

6) do t'i ngarkojë operatorët të ndërmarrin masa me qëllim që të përmbushet shkalla e kërkuar e efikasitetit të mbledhjes së avullit dhe të përcaktojë masa dhe afat për tejkalimin e gjendjes i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 90 ditë;

7) do ta ndalojë punën e stacionit të benzinës nëse nuk merren masat në pajtim me afatin e përcaktuar në pikën 6 të këtij paragrafi;

8) do t'i ngarkojë operatorët që të kryejnë regjistrim të instalimit, kontejnerit mobil dhe stacionit të benzinës në afat prej tetë ditësh (neni 25);

9) do t'i ngarkojë operatorët të paraqesin propozim-plan në afat jo më të gjatë se 60 ditë (neni 26);

10) do ta ndalojë punën e instalimit, kontejnerit mobil dhe stacionit të benzinës nëse nuk paraqesin Propozim-plan në afatin e përcaktuar në pikën 9 të këtij paragrafi;

11) do t'i ngarkojë operatorët që të marrin masa për zbatimin e Propozim-plan për arritjen e kërkesave teknike në afat jo më të gjatë se 90 ditë (neni 28);

12) do ta ndalojë punën e instalimit, kontejnerit mobil dhe stacionit të benzinës nëse nuk zbatohen masat për realizimin e Planit për arritjen e kërkesave teknike në afat të përcaktuar në pikën 11 të këtij paragrafi;

13) do t'i ngarkojë pronarët të paraqesin propozim-plan në afat jo më të gjatë se 60 ditë (neni 32);

14) do ta ndalojë punën e instalimit, kontejnerit mobil dhe stacionit të benzinës nëse nuk kanë paraqitur Propozim-plan në afatin e përcaktuar në pikën 13 të këtij paragrafi;

15) do t'i ngarkojë operatorët të marrin aktvendim për fillimin e punës në përputhje me nenin 35 të këtij ligji, në afat prej 15 ditëve;

16) do ta ndalojë punën e instalimit, kontejnerit mobil dhe stacionit të benzinës nëse nuk kanë marrë aktvendim për fillimin e punës në pajtim me neni 35 të këtij ligji në afat të caktuar në pikën 15 të këtij paragrafi;

17) do ta ndalojë punën e instalimit, kontejnerit mobil dhe stacionit të benzinës nëse rezultatet e monitorimit tregojnë se emisionet e komponimeve organike të avullueshme i tejkalojnë standardet e përcaktuara në këtë ligj (neni 36) dhe

18) do t'i ngarkojë operatorët e instalimit, kontejnerit mobil dhe stacionit të benzinës që të marrin masa për përmbushje të detyrimeve të përcaktuara në këtë ligj.

(2) Nëse gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese, inspektorët shtetërorë për mjedis jetësor konstaton se operatorët e instalimit, kontejnerit mobil dhe stacionit të benzinës nuk i respektojnë ligjet dhe rregullat tjera,

rregullat teknike, standardet, rekomandimet dhe aktet tjera të përgjithshme, me procesverbal do t'i konstatojë parregullsitë dhe mangësitë e përcaktuara dhe në aktvendim do ta përcaktojë afatin në të cilin duhet të mënjanohej.

(3) Ankesa kundër aktvendimit të inspektorit shtetëror të mjedisit jetësor, mund të paraqitet në afat prej tetë ditëve nga dita e pranimit të aktvendimit të Komisionit shtetëror.

(4) Nëse subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni nuk veprojnë në pajtim me aktvendimin e inspektorëve shtetërorë të mjedisit jetësor dhe nuk i mënjanojnë arsyet për gjendjen e krijuar të përcaktuar në aktvendim, inspektorit shtetëror për mjedis jetësor do të paraqesë kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje para Komisionit për Kundërvajtje.

(5) Për kryerjen e punëve nga paragrafi (1) i këtij neni, inspektorit shtetëror për mjedis jetësor ka të drejtë të ndërmarrë edhe masa të tjera të përcaktuara me Ligjin për mjedis jetësor dhe Ligjin për kualitetin e ajrit të ambientit.

Neni 46

Fushëveprimi i mbikëqyrjes së inspektorëve të autorizuar për mjedis jetësor të komunave, të komunave në Qytetin e Shkupit dhe të Qytetit të Shkupit

(1) Në kryerjen e mbikëqyrjes nga fushëveprimi i vet, inspektorët e autorizuar për mjedis jetësor në komunat, komunat e Qytetit të Shkupit, kanë të drejtë:

1) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse stacionet e benzinës janë të regjistruara në përputhje me nenin 25 të këtij ligji;

2) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse operatori i stacionit të benzinës kanë parashtruar, në pajtim me orarin kohor nga neni 27 i këtij ligji, propozim-plan (neni 26);

3) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse stacioni ri i benzinës kanë marrë aktvendim për fillimin me punë në përputhje me nenin 35 të këtij ligji dhe

4) me fletëparaqitje të personit juridik ose fizik të kryejë monitorim të emisioneve të komponimeve organike të avullueshme që dalin nga puna e stacionit të benzinës.

(2) Gjatë përcaktimit të gjendjes nga paragrafi (1) i këtij neni, inspektorit i autorizuar detyrohet ta njoftojë edhe Inspektoratin Shtetëror për Mjedis jetësor.

(3) Nëse subjektet nga paragrafin (1) i këtij neni nuk veprojnë në pajtim me aktvendimin e inspektorëve të autorizuar dhe nuk i mënjanojnë shkaqet për gjendjen e krijuar të përcaktuara me aktvendim, inspektorit i autorizuar do të parashtrorë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse para Komisionit për kundërvajtje.

Neni 47

Miratimi i aktvendimeve të inspektorëve të autorizuar për mjedis jetësor të komunave, të komunave në Qytetin e Shkupit dhe të Qytetit të Shkupit

(1) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektorët e autorizuar për mjedis jetësor të komunave, të komunave në Qytetin e Shkupit dhe të Qytetit të Shkupit me aktvendim:

1) do t'i ngarkojë operatorët që të kryejnë regjistrim të stacionit të benzinës në afat prej 15 ditësh (neni 25);

2) do t'i ngarkojë operatorët e stacionit të benzinës të paraqesin propozim-plan në afat jo më të gjatë 60 ditë (neni 26);

3) do t'i ngarkojë operatorët e stacionit të benzinës të parashtrorë kërkesë për fillimin e punës në përputhje me nenin 35 të këtij ligji, në afat prej 15 ditësh dhe

4) do t'i ngarkojnë operatorët e stacionit të benzinës që të marrin masa që t'i reduktojnë në minimum emisionet e komponimeve organike të avullueshme në kuadër të standardeve të përcaktuara në këtë ligj (neni 36).

(2) Në rastet nga paragrafi (1) pika 4 i këtij neni inspektori i autorizuar është i detyruar që masat e propozuara të përcaktuara në aktvendimin t'i dorëzojë te Inspektorati Shtetëror i Mjedisit jetësor.

(3) Ankesa kundër aktvendimit të inspektorit të autorizuar për mjedis jetësor të komunave, të komunave në Qytetin e Shkupit dhe të Qytetit të Shkupit mund të paraqitet në afat prej tetë ditëve nga dita e pranimi të aktvendimit të Komisioni shtetëror.

Neni 48

Inspektori shtetëror për komunikacion rrugor dhe hekurudhor

(1) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese, inspektori shtetëror për komunikacion rrugor dhe hekurudhor ka të drejtë me aktvendim:

1) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse kontejneri mobil i përmbush kërkesat teknike dhe

2) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse kontejneri mobil është i regjistruar në përputhje me nenin 25 të këtij ligji.

(2) Inspektori shtetëror për komunikacion rrugor dhe hekurudhor në rastet e paragrafit (1) të këtij neni, do të ngrejë fletëparaqitje për ngritjen e procedurës për kundërvajtje te Inspektorati Shtetëror për Mjedis Jetësor.

(3) Në bazë të fletëparaqitjes të paragrafit (2) të këtij neni, Inspektorati Shtetëror i Mjedisit Jetësor, në afat prej shtatë ditëve nga dita e pranimi të fletëparaqitjes të parashtrorjës kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje te Komisioni për kundërvajtje.

Neni 49

Procedura për edukim

(1) Nëse gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektori shtetëror i mjedisit jetësor konstaton që është kryer parregullsi nga neni 25 i këtij ligji, për herë të parë, është i detyruar të përpilojë procesverbal në të cilin do ta përcaktojë parregullsinë e kryer me sugjerim për mënjanimin e parregullsisë së përcaktuar në afat prej tetë ditëve, dhe me dorëzim të njëkohshëm të ftesës për edukim të personit, përkatësisht kryerësit të kundërvajtjes ku është përcaktuar parregullsia në kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese.

(2) Nëse gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektori i autorizuar konstaton se është bërë parregullsi nga operatori i stacionit të benzinës nga neni 25 të këtij ligji për herë të parë, është i detyruar të përpilojë procesverbal në të cilin do ta përcaktojë parregullsinë e kryer me sugjerim për mënjanimin e parregullsisë së kryer në afat prej tetë ditëve, dhe me dorëzim të njëkohshëm të ftesës për zbatimin e edukimit të personit, përkatësisht kryerësit të kundërvajtjes ku është përcaktuar parregullsia në kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese.

(3) Formën dhe përmbajtjen e ftesës për edukim, si dhe mënyrën për zbatimin e edukimit i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

(4) Edukimin e organizon dhe zbaton inspektori shtetëror për mjedis jetësor, përkatësisht inspektori i autorizuar për mjedis jetësor që e ka kryer mbikëqyrjen inspektuese, në afat jo më të gjatë se tetë ditë nga dita e zbatimit të mbikëqyrjes inspektuese.

(5) Nëse në terminin e caktuar, personi ose subjekti mbi të cilin zbatohet edukimi nuk paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi është zbatuar.

(6) Nëse personi ose subjekti mbi të cilin zbatohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe të njëjtin e kryen, do të konsiderohet se është edukuar në lidhje me parregullsinë e përcaktuar.

(7) Nëse inspektori shtetëror, përkatësisht inspektori i autorizuar për mjedis jetësor gjatë zbatimit të mbikëqyrjes kontrolluese konstaton se janë mënjeluar parregullsitë e përcaktuara nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, miraton konkluzion me të cilin e ndalon procedurën e mbikëqyrjes inspektuese.

(8) Nëse inspektori shtetëror, përkatësisht inspektori i autorizuar gjatë zbatimit të mbikëqyrjes kontrolluese konstaton se nuk janë mënjeluar parregullsitë e përcaktuara nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, paraqet kërkesë për ngritje të procedurës kundërvajtëse para komisionit kundërvajtës.

(9) Inspektori shtetëror për mjedis jetësor, përkatësisht inspektori i autorizuar i cili ka kryer mbikëqyrje inspektuese mban evidencë unike për edukimin e zbatuar në mënyrën e përcaktuar nga ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

Neni 50

Zbatimi i dispozitave të ligjeve tjera në mbikëqyrjen inspektuese

Inspektorët shtetërorë për mjedis jetësor dhe inspektorët e autorizuar për mjedis jetësor të komunave, të komunave në Qytetin e Shkupit dhe të Qytetit të Shkupit, mbikëqyrjen inspektuese e kryejnë në përputhje me dispozitat e këtij ligji, Ligjit për menaxhim me hedhurina, Ligjit për mbikëqyrje inspektuese dhe Ligjit për mjedis jetësor.

XI. DISPOZITA KUNDËRVAJTËSE

Neni 51

Sanksione kundërvajtëse për operatorët e instalimeve për magazinim në terminale

(1) Gjorbë në shumë prej 20% nga vlera e investimit të nevojshëm për arritjen e kërkesave teknike për mbrojtjen e mjedisit jetësor do t'i shqiptohet operatorit të instalimit për magazinim të benzinave në terminale, nëse:

1) nuk merr masa për realizimin e Planit për arritjen e kërkesave teknike (neni 28).

(2) Gjorbë në shumë prej 6 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet operatorit të instalimit për magazinim të benzinave në terminale, nëse:

1) nuk ndërtohet dhe nuk punon në përputhje me kërkesat teknike (neni 8),

2) gabimisht pohon se qarkullimi i benzinës në terminal është më i vogël se 25 000 tonë në vit (neni 12) dhe

3) shfrytëzohet magazinim kalimtar në terminal qarkullimi i të cilit është më i madh se 25 000 tonë në vit (neni 12).

(3) Gjorbë në shumë prej 3 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet operatorit të instalimit për magazinim të benzinave në terminale, nëse:

1) nuk paraqet propozim-plan të organi profesional (neni 26) dhe

2) nuk paraqet kërkesë për ndryshimin e Planit për arritjen e kërkesave teknike të organi profesional (neni 31).

(4) Gjorbë në shumë prej 1 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet operatorit të instalimit për magazinim të benzinave në terminale, nëse:

1) nuk e regjistron instalimin (neni 25);

2) fillon me punë të instalimit pa marrë aktvendim për fillimin e punës (neni 35) dhe

3) nuk i dorëzon të dhënat nga monitorimi të organi profesional (neni 36 paragrafi (4)).

(5) Gjorbë në shumë prej 900 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni.

(6) Gjorbë në shumë prej 700 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (3) i këtij neni.

(7) Gjобë në shumë prej 500 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (4) i këtij neni.

(8) Kryerësit të kundërvajtjes të këtij neni, Komisioni për kundërvajtje mund t'i shqiptojë sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje nga së paku tri ditë deri në më së shumti 30 ditë për person juridik, përkatësisht prej së paku tri ditë deri në më së shumti 15 ditë për person fizik.

Neni 52

Sanksione kundërvajtëse për operatorët e instalimeve për mbushje dhe zbrazje të kontejnerëve mobilë

(1) Gjобë në shumë prej 5 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet operatorit të instalimit për mbushje dhe zbrazje të kontejnerëve mobilë, nëse:

1) nuk është ndërtuar dhe nuk punon në përputhje me kërkesat teknike (neni 9);

2) nuk pajiset me së paku një vinç portal për mbushjen e automjeteve cisternë që i plotëson kërkesat teknike për mjedis jetësor për mbushje të poshtme (neni 10) dhe

3) nuk merr masa për realizimin e Planit për arritjen e kërkesave teknike (neni 28).

(2) Gjобë në shumë prej 2 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet operatorit të instalimit për mbushje dhe zbrazje të kontejnerëve mobilë, nëse:

1) nuk parashtrohet propozim-plan te organi profesional (neni 26);

2) nuk parashtrohet për ndryshimin e Planit për arritjen e kërkesave teknike te organi profesional (neni 31) dhe

3) nuk zbaton monitorim në përputhje me nenin 36 të këtij ligji.

(3) Gjобë në shumë prej 800 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet operatorit të instalimit për mbushje dhe zbrazje të kontejnerëve mobilë nëse:

1) nuk e regjistron instalimin (neni 25) dhe

2) fillon me punë të instalimit pa marrë aktvendim për fillimin me punë (neni 35).

(4) Gjобë në shumë prej 800 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(5) Gjобë në shumë prej 600 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (2) i këtij neni.

(6) Gjобë në shumë prej 400 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (3) i këtij neni.

(7) Kryerësit të kundërvajtjes të këtij neni, Komisioni për kundërvajtje mund t'i shqiptojë sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 30 ditë për person juridik, përkatësisht prej së paku tri ditë deri në më së shumti 15 ditë për person fizik.

Neni 53

Sanksione kundërvajtëse për operatorët e kontejnerëve mobilë

(1) Gjобë në shumë prej 3 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet operatorit të kontejnerëve mobilë, nëse:

1) avulli i benzinës nga kontejneri mobil është lëshuar në zonë ku mund ta dëmtojë mjedisin jetësor dhe shëndetin e njerëzve (neni 11);

2) kontejneri mobil është dizajnuar dhe ndërtuar në atë mënyrë që gjatë punës i plotësojnë kushtet e kërkesave teknike (nenet 13 dhe 15);

3) nuk merr masa për realizimin e Planit për arritjen e kërkesave teknike (neni 28) dhe

4) nuk parashtrohet kërkesë për ndryshimin e Planit për arritjen e kërkesave teknike te organi profesional (neni 31).

(2) Gjобë në shumë prej 800 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet operatorit të kontejnerëve mobilë, nëse:

1) nuk parashtrohet Propozim-plan te organi profesional (neni 26) dhe

2) nuk parashtrohet kërkesë për ndryshimin e Planit për arritjen e kërkesave teknike për organin profesional (neni 31).

(3) Gjобë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet operatorit të kontejnerëve mobilë nëse nuk e regjistron kontejnerin mobil (neni 25).

(4) Gjобë në shumë prej 400 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(5) Gjобë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (2) i këtij neni.

(6) Gjобë në shumë prej 200 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (3) i këtij neni.

(7) Kryerësit të kundërvajtjes të këtij neni, Komisioni për kundërvajtje mund t'i shqiptojë sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 30 ditë për person juridik, përkatësisht prej së paku tri ditë deri në më së shumti 15 ditë për person fizik.

8) Gjоба e përcaktuar në paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni ka të bëjë me më së shumti tre kontejnerë mobilë me të cilin menaxhon operatori dhe e njëjta do të rritet për 100 euro në kundërvlerë me denarë për çdo kontejner të ardhshëm me të cilin menaxhon operatori.

Neni 54

Sanksione kundërvajtëse për operatorët të instalimeve për magazinim të benzinave tek stacionet e benzinës

(1) Gjобë në shumë prej 3 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet operatorit të instalimeve për magazinim të benzinës në stacionet e benzinës, nëse:

1) instalimi për magazinim të benzinës tek stacionet e benzinës nuk është ndërtuar dhe nuk punon në përputhje me kërkesat teknike (nenet 19 dhe 20);

2) gabimisht pohon se qarkullimi i benzinës të stacionit të benzinës është më i vogël se 100 m³ në vit (neni 21) dhe

3) nuk merr masa për realizimin e Planit për arritjen e kërkesave teknike (neni 28).

(2) Gjобë në shumë prej 800 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Kryerësit të kundërvajtjes të këtij neni, Komisioni për kundërvajtje mund t'i shqiptojë sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 30 ditë për person juridik, përkatësisht prej së paku tri ditë deri në më së shumti 15 ditë për person fizik.

Neni 55

Saksione kundërvajtëse për operatorët e stacioneve të benzinës

(1) Gjобë në shumë prej 20% nga vlera e investimit të nevojshëm për arritjen e kërkesave teknike për mbrojtjen e mjedisit jetësor do t'i shqiptohet operatorit të stacionit të benzinës, nëse:

1) nuk merr masa për realizim të Planit për arritjen e kërkesave teknike (neni 28).

(2) Gjобë në shumë prej 2 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet operatorit të stacioneve të benzinës, nëse:

1) lëshon në përdorim stacion të benzinës që nuk ka të instaluar sistem për rikuperim të avullit të benzinës (neni 23);

2) nuk ka të vendosur sistem për rikuperim të avullit të benzinës kur bëhet ndryshimi i teknologjisë ose zbatohen mbindërtime tjera më të mëdha të sistemit (neni 23 paragrafi (2)) dhe

3) sistemi për rikuperim të avullit të benzinës nuk punon në mënyrë efikase, siç është përcaktuar në nenin 24 të këtij ligji.

(3) Gjohë në shumë prej 1 500 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet operatorit të stacioneve të benzinës, nëse:

1) nuk parashtron propozim-plan te organi profesional (neni 26);

2) nuk parashtron kërkesë për ndryshim të Planit për arritjen e kërkesave teknike në organin profesional (neni 31) dhe

3) nuk zbaton monitorim në përputhje me nenin 36 të këtij ligji.

(4) Gjohë në shumë prej 500 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet operatorit të stacioneve të benzinës, nëse:

1) nuk e regjistron stacionin e benzinës (neni 25);

2) fillon me punë të stacionit të benzinës pa marrë aktvendim për fillimin me punë (neni 35) dhe

3) nuk i dorëzon të dhënat nga monitorimi te organi profesional (neni 36 paragrafi (4)).

(5) Gjohë në shumë prej 600 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (1) dhe (2) të këtij neni.

(6) Gjohë në shumë prej 500 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (3) i këtij neni.

(7) Gjohë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (4) i këtij neni.

(8) Kryerësit të kundërvajtjes të këtij neni, Komisioni për kundërvajtje mund t'i shqiptojë sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 30 ditë për person juridik, përkatësisht prej së paku tri ditë deri në më së shumti 15 ditë për person fizik.

Neni 56

Sanksione kundërvajtëse për pronarin

(1) Gjohë në shumë prej 5 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet pronarit të instalimit për magazinim të benzinave tek terminalët nëse nuk paraqet propozim-plan te organi profesional në rastet e përcaktuara në nenin 32 të këtij ligji.

(2) Gjohë në shumë prej 4 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet pronarit të instalimit për mbushje dhe zbraze të kontejnerëve mobilë të benzinës, nëse nuk parashtron Propozim-plan te organi profesional në rastet e përcaktuara në nenin 32 të këtij ligji.

(3) Gjohë në shumë prej 2 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet pronarit të stacioneve të benzinës nëse nuk parashtron propozim-plan te organi profesional në rastet e përcaktuara në nenin 32 të këtij ligji.

(4) Gjohë në shumë prej 1 500 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet pronarit të kontejnerëve mobilë, nëse nuk parashtron propozim-plan te organi profesional në rastet e përcaktuara në nenin 32 të këtij ligji.

(5) Gjohë në shumë prej 800 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(6) Gjohë në shumë prej 600 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (2) i këtij neni.

(7) Gjohë në shumë prej 500 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (3) i këtij neni.

(8) Gjohë në shumë prej 400 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (4) i këtij neni.

(9) Kryerësit të kundërvajtjes të këtij neni, Komisioni për kundërvajtje mund t'i shqiptojë sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 30 ditë për person juridik, përkatësisht prej së paku tri ditë deri në më së shumti 15 ditë për person fizik.

Neni 57

Procedura për barazim

(1) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenet 51, 52, 53, 54, 55 dhe 56 të këtij ligji, organet për mbikëqyrje inspektuese nga neni 44 i këtij ligji, janë të detyruara që kryerësit të kundërvajtjes t'i propozojnë procedurë për barazim para se të paraqesin kërkesë për ngritje të procedurës për kundërvajtje.

(2) Në rastet në të cilat është arritur pëlqim për barazim, gjoha e kryerësit mund të zvogëlohet më së shumti për gjysmën e gjohës maksimale të përcaktuar për kundërvajtjen.

(3) Procedura për barazim udhëhiqet në përputhje me dispozitat e Ligjit për mjedis jetësor.

Neni 58

Udhëheqja e procedurës kundërvajtëse

(1) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenet 51, 52, 53, 54, 55 dhe 56 të këtij ligji, procedurë për kundërvajtje mban dhe sanksion kundërvajtës shqipton Komisioni për vendosje për kundërvajtje në sferën e mjedisit jetësor i Ministrisë për mjedis jetësor dhe planifikim hapësinor (në tekstin e mëtejme: Komisioni për kundërvajtje).

(2) Procedura para Komisionit për Kundërvajtje udhëhiqet në pajtim me dispozitat e Ligjit për mjedis jetësor.

XII. DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 59

(1) Operatori i instalimeve ekzistuese, kontejnerëve mobilë dhe stacioneve të benzinës janë të detyruar që të regjistrohen më së voni deri më 31 dhjetor 2014.

(2) Programi nga neni 38 i këtij ligji do të miratohet më së voni deri më 31 dhjetor 2015.

Neni 60

Fillimi i zbatimit

Dispozitat e neneve 23 paragrafi (1) dhe 24 të këtij ligji do të fillojnë të zbatohet nga 1 janari 2017.

Neni 61

Miratimi i rregullave të përafërta

Rregullat e përafërta për zbatimin e këtij ligji do të miratohen më së voni deri më 30 shtator 2014.

Neni 62

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1087.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПЛАНИНСКИ ПАТЕКИ

Се прогласува Законот за планински патеки, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 19 февруари 2014 година.

Бр. 07 – 1059/1
19 февруари 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ПЛАНИНСКИ ПАТЕКИ

І. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет на уредување

(1) Со овој закон се утврдуваат условите и начинот на уредување на планинските патеки, нивното одржување, класификација, категоризација, користење, како и други прашања поврзани со користење на планинските патеки.

(2) За уредувањето, означувањето и одржувањето на планинските патеки, како и за нивното безбедно користење, покрај одредбите од овој закон, се применуваат и прописите од областа на патниот сообраќај, шумите, пасиштата, планирање и уредување на просторот, изградба на објекти и заштита на животната средина и природата.

Член 2

(1) На постапките утврдени во овој закон се применуваат одредбите од Законот за општа управна постапка освен ако поинаку не е определено со овој закон.

(2) На постапките за спроведување на инспекциски надзор соодветно се применуваат одредбите од Законот за инспекциски надзор, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Член 3

Дефиниции

Одредени изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. „Планинска патека“ е појас земја на ридест или планински простор кој може да се протега и низ подрачјето на национални паркови и други категории на заштитени подрачја, а кој е првенствено наменета за движење на луѓето за туристички, рекреациони и спортски потреби;

2. „Домаќин на планинската патека“ (во натамошниот текст: домаќин) е планинарски или велосипедски спортски клуб кој е регистриран согласно со Законот за спорт и е зачленет во Федерацијата на планинарски спортови на Македонија (во натамошниот текст: ФПСМ), или во Велосипедската федерација на Македонија (во натамошниот текст: ВФМ), како и друго правно лице формирано согласно со Законот за здруженија и фондации кое најмалку три години врши ак-

тивности кои се однесуваат на уредување, обележување, одржување, користење, водење корисници на планински патеки и чување на планинските патеки под услови утврдени со овој закон (во натамошниот текст: други субјекти);

3. „Корисник на планинските патеки“ (во натамошниот текст: корисник) е физичко лице кое патеката ја користи за пешачење, планинарење, спорт, рекреација, трчање, планински велосипедизам и други активности согласно со утврдената намена на планинската патека согласно со овој закон;

4. „Одржување“ е обезбедување на потребни услови планинските патеки и трансверзалите да бидат проодни и уредени, како и тековно одржување на нивната инфраструктура и

5. „Книги за запишување и печат“ е книга за евиденција која се поставува во заштитна кутија на контролните точки на планинската патека и која содржи назив на планинската патека, назив на контролната точка и нејзината висина, како и простор за запишување на време и датум на присуство, во која корисникот на патеката го забележува своето присуство на контролната точка во книгата, а со печатот кој содржи најмалку податоци од кои може да се види називот на контролната точка и нејзината висина, корисникот го потврдува поминувањето на контролната точка во својата евиденција на поминати контролни точки.

ІІ. ПЛАНИНСКИ ПАТЕКИ

Член 4

Структура на планинските патеки

Планинската патека ја сочинуваат следниве делови:

1) почеток на планинска патека (портал) е почетниот дел на трасата на патеката на кој е поставена табла која го означува почетокот на патеката и на која постојат податоци за должината на патеката нејзиното протегање, тежината на патеката, времето потребно за нејзино поминување, назив на домаќинот на патеката со телефон за контакт во случај на потребна помош, податоци за инфраструктурата на патеката, како и други податоци кои можат да му користат на корисникот;

2) траса на планинска патека (итинерер) е појас на земја низ кој поминува корисникот на патеката, на која можат да бидат поставени контролни точки со ознаки за тоа и на која може да биде поставена инфраструктура на планинската патека;

3) крајна точка на планинската патека (цел) е крајниот дел на трасата на патеката на кој е поставена табла која го означува крајот на патеката и на која постојат податоци за должината на патеката нејзиното протегање, тежината на патеката, времето потребно за нејзино поминување, назив на домаќинот на патеката со телефон за контакт во случај на потребна помош, како и други податоци кои можат да му користат на корисникот и

4) инфраструктура на планинската патека е сигнализација, туристички информативни панели и табли, уредени видиковци, место за одмор, училници на отворено место, места за поставување на шатори, печат и книга за запишување, природни и вештачки засолништа, премини на водни токови, уредени објекти за вода (чешми, бунари, извори итн.), заштитна опрема (сајли, скали и друго) и други соодветни елементи за користење на патеката.

Член 5

Мрежа на планински патеки

(1) Планинските патеки се организираат како Национална мрежа на планински патеки и локални мрежи на планински патеки.

(2) Во Националната мрежа на планински патеки влегуваат патеките чијашто траса поминува низ подрачјата на повеќе општини и преминуваат низ заштитни подрачја прогласени согласно со Законот за заштита на природата.

(3) Во локалните мрежи на планински патеки влегуваат патеките чијашто траса поминува низ подрачјето на една општина и кои се од локално значење.

(4) Начинот за определување на планинските патеки ги утврдува министерот кој раководи со органот надлежен за работите од областа на заштитата на природата (во натамошниот текст: министерот) врз основа на предлог на Агенцијата за промоција и поддршка на туризмот во Република Македонија (во натамошниот текст: АППТМ), а по претходно извршена консултација со ФПСМ, ВФМ и другите субјекти.

(5) Во Националната мрежа на планински патеки влегува и трансверзалата која е посебна планинска патека поврзана во целина која има определени контролни точки на кои се поставени кутии со книги за запишување на корисникот на патеката и печати со кои корисникот го потврдува поминувањето на контролните точки (во натамошниот текст: печати и книги за запишување). Трансверзала може да биди и меѓународна пешачка патека која минува преку територијата на Република Македонија во случај кога има контролни точки.

Член 6

Утврдување на мрежа на планински патеки

(1) Националната мрежа на планинските патеки и локалните мрежи на планински патеки ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог од министерот.

(2) Предлогот на Националната мрежа на планински патеки го подготвува АППТМ.

(3) АППТМ е должна во рок од пет дена од кога го изработила предлогот на Националната мрежа на планински патеки на својата веб страница во траење од најмалку 45 дена да постави објава за подготвување на националната мрежа со барање за доставување на мислење по предлогот од страна на заинтересираните правни и физички лица, како и определи рок кој не може да биде пократок од 30 дена, во кој рок може да се доставуваат мислења по предлогот.

(4) АППТМ е должна во рок од пет дена од кога го изработила предлогот на Националната мрежа на планински патеки да го достави на мислење до ФПСМ, ВФМ, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата, органот на државната управа надлежен за работите од областа на шумарството, јавните установи на националните паркови во Република Македонија, Јавното претпријатие „Македонски шуми“, Јавното претпријатие за пасишта, градоначалникот на општината преку чие подрачје минуваат планинските патеки, како и на домаќините на планинските патеки со барање да достават мислење во рок од 15 дена од денот на добивањето на предлогот.

(5) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина и заштита на природата (во натамошниот текст: органот за заштита на природата) е должен од денот на добивањето на предлогот на националната мрежа на планински патеки да го постави на својата веб страница во траење од најмалку 30 дена, со барање до правните и физички лица за доставување на мислење до АППТМ.

(6) Во рок од 30 дена по истекот на рокот од ставот (3) на овој член, АППТМ е должна соодветно да ги вгради добиените мислења, како и да го достави конечниот предлог на националната мрежа на планински па-

теки, заедно со добиените мислења до органот за заштита на природата.

(7) Органот за заштита на природата е должен во рок од 30 дена од денот на добивањето на предлогот од ставот (6) на овој член предлогот на националната мрежа на планински патеки да ја достави до Владата на Република Македонија.

(8) Владата на Република Македонија со одлука ја утврдува Националната мрежа на планински патеки.

(9) Предлогот за локалната мрежа на планински патеки го подготвува градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје, кој е должен во рок од пет дена од неговото изготвување да го објави на веб страницата на општината и градот Скопје во траење од најмалку 30 дена, со барање за доставување на мислење по предлогот од страна на заинтересираните правни и физички лица, како и да определи рок, кој не може да биде пократок од 20 дена, во кој рок може да се доставуваат мислења по предлогот.

(10) Во рок од 30 дена по истекот на рокот од ставот (8) на овој член градоначалникот е должен соодветно да ги вгради добиените мислења, како и да го достави конечниот предлог на локалната мрежа на планински патеки, заедно со добиените мислења до органот за заштита на природата и АППТМ.

(11) АППТМ е должна во рок од десет дена од добивањето на предлогот на локалната мрежа за планински патеки да достави свое мислење до органот за заштита на природата.

(12) Органот за заштита на природата е должен во рок од 30 дена од денот на добивањето на предлогот од ставот (9) на овој член предлогот на локалната мрежа на планински патеки да ја достави до Владата на Република Македонија.

(13) Владата на Република Македонија со одлука ја утврдува локалната мрежа на планински патеки.

(14) Просторниот приказ на Националната мрежа на планински патеки и на локалната мрежа на планински патеки АППТМ е должна да го објавува на својата веб страница како и на веб страницата на органот за заштита на природата.

(15) Просторниот приказ од ставот (14) на овој член претставува карта со графички приказ на теренот во форма на скица или шема со основните контури на трасата, на релјефот и на топонимите, во кој посебно се означуваат планинските патеки кои претставуваат трансверзали.

(16) Просторниот приказ на локалната мрежа на планински патеки градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје се должни да го објават на веб страницата на општината, односно градот Скопје.

Член 7

Регистар на планински патеки

(1) АППТМ води единствен Регистар на планински патеки.

(2) Регистарот на планински патеки се води за планинските патеки кои се веќе вклучени во Националната или локалната мрежа на планински патеки, како и на планинските патеки кои се предложени да бидат дел од Националната или локалната мрежа на планински патеки.

(3) Регистарот на планински патеки кои се дел од Националната или локалната мрежа на планински патеки се води согласно со податоци кои се дадени во просторниот приказ на планинските патеки кој е објавен на веб страницата на АППТМ, односно на веб страницата на општината и градот Скопје.

(4) Во Регистарот на планински патеки, планинските патеки кои се предложени да бидат дел од Националната или локалната мрежа на планински патеки се

запишуваат со податоци кои се доставени при поднесувањето на предлогот за внесување во Националната или локалната мрежа.

(5) Формата и содржината, како и начинот на водење на Регистарот на планински патеки ги пропишува министерот на предлог од АППТРМ.

Член 8

Воспоставување на планинска патека

(1) Секој има право да достави предлог за воспоставување на планинска патека.

(2) Предлогот за воспоставување на планинска патека се доставува до АППТРМ во кој се наведуваат описот на патеката, нејзиното географско простирање и категоризација согласно со намената, како и преглед на туристичкиот интерес на пределот низ кој поминува патеката.

(3) За секоја планинска патека АППТРМ самостојно или преку домаќинот е должен да изработи елаборат за воспоставување на планинската патека.

(4) Елаборатот од ставот (3) на овој член особено содржи:

- опис на патеката,
- географско простирање со должина на патеката,
- категоризација на патеката согласно со намената и тежината,
- опис на природните живеалишта, растителните и животинските видови и самоникнатите габи на земјиштето преку кое минува планинската патека,
- преглед на туристичкиот интерес на пределот низ кој поминува патеката,
- трошоци за уредување и одржување на планинската патеки,
- мапа на планинската патека со просторен приказ и
- други податоци што се значајни за планинската патека.

(5) Формата и содржината на елаборатот за воспоставување на планинска патека (во натамошниот текст: елаборат) ги утврдува министерот на предлог на АППТРМ.

(6) По добивањето на елаборатот АППТРМ е должен во рок од 30 дена од денот на добивањето на елаборатот да го разгледа истиот и да даде свое мислење за исполнување на условите за воспоставување на планинска патека, кои заедно со елаборатот ги доставува на мислење до органот за заштита на природата и органот надлежен за работите од областа на земјоделството и шумарството кога патеката е дел од Националната мрежа за планински патеки, односно до градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје кога патеката е дел од локалната мрежа на планински патеки.

(7) Органот надлежен за вршење на работите од областа на земјоделството и шумарството, како и градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје се должни да се произнесат со свое мислење во рок од 15 дена од денот на приемот на елаборатот од ставот (6) на овој член до АППТРМ и до органот за заштита на природата.

(8) Врз основа на мислењата од ставовите (6) и (7) на овој член министерот донесува решение со кое го одобрува или одбива елаборатот. Незадоволната страна има право на жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен (во натамошниот текст: Државната комисија).

(9) Врз основа на решението од ставот (8) на овој член, кое е конечно во управна постапка, АППТРМ е должна во рок од 30 дена да ја впише патеката во Регистарот на планински патеки, како и да ја впише во просторниот приказ на Националната или локалната мрежа на планински патеки.

Член 9

Уредување на планинските патеки

(1) Уредувањето на планинските патеки опфаќа одредување на нивната проодна траса, поставување на соодветна сигнализација што ја сочинуваат маркиции, патокази и други ознаки наменети за ориентирање и информирање на корисниците, уредување на газечката површина на патеката со посипување на патеките со природен материјал и нивно зацврстување, поставување на соодветна заштитна опрема на опасни места заради нивно безбедно користење, поставување на друга соодветна опрема со цел за обезбедување на подобро користење на патеката (клути за одмор, видикивци и слично), како и одржување на планинските патеки и на нивната инфраструктура.

(2) Планинските патеки кои се дел од Националната мрежа на планински патеки ги уредува АППТРМ, согласно со овој закон.

(3) Планинските патеки кои се дел од локалната мрежа на планински патеки ги уредува општината и градот Скопје, согласно со овој закон.

(4) За активности на уредување на патеките на подрачјата на националните паркови и другите категории на заштитени подрачја неопходна е согласност од јавните установи на националните паркови и на субјетите кои управуваат со заштитените подрачја, во согласност со воспоставениот режим на заштита (зонирање) на заштитените подрачја.

Член 10

Означување на планинската патека

(1) Планинска патека се означува со стандардизирани туристичка сигнализација, со маркација и со ознаки наменети за информирање и за ориентирање на корисниците, а може да биде опремена и со кутии со книги за запишување и печати, како и на одредени места со заштитна опрема клупи, настрешници и друг инвентар.

(2) Начинот на сигнализација и макрација, формата и содржината на сигнализација и маркација на планинските патеки ги пропишува министерот на предлог на АППТРМ согласно со меѓународните стандарди за маркација и сигнализација на планински патеки.

Член 11

Одржување на планинските патеки

(1) Одржувањето на планинските патеки кои се дел од Националната мрежа на планински патеки АППТРМ може да го довери на домаќин.

(2) Локалните мрежи на планински патеки кои се протегаат надвор од подрачјето на националните паркови и другите заштитени подрачја, ги одржуваат градоначалникот на општината и на градот Скопје преку избраниот домаќин.

(3) Изборот на домаќин на планинска патека се врши преку јавен оглас кој за Националната мрежа за планински патеки го објавува АППТРМ во најмалку два дневни весника кои се дистрибуираат на целата територија на Република Македонија. Рокот за доставување на понуди по јавниот оглас не може да биде пократок од 30 дена.

(4) Огласот од ставот (3) на овој член особено содржи назив, должина и намена на планинската патека, подрачјето низ кое се простира, потребната документација што треба да се достави за пријавување, критериуми за избор на најдобра понуда, должината на времето за кое се бара домаќин, како и местото и рокот до кој може да биде доставена пријавата за избор на домаќин.

(5) Како потребна документација од ставот (4) на овој член се потврда за регистрација на правното лице, програма за одржување на планинската патека, сред-

ства кои се потребни за одржувањето, како и податоци за кадровската и техничката екипираност на правното лице.

(6) Изборот на домаќин за патека која припаѓа во Националната мрежа на планински патеки се врши од страна на комисија формирана од министерот која е составена до пет члена и тоа три члена од органот за заштита на природата и два члена од АППТМ.

(7) Изборот на домаќин на планинска патека се врши преку јавен оглас кој за локалната мрежа за планински патеки го објавува градоначалникот на општината, односно градоначалникот на градот Скопје согласно со ставовите (3), (4) и (5) на овој член.

(8) Изборот на домаќин за патека која припаѓа во локалната мрежа на планински патеки се врши од страна на комисија формирана од страна на градоначалникот на општината, односно градоначалникот на градот Скопје која е составена до пет члена и тоа четири члена од општината, односно градот Скопје и еден член од АППТМ.

(9) Како домаќин може да биде избран планинарски или велосипедски спортски клуб кој е регистриран согласно со Законот за спорт и е зачленет во ФПСМ или во ВФМ, како и друго правно лице формирано согласно со Законот за здруженија и фондации, кои најмалку три години вршат активности кои се однесуваат на уредување, обележување, одржување, користење, водење корисници на планински патеки и чување на планинските патеки, како и да имаат соодветна кадровска и техничка опременост.

(10) Изборот на домаќин се врши врз основа на должината на времето во кое домаќинот вршел активности од ставот (6) на овој член, квалитетот на програмата за одржување, висината на средствата кои се бараат за одржување на патеката, како и кадровската и техничката опременост на домаќинот.

(11) При изборот на домаќин за одржување на планинските патеки во рамките на Националната мрежа на планински патеки кои се протегаат на подрачјето на националните паркови комисијата од ставот (6) на овој член е должна да изврши консултација со Јавната установа на националните паркови во Република Македонија, а доколку се работи за друга категорија на заштитени подрачја, со субјектот кој е задолжен за управување со тоа подрачје, како и со согласност на корисниците и сопствениците на шумите и пасиштата.

(12) Врз основа на предлог на комисијата министерот, односно градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје донесуваат решение за избор на домаќин.

(13) Против решението од ставот (12) на овој член незадоволната страна има право на жалба до Државната комисија.

Член 12

(1) Со избраниот домаќин АППТМ склучува договор за одржување на планинската патека која припаѓа во Националната мрежа на планински патеки кој не може да биде пократок од пет години ниту подолг од десет години.

(2) Со избраниот домаќин градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје склучуваат договор за одржување на планинската патека која припаѓа во локалната мрежа на планински патеки кој не може да биде пократок од пет години ниту подолг од десет години.

(3) Во договорот од ставовите (1) и (2) на овој член особено се уредува времетраењето на договорот, висината на средствата и начинот на исплата на средствата за одржување на патеката, начинот на спроведувањето на програмата за одржување, условите за раскинување на договорот, како и други прашања кои се од значење за уредување на меѓусебните односи на договорните страни.

(4) Во случај кога АППТМ и градоначалникот на општината и градот Скопје не склучиле договор за одржување на планинските патеки со избран домаќин, одржувањето на Националната мрежа на планински патеки го врши АППТМ, а одржувањето на локалните мрежи на планински патеки го врши градоначалникот на општината и на градот Скопје.

Член 13

(1) Домаќинот е должен да ја одржува планинската патека во договорениот период, на начин да не се менуваат релјефните карактеристики на подрачјето, да не се влошуваат водните, шумските и земјоделските особини на земјиштето и да не ја загрозува постојната состојба на околината, согласно со овој закон, како и обврските утврдени во договорот со кој е избран за домаќин.

(2) Домаќинот е должен да ја одржува планинската патека на начин кој најмалку ќе обезбеди јасна и недвосмислена сигнализација и маркиција на патеката, ќе овозможи безбедно користење на патеката од корисниците, како и ќе ги презентира културните и природните богатства кои постојат на подрачјата низ кои се протега планинската патека.

(3) Министерот го пропишува начинот на одржување на планинската патека на предлог на АППТМ, а по претходно мислење од ФПСМ, ВФМ и други субјекти.

(4) АППТМ пред доставување на предлогот од ставот (3) на овој член е должен истиот да го достави на мислење до ФПСМ, ВФМ и други субјекти кои се должни во рок од десет дена да достават мислење до АППТМ.

(5) Доколку во рокот од ставот (4) на овој член ФПСМ, ВФМ и други субјекти не достават мислење ќе се смета дека се согласиле со предлогот.

Член 14

Класификација на планинските патеки според нивната намена

(1) Планинските патеки се користат исклучиво во согласност со утврдените намени.

(2) Според намената планинските патеки можат да се класифицираат во планинарски патеки, велосипедски патеки, пешачки патеки, трим патеки и патеки за посебни намени.

(3) Планинарска патека е уредена патека во планина чие користење бара физичка спремност и обученост на корисниците, но не и користење на посебна помошна опрема што се користи за алпинизам.

(4) Велосипедска патека е патека која е уредена и наменета за користење со употреба на велосипед.

(5) Пешачка патека е патека во природа за чие користење, според карактеристиките на теренот, не е потребна посебна физичка подготвеност и обученост на корисникот.

(6) Патеки за посебна намена се рекреативни, еколошки, едукативни, атлетски, спелеолошки и истражувачки.

(7) Патеките на планинските патеки согласно со нивната намена можат да се преклопуваат, односно да имаат повеќе намени.

(8) Преклопување на велосипедска патека со друга планинска патека не е дозволено, освен во случај кога планинската патека е доволно широка да обезбедува безбедно разминување на пешаците и велосипедистите.

(9) Во случај на преклопување на патеките уредувањето и одржувањето на истите ќе биде направено на начин што ќе ги исполнува највисоките услови за безбедност согласно со намената на патеката која носи поголем ризик за корисникот, односно условите кои го обезбедуваат на високиот безбедносен стандард за патеката.

Член 15

(1) Министерот на предлог на АППТРМ ја утврдува намената и претежната намена на планинските патеки од составот на Националната мрежа на планински патеки.

(2) Со цел за утврдување на намената на планинските патеки од составот на Националната мрежа на планински патеки АППТРМ е должна на својата веб-страница да објави јавен повик со кој во рок кој не може да биде пократок од 30 дена, ќе ги повикува заинтересираните страни и домаќините да се изјаснат за намената на планинските патеки.

(3) Јавниот повик од ставот (2) на овој член АППТРМ е должна да го објави во најмалку два весника кои излегуваат на целата територија на Република Македонија.

(4) АППТРМ пред објавувањето на јавниот повик е должна истиот да го достави на мислење до ФПСМ, ВФМ и други субјекти, како и до јавните установи национални паркови, субјектите кои управуваат со заштитено подрачје, Јавното претпријатие Македонски шуми и Јавното претпријатие за пасишата, доколку планинските патеки поминуваат низ подрачја со кои овие правни лица управуваат, кои се должни во рок од десет дена да достават мислење до АППТРМ.

(5) Доколку во рокот од ставот (4) на овој член ФПСМ, ВФМ и други субјекти не достават мислење ќе се смета дека се согласиле со јавниот повик.

(6) Градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје ги утврдуваат намената и претежната намена на патеките кои ја сочинуваат локалната мрежа на планински патеки и ги доставуваат на мислење до ФПСМ, ВФМ и други субјекти, како и на јавните установи национални паркови, субјектите кои управуваат со заштитено подрачје, Јавното претпријатие Македонски шуми и Јавното претпријатие за пасишта, доколку планинските патеки поминуваат низ подрачја со кои овие правни лица управуваат, на начин како што е определен со прописот донесен врз основа на ставот (1) на овој член, кои се должни во рок од десет дена да достават мислење до градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје.

(7) Доколку во рокот од ставот (6) на овој член ФПСМ, ВФМ и други субјекти не достават мислење ќе се смета дека се согласиле со намената на планинската патека.

(8) Утврдување на намената на планинските патеки се врши така што не треба да се загрозува животната средина, биолошката разновидност (растителни и животински видови и самоникнати габи), пределската разновидност и безбедноста на корисниците.

Член 16

Категоризација на планинските патеки според тежината

(1) Според тежината планинските патеки можат да бидат категоризирани како лесни, средно тешки и тешки, освен патеките за посебна намена кои според тежината секогаш се лесни.

(2) Тежината на планинските патеки се определува според големината на ризикот за корисниците, потребната опрема за користење на патеката и потребното знаење и вештина на корисниците за користење на патеката.

(3) Издавачот на информативниот материјал е должен во информативниот материјал, во техничката документација за планинските патеки, во туристичките водичи, како и поставувачот на туристичко-информативните табли и карти на кои се означени планинските патеки, да ја означат и категоријата на планинските патеки според тежината согласно со овој закон.

(4) Категоризацијата на планинските патеки, во рамките на Националната и локалните мрежи на планински патеки според тежината, ја врши АППТРМ согласно со критериумите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член.

Член 17

Користење на планинските патеки

(1) Планинската патека може да се користи за лични потреби, за спортски потреби, за туристички и рекреативни цели и може да претставува дел од туристичките содржини и понуди на одредено подрачје.

(2) Корисниците планинските патеки ги користат на сопствена одговорност.

(3) Корисниците планинските патеки се должни да ги користат така што не треба да го загрозуваат својот, или животот на другите, на каков било начин да го ограничуваат пристапот на планинските патеки, да ги оштетуваат, отстрануваат или уништуваат маркициите, таблите за насочување, информативните табли и друга опрема.

(4) Корисниците планинските патеки се должни да ги користат на начини што не ги оштетуваат флората, природните живеалишта, растителните и животинските видови, самоникнатите габи и земјиштето преку кое минуваат планинските патеки.

(5) Никој не може да попречи друг во користењето на планинска патека, освен во случај кога корисникот на очигледен начин го загрозува сопствениот или животот на друго лице, или ги оштетува флората, природните живеалишта, растителните и животинските видови, самоникнатите габи и земјиштето преку кое минуваат планинските патеки.

Член 18

Информативен материјал

(1) Издавачот на информативниот материјал е должен во информативниот материјал за планинските патеки, во техничката документација за планинските патеки и туристичките водичи, како и поставувачот на туристички - информативни табли и карти на кои се означени планинските патеки, да наведе предупредување дека корисниците планинските патеки ги користат на сопствена одговорност.

(2) Предупредувањето од ставот (1) на овој член мора да биде напишано на македонски јазик, на јазиците што се користат на подрачјето на општината и на градот Скопје и најмалку на два други јазици што се во службена употреба во Европската унија.

(3) Во информативниот материјал за планинските патеки, во планинските и туристички водичи и на туристичките информативни табли и карти, на кои се означени планинските патеки, мора да биде означена и нивната категорија според намената.

Член 19

Поставување на препреки, односно огради

(1) На планинските патеки е забрането поставување на препреки/огради.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член на планинските патеки можат да се поставуваат огради заради безбедност на корисниците, кои мора да бидат изработени главно од природен материјал и да се вклопуваат во околината.

(3) Ограда може да биде поставена само долж планинската патека која мора да биде видливо обележена.

(4) Обележувањето на оградата на планинската патека е должен да го изврши домаќинот на планинската патека.

Член 20

Привремено и трајно затворање на планински патеки

(1) Домаќинот, односно кога не е избран домаќин АППТМ за планинската патека која е дел од Националната мрежа и градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје за планинска патека која е дел од Националната мрежа, е должен привремено, делумно или во целост да ја затвори планинската патека ако поради промена таа станала опасна за корисниците, поради пожар или заштита од пожар, или оштетувањето на заштитната опрема е такво што планинската патека не може да се користи, или пак е потребно да се извршат поголеми работи за нејзино одржување.

(2) Во случај на затворање на планинската патека од ставот (1) на овој член забраната ќе трае се до отстранувањето на причините за нејзиното затворање.

(3) Домаќинот е должен за привременото затворање на планинската патека, во рок од 48 часа од затворањето, за тоа да го извести АППТМ, или градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје, со поставување знак за забрана за користење на планинската патека.

(4) Доколку не е можно да се отстрани опасноста на планинската патека која е привремено затворена домаќинот ќе го извести АППТМ или градоначалникот на општината и на градот Скопје за потребата од трајно затворање на планинската патека.

(5) Во случаи кога поради прекумерно или неправилно користење на планинската патека дојде до загрозување на природните живеалишта, растителните и животинските видови и самоникнатите габи на земјиштето преку кое минува планинската патека, домаќинот е должен за тоа да го извести органот за заштита на природата и може таа патека привремено да ја затвори се до добивање на мислење од органот за заштита на природата.

(6) Врз основа на мислењето од ставот (5) на овој член домаќинот согласно со утврдените влијанија на патеката врз биолошката разновидност е должен да изврши санација на штетата или да предложи нејзино трајно затворање до АППТМ.

(7) За трајното затворање на планинската патека од ставовите (4) и (5) на овој член АППТМ, односно градоначалникот на општината и на градот Скопје и доставува предлог за нејзино бришење од Регистарот на планински патеки и од просторниот приказ до АППТМ.

(8) АППТМ, односно градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје, е должна преку средствата за јавно информирање навремено да ја извести јавноста за поставување на привремена забрана, или трајно затворање на планинската патека.

(9) Планинската патека која е трајно затворена се брише од Регистарот на планински патеки.

Член 21

Известување

(1) Домаќинот е должен најмалку еднаш годишно, најдоцна до март во тековната година, да достави извештај за претходната година до АППТМ за состојбата на планинските патеки и за инфраструктурата за која е одговорен, за трошоците на извршената работа на патеките, за процената за вкупниот број на корисници/посетители во тековната година и за други податоци значајни за одржување и означување на планинските патеки кои ги уредува и ги одржува.

(2) Врз основа на извештајот од ставот (1) на овој член АППТМ е должна до јуни да достави годишен извештај за работењето на домаќинот до органот за

заштита на природата, кој е должен до септември да го достави на разгледување и усвојување до Владата на Република Македонија.

Член 22

Финансирање на уредување, означување и одржување и водење на Регистарот на планински патеки

(1) За уредување, одржување и означување на планинските патеки домаќинот има право на надоместок на трошоците во согласност со договорот од членот 12 од овој закон.

(2) Заради спроведување на активности за уредување и одржување на Националната мрежа на планински патеки и водење на Регистарот на планински патеки АППТМ подготвува предлог на годишна програма за планински патеки (во натамошниот текст: предлог на програма).

(3) Предлогот на програмата од ставот (2) на овој член АППТМ во рок од десет дена го доставува на мислење до сите домаќини, заради добивање на мислење.

(4) Субјектите од ставот (3) на овој член се должни во рок од десет дена да достават мислење до АППТМ кои најдоцна до септември во тековната година предлогот на програмата за наредната година го доставува до органот за заштита на природата кој во рок од десет дена го доставува до Владата на Република Македонија.

(5) Владата на Република Македонија ја донесува годишната програма за планински патеки најдоцна до 31 јануари во тековната година за наредната година.

(6) Уредувањето и одржувањето на Националната мрежа на планински патеки, водењето на Регистарот за планински патеки и другите активности утврдени со овој закон ќе се финансираат од Буџетот на Република Македонија, Програмата за рурален развој, со донации и од други извори согласно со закон.

(7) Финансирањето на уредувањето и на одржувањето на локалната мрежа на планински патеки се врши од буџетот на општината, односно градот Скопје, со донации и од други извори согласно со закон.

Член 23

(1) Контрола на уреденоста и одржувањето на планинските патеки во рамките на Националната и локалната мрежа на планински патеки врши АППТМ во соработка со органот за заштита на природата, органот надлежен за работите од областа на шумарството, градоначалниците на општините и градот Скопје, националните паркови, другите субјекти за управување со заштитени подрачја, како и корисниците и сопствениците на шумите и пасиштата.

(2) Најмалку еднаш на две години АППТМ заедно со претставник на органот за заштита на природата, врши контрола на спроведувањето на договорот за одржување на планинската патека.

(3) Врз основа на спроведената контрола од ставот (2) на овој член органот за заштита на природата изготвува записник и донесува решение, доколку се утврди дека домаќинот не се придружува кон спроведување на договорот за одржување на планинската патека и определува рок кој не може да биде пократок од 30 дена ниту подолг од 120 дена, во кој рок домаќинот треба да ги отстрани утврдените недостатоци.

(4) На решението од ставот (3) на овој член незадоволната страна има право на жалба до Државната комисија.

(5) По истекот на рокот утврден во решението од ставот (3) на овој член АППТМ, заедно со претставник на органот за заштита на природата, врши контрола со цел да утврди дали се отстранети утврдените недостатоци.

(6) Доколку со контролата од ставот (5) на овој член се констатира дека домаќинот не ги отстрани недостатоците, органот за заштита на природата изготвува записник и донесува решение за започнување на постапка за раскинување на договорот за одржување на планинската патека, кое се доставува со АППТМ и до домаќинот.

(7) Врз основа на доставеното решение од ставот (6) на овој член АППТМ е должна во рок од 15 дена од денот на добивањето на решението е должна да започне постапка за раскинување на договорот за одржување на планинска патека која припаѓа на Националната мрежа на планински патеки и да го раскине договорот најдоцна во рок од 30 дена од денот на започнувањето на постапката.

(8) Против решението од ставот (6) на овој член незадоволната страна има право на жалба до Државната комисијата.

(9) Кога се врши контрола на планинска патека која припаѓа на локалната мрежа на планински патеки, во контролата од ставовите (2) и (5) на овој член учествува и лице претставник од општината и градот Скопје и на чие подрачје се наоѓа планинската патека.

(10) Врз основа на доставеното решение од ставот (6) на овој член градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје се должни во рок од 15 дена од денот на добивањето на решението да започнат постапка за раскинување на договорот за одржување на планинска патека која припаѓа на локалната мрежа на планински патеки и да го раскине договорот најдоцна во рок од 30 дена од денот на започнувањето на постапката.

(11) Во рок од 30 дена од раскинувањето на договорот за одржување на планинска патека во конечна управна или судска постапка АППТМ, односно градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје се должни да започнат постапка за избор на нов домаќин за планинската патека.

III. НАДЗОР

Член 24

(1) Надзор над спроведувањето на овој закон врши органот за заштита на природата преку Државниот инспекторат за природа, согласно со своите надлежности утврдени со закон.

(2) Надзор над спроведувањето на овој закон во шумски и планински подрачја врши и органот на државната управа надлежен за работите од областа на шумарството преку Државниот инспекторат за шумарство, согласно со своите надлежности утврдени со закон.

(3) Надзор над спроведувањето на овој закон врши градоначалникот на општината, општината во градот Скопје и градот Скопје преку овластените инспектори за животна средина и локалните комунални инспектори.

(4) Надзор на спроведување на овој закон на подрачјата на државните пасишта врши земјоделскиот инспектор, согласно со своите надлежности утврдени со закон.

(5) Надзор на спроведување на овој закон во подрачјата на националните паркови и другите категории на заштитени подрачја врши чуварот во заштитеното подрачје.

Член 25

Делокруг на надзор на инспекторите

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот инспектор за природа има право:

1) да врши увид и контрола и да утврди дали планинската патека во рамките на заштитените подрачја се уредува и одржува согласно со овој закон;

2) да врши увид и контрола и да утврди дали планинската патека во рамките на заштитените подрачја се користи согласно со овој закон и

3) да врши увид и контрола и да утврди дали планинската патека во рамките на заштитените подрачја е означена согласно со овој закон.

(2) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот инспектор за шумарство има право:

1) да врши увид и контрола и да утврди дали планинската патека во шумски и планински подрачја се уредува и одржува согласно со овој закон;

2) да врши увид и контрола и да утврди дали планинската патека во шумски и планински подрачја се користи согласно со овој закон и

3) да врши увид и контрола и да утврди дали планинската патека во шумски и планински подрачја е означена согласно со овој закон.

(3) Во вршењето на надзорот од својот делокруг земјоделскиот инспектор има право:

1) да врши увид и контрола и да утврди дали планинската патека во подрачјето на државните пасишта се уредува и одржува согласно со овој закон;

2) да врши увид и контрола и да утврди дали планинската патека во подрачјето на државните пасишта се користи согласно со овој закон и

3) да врши увид и контрола и да утврди дали планинската патека во подрачјето на државните пасишта е означена согласно со овој закон.

(4) Во вршењето на надзорот од својот делокруг овластениот инспектор за животна средина во рамките има право:

1) да врши увид и контрола и да утврди дали планинската патека во рамките на подрачјето на општината, односно градот Скопје се користи согласно со овој закон.

(5) При вршењето на инспекцискиот надзор инспекторите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член со решение:

1) ќе го задолжи домаќинот да ги отстрани недостатоците и ќе определи мерки и рок за нивна реализација;

2) ќе го задолжи корисникот да ги отстрани недостатоците и ќе определи мерки и рок за нивна реализација и

3) ќе ја задолжи АППТМ да ги отстрани недостатоците и ќе определи мерки и рок за нивна реализација.

(6) При вршењето на надзорот овластениот инспектор за животна средина со решение:

1) ќе го задолжи корисникот да ги отстрани недостатоците и ќе определи мерки и рок за нивна реализација.

(7) За вршењето на работите од ставот (1) на овој член државниот инспектор за природа има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина и Законот за заштита на природата.

(8) За вршењето на работите од ставот (2) на овој член државниот инспектор за шумарство има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за шумите и Законот за шумарска и ловна инспекција.

(9) За вршењето на работите од ставот (3) на овој член земјоделскиот инспектор има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за пасишта.

(10) За вршењето на работите од ставот (4) на овој член овластениот инспектор за животна средина има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина.

Член 26

(1) Жалба против решението на инспекторите од членот 24 од овој закон може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисијата.

(2) Доколку субјектите на надзорот не постапат согласно со решението од членот 24 ставови (5) и (6) од овој закон и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, инспекторите од членот 24 од овој закон ќе поднесат барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен орган.

Член 27

Чувар во заштитеното подрачје

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг чуварот во заштитеното подрачје (во натамошниот текст: чувар) има право:

1) да врши увид и контрола и да утврди дали планинарската патека се користи согласно со овој закон.

(2) При вршењето на надзорот чуварот со решение:

1) ќе го задолжи корисникот да ги отстрани недостатоците и ќе определи мерки и рок за нивна реализација и

2) ќе го острани корисникот од планинарската патека кога преставува закана за луѓето или за флората и фауната на националниот парк односно, заштитеното подрачје.

(3) Доколку субјектот на надзорот од ставот (1) на овој член не постапи согласно со решението на чуварот и не ги отстрани причините за настанатата состојба утврдени со решението, чуварот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен орган.

(4) Ако сторителот за прекршоците од овој член го признае делото што му се става на товар чуварот веднаш ќе му издаде покана за наплата на глоба.

(5) Се смета дека сторителот на прекршокот со потписот на приемот на поканата за наплата на глобата се согласува да ја плати глобата.

(6) Сторителот е должен да ја плати глобата утврдена според овој член во рок од осум дена од приемот на поканата за наплата на глоба на сметката означена во поканата за наплата на глоба. Сторителот кој ќе ја плати глобата во тој рок ќе плати само половина од изречената глоба. Поуката за тоа право е дел од правната поука на платниот налог.

(7) За вршењето на работите од ставот (1) на овој член чуварот има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за заштита на природата.

IV. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 28

(1) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице за прекршок, ако:

1) не ја одржува планинската патека во договорениот период и на начин да не се менуваат релјефните карактеристики на подрачјето и да не се влошуваат водните, шумските и земјоделските особини на земјиштето и не ја загрозува постојната состојба на околината, согласно со овој закон (член 13 став (1));

2) не ја одржува планинската патека на начин кој најмалку ќе обезбеди јасна и недвосмислена сигнализација и маркација на патеката, ќе овозможи безбедно користење на патеката од корисниците, како и ќе ги презентира културните и природните богатства кои постојат на подрачјата низ кои се простира планинската патека (член 13 став (2));

3) во информативниот материјал, во техничката документација за планинските патеки, во водичите и на туристичко-информативните табли и карти на кои се означени планинските патеки не ја значи категоријата на планинските патеки според тежината (член 16 став (3));

4) ја користи планинската патека спротивно на членот 17 од овој закон;

5) во информативниот материјал за планинските патеки, во планинарските и во туристичките водичи и на туристичките информативни табли и карти на кои се означени планинските патеки не назначи предупредување дека корисниците ги користат планинските патеки на сопствена одговорност (член 18 став (1));

6) предупредувањето дека корисниците планинските патеки ги користат на сопствена одговорност не го напишале на македонски јазик и на јазиците што се користат на подрачјето на општината и на градот Скопје и најмалку на два други јазика во службена употреба во Европската унија (член 18 став (2));

7) во информативниот материјал за планинските патеки, во планинарските и туристичките водичи, на туристичките информативни табли и карти на кои се означени планинските патеки не ја значи нивната категорија според намената (член 18 став (3));

8) на планинските патеки постави препреки или огради спротивно на членот 19 од овој закон;

9) постави огради кои не се видливо означени (член 19 став (3));

10) како домаќин на патеката на одредено време, делумно или во целост, не ја затвори планинската патека ако станува опасна за корисниците поради промена во природата или оштетување на заштитната опрема така што истата не може да се користи или е потребно да се извршат поголеми поправки при одржувањето (член 20 став (1));

11) како домаќин на патеката, преку АППТМ, а во исклучителни случаи директно, за привременото затворање на патеката не го извести надлежниот орган и корисниците на патеката со поставување забрана за користење на патеката (член 20 став (3)) и

12) како домаќин на патеката, најмалку еднаш годишно, не го извести АППТМ за состојбата на планинската патека и за инфраструктурата за која е одговорен, како и за трошоците на работата на патеките и не достави уредна процена на целокупниот број на корисници/посетители во тековната година, како и други значајни податоци за одржување и означување на планинските патеки во негова надлежност (член 21 став (1)).

(2) Со глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе се казни и одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(3) Доколку сторителот не ја плати глобата од ставовите (1) и (2) на овој член, инспекторот е должен да покрене прекршочна постапка пред надлежниот орган.

Член 29

(1) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе се казни за прекршок физичко лице кое:

1) ја користи планинската патека спротивно на членот 17 од овој закон и

2) на планинските патеки поставува препреки или огради (член 19 став (1)).

(2) Доколку сторителот не ја плати глобата од ставот (1) на овој член инспекторот е должен да покрене прекршочна постапка пред надлежниот орган.

Член 30

Постапка за порамнување

(1) За прекршоците утврдени во членот 28 од овој закон инспекторите се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка.

(2) Во случаите во кои е постигната согласност за порамнувањето, глобата на сторителот може да биде намалена најмногу за една половина од максимум пропишаната глоба за прекршокот.

(3) Постапките за порамнување се водат согласно со одредбите од Законот за животната средина.

Член 31

Водење на прекршочна постапка

(1) За прекршоците утврдени во членовите 28 и 29 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Комисијата за одлучување по прекршоци во областа на животната средина при Министерството за животна средина и просторно планирање (во натамошниот текст: Прекршочната комисија).

(2) Постапката пред Прекршочната комисија се води согласно со одредбите од Законот за животната средина.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 32

Елаборати за воспоставување на планинска патека

АПШТМ е должна во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон да изработи елаборати за воспоставување на планинска патека за сите планински патеки кои постојат и се користат во Република Македонија до денот на влегувањето во сила на овој закон, а за кои не е поднесен елаборат од страна на домаќини.

Член 33

Национална мрежа и локална мрежа на планински патеки

(1) Националната мрежа на планински патеки ќе се воспостави најдоцна до 31 декември 2015 година.

(2) Градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје предлозите за локалната мрежа на планински патеки се должни да ги достават до органот за заштита на природата најдоцна до 31 мај 2015 година.

(3) Локалната мрежа на планински патеки ќе се воспостави најдоцна до 31 декември 2015 година.

Член 34

Подзаконски акти

Подзаконските прописи утврдени во овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 35

Влегување во сила

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

**L I G J
PËR SHTIGJE MALORE**

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Lënda e rregullimit

(1) Me këtë ligj përcaktohen kushtet dhe mënyra e rregullimit të shtigjeve malore, mirëmbajtja e tyre, klasifikimi, kategorizimi, shfrytëzimi, si dhe çështje të tjera të lidhura me shfrytëzimin e shtigjeve malore.

(2) Për rregullimin, shënimin dhe mirëmbajtjen e shtigjeve malore, si dhe për shfrytëzimin e tyre të sigurt, krahas dispozitivave të këtij ligji, zbatohen edhe rregullat nga sfera e komunikacionit rrugor, pyjeve, kullotave, planifikimit dhe rregullimit të hapësirës, ndërtimit të objekteve dhe mbrojtjes së mjedisit jetësor dhe natyrës.

Neni 2

(1) Në procedurat e përcaktuara në këtë ligj zbatohen dispozitat e Ligjit për procedurë të përgjithshme administrative përveç nëse nuk është përcaktuar ndryshe me këtë ligj.

(2) Në procedurat për zbatimin e mbikëqyrjes inspektuese në mënyrë përkatëse zbatohen dispozitat nga Ligji për mbikëqyrje inspektuese, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Neni 3

Definicione

Shprehje të caktuara të përdorura në këtë ligj e kanë këtë domethënie:

1. "Shteg malor" është brez toke në hapësirë kodrinore ose malore, që mund të shtrihet edhe nëpër territorin e parqeve nacionale dhe kategorive tjera të rajoneve të mbrojtura, e i cili fillimisht është i dedikuar për lëvizje të njerëzve për nevoja turistike, rekreative dhe sportive;

2. "Nikoqir i shtegut malor" (në tekstin e mëtejme: nikoqir) është klub sportiv malor ose i biçiklistëve, i cili është i regjistruar në pajtim me Ligjin për sport dhe është i anëtarësuar në Federatën e Sporteve Malore të Maqedonisë (në tekstin e mëtejme: FSM), ose në Federatën e Biçiklistëve të Maqedonisë (në tekstin e mëtejme: FBM), si dhe person tjetër juridik të formuar në pajtim me Ligjin për shoqata dhe fondacione, që së paku tre vjet kryen aktivitete të cilat kanë të bëjnë në rregullimin, shënimin, mirëmbajtjen, shfrytëzimin, udhëheqjen e shfrytëzuesve të shtigjeve malore dhe ruajtjen e shtigjeve malore në kushte të përcaktuara me këtë ligj (në tekstin e mëtejme: subjekte tjera);

3. "Shfrytëzues i shtigjeve malore" (në tekstin e mëtejme: shfrytëzues) është personi fizik i cili shtegun e shfrytëzon për: ecje, alpinizëm, sport, rekreacion, vrapim, biçiklizëm malor dhe aktivitete tjera në pajtim me dedikimin e përcaktuar të shtegut malor në pajtim me këtë ligj;

4. "Mirëmbajtje" është sigurimi i kushteve të nevojshme që shtigjet malore dhe shtigjet transversale të jenë të kalueshme dhe të rregulluara, si dhe mirëmbajtja rrjedhëse e infrastrukturës së tyre dhe

5. "Libra për regjistrim dhe vulë" është libri për evidencë, i cili vendoset në kuti mbrojtëse në pikat e kontrollit të shtegut malor dhe i cili përmban emrin e shtegut malor, emrin e pikës së kontrollit dhe lartësinë e saj, si dhe hapësirë për shënimin e kohës dhe datës së prezencës, në të cilën shfrytëzuesi i shtegut e shënon prezencën e vet në pikën e kontrollit në libër, kurse me vulën, e cila përmban së paku të dhëna nga të cilat mund të shihet emri i pikës së kontrollit dhe lartësia e saj, shfrytëzuesi e vërteton kalimin në pikën e kontrollit në evidencën e vet të pikave të kaluara të kontrollit.

II. SHTIGJE MALORE

Neni 4

Struktura e shtigjeve malore

Shtegun malor e përbëjnë këto pjesë:

1) fillimi i shtegut malor (portali), është pjesa fillestare e trasesë së shtegut në të cilën është vendosur tabelë e cila e shënon fillimin e shtegut, dhe në të cilën ekzistojnë të dhëna për gjatësinë e shtegut, shtrirjen e saj, peshën e shtegut, kohën e nevojshme për kalimin e saj, emrin e nikoqirit të shtegut me telefon për kontakt në rast të ndihmës së nevojshme, të dhëna për infrastrukturën e shtegut, si dhe të dhëna tjera të cilat mund t'i shërbejnë shfrytëzuesit;

2) traseja e shtegut malor (itinerer) është brez i tokës nëpër të cilin kalon shfrytëzuesi i shtegut, në të cilin mund të vendosen pika të kontrollit me shenja për atë dhe në të cilin mund të vendoset infrastruktura e shtegut malor;

3) pika e fundit e shtegut malor (qëllimi) është pjesa e fundit e trasesë së shtegut në të cilën është vendosur tabelë e cila e shënon fundin e shtegut, dhe në të cilën ekzistojnë të dhëna për gjatësinë e shtegut, shtrirjen e saj, peshën e shtegut, kohën e nevojshme për kalimin e saj, emrin e nikoqirit të shtegut me telefon për kontakt në rast të ndihmës së nevojshme, si dhe të dhëna tjera të cilat mund t'i shërbejnë shfrytëzuesit dhe

4) infrastruktura e shtegut malor është sinjalizimi, panele turistike informative dhe tabela, vendvrojtime të rregulluara, vend për pushim, mësonjëtoje në vend të hapur, vende për vendosje të tendave, vulë dhe libër për regjistrim, strehimore natyrore dhe artificiale, kalime në rrjedha ujërave, objekte të rregulluara për ujë (çezma, puse, burime etj.), pajisje mbrojtëse (litarë çeliku, shkallë etj.) dhe elemente tjera përkatëse për shfrytëzimin e shtegut.

Neni 5

Rrjeti i shtigjeve malore

(1) Shtigjet malore organizohen si Rrjet nacional i shtigjeve malore dhe Rrjete lokale të shtigjeve malore.

(2) Në Rrjetin nacional të shtigjeve malore hyjnë shtigjet traseja e të cilëve kalon nëpër rajonet e më shumë komunave dhe kalojnë nëpër rajone të mbrojtura të shpallura në pajtim me Ligjin për mbrojtje të natyrës.

(3) Në Rrjetet lokale të shtigjeve malore hyjnë shtigjet traseja e të cilave kalon nëpër rajonin e një komune dhe të cilat janë me rëndësi lokale.

(4) Mënyrën për përcaktimin e shtigjeve malore i përcakton ministri i cili udhëheq me organin kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës (në tekstin e mëtejme: ministri) në bazë të propozimit të Agjencisë për Promovim dhe Mbështetje të Turizmit në Republikën e Maqedonisë (në tekstin e mëtejme APMTRM), e pas konsultimit paraprak të realizuar me FSMM, FBM dhe subjektet tjera.

(5) Në Rrjetin nacional të shtigjeve malore hyjnë edhe transversalja e cila është shteg i posaçëm malor i lidhur në tërësi i cili ka pika të caktuara të kontrollit në të cilat janë të vendosura kuti me libra për regjistrim të shfrytëzuesit të shtegut dhe vula me të cilat shfrytëzuesit e vërteton kalimin në pikat e kontrollit (në tekstin e mëtejme: vula dhe libra për regjistrim). Transversale mund të jetë edhe shtegu ndërkombëtar për këmbësorë i cili kalon përmes territorit të Republikës së Maqedonisë në rast kur ka pika të kontrollit.

Neni 6

Përcaktimi i rrjetit të shtigjeve malore

(1) Rrjetin nacional të shtigjeve malore dhe Rrjetin lokal të shtigjeve malore, i përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të ministrit.

(2) Propozimin e Rrjetin nacional të shtigjeve malore e përgatit APMTRM.

(3) APMTRM është e detyruar që në afat prej pesë ditësh nga kur e ka përpiluar propozimin e Rrjetit nacional të shtigjeve malore në ueb faqen e vet në kohëzgjatje prej së paku 45 ditë të vendos shpallje për përgatitjen e rrjetit nacional, me kërkesë për dorëzim të mendimit për propozimin nga ana e personave të interesuar juridikë dhe fizikë, si dhe të përcaktojë afat, i cili nuk mund të jetë më i shkurtër se 30 ditë, afat në të cilin mund të dorëzohen mendime për propozimin.

(4) APMTRM është e detyruar që në afat prej pesë ditësh nga kur e ka përpiluar propozimin e Rrjetit nacional të shtigjeve malore ta dorëzojë për mendim te FSMM, FBM, organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës, organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e pylltarisë, institucionet publike të parqeve nacionale në Republikën e Maqedonisë, Ndërmarrja

Publike "Pyjet e Maqedonisë", Ndërmarrja Publike për Kullota, kryetarët e komunave nëpër territorin e të cilave kalojnë shtigjet malore, si dhe nikoqirëve të shtigjeve malore me kërkesë t'u dorëzojnë mendim në afat prej 15 ditësh nga dita e marrjes së propozimit.

(5) Organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor dhe mbrojtjes së natyrës (në tekstin e mëtejme: organi për mbrojtjen e natyrës) është i detyruar nga dita e marrjes së propozimit të Rrjetit nacional të shtigjeve malore ta vendos në ueb faqen e vet në kohëzgjatje prej së paku 30 ditë, me kërkesë për personat juridikë dhe fizikë për dorëzimin e mendimit te APMTRM.

(6) Në afat prej 30 ditësh pas skadimit të afatit nga paragrafi (3) i këtij neni, APMTRM është e detyruar në mënyrë përkatëse t'i inkorporojë mendimet e marra, si dhe ta dorëzojë propozimin përfundimtar të Rrjetit nacional të shtigjeve malore, së bashku me mendimet e marra te organi i mbrojtjes së natyrës.

(7) Organi për mbrojtje të natyrës është i detyruar në afat prej 30 ditësh nga dita e marrjes së propozimit nga paragrafi (6) i këtij neni, propozimin e Rrjetit nacional të shtigjeve malore ta dorëzojë në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë.

(8) Qeveria e Republikës së Maqedonisë me vendim e përcakton Rrjetin nacional të shtigjeve malore.

(9) Propozimin për Rrjetin lokal të shtigjeve malore e përgatit kryetari i komunës dhe kryetari i Qytetit të Shkupit, i cili është i detyruar në afat prej pesë ditësh nga përgatitja e tij ta shpall në ueb faqen e komunës dhe Qytetit të Shkupit në kohëzgjatje prej së paku 30 ditë, me kërkesë për dorëzim të mendimit për propozimin nga ana e personave të interesuar juridikë dhe fizikë, si dhe të përcaktojë afat, i cili nuk mund të jetë më i shkurtër se 20 ditë, afat në të cilin mund të dorëzohen mendime për propozimin.

(10) Në afat prej 30 ditësh pas skadimit të afatit nga paragrafi (8) i këtij neni, kryetari i komunës është i detyruar t'i inkorporojë mendimet e marra, si dhe ta dorëzojë propozimin përfundimtar të Rrjetit lokal të shtigjeve malore, së bashku me mendimet e marra te organi për mbrojtje të natyrës dhe APMTRM.

(11) APMTRM është e detyruar në afat prej dhjetë ditësh nga marrja e propozimit të Rrjetit lokal për shtigje malore të dorëzojë mendim të vet te organi për mbrojtje të natyrës.

(12) Organi për mbrojtje të natyrës është i detyruar në afat prej 30 ditësh nga dita e marrjes së propozimit nga paragrafi (9) i këtij neni, propozimin e Rrjetit lokal të shtigjeve malore ta dorëzojë te Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

(13) Qeveria e Republikës së Maqedonisë me vendim e përcakton Rrjetin lokal të shtigjeve malore.

(14) Pasqyrën hapësinore të Rrjetit nacional të shtigjeve malore dhe të Rrjetit lokal të shtigjeve malore, APMTRM është e detyruar ta shpall në ueb faqen e vet si dhe në ueb faqen e organit për mbrojtje të natyrës.

(15) Pasqyra hapësinore nga paragrafi (14) i këtij neni, paraqet hartë me pasqyrë grafike të terrenit në formë të skicës ose skemës me konturat themelore të trasesë, të relievit dhe të toponimeve, në të cilën posaçërisht shënohen shtigjet e posaçme malore të cilat paraqesin transversale.

(16) Pasqyrën hapësinore të Rrjetit lokal të shtigjeve malore kryetari i komunës dhe kryetari i Qytetit të Shkupit është i detyruar ta shpall në ueb faqen e komunës përkatësisht Qytetit të Shkupit.

Neni 7

Regjistri i shtigjeve malore

(1) APMTRM udhëheq Regjistër unik të shtigjeve malore.

(2) Regjistri i shtigjeve malore udhëhiqet për shtigjet malore të cilët tashmë janë përfshirë në Rrjetin nacional ose lokal të shtigjeve malore, si dhe të shtigjeve malore të cilat janë propozuar të jenë pjesë e Rrjetit nacional ose lokal të shtigjeve malore.

(3) Regjistri i shtigjeve malore të cilat janë pjesë nga Rrjeti nacional ose lokal i shtigjeve malore udhëhiqet në pajtim me të dhënat të cilat janë dhënë në pasqyrën hapësinore të shtigjeve malore, që është e shpallur në ueb faqen e APMTRM përkatësisht ueb faqen e komunës dhe Qytetit të Shkupit.

(4) Në Regjistrin e shtigjeve malore, shtigjet malore të cilat janë të propozuara që të jenë pjesë e Rrjetit nacional ose lokal të shtigjeve malore regjistrohen me të dhëna të cilat janë dorëzuar gjatë parashtrimit të propozimit për futjen në Rrjetin nacional ose lokal.

(5) Formën dhe përmbajtjen, si dhe mënyrën e udhëheqjes së Regjistrit të shtigjeve malore i përcakton ministri me propozim nga APMTRM.

Neni 8

Vendosja e shtegut malor

(1) Secili ka të drejtë të dorëzojë propozim për vendosjen e shtegut malor.

(2) Propozimi për vendosje të shtegut malor dorëzohet në APMTRM në të cilin shënohen përshkrimi i shtegut, shtrirja e saj gjeografike, dhe kategorizimi në pajtim me dedikimin, si dhe pasqyrë e interesit turistik të rajonit nëpër të cilin kalon shtegu.

(3) Për secilin shteg malor APMTRM në mënyrë të pavarur ose përmes nikoqirit është e detyruar të përgatitë elaborat për vendosjen e shtegut malor.

(4) Elaborati nga paragrafi (3) i këtij neni posaçërisht përmban:

- përshkrim të shtegut,
- shtrirje gjeografike me gjatësi të shtegut,
- kategorizim të shtegut në pajtim me dedikimin dhe peshën,
- përshkrim të habitateve natyrore, llojeve bimore dhe shtazore dhe kërpudha të mbira vetvetiu në tokën përmes së cilës kalon shtegu malor,
- pasqyrë të interesit turistik të rajonit nëpër të cilin kalon shtegu,
- shpenzime për rregullimin dhe mirëmbajtjen e shtigjeve malore,
- hartë e shtegut malor me pasqyrë hapësinore dhe
- të dhëna tjera që janë të rëndësishme për shtegun malor.

(5) Formën dhe përmbajtjen e elaboratit për vendosje të shtegut malor (në tekstin e mëtejme: elaborat) i përcakton ministri me propozim të APMTRM.

(6) Pas marrjes së elaboratit, APMTRM është e detyruar në afat prej 30 ditësh nga dita e marrjes së elaboratit ta shqyrtojë të njëjtin dhe ta japë mendimin e vet për plotësimin e kushteve për vendosje të shtegut malor, të cilat së bashku me elaboratin i dorëzon për mendim te organi për mbrojtje të natyrës dhe organi kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e bujqësisë dhe pylltarisë, kur shtegu është pjesë e Rrjetit nacional për shtigje malore, përkatësisht kryetari i komunës dhe kryetari i Qytetit të Shkupit kur shtegu është pjesë e Rrjetit lokal të shtigjeve malore.

(7) Organi kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e bujqësisë dhe pylltarisë, si dhe kryetari i komunës dhe kryetari i Qytetit të Shkupit janë të detyruar të prononcohen me mendimin e vet në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të elaboratit nga paragrafi (6) i këtij neni, te APMTRM dhe te organi për mbrojtjen e natyrës.

(8) Në bazë të mendimeve nga paragrafët (6) dhe (7) të këtij neni, ministri miraton aktvendim me të cilin e miraton ose refuzon elaboratin. Pala e pakënaqur ka të drejtë

ankese te Komisioni shtetëror për vendosje në procedurë administrative dhe procedurë nga marrëdhënia e punës në shkallë të dytë (në tekstin e mëtejme: Komisioni shtetëror).

(9) Në bazë të aktvendimit nga paragrafi (8) i këtij neni, i cili është përfundimtar në procedurë administrative, APMTRM është e detyruar në afat prej 30 ditësh ta regjistrojë shtegun në Regjistrin e shtigjeve malore, si dhe ta regjistrojë në pasqyrën hapësinore të rrjetit nacional ose lokal të shtigjeve malore.

Neni 9

Rregullimi i shtigjeve malore

(1) Rregullimi i shtigjeve malore, përfshin përcaktim të trasesë së tyre të kalueshme, vendosje të sinjalizimit adekuat që e përbëjnë markacione, udhërrëfyes dhe shenja tjera të dedikuara për orientim dhe informim të shfrytëzuesve, rregullim të sipërfaqes shkelëse të shtegut me shtrimin e shtigjeve me material natyror dhe përforcimin e tyre, vendosje të pajisjes mbrojtëse adekuate në vende të rëndësishme për shfrytëzim të tyre të sigurt, vendosje të pajisjes tjetër përkatëse me qëllim të sigurimit të shfrytëzimit më të mirë të shtegut (stola për pushim, vendvrotje dhe ngjashëm), si dhe mirëmbajtje të shtigjeve malore dhe të infrastrukturës së tyre.

(2) Shtigjet malore të cilat janë pjesë e Rrjetit nacional të shtigjeve malore i rregullon APMTRM, në pajtim me këtë ligj.

(3) Shtigjet malore të cilat janë pjesë e Rrjetit lokal të shtigjeve malore i rregullon komuna dhe Qyteti i Shkupit, në pajtim me këtë ligj.

(4) Për aktivitete të rregullimit të shtigjeve në rajonet e parqeve nacionale dhe kategorive tjera të rajoneve të mbrojtura i domosdoshëm është pëlqimi nga institucionet publike të parqeve nacionale dhe të subjekteve që menaxhojnë me rajonet e mbrojtura, në pajtim me regjimin e vendosur të mbrojtjes (zonim) të rajoneve të mbrojtura.

Neni 10

Shënimi i shtegut malor

(1) Shtegu malor shënohet me sinjalizim turistik të standardizuar, me markacion dhe me shenja të dedikuara për informim dhe për orientim të shfrytëzuesve, kurse mund të pajiset edhe me kuti me libra për regjistrim dhe vula, si dhe në vende të caktuara me pajisje mbrojtëse: ulëse, strehë dhe inventar tjetër.

(2) Mënyrën e sinjalizimit dhe markacionit, formën dhe përmbajtjen e sinjalizimit dhe markacionin e shtigjeve malore i përcakton ministri me propozim të APMTRM në pajtim me standardet ndërkombëtare për markacion dhe sinjalizim të shtigjeve malore.

Neni 11

Mirëmbajtja e shtigjeve malore

(1) Mirëmbajtjen e shtigjeve malore të cilat janë pjesë e Rrjetit nacional të shtigjeve malore APMTRM mund t'ia besojë nikoqirit.

(2) Rrjetet lokale të shtigjeve malore të cilat shtrihen jashtë rajonit të parqeve nacionale dhe rajoneve tjera të mbrojtura, i mirëmbajnë kryetari i komunës dhe i Qytetit të Shkupit nëpërmjet nikoqirit të zgjedhur.

(3) Zgjedhja e nikoqirit të shtegut malor bëhet nëpërmjet shpalljes publike të cilën për Rrjetin nacional për shtigje malore e publikon APMTRM në së paku dy gazeta ditore të cilat distribuohen në gjithë territorin e Republikës së Maqedonisë. Afati për parashtrimin e ofertave për shpalljen publike nuk mund të jetë më i shkurtër se 30 ditë.

(4) Shpallja nga paragrafi (3) i këtij neni veçanërisht përmban emrin, gjatësinë dhe dedikimin e shtegut malor, rajonin nëpër të cilin shtrihet, dokumentacionin e duhur që

duhet të parashtrohet për paraqitje, kriteret për zgjedhje të ofertës më të mirë, gjatësinë e kohës për cilën kërkohet nikoqir, si dhe vendin dhe afatin në të cilin mund të parashtrohet fletëparaqitja për zgjedhje të nikoqirit.

(5) Si dokumentacion i duhur nga paragrafi (4) i këtij neni janë: vërtetim për regjistrim të personit juridik, program për mirëmbajtje të shtegut malor, mjete të cilat janë të nevojshme për mirëmbajtje, si dhe të dhëna për ekipimin kadrovik dhe teknik të personit juridik.

(6) Zgjedhja për nikoqir për shtigje që bën pjesë në Rrjetin nacional të shtigjeve malore bëhet nga ana e komisionit të formuar nga ministri që është i përbërë prej pesë anëtarëve edhe atë tre anëtarë nga organi për mbrojtje të natyrës dhe dy anëtarë nga APMTRM.

(7) Zgjedhja e nikoqirit të shtegut malor bëhet nëpërmjet shpalljes publike të cilën për Rrjetin lokal të shtigjeve malore e publikon kryetari i komunës përkatësisht kryetari i Qytetit të Shkupit në pajtim me paragrafët (3), (4) dhe (5) të këtij neni.

(8) Zgjedhja e nikoqirit për shteg që bën pjesë në Rrjetin lokal të shtigjeve malore bëhet nga ana e komisionit të formuar nga ana e kryetarit të komunës përkatësisht kryetarit të Qytetit të Shkupit që përbëhet prej pesë anëtarëve edhe atë katër anëtarë nga komuna përkatësisht Qyteti i Shkupit dhe një anëtar nga APMTRM.

(9) Si nikoqir mund të zgjidhet klubi sportiv malor ose i biçiklistëve që është i regjistruar në pajtim me Ligjin për sport dhe është i anëtarësuar në FSMM ose në FBM, si dhe person tjetër juridik të formuar në pajtim me Ligjin për shoqata dhe fondacione, që së paku tre vite kryejnë aktivitete të cilat kanë të bëjnë me rregullimin, shënimin, mirëmbajtjen, shfrytëzimin, udhëheqjen e shfrytëzuesve të shtigjeve malore dhe ruajtjen e shtigjeve malore, si dhe kanë përgatitje adekuatë kadrovike dhe teknike.

(10) Zgjedhja e nikoqirit bëhet në bazë të gjatësisë së kohës në të cilën nikoqiri ka kryer aktivitete nga paragrafi (6) i këtij neni, lartësia e programit për mirëmbajtje, lartësia e mjeteve të cilat kërkohen për mirëmbajtje të shtegut, si dhe përgatitja kadrovike dhe teknike e nikoqirit.

(11) Gjatë zgjedhjes së nikoqirit për mirëmbajtje të shtigjeve malore në suaza të Rrjetit nacional të shtigjeve malore të cilat shtrihen në rajonin e parqeve nacionale, komisioni nga paragrafi (6) i këtij neni detyrohet të kryejë konsultim me Institucionin publik të parqeve nacionale në Republikën e Maqedonisë, kurse në rast se bëhet fjalë për kategori tjetër të rajoneve të mbrojtura, me subjektin që është i ngarkuar për menaxhim me atë zonë, si dhe me pëlqim të shfrytëzuesve dhe pronarëve të pyjeve dhe kullotave.

(12) Në bazë të propozimit të komisionit ministri përkatësisht kryetari i komunës dhe kryetari i Qytetit të Shkupit miraton aktvendim për zgjedhje të nikoqirit.

(13) Kundër aktvendimit nga paragrafi (12) të këtij neni, pala e pakënaqur ka të drejtë për ankesë në Komisionin Shtetëror.

Neni 12

(1) Me nikoqirin e zgjedhur APMTRM lidh marrëveshje për mirëmbajtje të shtegut malor që bën pjesë në Rrjetin nacional të shtigjeve malore, që nuk mund të jetë më e shkurtër se pesë vite dhe as më e gjatë se dhjetë vite.

(2) Me nikoqirin e zgjedhur kryetari i komunës dhe kryetari i Qytetit të Shkupit lidh marrëveshje për mirëmbajtje të shtegut malor që bën pjesë në Rrjetin lokal të shtigjeve malore, që nuk mund të jetë më e shkurtër se pesë vite dhe as më e gjatë se dhjetë vite.

(3) Në marrëveshjen nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, veçanërisht rregullohet kohëzgjatja e marrëveshjes, lartësia e mjeteve dhe mënyra e pagimit të mjeteve për mirëmbajtje të shtegut, mënyra e zbatimit të programit për mirëmbajtje, kushtet për ndërprerjen e marrëveshjes, si dhe çështje tjera të cilat janë me rëndësi për rregullimin e marrëdhënieve të ndërsjella të palëve kontraktuese.

(4) Në rast kur APMTRM dhe kryetari i komunës dhe i Qytetit të Shkupit nuk kanë lidhur marrëveshje për mirëmbajtje të shtigjeve malore me nikoqir të zgjedhur, mirëmbajtjen e Rrjetit nacional të shtigjeve malore e kryen APMTRM, kurse mirëmbajtjen e Rrjeteve lokale të shtigjeve malore e kryen kryetari i komunës dhe i Qytetit të Shkupit.

Neni 13

(1) Nikoqiri detyrohet ta mirëmbajë shtegun malor në periudhën e kontraktuar, në mënyrë që të mos ndryshohen karakteristikat e relievit të rajonit, të mos përqekësohen karakteristikat ujore, pyjore dhe bujqësore të tokës dhe të mos e rrezikojë gjendjen ekzistuese të mjedisit, në pajtim me këtë ligj, si dhe obligimet e përcaktuara në marrëveshjen me të cilën është zgjedhur për nikoqir.

(2) Nikoqiri detyrohet ta mirëmbajë shtegun malor në mënyrë që së paku do të sigurojë sinjalizim të qartë dhe të padyshimtë dhe markacion të shtegut, do të mundësojë shfrytëzim të sigurt të shtegut nga shfrytëzuesit, si dhe do t'i prezantojë pasuritë natyrore dhe kulturore, të cilat ekzistojnë në rajonet nëpër të cilat shtrihet shtegu malor.

(3) Ministri e përcakton mënyrën e mirëmbajtjes së shtegut malor me propozim të APMTRM, kurse me mendim paraparak nga FSMM, FBM dhe subjektet tjera.

(4) APMTRM para parashtrimit të propozimit nga paragrafi (3) i këtij neni detyrohet të njëjtin ta parashtrorë për mendim të FSMM, FBM dhe subjektet tjera të cilat detyrohen në afat prej dhjetë ditëve të parashtrorë mendim të APMTRM.

(5) Nëse në afatin nga paragrafi (4) i këtij neni FSMM, FBM dhe subjektet tjera nuk parashtrorë mendim, do të konsiderohet se janë pajtuar me propozimin.

Neni 14

Klasifikimi i shtigjeve malore sipas dedikimit të tyre

(1) Shtigjet malore shfrytëzohen ekskluzivisht në pajtim me dedikimet e përcaktuara.

(2) Sipas dedikimit shtigjet malore mund të klasifikohen në: shtigje malore, shtigje për biçiklistë, shtigje për këmbësorë, shtigje trim dhe shtigje për dedikime të veçanta.

(3) Shteg malor është shtegu i rregulluar në mal shfrytëzimi i të cilit kërkon gatishmëri fizike dhe trajnim të shfrytëzuesve, por jo edhe shfrytëzim të pajisjes së veçantë ndihmëse që shfrytëzohet për alpinizëm.

(4) Shteg për biçiklistë është shtegu që është i rregulluar dhe i dedikuar për shfrytëzim me përdorim të biçikletës.

(5) Shteg për këmbësorë është shtegu në natyrë për shfrytëzimin e të cilit, sipas karakteristikave të terrenit, nuk nevojitet përgatitje e veçantë fizike dhe trajnim i shfrytëzuesit.

(6) Shtigje për dedikim të veçantë janë: rekreative, ekologjike, edukative, atletike, speleologjike dhe hulumtuese.

(7) Shtigjet në shtigjet malore në pajtim me dedikimin e tyre mund të përputhen, përkatësisht të kenë më shumë dedikime.

(8) Përputhja e shtegut për biçiklistë me shteg tjetër malor nuk lejohet, përveç në rast kur shtegu malor është mjaft i gjerë të sigurojë kalim të sigurt të këmbësorëve dhe biçiklistëve.

(9) Në rast të përputhjes së shtigjeve, rregullimi dhe mirëmbajtja e të njëjtave do të bëhet në mënyrë që do t'i plotësojë kushtet më të larta për siguri në pajtim me dedikimin e shtegut që mbart rrezik më të madh për shfrytëzuesin, përkatësisht kushtet të cilat e sigurojnë standardin më të lartë të sigurisë për shtegun.

Neni 15

(1) Ministri me propozim të APMTRM e përcakton dedikimin dhe dedikimin kryesor të shtigjeve malore nga përbërja e Rrjetit nacional të shtigjeve malore.

(2) Me qëllim të përcaktimit të dedikimit të shtigjeve malore nga përbërja e Rrjetit nacional të shtigjeve malore, APMTRM detyrohet në ueb faqen e vet të publikojë thirrje publike me të cilën, në afat i cili nuk mund të jetë më i shkurtër se 30 ditë, i thërret palët e interesuara dhe nikoqirët të prononcohen për dedikimin e shtigjeve malore.

(3) Thirrjen publike nga paragrafi (2) i këtij neni, APMTRM detyrohet ta shpall në së paku dy gazeta që botohen në tërë territorin e Republikës së Maqedonisë.

(4) APMTRM para publikimit të thirrjes publike detyrohet të njëjtën ta parashtrojë për mendim në FSMM, FBM dhe subjektet tjera, si dhe te institucionet publike të parqeve nacionale, subjektet të cilat menaxhojnë me zonën e mbrojtur, Ndërmarrja publike Pyjet e Maqedonisë dhe Ndërmarrja publike për kullota, nëse shtigjet malore kalojnë nëpër rajone me të cilat këto persona juridikë menaxhojnë detyrohen në afat prej dhjetë ditësh të parashtrojnë mendim në APMTRM.

(5) Nëse në afatin nga paragrafi (4) i këtij neni FSMM, FBM dhe subjektet tjera nuk parashtrojnë mendim, do të konsiderohet se janë pajtuar me thirrjen publike.

(6) Kryetari i komunës dhe kryetari i Qytetit të Shkupit e përcaktonjë dedikimin dhe dedikimin kryesor të shtigjeve që e përbëjnë Rrjetin lokal të shtigjeve malore dhe i parashtrojnë për mendim në FSMM, FBM dhe subjektet tjera, si dhe në institucionet tjera parqe nacionale, subjektet të cilat menaxhojnë me zonën e mbrojtur, Ndërmarrjen publike Pyjet e Maqedonisë dhe Ndërmarrjen publike për kullota, nëse shtigjet malore kalojnë nëpër rajonet me të cilat këto persona juridikë menaxhojnë, në mënyrë siç është përcaktuar me rregullën e miratuar në bazë të paragrafit (1) të këtij neni, të cilët detyrohen në afat prej dhjetë ditëve të parashtrojnë mendim te kryetari i Komunës dhe kryetari i Qytetit të Shkupit.

(7) Nëse në afatin nga paragrafi (6) të këtij neni, FSMM, FBM dhe subjektet tjera nuk parashtrojnë mendim, do të konsiderohet se janë pajtuar me dedikimin e shtegut malor.

(8) Përcaktimi i dedikimit të shtigjeve malore bëhet ashtu që nuk duhet të rrezikohet mjedisi jetësor, llojlojshmëria biologjike (llojet bimore dhe shtazore dhe kërpudhat e mbira vetvetiu) llojlojshmëria e rajonit dhe siguria e shfrytëzuesve.

Neni 16

Kategorizim të shtigjeve malore sipas peshës

(1) Sipas peshës shtigjet malore mund të kategorizohen si të lehta, mesatarisht të vështira dhe të vështira, përveç shtigjeve për dedikim të veçantë të cilat sipas peshës gjithmonë janë të lehta.

(2) Pësia e shtigjeve malore përcaktohet sipas madhësisë së rrezikut për shfrytëzuesit, pajisjes së nevojshme për shfrytëzim të shtegut dhe njohurisë së nevojshme dhe shkathtësisë së shfrytëzuesve për shfrytëzim të shtegut.

(3) Botuesi i materialit informativ detyrohet në materialin informativ, në dokumentacionin teknik për shtigjet malore, në udhërrëfyesit turistikë, si dhe vendosësi i tabelave informative turistike dhe hartave në të cilat janë shënuar shtigjet malore, ta shënojnë edhe kategorinë e shtigjeve malore sipas peshës në pajtim me këtë ligj.

(4) Kategorizimi i shtigjeve malore, në suazat e Rrjetit nacional dhe Rrjeteve lokale të shtigjeve malore sipas peshës, e bën APMTRM në pajtim me kriteret nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni.

Neni 17

Shfrytëzimi i shtigjeve malore

(1) Shtegu malor mund të shfrytëzohet për nevoja personale, për nevoja sportive, për qëllime turistike dhe rekreative dhe mund të paraqetë pjesë të përmbajtjeve turistike dhe ofertave në rajon të caktuar.

(2) Shfrytëzuesit, shtigjet malore i shfrytëzojnë nën përgjegjësinë personale.

(3) Shfrytëzuesit, shtigjet malore detyrohen t'i shfrytëzojnë në mënyrë që nuk duhet ta rrezikojnë jetën e tyre, ose jetën e të tjerëve, në çfarëdo qoftë mënyrë ta kufizojnë qasjen në shteg malor, t'i dëmtojnë, mënjanojnë ose shkatërrojnë markacionet, tabelat për udhëzim, tabelat informative dhe pajisjen tjetër.

(4) Shfrytëzuesit, shtigjet malore detyrohen t'i shfrytëzojnë në mënyra që nuk do t'i dëmtojnë florën, habitatet natyrore, llojet bimore dhe shtazore, kërpudhat të mbira vetvetiu, dhe tokën përmes së cilës kalojnë shtigjet malore.

(5) Askush nuk mund ta pengojë tjetrin në shfrytëzimin e shtegut malor në rast kur shfrytëzuesi në mënyrë evidente e rrezikon jetën e vet ose jetën e personit tjetër, ose i dëmton florën, habitatet natyrore, llojet bimëve dhe shtazore, kërpudhat e mbira vetvetiu, dhe tokën përmes së cilës kalojnë shtigjet malore.

Neni 18

Materiali informativ

(1) Botuesi i materialit informativ detyrohet në materialin informativ për shtigjet malore, në dokumentacionin teknik për shtigjet malore dhe udhërrëfyesit turistikë, si dhe vendosësi i tabelave informative-turistike dhe hartave në të cilat janë shënuar shtigjet malore, të theksojë paralajmërim se shfrytëzuesit shtigjet malore i shfrytëzojnë në përgjegjësi personale.

(2) Paralajmërimi nga paragrafi (1) i këtij neni doemos duhet të shkruhet në gjuhën maqedonase, në gjuhët që shfrytëzohen në rajonin e komunës dhe në Qytetin e Shkupit dhe së paku në dy gjuhë tjera që janë në përdorim zyrtar në Bashkimin Evropian.

(3) Në materialin informativ për shtigjet malore, në udhërrëfyesit malorë dhe turistikë dhe në tabelat informative turistike dhe hartat, në të cilat janë shënuar shtigjet malore, doemos duhet të shënohet edhe kategoria e tyre sipas dedikimit.

Neni 19

Vendosja e pengesave, përkatësisht rrethojave

(1) Në shtigjet malore ndalohet vendosja e pengesave/rrethojave.

(2) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni, në shtigjet malore mund të vendosen rrethoja për shkak të sigurisë së shfrytëzuesve, që doemos duhet të jenë të përpunuara kryesisht nga materiali natyror dhe të përputhen me mjedisin.

(3) Rrethoja mund të vendoset vetëm përgjatë shtegut malor që doemos duhet shënohet në mënyrë të dukshme.

(4) Shënimin e rrethojës në shtegun malor detyrohet ta kryejë nikoqiri i shtegut malor.

Neni 20

Mbyllja e përkohshme dhe e përhershme e shtigjeve malore

(1) Nikoqiri, përkatësisht kur nuk është zgjedhur nikoqir APMTRM për shtegun malor, i cili është pjesë e Rrjetit nacional, dhe kryetari i komunës dhe kryetari i Qytetit të Shkupit për shtegun malor, i cili është pjesë e Rrjetit nacional, është i detyruar përkohësisht, pjesërisht apo në tërësi ta mbyllë shtegun malor nëse për shkak të

ndryshimit ai është bërë e rrezikshme për shfrytëzuesit, për shkak të zjarrit apo mbrojtjes nga zjarri, ose dëmtimi i pajisjes mbrojtëse është e atillë që shtegu malor nuk mund të shfrytëzohet, apo është e nevojshme të kryhen punë më të mëdha për mirëmbajtjen e saj.

(2) Në rast të mbylljes së shtegut malor nga paragrafi (1) i këtij neni, ndalimi do të zgjatë deri në mënjanimin e shkaqeve për mbylljen e saj.

(3) Nikoqiri është i detyruar për mbylljen e përkohshme të shtegut malor, në afat prej 48 orësh nga mbyllja, për atë ta njoftojë APMTRM, apo kryetarin e komunës dhe kryetarin e Qytetit të Shkupit, me vendosjen e shenjës për ndalim për shfrytëzimin e shtegut malor.

(4) Nëse nuk është e mundur të mënjanohej rreziku i shtegut malor i cili është përkohësisht i mbyllur, nikoqiri, do ta njoftojë APMTRM apo kryetarin e komunës dhe të Qytetit të Shkupit për nevojën nga mbyllja e përhershme e shtegut malor.

(5) Në rastet kur për shkak të shfrytëzimit tejmase apo të padrejtë të shtegut malor ndodh rrezikimi i habitateve natyrore, llojeve bimore dhe shtazore, kërpudhave të mbira vetvetiu në tokën përmes së cilës kalon shtegu malor, nikoqiri është i detyruar për atë ta njoftojë organin për mbrojtjen e natyrës dhe mundet atë shteg përkohësisht ta mbyllëderi në marrjen e mendimit nga organi për mbrojtjen e natyrës.

(6) Në bazë të mendimit nga paragrafi (5) i këtij neni, nikoqiri në pajtim me ndikimet e përcaktuara të shtegut mbi llojllojshmërinë biologjike, është i detyruar të kryejë sanacion të dëmit apo të propozojë mbylljen e përhershme të saj të APMTRM.

(7) Për mbylljen e përhershme të shtegut malor nga paragrafi (4) dhe (5) të këtij neni APMTRM, përkatësisht kryetari i komunës dhe i Qytetit të Shkupit dorëzon propozim për shlyerjen e saj nga Regjistri i shtigjeve malore dhe nga pasqyra hapësinore të APMTRM.

(8) APMTRM, përkatësisht kryetari i komunës dhe kryetari i Qytetit të Shkupit, është i detyruar nëpërmjet mjeteve për informim publik në kohë ta njoftojë opinionin për vendosjen e ndalimit së përkohshme, apo mbyllje të përhershme të shtegut malor.

(9) Shtegu malor i cili është i mbyllur në mënyrë të përhershme shlyhet nga Regjistri i shtigjeve malore.

Neni 21

Njoftimi

(1) Nikoqiri është i detyruar, së paku njëherë në vit, më së voni deri në muajin mars në vitin rrjedhës, të dorëzojë raport për vitin paraprak të APMTRM për gjendjen e shtigjeve malore dhe për infrastrukturën për të cilën është përgjegjës, për shpenzimet e punës së kryer në shtigjet, për vlerësimin për numrin e përgjithshëm të shfrytëzuesve/vizitorëve në vitin rrjedhës dhe për të dhëna tjera të rëndësishme për mirëmbajtjen dhe shënimin e shtigjeve malore të cilat i rregullon dhe i mirëmban.

(2) Në bazë të raportit nga paragrafi (1) i këtij neni APMTRM është e detyruar deri në muajin qershor të dorëzojë raport vjetor për punën e nikoqirit të organi për mbrojtjen e natyrës, i cili është i detyruar deri në muajin shtator ta dorëzojë për shqyrtim dhe miratim të Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

Neni 22

Financimi i rregullimit, shënitit dhe mirëmbajtjes dhe mbajtja e regjistrit të shtigjeve malore

(1) Për rregullimin, mirëmbajtjen dhe shënimin e shtigjeve malore nikoqiri ka të drejtë për kompensim të shpenzimeve në pajtim me marrëveshjen nga neni 12 i këtij ligji.

(2) Për zbatim të aktiviteteve për rregullimin dhe mirëmbajtjen e Rrjetit nacional të shtigjeve malore dhe mbajtjen e regjistrit të shtigjeve malore APMTRM përpilon Propozim-program vjetor për shtigje malore (në tekstin e mëtuftjeshëm: Propozim-program).

(3) Propozim-programin nga paragrafi (2) i këtij neni APMTRM në afat prej dhjetë ditësh e dorëzon për mendim të të gjithë nikoqirët, për marrje të mendimit.

(4) Subjektet nga paragrafi (3) i këtij neni, janë të detyruar në afat prej dhjetë ditësh të dorëzojnë mendim të APMTRM e cila më së voni deri në muajin shtator në vitin rrjedhës Propozim-programin për vitin e ardhshëm e dorëzon të organi për mbrojtjen e natyrës i cili në afat prej dhjetë ditësh e dorëzon të Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

(5) Qeveria e Republikës së Maqedonisë e miraton Programin vjetor për shtigje malore më së voni deri më 31 janar në vitin rrjedhës për vitin e ardhshëm.

(6) Rregullimi dhe mirëmbajtja e Rrjetit nacional të shtigjeve malore, mbajtja e Regjistrit për shtigje malore dhe aktivitetet tjera të përcaktuara me këtë ligj do të financohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë, Programi për zhvillim rural, me donacione dhe nga burime tjera në pajtim me ligj.

(7) Financimi i rregullimit dhe i mirëmbajtjes së Rrjetit lokal të shtigjeve malore bëhet nga buxheti i komunës përkatësisht Qytetit të Shkupit, me donacione dhe nga burime tjera në pajtim me ligj.

Neni 23

(1) Kontrolli të rregullsisë dhe mirëmbajtjes së shtigjeve malore në kuadër të Rrjetit nacional dhe lokal të shtigjeve malore kryen APMTRM në bashkëpunim me organin për mbrojtje të natyrës, organin kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e pylltarisë, kryetarët e komunave dhe i Qytetit të Shkupit, parqet nacionale, subjektet tjera për menaxhim me rajone të mbrojtura, si dhe shfrytëzuesit dhe pronarët e pyjeve dhe kullosave.

(2) Së paku njëherë në dy vite APMTRM së bashku me përfaqësues të organit për mbrojtje të natyrës, kryen kontroll të zbatimit të marrëveshjes për mirëmbajtjen e shtegut malor.

(3) Në bazë të kontrollit të zbatuar nga paragrafi (2) i këtij neni, organi për mbrojtje të natyrës përpilon procesverbal dhe miraton aktvendim nëse përcaktohet se nikoqiri nuk e respekton zbatimin e marrëveshjes për mirëmbajtjen e shtegut malor dhe cakton afat, i cili nuk mund të jetë më i shkurtër se 30 ditë as më i gjatë se 120 ditë, afat në të cilin nikoqiri duhet t'i mënjanojë mangësitë e përcaktuara.

(4) Për aktvendimin nga paragrafi (3) i këtij neni, pala e pakënaqur ka të drejtë për ankesë të Komisioni Shtetëror.

(5) Pas kalimit të afatit të përcaktuar në aktvendimin nga paragrafi (3) i këtij neni, APMTRM së bashku me përfaqësuesin e organit për mbrojtje të natyrës kryen kontroll me qëllim që të përcaktojë nëse janë mënjeluar mangësitë e përcaktuara.

(6) Nëse me kontrollin nga paragrafi (5) i këtij neni konstatohet se nikoqiri nuk i ka mënjeluar mangësitë, organi për mbrojtjen e natyrës përpilon procesverbal dhe miraton aktvendim për fillimin e procedurës për prishjen e marrëveshjes për mirëmbajtjen e shtegut malor, i cili dorëzohet të APMTRM dhe të nikoqiri.

(7) Në bazë të aktvendimit të dorëzuar nga paragrafi (6) i këtij neni, APMTRM është e detyruar në afat prej 15 ditësh nga dita e marrjes së aktvendimit të fillojë procedurë për prishjen e marrëveshjes për mirëmbajtjen e shtegut malor i cili i takon Rrjetit nacional të shtigjeve malore dhe ta prishë marrëveshjen më së voni në afat prej 30 ditësh nga dita e fillimit të procedurës.

(8) Kundër aktvendimit nga paragrafi (6) i këtij neni, pala e pakënaqur ka të drejtë për ankesë të Komisioni Shtetëror.

(9) Kur bëhet kontroll i shtegut malor i cili i takon Rrjetit lokal të shtigjeve malore, në kontrollin nga paragrafët (2) dhe (5) të këtij neni merr pjesë edhe personi përfaqësues nga komuna dhe Qyteti i Shkupit në rajonin e së cilës gjendet shtegu malor.

(10) Në bazë të aktvendimit të dorëzuar nga paragrafi (6) i këtij neni, kryetari i komunës dhe kryetari i Qytetit të Shkupit është i detyruar në afat prej 15 ditësh nga dita e marrjes së aktvendimit të fillojë procedurë për prishjen e marrëveshjes për mirëmbajtjen e shtegut malor i cili i takon Rrjetit lokal të shtigjeve malore dhe ta prish marrëveshjen më së voni në afat prej 30 ditësh nga dita e fillimit të procedurës.

(11) Në afat prej 30 ditësh nga prishja e marrëveshjes për mirëmbajtjen e shtegut malor në procedurë përfundimtare administrative apo gjyqësore, APMTRM përkatësisht kryetari i komunës dhe kryetari i Qytetit të Shkupit janë të detyruar të fillojnë procedurë për zgjedhjen e nikoqirit të ri për shtegun malor.

III. MBIKËQYRJA

Neni 24

(1) Mbiqëqyrje mbi zbatimin e këtij ligji kryen organi për mbrojtjen e natyrës nëpërmjet Inspektoratit Shtetëror për Natyrë, në pajtim me kompetencat e veta të përcaktuara me ligj.

(2) Mbiqëqyrje mbi zbatimin e këtij ligji në rajone pyjore dhe malore kryen edhe organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e pylltarisë nëpërmjet Inspektoratit Shtetëror për Pylltari, në pajtim me kompetencat e veta të përcaktuara me ligj.

(3) Mbiqëqyrje mbi zbatimin e këtij ligji kryen kryetari i komunës, komunës në Qytetin e Shkupit dhe Qytetit të Shkupit nëpërmjet inspektorëve të autorizuar për mjedis jetësor dhe inspektorëve lokalë komunalë.

(4) Mbiqëqyrje të zbatimit të këtij ligji në rajonet e kullosave shtetërore kryen inspektori bujqësor, në pajtim me kompetencat e veta të përcaktuara me ligj.

(5) Mbiqëqyrje të zbatimit të këtij ligji në rajonet e parqeve nacionale dhe kategorive tjera të rajoneve të mbrojtura kryen rojtari në rajonin e mbrojtur.

Neni 25

Fushëveprimi i mbiqëqyrjes së inspektorëve

(1) Në kryerjen e mbiqëqyrjes nga fushëveprimi i vet inspektori shtetëror për natyrë, ka të drejtë:

1) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse shtegu malor në kuadër të rajoneve të mbrojtura rregullohet dhe mirëmbahet në pajtim me këtë ligj;

2) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse shtegu malor në kuadër të rajoneve të mbrojtura shfrytëzohet në pajtim me këtë ligj dhe

3) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse shtegu malor në kuadër të rajoneve të mbrojtura është shënuar në pajtim me këtë ligj.

(2) Në kryerjen e mbiqëqyrjes nga fushëveprimi i vet inspektori shtetëror për pylltari, ka të drejtë:

1) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse shtegu malor në rajone pyjore dhe malore rregullohet dhe mirëmbahet në pajtim me këtë ligj;

2) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse shtegu malor në rajone pyjore dhe malore shfrytëzohet në pajtim me këtë ligj dhe

3) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse shtegu malor në rajone pyjore dhe malore është shënuar në pajtim me këtë ligj.

(3) Në kryerjen e mbiqëqyrjes nga fushëveprimi i vet inspektori i bujqësisë, ka të drejtë:

1) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse shtegu malor në rajonin e kullosave shtetërore rregullohet dhe mirëmbahet në pajtim me këtë ligj;

2) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse shtegu malor në rajonin e kullosave shtetërore shfrytëzohet në pajtim me këtë ligj dhe

3) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse shtegu malor në rajonin e kullosave shtetërore është shënuar në pajtim me këtë ligj;

(4) Në kryerjen e mbiqëqyrjes nga fushëveprimi i vet inspektori i autorizuar për mjedis jetësor, ka të drejtë:

1) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse shtegu malor në kuadër të rajonit të komunës përkatësisht Qytetit të Shkupit shfrytëzohet në pajtim me këtë ligj.

(5) Gjatë kryerjes së mbiqëqyrjes inspektuese inspektorët nga paragrafët (1), (2) dhe (3) me aktvendim:

1) do ta detyrojë nikoqirin që t'i mënjanojë mangësitë dhe do të caktojë masa dhe afat për realizimin e tyre;

2) do ta detyrojë shfrytëzuesin që t'i mënjanojë mangësitë dhe do të caktojë masa dhe afat për realizimin e tyre dhe

3) do ta detyrojë APMTRM që t'i mënjanojë mangësitë dhe do të caktojë masa dhe afat për realizimin e tyre;

(6) Gjatë kryerjes së mbiqëqyrjes, inspektori i autorizuar për mjedis jetësor, me aktvendim:

1) do ta detyrojë shfrytëzuesin që t'i mënjanojë mangësitë dhe do të caktojë masa dhe afat për realizimin e tyre.

(7) Për kryerjen e punëve nga paragrafi (1) i këtij neni, inspektori shtetëror për natyrë ka të drejtë për marrje edhe të masave tjera të përcaktuara me Ligjin për mjedis jetësor dhe Ligjin për mbrojtje të natyrës.

(8) Për kryerjen e punëve nga paragrafi (2) i këtij neni inspektori shtetëror për pylltari ka të drejtë për marrje edhe të masave tjera të përcaktuara me Ligjin për pyje dhe Ligjin për inspeksion pyjor dhe të gjuetisë.

(9) Për kryerjen e punëve nga paragrafi (3) i këtij neni inspektori bujqësor ka të drejtë për marrje edhe të masave tjera të përcaktuara me Ligjin për kullosa.

(10) Për kryerjen e punëve nga paragrafi (4) i këtij neni inspektori i autorizuar për mjedis jetësor ka të drejtë për marrje edhe të masave tjera të përcaktuara me Ligjin për mjedis jetësor.

Neni 26

(1) Ankesë kundër aktvendimit të inspektorëve nga neni 24 mund të paraqitet në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit të Komisioni Shtetëror.

(2) Nëse subjektet e mbiqëqyrjes nuk veprojnë në pajtim me aktvendimin nga neni 24 paragrafët (5) dhe (6) dhe nuk i mënjanojë shkaqet për gjendjen e krijuar të përcaktuara me aktvendimin, inspektorët nga neni 24 do të parashtrajnë kërkesë për ngritje të procedurës kundërvajtëse para organit kompetent.

Neni 27

Rojtar në rajonin e mbrojtur

(1) Në kryerjen e mbiqëqyrjes nga fushëveprimi i vet rojtari në rajonin e mbrojtur (në tekstin e më tutjeshëm: rojtari) ka të drejtë:

1) të kryejë këqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojë nëse shtegu malor shfrytëzohet në pajtim me këtë ligj.

(2) Gjatë kryerjes së mbiqëqyrjes, rojtari me aktvendim:

1) do ta detyrojë shfrytëzuesin që t'i mënjanojë mangësitë dhe do të caktojë masa dhe afat për realizimin e tyre dhe

2) do ta largojë shfrytëzuesin nga shtegu malor kur paraqet kërcënim për njerëzit apo për florën dhe faunën e parkut nacional përkatësisht rajonin e mbrojtur.

(3) Nëse subjekti i mbiqëqyrjes nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk vepron në pajtim me aktvendimin e rojtarit dhe nuk i mënjanon shkaqet për gjendjen e krijuar të përcaktuara me aktvendimin, rojtari do të parashtrtojë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse para organit kompetent.

(4) Nëse kryerësi për kundërvajtjet nga ky nen e pranon veprën që i ngarkohet, rojtari menjëherë do t'i lëshojë ftesë për arkëtimin e gjobës.

(5) Konsiderohet se kryerësi i kundërvajtjes me nënshkrimin e pranimit të ftesës për arkëtim të gjobës pajtohet ta paguajë gjobën.

(6) Kryerësi është i detyruar ta paguajë gjobën e përcaktuar sipas këtij neni në afat prej tetë ditësh nga pranimi i ftesës për qrkëtim të gjobës në llogarinë e shënuar në ftesën për arkëtim të gjobës. Kryerësi i cili do ta paguajë gjobën në atë afat, do të paguajë vetëm gjysmën e gjobës së shqiptuar. Këshilla për atë të drejtë është pjesë nga këshilla juridike e urdhërpagesës.

(7) Për kryerjen e punëve nga paragrafi (1) i këtij neni, rojtari ka të drejtë për marrje edhe të masave tjera të përcaktuara me Ligjin për mbrojtje të natyrës.

IV. DISPOZITA KUNDËRVAJTËSE

Neni 28

(1) Gjorbë në shumë prej 500 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit juridik për kundërvajtje, nëse:

1) nuk e mirëmban shtegun malor në periudhën kontraktuese dhe në mënyrë që të mos ndryshohen karakteristikat e relievit të rajonit dhe të mos përkeqësohen karakteristikat ujore, pyjore dhe bujqësore të tokës dhe nuk rrezikon gjendjen ekzistuese të mjedisit, në përputhje me këtë ligj (neni 13 paragrafi (1));

2) nuk e mirëmban shtegun malor në mënyrë që së paku do të sigurojë sinjalizim të qartë dhe të padyshimtë dhe markacion të shtegut, do mundësojë shfrytëzim të sigurt të shtegut nga shfrytëzuesit, si dhe do t'i prezantojë pasuritë kulturore dhe natyrore që ekzistojnë në rajonet nëpër të cilat shtrihet shtegu malor (neni 13 paragrafi (2));

3) në materialin informativ, në dokumentacionin teknik për shtigjet malore, në udhërrëfyesit dhe në tabelat turistike-informative dhe hartat, në të cilat janë shënuar shtigjet malore, nuk e shënon kategorinë e shtigjeve malore sipas peshës (neni 16 paragrafi (3));

4) e shfrytëzon shtegun malor në kundërshtim me nenin 17 të këtij ligji;

5) në materialin informativ për shtigjet malore, në udhërrëfyesit dhe në tabelat turistike-informative dhe hartat, në të cilat janë shënuar shtigjet malore, nuk shënon paralajmërim se shfrytëzuesit i shfrytëzojnë shtigjet malore në përgjegjësi personale (neni 18 paragrafi (1));

6) paralajmërimin se shfrytëzuesit shtigjet malore i shfrytëzojnë në përgjegjësi personale nuk e ka shkruar në gjuhën maqedonase dhe gjuhët që shfrytëzohen në rajonin e komunës dhe të Qytetit të Shkupit dhe së paku në dy gjuhë të tjera në përdorim zyrtar në Bashkimin Evropian (neni 18 paragrafi (2));

7) në materialin informativ për shtigjet malore, në udhërrëfyesit dhe në tabelat turistike-informative dhe hartat, në të cilat janë shënuar shtigjet malore, nuk e shënon kategorinë e tyre sipas dedikimit (neni 18 paragrafi (3));

8) në shtigjet malore vendos pengesa ose rrethoja në kundërshtim me nenin 19 të këtij ligji;

9) vëndos rrethoja të cilat nuk janë të shënuara në mënyrë të dukshme (neni 19 paragrafi (3));

10) si nikoqir i shtegut në kohë të caktuar, pjesërisht apo në tërësi, nuk është e mbyll shtegun malor nëse bëhet e rrezikshme për shfrytëzuesit për shkak të ndryshimit në natyrë ose dëmtim të pajisjes mbrojtëse ashtu që e njëjta nuk mundet të përdoret ose është e nevojshme të kryen ndreqje të mëdha gjatë mirëmbajtjes (neni 20 paragrafi (1));

11) si nikoqir i shtegut përmes APMTRM, dhe në raste të jashtëzakonshme drejtpërdrejt, në mbylljen e përkohshme të shtegut nuk e njofton organin kompetent dhe shfrytëzuesit e shtegut, me vendosje të ndalimit për shfrytëzimin e shtegut (neni 20 paragrafi (3)) dhe

12) si nikoqir i shtegut, së paku një herë në vit, nuk e njofton APMTRM për gjendjen e shtegut malor dhe për infrastrukturën për të cilën është përgjegjës, si dhe për shpenzimet e punës në shtigjet dhe nuk dorëzon vlerësim të rregullt të numrit të përgjithshëm të shfrytëzuesve/vizitorëve në vitin rrjedhës, si dhe të dhëna të tjera të rëndësishme për mirëmbajtjen dhe shënimin e shtigjeve malore në kompetencë të vet (neni 21 paragrafi (1)).

(2) Për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni me gjorbë në shumë prej 400 euro në kundërvlerë me denarë për kundërvajtje do të dënohet edhe personi përgjegjës në personin juridik.

(3) Nëse kryerësi nuk e paguan gjorbën nga paragrafi (1) dhe (2) të këtij neni, inspektori është i detyruar të ngrejë procedurë për kundërvajtje para organit kompetent.

Neni 29

(1) Me gjorbë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë me denarë për kundërvajtje do të dënohet personi fizik, i cili:

1) e shfrytëzon shtegun malor në kundërshtim me nenin 17 të këtij ligji dhe

2) në shtegun malor vendos pengesa ose rrethoja neni 19 paragrafi (1)).

(2) Nëse kryerësi nuk e paguan gjorbën nga paragrafi (1) i këtij neni, inspektori është i detyruar të ngrejë procedurë për kundërvajtje para organit kompetent.

Neni 30

Procedura për barazim

(1) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenin 28 të këtij ligji, inspektorët janë të detyruar që kryerësit të kundërvajtjes t'i propozojnë procedurë për barazim para se të parashtrijnë kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje.

(2) Në rastet në të cilat është arritur pëlqim për barazim, gjoba e kryerësit mund të zvogëlohet më së shumti për gjysmën e gjobës së përcaktuar maksimale për kundërvajtje.

(3) Procedurat për barazim udhëhiqen në pajtim me dispozitat nga Ligji për mjedis jetësor.

Neni 31

Udhëheqja e procedurës për kundërvajtje

(1) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenin 28 dhe 29 të këtij ligji, procedurë për kundërvajtje udhëheq dhe sanksion për kundërvajtje shqipton Komisioni për vendosje për kundërvajtjeve në sferën e mjedisit jetësor i Ministrisë së Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor (në tekstin e mëtejme: Komisioni për Kundërvajtje)

(2) Procedura para Komisionit për kundërvajtje udhëhiqet në përputhje me dispozitat e Ligjit për mjedis jetësor.

V. DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 32

Elaborate për vendosjen e shtigjeve malore

APMTRM është e detyruar që në afat prej dy vitesh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji, të përpilojë elaborate për vendosje të shtegut malor për të gjitha shtigjet malore që ekzistojnë dhe shfrytëzohen në Republikën e Maqedonisë deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, e për të cilat nuk është parashtruar elaborat nga nikoqiri.

Neni 33

Rrjeti nacional dhe rrjeti lokal i shtigjeve malore

(1) Rrjeti nacional i shtigjeve malore do të vendoset më së voni deri më 31 dhjetor 2015.

(2) Kryetari i komunës dhe kryetari i Qytetit të Shkupit propozimet për rrjetin lokal të shtigjeve malore janë të detyruar t'i dorëzojnë te organi për mbrojtje të natyrës më së voni deri më 31 maj 2015.

(3) Rrjeti lokal i shtigjeve malore do të vendoset më së voni deri më 31 dhjetor 2015.

Neni 34
Aktet nënligjore

Rregullat nënligjore të përcaktuara në këtë ligj do të miratohen në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 35
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1088.

Vrz основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ
И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ
И РАБОТА НА СТРАНЦИ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за вработување и работа на странци, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 19 февруари 2014 година.

Бр. 07 – 1060/1 Претседател
19 февруари 2014 година на Република Македонија,
Скопје **Горге Иванов, с.р.**

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ВРАБОТУВАЊЕ И РАБОТА НА СТРАНЦИ

Член 1

Во Законот за вработување и работа на странци ("Службен весник на Република Македонија" број 70/2007, 5/2009, 35/10, 148/11, 84/12 и 148/13), во членот 9 став (1) бројот "45" се заменува со зборовите: "пет работни дена".

Член 2

Во членот 13 по ставот (4) се додаваат два нови става (5) и (6), кои гласат:

"(5) Преместувањето на странци кои веќе имаат засновано работен однос кај правен субјект во Република Македонија од еден правен субјект во друг правен субјект, нема да се поврзува со пазарот на трудот.

(6) Дозволите за вработување на странците од ставот (5) на овој член се издаваат без исполнување на условите од ставот (3) на овој член. Издадената работна дозвола на странецот од ставот (5) на овој член ќе биде укината, а новата работна дозвола ќе биде со рок на важност до истекот на важноста на претходно издадената работна дозвола, притоа странецот мора да достави докази дека за него се подмирени сите давачки заклучно со последниот пресметковен месец кај работодавачот кај кој бил работно ангажиран."

Ставовите (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12) и (13) стануваат ставови (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13), (14) и (15).

Член 3

Во членот 14 став (5) по записката зборовите: "освен во случаите утврдени со овој законот" се заменуваат со зборовите: "доколку барањето се поднесе пред истекот на важноста на дозволата за работа и странецот ги исполнува условите од членот 4 од овој закон, издадената дозвола за работа ќе биде укината, а новата дозвола за вработување, односно лична работна дозвола ќе биде со рок на важност на претходно издадената дозвола за работа".

Член 4

Во членот 19 став (3) по зборовите: "пет години" се става записка и се додаваат зборовите: "со исклучок на лицата од членот 20 став (2) од овој закон".

Член 5

Во ГЛАВАТА Х пред членот 29 насловот "Услуги кои се поврзани со набавка на стока и постпродажни услуги" се менува и гласи: "КРАТКОТРАЈНИ УСЛУГИ КОИ СЕ ДАВААТ ОД СТРАНЦИ".

Член 6

Во членот 29 став (1) точка 4 бројот "30" се заменува со бројот "60".

Ставот (2) се менува и гласи:

"Лицето кое е одговорно за регистрација на почетокот на работата на странецот, треба да биде локален клиент за кого странскиот работодавач и неговите работници или странецот како физичко лице даваат услуги."

Член 7

Во членот 31 став (1) по зборовите: "здравје на населението" се става записка и се додаваат зборовите: "или при вонредна дијагностика, односно инспекција на воздухоплови".

Член 8

Во членот 32 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

"(3) Доколку одговорното лице не го регистрира почетокот на работата на странецот во рок од пет дена по регулирање на престојот во државата врз основ на издадената дозвола за вработување, Агенцијата за вработување странецот кој се има стекнато со матичен број за странец по службена должност ќе го пријави во системите на задолжително здравствено и пензиско осигурување на бруто плата пријавена во договорот за вработување пред Агенцијата за вработување."

Ставовите (3), (4), (5), (6) и (7) стануваат ставови (4), (5), (6), (7) и (8).

Член 9

Во членот 38 став (3) во воведната реченица по зборот "собира" се става записка и се додава зборот "разменува".

Точката 1 се менува и гласи:

"1) Министерството за внатрешни работи во однос на престојот во Република Македонија и Министерството за надворешни работи кое е одговорно за визите кои се издадени за работа на странци во Република Македонија;"

Член 10

По членот 38 се додава нов член 38-а, кој гласи:

Член 38-а

Агенцијата за вработување доставува месечни извештаи до Државниот инспекторат за труд за лица и компании на кои им е издадена работна дозвола, а истите во законски предвидениот рок го немаат пријавено почетокот на работата или ја немаат вратено издадената работна дозвола.“

Член 11

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR PUNËSIM DHE PUNË TË TË HUAJVE

Neni 1

Në Ligjin për punësim dhe punë të të huajve (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 70/2007, 5/2009, 35/10, 148/11, 84/12 dhe 148/13), në nenin 9 në paragrafin (1) numri “45” zëvendësohet me fjalët: “pesë ditë pune”.

Neni 2

Në nenin 13 pas paragrafit (4) shtohen dy paragrafë të rinj (5) dhe (6), si vijojnë:

“(5) Zhvendosja e të huajve të cilët tashmë kanë themeluar marrëdhënie pune tek subjektin juridik në Republikën e Maqedonisë nga një subjekt juridik në subjektin tjetër juridik, nuk do të lidhet me tregun e punës.

(6) Lejet për punësim të të huajve nga paragrafi (5) i këtij neni jepen pa plotësimin e kushteve nga paragrafi (3) i këtij neni. Leja e dhënë e punës të të huajit nga paragrafi (5) i këtij neni, do të anulohet, kurse leja e re e punës do të jetë me afat vlefshmërie deri në skadimin e vlefshmërisë së lejes së punës të lëshuar paraprakisht, me këtë rast i huaji doemos duhet të dorëzojë dëshmi se për të janë përmbushur të gjitha detyrimet, përfundimisht me muajin e fundit të përlojaritjes tek punëdhënësi tek i cili ka qenë i angazhuar me punë.”

Paragrafët (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12) dhe (13) bëhen paragrafë (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13), (14) dhe (15).

Neni 3

Në nenin 14 paragrafi (5) pas presjes, fjalët: “përveç në raste të përcaktuara me këtë ligj” zëvendësohen me fjalët: “nëse kërkesa parashtrahet para skadimit të vlefshmërisë së lejes për punë, dhe i huaji i plotëson kushtet nga neni 4 i këtij ligji, leja e dhënë për punë do të anulohet, kurse leja e re për punësim, përkatësisht leja personale për punë do të jetë me afat të vlefshmërisë së lejes për punë të lëshuar paraprakisht”.

Neni 4

Në nenin 19 paragrafi (3) pas fjalëve: “pesë vjet” vihet presje dhe shtohen fjalët: “me përjashtim të personave nga neni 20 paragrafi (2) i këtij ligji.”

Neni 5

Në KAPITULLIN X para neni 29 titulli “Shërbime që janë të lidhura me furnizim të mallit dhe shërbime pas shitjes” ndryshohet si vijon: “SHËRBIME AFATSHKURTRA QË OFROHEN NGA TË HUAJT”.

Neni 6

Në nenin 29 paragrafi (1) pika 4 numri “30” zëvendësohet me numrin “60”.

Paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

“Personi i cili është përgjegjës për regjistrim të fillimit të punës së të huajit, duhet të jetë klient lokal për të cilin punëdhënësi i huaj dhe punëtorët e tij ose i huaji si person fizik ofrojnë shërbime.”

Neni 7

Në nenin 31 paragrafi (1) pas fjalëve: “shëndetit të popullsisë” vihet presje dhe shtohen fjalët “ose gjatë diagnostikës së jashtëzakonshme, përkatësisht inspeksionit të mjeteve fluturuese”.

Neni 8

Në nenin 32 pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3), si vijon:

“(3) Nëse personi përgjegjës nuk e regjistron fillimin e punës së të huajit në afat prej pesë ditësh pas rregullimit të qëndrimit në shtet në bazë të lejes së dhënë për punësim, Agjencia për Punësim, të huajin i cili ka marrë numër të amzës për të huaj me detyrë zyrtare do ta paraqesë në sistemet e sigurimit të detyrueshëm shëndetësor dhe pensional të bruto rrogës të paraqitur në marrëveshjen për punësim para Agjencisë për Punësim.”

Paragrafët (3), (4), (5), (6) dhe (7) bëhen paragrafë (4), (5), (6), (7) dhe (8).

Neni 9

Në nenin 38 paragrafi (3) në fjalinë hyrëse pas fjalës “grumbullon” vihet presje dhe shtohet fjala “shkëmben”.

Pika 1 ndryshohet si vijon:

“1) Ministria e Punëve të Brendshme në lidhje me qëndrimin në Republikën e Maqedonisë dhe Ministria e Punëve të Jashtme e cila është përgjegjëse për vizat që janë dhënë për punë të të huajve në Republikën e Maqedonisë;”.

Neni 10

Pas neni 38 shtohet nen i ri 38-a, si vijon:

“Neni 38-a

Agjencia për Punësim dorëzon raporte mujore te Inspektortati Shtetëror i Punës për persona dhe kompani të cilëve u është dhënë leje pune, e ato në afatin e paraparë me ligj nuk e kanë paraqitur fillimin e punës ose nuk e kanë kthyer lejen e dhënë për punë.”

Neni 11

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

1089.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за социјалната заштита, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 19 февруари 2014 година.

Бр. 07 – 1061/1
19 февруари 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА

Член 1

Во Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 79/2009, 36/11, 51/11, 166/12, 15/13, 79/13 и 164/13), во членот 10 став 1 по алинејата 3 се додава нова алинеја 4, која гласи:

„- мерки за субвенционирање за вработување на невработени лица, корисници на социјална парична помош,“.

Член 2

По членот 55 се додава нов член 55-а, кој гласи:

„Член 55-а

Корисник на социјална парична помош може да се вработи кај работодавач во приватниот сектор со субвенционирање вработување, согласно со Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност.

Центарот за социјална работа е должен по службена должност да доставува еднаш месечно, како и на барање на Агенцијата за вработување на Република Македонија - надлежниот центар за вработување, список на корисници на социјална парична помош за субвенционирање вработување од ставот 1 на овој член.

Центарот за социјална работа до надлежниот центар за вработување доставува податок за висината на социјалната парична помош за корисникот кој е вработен со субвенционирање вработување, исплатена за последниот месец од месецот во кој лицето е вработено.

Центарот за вработување го известува надлежниот центар за социјална работа веднаш штом корисник на социјална парична помош ќе го одбие вработувањето од ставот 1 на овој член или ќе му престане работниот однос по негова вина или на негово барање, како и кога работодавачот неосновано ќе го откаже договорот за вработување.“

Член 3

Во членот 56 по зборот “правото“ се става записка и се додаваат зборовите: “образецот на барањето“.

Член 4

Во членот 67 по зборовите: “имотните права“ се става записка и се додаваат зборовите: “образецот на барањето“.

Член 5

Во членот 68 став 2 по зборот “права“ се става записка и се додаваат зборовите: “образецот на барањето“.

Член 6

Во членот 71 став 2 по зборот “дете“ се става записка и се додаваат зборовите: “образецот на барањето“.

Член 7

Во членот 71-а став 4 по зборот “згрижувач“ се става записка и се додаваат зборовите: “образецот на барањето“.

Член 8

Во членот 78 во третиот ред по зборовите: “друго лице“ се додаваат зборовите: “образецот на барањето и“.

Член 9

Во членот 80 став 2 по зборот “заштита“ се става записка и се додаваат зборовите: „како и за потребите на лице - жртва на семејно насилство за обезбедување на итна заштита и згрижување“.

Во ставот 3 по зборот “установа“ се става записка и се додаваат зборовите: „како и за лице - жртва на семејно насилство за остварување на право на здравствена заштита и медицински третман“.

Член 10

Во членот 81 по зборот “помош“ се става записка и се додаваат зборовите: “образецот на барањето“.

Член 11

Во членот 82 став 5 по зборот “начинот“ се става записка и се додаваат зборовите: “образецот на барањето“.

Член 12

Во членот 83 ставот 3 се менува и гласи:

“Начинот на остварување на правото на парична помош за социјално домување за лицата од ставот 2 алинеја 1 на овој член, со акт ги определува советот на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје.“

По ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

“Образецот на барањето, потребната документација и начинот на остварување на правото на парична помош за социјално домување за лицата од ставот 2 алинеја 2 на овој член ги пропишува министерот.“

Ставовите 4 и 5 стануваат ставови 5 и 6.

Член 13

Во членот 84-а став 8 по зборот “слепило“ се става записка и се додаваат зборовите: “образецот на барањето и“.

Член 14

Во членот 181 став 1 по зборот “живеалиште“ се додаваат зборовите: „или престојувалиште“.

Член 15

Во членот 185 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„Центарот за социјална работа е должен да ја изготви службената документација од ставот 1 на овој член во рок од 60 дена од денот на започнувањето на постапката.“

Ставот 2 станува став 3.

Член 16

По членот 198-в се додава нов член 198-г, кој гласи:

„Член 198-г

Министерот со општ акт ги пропишува начинот, потребната документација и обрасците на барањата во постапката за утврдување на исполнетост на условите за почеток со работа на установа за социјална заштита, впишување на здружение во регистарот на здруженија од областа на социјалната заштита и издавање на дозвола за самостојно вршење на работи од социјална заштита како професионална дејност од физичко лице.“

Член 17

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 18

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди прецистен текст на Законот за социјалната заштита.

Член 19

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија“.

L I G J
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT
PËR MBROJTJE SOCIALE

Neni 1

Në Ligjin për mbrojtje sociale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 79/2009, 36/11, 51/11, 166/12, 15/13, 79/13 dhe 164/13), në nenin 10 paragrafi 1 pas alinesë 3 shtohet aline e re 4, si vijon:

" - masa për subvencionim për punësim të personave të papunësuar, shfrytëzues të ndihmës sociale në para,".

Neni 2

Pas nenit 55 shtohet nen i ri 55-a, si vijon:

"Neni 55-a

Shfrytëzues i ndihmës sociale në para mund të punësohet tek punëdhënësi në sektorin privat me punësim të subvencionuar, në pajim me Ligjin për punësim dhe sigurim në rast të papunësisë.

Qendra e Punës Sociale është e detyruar me detyrë zyrtare të dorëzojë një herë në muaj, si dhe me kërkesë të Agjencisë për Punësim të Republikës së Maqedonisë – qendrës kompetente për punësim, listë të shfrytëzuesve të ndihmës sociale në para për punësim të subvencionuar nga paragrafi 1 i këtij neni .

Qendra për Punë Sociale dorëzon te qendra kompetente për punësim të dhënë për lartësinë e ndihmës sociale në para për shfrytëzuesin i cili është i punësuar me punësim të subvencionuar, të paguar për muajin e fundit nga muaji në të cilin personi është punësuar.

Qendra për Punësim e njofton qendrën kompetente për punë sociale menjëherë pasi shfrytëzuesi i ndihmës sociale në para refuzon punësim nga paragrafi 1 i këtij neni ose i ndërpritet marrëdhënia e punës me faj të tij ose me kërkesë të tij, si dhe kur punëdhënësi në mënyrë të pabazuar do ta refuzojë marrëveshjen për punësim. "

Neni 3

Në nenin 56 pas fjalës "drejtës" vihet presje dhe shtohen fjalët: "formularin e kërkesës".

Neni 4

Në nenin 67 pas fjalëve: "të drejtat pronësore" vihet presje dhe shtohen fjalët: " formularin e kërkesës".

Neni 5

Në nenin 68 paragrafi 2 pas fjalës "drejtat" vihet presje dhe shtohen fjalët: "formularin e kërkesës".

Neni 6

Në nenin 71 paragrafi 2 pas fjalës "fëmijë" vihet presje dhe shtohen fjalët: "formularin e kërkesës".

Neni 7

Në nenin 71-a paragrafi 4 pas fjalës "përkujdesës" vihet presje dhe shtohen fjalët: " formularin e kërkesës".

Neni 8

Në nenin 78 në rreshtin e tretë pas fjalëve: "person jetetër" shtohen fjalët: "formularin e kërkesës dhe".

Neni 9

Në nenin 80 paragrafi 2 pas fjalës "mbrojtje" shtohen fjalët: "si dhe për nevojat e personit – viktimë të dhunës familjare për sigurim të ndihmës urgjente dhe përkujdesjes".

Në paragrafin 3 pas fjalës "institucion" shtohen fjalët "si dhe për person–viktimë të dhunës familjare për realizimin e të drejtës së mbrojtjes shëndetësore dhe trajtimit mjekësor".

Neni 10

Në nenin 81 pas fjalës "ndihmës" vihet presje dhe shtohen fjalët: "formularin e kërkesës".

Neni 11

Në nenin 82 paragrafi 5 pas fjalës "mënyrën" vihet presje dhe shtohen fjalët: "formularin e kërkesës".

Neni 12

Në nenin 83 paragrafi 3 ndryshohet si vijon:

"Mënyrën e realizimit të së drejtës së ndihmës në para për banim social për personat nga paragrafi 2 alineja 1 e këtij neni, me akt i përcakton këshilli i komunës, i Qytetit të Shkupit dhe të komunave në Qytetin e Shkupit."

Pas paragrafit 3 shtohet paragraf i ri 4, si vijon:

"Formularin e kërkesës, dokumentacionin e nevojshëm dhe mënyrën e realizimit të së drejtës së ndihmës në para për banim social për personat nga paragrafi 2 alineja 2 e këtij neni i përcakton ministri."

Paragrafët 4 dhe 5 bëhen paragrafë 5 dhe 6.

Neni 13

Në nenin 84-a paragrafi 8 pas fjalës "verbëri" vihet presje dhe shtohen fjalët: "formularin e kërkesës dhe".

Neni 14

Në nenin 181 paragrafi 1 pas fjalës "vendbanim" shtohen fjalët: "ose vendqëndrim".

Neni 15

Në nenin 185 pas paragrafit 1 shtohet paragraf i ri 2, si vijon:

"Qendra për Punë Sociale është e detyruar ta përpilojë dokumentacionin zyrtar nga paragrafi 1 këtij neni, në afat prej 60 ditësh nga dita e fillimit të procedurës."

Paragrafi 2 bëhet paragraf 3 .

Neni 16

Pas nenit 198-v shtohet nen i ri 198-g, si vijon:

"Neni 198-g

Ministri me akt të përgjithshëm e përcakton mënyrën, dokumentacionin e nevojshëm dhe formularët e kërkesave në procedurën për përcaktimin e plotësimit të kushteve për fillim me punë të institucionit për mbrojtje sociale, regjistrim të shoqatës në regjistrin e shoqatave nga sfera e mbrojtjes sociale dhe lëshim të lejes për kryerje të mëvetësishme të punëve nga mbrojtja sociale si veprimtari profesionale nga person fizik."

Neni 17

Aktet nënligjore të parapara me këtë ligj do të miratohen në afat prej 60 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi e këtij ligji.

Neni 18

Autorizohet Komisioni Juridik Ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë që të përcaktojë tekst të spastruar të Ligjit për mbrojtje sociale.

Neni 19

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1090.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА АГЕНЦИИТЕ ЗА ПРИВРЕМЕНИ ВРАБОТУВАЊА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за агенциите за привремени вработувања,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 19 февруари 2014 година.

Бр. 07 – 1062/1
19 февруари 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА АГЕНЦИИТЕ ЗА ПРИВРЕМЕНИ ВРАБОТУВАЊА

Член 1

Во Законот за агенциите за привремени вработувања („Службен весник на Република Македонија” број 49/2006, 102/2008, 145/10 136/11 и 13/13), во членот 5 став 1 алинеја 3 по зборот „простор” се додаваат зборовите: „врз основа на доказ за сопственост или закуп”.

Во алинејата 4 зборовите: „ќе обезбеди” се бришат, а сврзникот „и” се заменува со запирка.

Во алинејата 5 точката се заменува со запирка и се додаваат три нови алинеи 6, 7 и 8, кои гласат:

“- има изјава за основање на агенција за привремени вработувања,

- има изјава за основачот - одговорното лице на агенцијата за привремени вработувања и

- заверен потпис на нотар на основачот - одговорното лице на агенцијата за привремени вработувања.”

Член 2

Во членот 5-а ставот 2 се брише.

Член 3

Во членот 5-б ставот 2 се брише.

Член 4

Во членот 5-д став 1 по зборот „барање” се става точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Ставот 2 се менува и гласи:

“Барањето за основање на агенција за привремени вработувања и упис во регистарот на агенции за привремени вработувања, како и документите за исполнување на условите согласно со овој закон и начинот на нивното обезбедување, ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на трудот.”

Член 5

Во членот 6 ставот 1 се брише.

Во ставот 2 кој станува став 1 воведната реченица се менува и гласи: “Висината на банкарската гаранција за основање на агенција за привремени вработувања за физички и правни лица изнесува:”.

Ставовите 3, 4 и 5 стануваат ставови 2, 3 и 4.

Ставот 6 се брише.

Член 6

По членот 11 се додава нов член 11-а, кој гласи:

“Член 11-а

Агенцијата за привремени вработувања подготвува и доставува посебна пресметка за плата и придонеси од плата, за вработените кај работодавачот корисник за секој работодавач корисник поединечно.”

Член 7

Постапките за основање на агенции за привремени вработувања започнати до денот на влегувањето во сила на овој закон во министерството надлежно за работите од областа на трудот, ќе се завршат според законот кој важел во моментот на започнувањето на постапките.

Член 8

Подзаконскиот акт од членот 4 став 2 од овој закон ќе се донесе во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 9

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за агенциите за привремени вработувања.

Член 10

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR AGJENCI PËR PUNËSIME TË PËRKOHSHME

Neni 1

Në Ligjin për agjenci për punësime të përkohshme ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 49/2006, 102/2008, 145/10 136/11 dhe 13/13), në nenin 5 paragrafi 1 alineja 3 pas fjalës "hapësirë" shtohen fjalët: "në bazë të dëshmisë për pronësi ose qira".

Në alinenë 4 fjalët: "do të sigurojë" shlyhen, ndërsa lidhëza "dhe" zëvendësohet me presje.

Në alinenë 5 pika zëvendësohet me presje dhe shtohen tri aline të reja 6, 7 dhe 8, si vijojnë:

" - ka deklaratë për themelimin e agjencisë për punësime të përkohshme,

- ka deklaratë për personin themelues - përgjegjës të agjencisë për punësime të përkohshme dhe

- nënshkrim të vërtetuar te noteri të themeluesit - person përgjegjës i agjencisë për punësime të përkohshme".

Neni 2

Në nenin 5-a paragrafi 2 shlyhet.

Neni 3

Ne nenin 5-b paragrafi 2 shlyhet.

Neni 4

Në nenin 5-d paragrafi 1 pas fjalës "kërkesë" vihet pikë, ndërsa fjalët deri në fund të fjalisë shlyhen.

Paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Kërkesa për themelimin e agjencisë për punësime të përkohshme dhe regjistrim të agjencive për punësime të përkohshme, si dhe dokumentet për përmbushjen e kushteve në pajtim me këtë ligj dhe mënyrën e sigurimit të tyre, i përcakton ministri kompetent për çështje nga sfera e punës."

Neni 5

Në nenin 6 paragrafi 1 shlyhet.

Në paragrafin 2 që bëhet paragrafi 1 fjalia hyrëse ndryshohet si vijon: "Lartësia e garancisë bankare për themelimin e agjencisë për punësime të përkohshme për persona fizikë dhe juridikë është:".

Paragrafët 3, 4 dhe 5 bëhen paragrafët 2, 3 dhe 4.

Paragrafi 6 shlyhet.

Neni 6

Pas nenit 11 shtohet paragraf i ri 11-a, si vijon:

"Neni 11-a

Agjencia për punësime të përkohshme përgatit dhe dorëzon përllogaritje të veçantë për rrogë dhe kontribute të rrogës, për të punësuarit të punëdhënësit shfrytëzues për çdo punëdhënësit shfrytëzues veç e veç."

Neni 7

Procedurat për themelimin e agjencive për punësime të përkohshme të filluara deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji në ministrinë kompetente për çështje nga sfera e punës, do të kryhen sipas ligjit në fuqi në momentin e fillimit të procedurave.

Neni 8

Akti nënligjor nga neni 4 paragrafi 2 të këtij ligji do të miratohet në afat prej 60 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 9

Autorizohet Komisioni Juridik Ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë që të përcaktojë tekst të spastruar të Ligjit për agjenci për punësime të përkohshme.

Neni 10

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1091.

Vrз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СЕМЕЈСТВОТО

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за семејството, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 19 февруари 2014 година.

Бр. 07 – 1063/1
19 февруари 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СЕМЕЈСТВОТО

Член 1

Во Законот за семејството ("Службен весник на Република Македонија" број 80/92, 9/96, 38/2004, 33/2006, 84/2008, 67/10, 156/10, 39/12 и 44/12), по членот 14 се додава нов член 14-а, кој гласи:

„Член 14-а

Центарот за социјална работа воспоставува и води евиденција која содржи податоци потребни за остварување на правата од семејните односи и старателството.

Во евиденцијата се водат податоци за корисниците на правото врз основа на единствен матичен број на граѓанинот.

Во прибирањето, обработката, користењето, размнатата и чувањето на податоците за корисниците од ставот 1 на овој член, се применуваат одредбите од прописите од областа на заштитата на личните податоци.

Начинот на водење на евиденцијата и потребната документацијата од ставот 1 на овој член ги пропишува министерот за труд и социјална политика.“

Член 2

Во членот 16 по ставот 2 се додаваат два нови става 3 и 4, кои гласат:

„Предлогот за донесување на одлука за давање на дозвола за склучување на брак може да го поднесе само лицето од ставот 2 на овој член.

Во постапката за донесување на одлука за давање на дозвола за склучување на брак на лицето од ставот 2 на овој член, судот ќе го сослуша малолетниот подносител на предлогот, неговите родители, односно старателот и лицето со кое малолетното лице сака да склучи брак.“

Член 3

По членот 22 се додава нов член 22-а, кој гласи:

„Член 22-а

За бракот склучен спротивно на членовите 15 до 22 од овој закон се применуваат одредбите од овој закон кои се однесуваат на поништување на брак.“

Член 4

Во членот 90 став 2 по алинејата 4 се додава нова алинеја 5, која гласи:

„- го наведува детето на питање или го користи детето за питање,“.

Член 5

Во членот 91 ставот 3 се менува и гласи:

„Центарот за социјална работа во случаите од членот 90 став 2 од овој закон, ќе му укаже на родителот на недостатоците и пропустите во вршењето на родителското право, ќе донесе решение за постојан надзор над вршењето на родителското право и ќе спроведе стручно советодавна работа со родителите и со децата.“

По ставот 3 се додаваат три нови става 4, 5 и 6, кои гласат:

„Доколку родителот на детето кое е занемарено или злоупотребено, не постапи по укажувањето на центарот за социјална работа и повторно го злоупотребува родителското право или грубо го занемарува вршењето на родителските должности, центарот за социјална работа е должен веднаш времено да го одземе детето од родителот и да покрене постапка за одземање на родителското право пред надлежниот суд, да му обезбеди соодветно згрижување и да преземе мерки за заштита

на правата и интересите на малолетното дете до донесување на конечната одлука на судот за одземање на родителското право.

По исклучок од ставот 3 на овој член, доколку центарот за социјална работа утврди дека родителот со своите постапки грубо го занемарил или злоупотребил детето и со тоа го довел во опасност животот на детето, е должен веднаш времено да го одземе детето и да покрене постапка за одземање на родителското право пред надлежниот суд, да му обезбеди соодветно згрижување и да преземе мерки за заштита на правата и интересите на малолетното дете до донесување на правосилна одлука на судот за одземање на родителското право.

Во случаите од ставовите 4 и 5 на овој член центарот за социјална работа е должен веднаш да поведе постапка против родителот на малолетното дете за сторено кривично дело.“

Член 6

Членот 134 се брише.

Член 7

Во членот 279-з ставови 4, 5 и 6 по зборот „членовите“ се додаваат зборовите: „78 став 2, 79 став 1, 91“.

Член 8

По членот 279-з се додаваат два нови члена 279-s и 279-и, кои гласат:

„Член 279-s

Надлежен орган за изрекување на прекршочните санкции од членот 279-з од овој закон е надлежниот суд.

Член 279-и

Пред поднесување на барање за прекршочна постапка, за прекршоците утврдени со овој закон, Министерството води постапка за порамнување, согласно со Законот за прекршоците.“

Член 9

Низ целиот текст на Законот зборот „процесната“ се заменува со зборот „парничната“, зборот „вонпроцесна“ се заменува со зборот „вонпарнична“, а зборовите: „извршната постапка“ се заменуваат со зборот „извршување“.

Член 10

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 11

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за семејството.

Член 12

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR FAMILJE

Neni 1

Në Ligjin për familje („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 80/92, 9/96, 38/2004, 33/2006, 84/2008, 67/10, 156/10, 39/12 dhe 44/12), pas nenit 14 shtohet nen i ri 14-a, si vijon:

“Neni 14-a

Qendra për Punë Sociale vendos dhe mban evidencë e cila përmban të dhëna të nevojshme për realizimin e të drejtave nga marrëdhëniet familjare dhe kujdestarisë.

Në evidencën mbahen të dhëna për shfrytëzuesit e të drejtës në bazë të numrit unik të amzës të qytetarit.

Në grumbullimin, përpunimin, shfrytëzimin, këmbimin dhe ruajtjen e të dhënave për shfrytëzuesit nga paragrafi 1 i këtij neni, zbatohen dispozitat nga rregullat nga sfera e mbrojtjes së të dhënave personale.

Mënyrën e mbajtjes së evidencës dhe dokumentacionin e nevojshëm nga paragrafi 1 i këtij neni i përcakton ministri i Punës dhe Politikës Sociale.”

Neni 2

Në nenin 16 pas paragrafi 2 shtohen dy paragrafë të rinj 3 dhe 4, si vijojnë:

“Propozimin për miratimin e vendimit për dhënien e lejes për lidhje të martesës mund ta parashtrojë vetëm personi nga paragrafi 2 i këtij neni.

Në procedurën për miratimin e vendimit për dhënien e lejes për lidhje të martesës të personit nga paragrafi 2 i këtij neni, gjykata do t'i dëgojë parashtresin e mitur të propozimit, prindërit e tij, përkatësisht kujdestarin dhe personin me të cilin personi i mitur dëshiron të lidhë martesë.”

Neni 3

Pas nenit 22 shtohet nen i ri 22-a, si vijon:

“Neni 22-a

Për martesën e lidhur në kundërshtim me nenet prej 15 deri 22 të këtij ligji, zbatohen dispozitat e këtij ligji të cilat kanë të bëjnë me anulimin e martesës.”

Neni 4

Në nenin 90 paragrafi 2 pas alinesë 4 shtohet aline e re 5, si vijon:

“- e detyron fëmijën në lëmshë apo e shfrytëzon fëmijën për lëmshë.”

Neni 5

Në nenin 91 paragrafi 3 ndryshohet si vijon:

“Qendra për Punë Sociale në rastet nga neni 90 paragrafi 2 i këtij ligji, do t'i sugjerojë prindit për mangësitë dhe lëshimet në kryerjen e të drejtës prindërore, do të miratojë aktvendim për mbikëqyrje të përhershme mbi kryerjen e të drejtës prindërore dhe do të zbatojë punë profesionale këshillëdhënëse me prindërit dhe me fëmijët.”

Pas paragrafit 3 shtohen tre paragrafë të rinj 4, 5 dhe 6, si vijojnë:

“Nëse prindi i fëmijës i cili është lënë pas dore apo keqpërdorur, nuk vepron sipas sugjerimit të qendrës për punë sociale dhe përsëri e keqpërdor të drejtën prindërore apo e lë pas dore në mënyrë të vrazhdë kryerjen e detyrave prindërore, qendra për punë sociale është e detyruar menjëherë përkohësisht ta marrë fëmijën nga prindi dhe të ngrejë procedurë për heqjen e të drejtës prindërore para gjykatës kompetente, t'i sigurojë përkujdesje përkatëse dhe të ndërmarë masa për mbrojtjen e të drejtave dhe interesave të fëmijës së mitur, deri në miratimin e vendimit përfundimtar të gjykatës për heqjen e të drejtës prindërore.

Me përjashtim nga paragrafi 3 i këtij neni, nëse qendra për punë sociale përcakton se prindi me veprimet e veta e ka lënë pas dore në mënyrë të vrazhdë apo e ka keqpërdor fëmijën dhe me atë e ka sjell në rrezik jetën e fëmijës, detyrohet që menjëherë përkohësisht ta marrë fëmijën dhe të ngrejë procedurë për marrjen e të drejtës prindërore para gjykatës kompetente, t'i sigurojë përkujdesje përkatëse dhe të ndërmarë masa për mbrojtjen e të drejtave dhe interesave të fëmijës së mitur, deri në miratimin e vendimit të plotfuqishëm të gjykatës për heqjen e të drejtës prindërore.

Në rastet nga paragrafët 4 dhe 5 të këtij neni, qendra për punë sociale është e që detyruar menjëherë të ngrejë procedurë kundër prindit të fëmijës së mitur për vepër të kryer penale."

Neni 6

Neni 134 shlyhet.

Neni 7

Në nenin 279-z paragrafët 4, 5 dhe 6 pas fjalës "nenet" shtohen fjalët: "78 paragrafi 2, 79 paragrafi 1, 91".

Neni 8

Pas nenit 279-z shtohen dy nene të reja 279-x dhe 279-i, si vijojnë:

"Neni 279-x

Organ kompetent për shqiptimin e sanksioneve kundërvajtëse nga neni 279-z të këtij ligji është gjykata kompetente.

Neni 279-i

Para parashtrimit të kërkesës për procedurë kundërvajtëse, për kundërvajtjet e përcaktuara me këtë ligj, Ministria mban procedurë për barazim, në pajtim me Ligjin për kundërvajtje."

Neni 9

Në tërë tekstin e ligjit fjala "procesuale" zëvendësohet me fjalën "kontestimore", fjala "jashtëprocesuale" zëvendësohet me fjalën "jashtëkontestimore" dhe fjalët: "procedurë përmbarese" zëvendësohen me fjalën "përmbarim".

Neni 10

Rregullat nënligjore të parapara me këtë ligj do të miratohen në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 11

Autorizohet Komisioni Juridik Ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë që të përcaktojë tekst të spastruar të Ligjit për familje.

Neni 12

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1092.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРЕВОЗ НА ОПАСНИ МАТЕРИИ ВО ПАТНИОТ И ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СООБРАЌАЈ

Се прогласува Законот за изменување на Законот за превоз на опасни материи во патниот и железничкиот сообраќај,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 19 февруари 2014 година.

Бр. 07 – 1064/1
19 февруари 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРЕВОЗ НА ОПАСНИ МАТЕРИИ ВО ПАТНИОТ И ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СООБРАЌАЈ

Член 1

Во Законот за превоз на опасни материи во патниот сообраќај и железничкиот сообраќај („Службен весник на Република Македонија“ број 92/2007, 161/2009, 17/11, 54/11, 13/13 и 163/13), во членот 23 став 1 точка 4 зборовите: "и печат" се бришат.

Член 2

Во Законот за изменување и дополнување на Законот за превоз на опасни материи во патниот сообраќај и железничкиот сообраќај („Службен весник на Република Македонија“ број 161/2009), во членот 19 зборовите: "во период од девет години од денот на влегувањето во сила на актот со кој ќе се пропишат потребните спецификации" се заменуваат со зборовите: "најдоцна до 30 јуни 2016 година".

Член 3

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди прецизен текст на Законот за превоз во патниот сообраќај.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ЛИГЈ

ПЁР NDRYSHIMIN E LIGJIT PЁR TRANSPORT TЁ MATERIEVE TЁ RREZIKSHME NЁ KOMUNIKACIONIN RRUGOR DHE HEKURUDHOR

Neni 1

Nё Ligjin pёr transport tё materieve tё rrezikshme nё komunikacionin rrugor dhe hekurudhor ("Gazeta Zyrtare e Republikёs sё Maqedonisё" numёr 92/2007, 161/2009, 17/11, 54/11, 13/13 dhe 163/13), nё nenin 23 paragrafi 1 pika 4, fjalёt: "dhe vulё" shlyhen.

Neni 2

Nё Ligjin pёr ndryshimin dhe plotёsimin e Ligjit pёr transport tё materieve tё rrezikshme nё komunikacionin rrugor dhe hekurudhor ("Gazeta Zyrtare e Republikёs sё Maqedonisё" numёr 161/2009), nё nenin 19 fjalёt: "nё periudhё prej nёntё vitesh nga dita e hyrjes nё fuqi tё aktit me tё cilin do tё pёrcaktohen specifikimet e nevojshme" zёvendёsohen me fjalёt: "mё sё voni deri mё 30 qershor 2016".

Neni 3

Autorizohet Komisioni Juridik Ligjvёnёs i Kuvendit tё Republikёs sё Maqedonisё qё tё pёrcaktojё tekst tё spastruar tё Ligjit pёr transport nё komunikacionin rrugor.

Neni 4

Ky ligj hyn nё fuqi nё ditёn e tetё nga dita e botimit nё "Gazetёn Zyrtare tё Republikёs sё Maqedonisё"

1093.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО**

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита на културното наследство, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 19 февруари 2014 година.

Бр. 07 – 1071/1
19 февруари 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО****Член 1**

Во Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на Република Македонија“ број 20/2004, 115/2007, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13 и 164/13), во членот 97 по ставот (5) се додаваат два нови става (6) и (7), кои гласат:

„(6) Трговецот со антиквитети, уметнички или други предмети на колекции и другите правни и физички лица кои вршат продажба на антиквитети, уметнички или други предмети на колекции од ставот (5) на овој член се должни за добрата од ставот (5) на овој член, кои се предмет на продажба да го обезбедат уверението од ставот (5) на овој член.

(7) При продажбата на добрата од ставот (5) на овој член трговецот со антиквитети, уметнички или други предмети на колекции од ставот (6) на овој член е должен на купувачот да му го даде уверението од ставот (5) на овој член и да го информира купувачот дека добрата од ставот (5) на овој член може да се извезат во странство само врз основа на уверението од ставот (5) на овој член.“

Ставовите (6), (7), (8) и (9) стануваат ставови (8), (9), (10) и (11).

Член 2

Во членот 172 став (1) по точката 13 се додава нова точка 14, која гласи:

„14) пушти во продажба антиквитети, уметнички или други предмети на колекции што немаат статус на заштитени добра според одредбите од овој закон, без претходно да обезбеди уверение од Управата (член 97 став (6))“.

Точките 14, 15, 16 и 17 стануваат точки 15, 16, 17 и 18.

Во ставот (3) броевите „1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 и 17“ се заменуваат со броевите „1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 и 18“.

Во ставот (4) броевите „2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 и 17“ се заменуваат со броевите „2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 и 18“.

Во ставот (7) броевите „1, 3, 4, 6, 7, 8 и 14“ се заменуваат со броевите 1, 3, 4, 6, 7, 8, 14 и 15“.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN
E LIGJIT PËR MBROJTJE TË TRASHËGIMISË
KULTURORE

Neni 1

Në Ligjin për mbrojtje të trashëgimisë kulturore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 20/2004, 115/2007, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13 dhe 164/13), në nenin 97 pas paragrafit (5) shtohen dy paragrafë të rinj (6) dhe (7), si vijojnë:

"(6) Tregtari me antikite, sende artistike ose sende tjera të koleksioneve dhe personat tjerë fizikë dhe juridikë që kryejnë shitje të antikiteve, sendeve artistike ose sende tjera të koleksioneve nga paragrafi (5) i këtij neni, janë të obliguar që për të mirat nga paragrafi (5) i këtij neni, që janë lëndë e shites ta sigurojnë certifikatën nga paragrafi (5) i këtij neni.

(7) Gjatë shites së të mirave nga paragrafi (5) i këtij neni, tregtari me antikite, sende artistike ose sende tjera të koleksioneve nga paragrafi (6) i këtij neni, është i obliguar që blerësit t'ia japë certifikatën nga paragrafi (5) i këtij neni dhe ta informojë blerësin se të mirat nga paragrafi (5) i këtij neni mund të eksportohen jashtë vendit vetëm në bazë të certifikatës nga paragrafi (5) i këtij neni."

Paragrafët (6), (7), (8) dhe (9) bëhen paragrafë (8), (9), (10) dhe (11).

Neni 2

Në nenin 172 paragrafi (1) pas pikës 13 shtohet pikë e re 14, si vijon:

"14) lëshon në shitje antikite, sende artistike ose sende tjera të koleksioneve që nuk kanë status të të mirave të mbrojtura sipas dispozitave të këtij ligji, pa siguruar paraprakisht certifikatë nga Drejtoria (neni 97 paragrafi (6))."

Pikat 14, 15, 16 dhe 17 bëhen pika 15, 16, 17 dhe 18.

Në paragrafët (3) numrat "1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 dhe 17" zëvendësohen me numrat "1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 dhe 18".

Në paragrafin (4) numrat "2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 dhe 17" zëvendësohen me numrat "2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 dhe 18".

Në paragrafin (7) numrat "1, 3, 4, 6, 7, 8 dhe 14" zëvendësohen me numrat "1, 3, 4, 6, 7, 8, 14 dhe 15".

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1094.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ТРГОВСКИТЕ ДРУШТВА**

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 19 февруари 2014 година.

Бр. 07-1072/1
19 февруари 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ТРГОВСКИТЕ ДРУШТВА

Член 1

Во Законот за трговските друштва („Службен весник на Република Македонија“ број 28/2004, 84/2005, 25/2007, 87/2008, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13 и 120/13), во членот 14 ставовите (2) и (3) се менуваат и гласат:

“(2) Пријава за упис на трговец поединец во трговскиот регистар се поднесува исклучиво во електронска форма потпишана со електронски потпис согласно со Системот за е-регистрација од физичкото лице кое бара да биде запишано како трговец поединец или негов полномошник со посебно полномошно во коешто се наведуваат податоците што се запишуваат во трговскиот регистар.

(3) Кон пријавата за упис се приложува електронски заверен потпис на трговецот поединец согласно со Законот за податоците во електронски облик и електронски потпис.“

Член 2

Во членот 18-а ставот (2) се брише.
Ставот (3) станува став (2).

Член 3

Во членот 29 став (2) по точката 4 се додава нова точка 5, која гласи:

“(5) содружниците, управителите и членовите на органот на управување и органот на надзор на друштвата за кои согласно со членот 552-б од овој закон е започната постапка за бришење додека трае таа постапка и во период од три години од денот на објавата на бришењето на друштвото на веб страницата на Централниот регистар.“

Член 4

Во членот 29-а ставот (1) се менува и гласи:

“Лицата од членот 29 став (2) точки 1 и 3 од овој закон не можат да бидат управители, членови на орган на управување и орган на надзор на трговско друштво се додека кај нив постојат овие ограничувања, а лицата од точката 5 на овој став од денот на започнувањето на постапката за бришење и во период од три години од денот на објавата на бришењето на друштвото на веб страницата на Централниот регистар.“

Член 5

Во членот 92 ставот (1) се менува и гласи:

“Постапката за упис во трговскиот регистар се поведува со поднесување на пријава на пропишан образец во која е содржано барањето за упис. Пријавата се поднесува од овластен подносител во писмена форма или во електронска форма, освен за упис на основање на ДОО и ДООЕЛ за кои пријавата се поднесува исклучиво во електронска форма, потпишана со електронски потпис согласно со Системот за е-регистрација и поднесена согласно со Законот за едношалтерскиот систем и за водење на трговскиот регистар и регистарот на други правни лица.“

Член 6

Во членот 197 по ставот (6) се додава нов став (7), кој гласи:

“(7) Содружниците во друштвото кои должат по основ на неплатени даноци, царини и придонеси не можат да купуваат, ниту да вршат пренос на удели во своето, или во други трговски друштва.“

Член 7

Во членот 460-а став (1) зборовите: “надминува 10%” се заменуваат со зборовите: “изнесува 10% и повеќе“.

Член 8

Во членот 477 ставовите (10) и (11) се менуваат и гласат:

“(10) Трговци поединци и трговски друштва кои не вршеле никаква трговска дејност, односно дејност која според природата и обемот на дејствување може да се смета за трговска во претходната година се должни до Централниот регистар на Република Македонија покрај писмено известување дека не биле активни да достават и годишна сметка со податоци на пропишани образци најдоцна до последниот ден од истекот на законскиот рок за кој се поднесуваат годишните сметки согласно со одредбите од овој закон.

(11) Над субјектите од ставот (10) на овој член се спроведува постапка на утврдување на неактивен субјект согласно со членот 477-а од овој закон.“

По ставот (11) се додава нов став (12), кој гласи:

“(12) Трговци поединци и трговски друштва кои не доставиле годишна сметка и писмено известување дека не биле активни согласно со ставот (10) на овој член за последната деловна година до последниот работен ден од тековната година, се бришат од единствениот трговски регистар на начин и постапка определени со овој закон.“

Ставот (12) кој станува став (13) се менува и гласи:

“(13) Централниот регистар на Република Македонија ги брише од единствениот трговски регистар субјектите од ставот (11) на овој член за кои е утврдено дека три години по ред се неактивни субјекти согласно со членот 477-а од овој закон.“

Ставот (13) станува став (14).

По ставот (14) се додава нов став (15), кој гласи:

“(15) Трговците поединци или трговските друштва кои нема да поднесат годишна сметка и финансиски извештаи во законски утврдениот рок се должни до Централниот регистар на Република Македонија да достават годишна сметка и финансиски извештаи со претходно извршена ревизија од овластен ревизор, најдоцна до 31 декември во тековната година.“

Член 9

Во членот 477-а по ставот (4) се додаваат четири нови става (5), (6), (7) и (8), кои гласат:

“(5) Ако Управата за јавни приходи во постапка на утврдување на статус на неактивен субјект констатира дека не се исполнети условите за неактивен, со решение го задолжува субјектот во рок од 30 дена од донесувањето на решението за деловната година повторно да достави до Централниот регистар на Република Македонија годишна сметка и финансиски извештаи, со претходно извршена ревизија од овластен ревизор.

(6) Ако Управата за јавни приходи утврди дека постојат одредени отстапувања на податоците во годишната сметка и финансиските извештаи доставени до Централниот регистар на Република Македонија во однос на податоците доставени до Управата за јавни приходи, со решение го задолжува субјектот во рок од 30 дена од донесувањето на решението за деловната година повторно да достави до Централниот регистар годишна сметка и финансиски извештаи, со претходно извршена ревизија од овластен ревизор.

(7) Управата за јавни приходи за донесените решенија согласно со ставовите (5) и (6) на овој член електронски го известува Централниот регистар на Република Македонија.

(8) Доколку субјектот од ставовите (5) и (6) на овој член не достави во определениот рок годишна сметка и финансиски извештаи се брише од трговскиот регистар согласно со одредбите од членовите 552-а и 552-б од овој закон.“

Член 10

Членот 552-а се менува и гласи:

“(1) Централниот регистар на Република Македонија е должен во рок од 30 дена по настапувањето на условите за бришење на неактивен субјект и причините определени со членот 552-б од овој закон на својата веб страница да објави соопштение за тоа и да спроведе постапка за негово бришење. Во соопштението се наведува називот на трговското друштво, неговиот ЕМБС и седиштето причината за бришење известувањето за правните последици од бришењето и рокот за постапување по известувањето. Истовремено со соопштението се повикуваат законските застапници, односно лицата и органите овластени за управување, застапување и надзор на субјектот, содружниците, како и доверителите (овластени подносителите) во рок од една година од денот на објавувањето на соопштението да поднесат предлог за стечај согласно со Законот за стечај или предлог за ликвидација согласно со овој закон и за тоа писмено да го известат Централниот регистар на Република Македонија. За објавеното соопштение Централниот регистар на Република Македонија ја известува јавноста најмалку преку еден печатен медиум кој излегува на целата територија на Република Македонија и на националниот радио и телевизиски јавен сервис.

(2) Доколку во рокот определен во ставот (1) на овој член Централниот регистар на Република Македонија не добие известување за поднесен предлог за ликвидација, односно предлог за отворање на стечајна постапка од страна на овластен подносител, го брише субјектот и бришењето го објавува на својата веб страница, а кога се работи за трговски друштва, во објавата се повикуваат и содружниците, односно акционерите на бришаните друштва да го распределат имотот на друштвото меѓу себе согласно со ставот (4) на овој член.

(3) Доколку Централниот регистар на Република Македонија во рок од една година од истекот на рокот од ставот (1) на овој член, не добие решение за отворање на стечајна постапка, односно не е отворена постапка за ликвидација согласно со одредбите од овој закон, Централниот регистар на Република Македонија го брише субјектот и бришењето го објавува на својата веб страница, а кога се работи за трговски друштва, во објавата се повикуваат и содружниците, односно акционерите на бришаните друштва да го распределат имотот на друштвото меѓу себе согласно со ставот (4) на овој член.

(4) Движниот имот на трговските друштва избришани согласно со членот 552-а од овој закон се распределува во рок од една година од денот на донесувањето на решението за бришење. Паричните средства и недвижниот имот се распределуваат во рок од десет години од денот на донесувањето на решението за бришење. Доколку по истекот на овие рокови не дојде до распределба на имотот на друштвото, односно до распределба на новопронајден имот истиот се пренесува во сопственост на Република Македонија, со обврска движниот имот да се чува една година, а недвижниот имот и паричните средства десет години. Во овој рок основачите имаат право во судска постапка да ја докажуваат сопственоста на имотот и да бараат враќање на истиот.

(5) Централниот регистар на Република Македонија секој месец на својата веб страница објавува преглед на трговци поединци и трговски друштва кои согласно

со овој член се избришани од трговскиот регистар во текот на претходниот месец, врз основа на кој надлежните органи и институциите постапуваат во рамките на нивните надлежности.“

Член 11

По членот 552-а се додава нов член 552-б, кој гласи:

“Член 552-б

(1) Во постапката определена во членот 552-а од овој закон од трговскиот регистар се бришат трговец поединец и трговско друштво ако е исполнета една од следниве причини:

- не доставиле годишна сметка и финансиски извештаи за последната деловна година до последниот работен ден од тековната година и

- не пријавиле упис на адреса на електронско сандаче за прием на писмена согласно со членот 21 став (4) од Законот за едношалтерскиот систем и за водење на единствениот трговски регистар и регистарот на други правни лица.

(2) Постапка за бришење согласно со ставот (1) на овој член и членот 552-б од овој закон поведува Централниот регистар на Република Македонија по службена должност.”

Член 12

Во членот 597 ставот (2) се менува и гласи:

„При вршењето на надзор инспекциските служби од ставот (1) на овој член поднесуваат барање за поведување на прекршочна постапка, доколку е сторен прекршок во врска со одредбите од овој закон. Барање за поведување на прекршочна постапка поднесува и Централниот регистар на Република Македонија.“

По ставот (2) се додаваат четири нови става (3), (4), (5) и (6), кои гласат:

“(3) Прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Прекршочна комисија формирана од директорот на Централниот регистар на Република Македонија согласно со Законот за Централен регистар, доколку е сторен прекршок во врска со одредбите од членовите 477 ставови (4) и (5), 482 ставови (1) и (2) и 506 ставови (4) и (5) од овој закон.

(4) Во постапката од ставот (3) на овој член известувањата и доставата на писмената се врши на адресата на електронското сандаче за прием на писмена на трговското друштво запишана во трговскиот регистар.

(5) Доколку друштвото нема запишана адреса на електронско сандаче за прием на писмена, известувањето се објавува на веб страницата на Централниот регистар на Република Македонија.

(6) Известувањето објавено на веб страницата на Централниот регистар на Република Македонија се смета дека е уредно извршено по истекот на рокот од осум дена од денот на објавувањето.“

Член 13

Во членот 599 став 1 по точката 7 се додаваат две нови точки 8 и 9, кои гласат:

“(8) не изврши уплата на паричниот влог во рокот определен со овој закон (член 186 став (5)) и

(9) не избере управител, односно орган на управување или надзор во рокот определен со овој закон (член 233 став (2)).”

Член 14

Постапките за бришење неактивни субјекти започнати пред донесувањето на овој закон, ќе бидат завршени согласно со одредбите од овој закон.

Член 15

Рокот предвиден во членот 10 кој се однесува на членот 552-а став (3) се однесува и на субјектите над кои веќе се поднесени предлози за стечај согласно со Законот за стечај, или предлози за ликвидација согласно со одредбите од овој закон.

Член 16

Одредбите од членот 3 со кој се менува членот 29 став (2) точка 5, членот 4 со кој се менува членот 29-а став 1, членот 6 со кој се менува членот 197 став (7), членот 8 со кој се менува членот 477 ставови (10), (11), (12) и (15), членот 9 со кој се менува членот 477-а став (8), членот 11 со кој се додава нов член 552-б и членот 12 со кој се менува членот 597 ставови (2), (3), (4), (5) и (6) од овој закон, ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2015 година.

Член 17

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди прецистен текст на Законот за трговските друштва.

Член 18

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR SHOQËRI TREGTARE

Neni 1

Në Ligjin për shoqëri tregtare (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 28/2004, 84/2005, 25/2007, 87/2008, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13 dhe 120/13) në nenin 14 paragrafët (2) dhe (3) ndryshohen si vijojnë:

“(2) Fletëparaqitja për regjistrim të tregtarit individ në regjistrin tregtar, parashtrohet ekskluzivisht në formë elektronike të nënshkruar me nënshkrim elektronik në pajtim me Sistemin për e-regjistrim, nga personi fizik i cili kërkon që të regjistrohet si tregtar individ ose i autorizuari i tij me autorizim të posaçëm në të cilin shënohen të dhënat që regjistrohen në regjistrin tregtar.

(3) Me fletëparaqitjen për regjistrim parashtrohet nënshkrim i verifikuar elektronik i tregtarit individ në pajtim me Ligjin për të dhënat në formë elektronike dhe nënshkrim elektronik.”

Neni 2

Në nenin 18-a paragrafi (2) shlyhet.

Paragrafi (3) bëhet paragraf (2).

Neni 3

Në nenin 29 paragrafi (2) pas pikës 4 shtohet pikë e re 5, si vijon:

“(5) bashkëpronarët, drejtorët dhe anëtarët e organit të menaxhimit dhe organit të mbikëqyrjes të shoqërive për të cilat në pajtim me nenin 552-b të këtij ligji është filluar procedurë për shlyerje derisa zgjat ajo procedurë dhe në periudhë prej tre vjetësh nga dita e shpalljes së shlyerjes së shoqërisë në ueb faqen e Regjistrir Qendror.”

Neni 4

Në nenin 29-a paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

“Personat nga neni 29 paragrafi (2) pikat 1 dhe 3 të këtij ligji nuk mund të jenë drejtorë, anëtarë të organit të menaxhimit dhe organit të mbikëqyrjes së shoqërisë tregtare derisa tek ato ekzistojnë këto kufizime, kurse personi nga pika 5 të këtij paragrafi nga dita e fillimit të

procedurës për shlyerje dhe në periudhë prej tre vjetësh nga dita e shpalljes së shlyerjes së shoqërisë në ueb faqen e Regjistrir Qendror.”

Neni 5

Në nenin 92 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

“Procedura për regjistrim në regjistrin tregtar ngrihet me parashtimin e fletëparaqitjes në formular të përcaktuar në të cilin përmbahet kërkesa për regjistrim. Fletëparaqitja parashtrohet nga parashtues i autorizuar në formë të shkruar ose në formë elektronike, përveç për regjistrim të themelimit të SHPK dhe SHPKNJ për të cilat, fletëparaqitja parashtrohet ekskluzivisht në formë elektronike, e nënshkruar me nënshkrim elektronik në pajtim me Sistemin për e-regjistrim dhe e parashtuar në pajtim me Ligjin për sistem njësoportel dhe për udhëheqjen e regjistrir tregtar dhe regjistrir të personave tjerë juridikë.”

Neni 6

Në nenin 197 pas paragrafit (6) shtohet paragrafi i ri (7), si vijon:

“(7) Bashkëpronarët në shoqëri të cilët kanë borxh në bazë të tatimeve të papaguara, doganave dhe kontributeve nuk mund të blejnë, as të kryejnë bartje të pjesëmarrjeve në shoqërinë e vet tregtare, ose në shoqëri tjera tregtare.”

Neni 7

Në nenin 460-a paragrafi (1) fjalët: “tejkalon 10 %” zëvendësohen me fjalët: “është 10% e më shumë”.

Neni 8

Në nenin 477 paragrafët (10) dhe (11) ndryshohet si vijon:

“(10) Tregtarët individë dhe shoqëritë tregtare të cilat nuk kanë kryer asnjë veprimtari tregtare respektivisht veprimtari e cila sipas natyrës dhe vëllimit të veprimit mund të konsiderohet si tregtare në vitin paraprak detyrohen të Regjistrir Qendror i Republikës së Maqedonisë krahas njoftimit me shkrim se nuk kanë qenë aktivë, të dorëzojnë edhe llogari vjetore me të dhëna në formularë të përcaktuar më së voni deri në ditën e fundit nga skadimi i afatit ligjor për të cilin parashtrohen llogaritë vjetore në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

(11) Mbi subjektet nga paragrafi (10) i këtij neni zbatohet procedurë për përcaktimin e subjektit joaktiv në pajtim me nenin 477-a të këtij ligji.”

Pas nenit (11) shtohet paragraf i ri (12), si vijon:

“(12) Tregtarë individë dhe shoqëritë tregtare të cilat nuk kanë dorëzuar llogari vjetore dhe njoftim me shkrim se nuk kanë qenë aktivë në pajtim me paragrafin (10) të këtij neni për vitin e fundit afarist deri në ditën e fundit të punës të vitit rrjedhës, shlyhen nga regjistrir unik tregtar në mënyrë dhe procedurë të përcaktuara me këtë ligj.”

Paragrafi (12) i cili bëhet (13) ndryshohet si vijon:

“(13) Regjistrir Qendror i Republikës së Maqedonisë i shlyen nga regjistrir unik tregtar subjektet nga paragrafi (11) i këtij neni për të cilat është përcaktuar se tre vite me radhë janë subjekte joaktive në pajtim me nenin 477-a të këtij ligji.”

Paragrafi (13) bëhet paragraf (14).

Pas paragrafit (14) shtohet paragraf i ri (15), si vijon:

“(15) Tregtarët individë ose shoqëritë tregtare të cilat nuk do të parashtrojnë llogari vjetore dhe raporte financiare në afatin e përcaktuar me ligj, janë të obliguar të Regjistrir Qendror i Republikës së Maqedonisë të dorëzojnë llogari vjetore dhe raporte financiare me revizion të kryer paraprakisht nga revizori i autorizuar, më së voni deri më 31 dhjetor të vitit rrjedhës.”

Neni 9

Në nenin 477-a pas paragrafit (4) shtohen katër paragrafë të rinj (5), (6), (7) dhe (8), si vijojnë:

"(5) Nëse Drejtoria për të hyra publike në procedurën për përcaktimin e statusit të subjektit joaktiv konstaton se nuk janë plotësuar kushtet për subjekt joaktiv, me Aktvendim e ngarkon subjektin që në afat prej 30 ditëve nga miratimi i aktvendimit, për vitin afarist sërish të dorëzojë te Regjistrin Qendror i Republikës së Maqedonisë llogari vjetore dhe raporte financiare, me revizion të kryer paraprakisht nga revizori i autorizuar.

(6) Nëse Drejtoria për të hyra publike përcakton se ekzistojnë shmangie të caktuara të të dhënave në llogarinë vjetore dhe raportet financiare të dorëzuara te Regjistrin Qendror i Republikës së Maqedonisë lidhur me të dhënat e dorëzuara te Drejtoria për të hyra publike, me Aktvendim e ngarkon subjektin që në afat prej 30 ditëve nga miratimi i aktvendimit, për vitin afarist sërish të dorëzojë te Regjistrin Qendror llogari vjetore dhe raporte financiare, me revizion të kryer paraprakisht nga revizori i autorizuar.

(7) Drejtoria për të hyra publike për aktvendimet e miratuara në pajtim me paragrafët (5) dhe (6) të këtij neni, në mënyrë elektronike e njofton Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë.

(8) Nëse subjekti nga paragrafët (5) dhe (6) të këtij neni, nuk dorëzon në afatin e caktuar llogari vjetore dhe raporte financiare, shlyhet nga regjistri tregtar në pajtim me dispozitat nga nenet 552-a dhe 552-b të këtij ligji."

Neni 10

Neni 552-a ndryshohet si vijon:

"(1) Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë është i obliguar në afat prej 30 ditëve pas krijimit të kushteve për shlyerjen e subjektit joaktiv dhe shkaqeve të përcaktuara me nenin 552-b të këtij ligji në ueb faqen e vet, të shpallë njoftim për atë dhe të zbatojë procedurë për shlyerjen e tij. Në njoftim shënohet emri i shoqërisë tregtare, NUAS i saj dhe selia shkaku për shlyerje njoftim për pasojat juridike nga shlyerja dhe afati për veprim pas njoftimit. Njëkohësisht me njoftimin ftohen përfaqësuesit ligjorë, respektivisht personat dhe organet e autorizuar për menaxhim, përfaqësim dhe mbikëqyrje të subjektit, bashkëpronarët si dhe të autorizuarit (parashtues të autorizuar) në afat prej një viti nga dita e shpalljes së njoftimit të miratojnë propozim për falimentim në pajtim me Ligjin për falimentim ose propozim për likuidim në pajtim me këtë ligj dhe për këtë me shkrim ta njoftojnë Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë. Për njoftimin e shpallur Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë e njofton publikun së paku përmes një medie të shtypur e cila del në tërë territorin e Republikës së Maqedonisë dhe në servis publik nacional radio dhe televizion.

(2) Nëse në afatin e caktuar në paragrafin (1) të këtij neni, Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë nuk merr njoftim për propozimin e parashtuar për likuidim, respektivisht propozimin për hapjen e procedurës për falimentim nga ana e parashtuesit të autorizuar, e shlyen subjektin dhe shlyerjen e shpall në ueb faqen e vet, ndërsa kur bëhet fjalë për shoqëri tregtare, në shpallje thirren edhe bashkëpronarët, respektivisht aksionarët e shoqërive të shlyera që ta ndajnë pronën e shoqërisë ndërmjet veti në pajtim me paragrafin (4) të këtij neni.

(3) Nëse Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë në afat prej një viti nga skadimi i afatit nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk merr aktvendim për hapjen e procedurës për falimentim, respektivisht nuk është hapur procedurë për likuidim në pajtim me dispozitat e këtij ligji, Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë e shlyen subjektin dhe shlyerjen e shpall në ueb faqen e vet, ndërsa kur bëhet fjalë për shoqëri tregtare, në shpallje thirren edhe bashkëpronarët, respektivisht aksionarët e shoqërive të shlyera që ta ndajnë pronën e shoqërisë ndërmjet veti në pajtim me paragrafin (4) të këtij neni.

(4) Prona e tundshme e shoqërive tregtare të shlyera në pajtim me nenin 552-a të këtij ligji ndahet në afat prej një viti, nga dita e miratimit të aktvendimit për shlyerje. Mjetet në para dhe prona e patundshme ndahen në afat prej dhjetë viteve nga dita e miratimit të aktvendimit për shlyerje. Nëse pas skadimit të këtyre afateve nuk ndodh ndarja e pronës së shoqërisë, respektivisht ndarja e pronës së sapogjetur e njëjta bartet në pronësi të Republikës së Maqedonisë, me obligim që prona e tundshme të ruhet një vit, ndërsa prona e patundshme dhe mjetet në para dhjetë vite. Në këtë afat, themeluesit kanë të drejtë në procedurë gjyqësore ta dëshmojnë pronësinë e pronës dhe të kërkojnë kthimin e së njëjtës.

(5) Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë çdo muaj në ueb faqen e vet shpall pasqyrë të tregtarëve individë dhe shoqërive tregtare të cilat në pajtim me këtë nen janë shlyer nga regjistri tregtar gjatë muajit paraprak, në bazë të të cilit organet kompetente dhe institucionet veprojnë në suaza të kompetencave të tyre."

Neni 11

Pas nenit 552-a shtohet nen i ri 552-b, si vijon:

"Neni 552-b

(1) Në procedurën e përcaktuar në nenin 552-a të këtij ligji nga regjistri tregtar shlyhet tregtari individ dhe shoqëria tregtare nëse është plotësuar njëri nga shkaqet në vijim:

- nuk ka dorëzuar llogari vjetore dhe raporte financiare për vitin e fundit afarist deri në ditën e fundit të punës të vitit rrjedhës dhe

- nuk ka paraqitur regjistrim në adresë të postës elektronike për pranimin e shkresave në pajtim me nenin 21 paragrafi (4) të Ligjit për sistem njësportel dhe për mbajtjen e regjistrit unik tregtar dhe regjistrin të personave tjerë juridikë.

(2) Procedurë për shlyerje në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni dhe nenit 552-b të këtij ligji, ngrit Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë me detyrë zyrtare."

Neni 12

Në nenin 597 paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes shërbimet inspektuese nga paragrafi (1) i këtij neni parashtrojnë kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje, nëse është kryer shkelje lidhur me dispozitat e këtij ligji. Kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje parashtrohet edhe Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë."

Pas paragrafit (2) shtohen katër paragrafë të rinj (3), (4), (5) dhe (6), si vijojnë:

"(3) Procedurë për kundërvajtje mban dhe sanksion për kundërvajtje shqipton Komisioni për Kundërvajtje i formuar nga drejtori i Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë në pajtim me Ligjin për Regjistrin Qendror, nëse është kryer shkelje lidhur me dispozitat nga nenet 477 paragrafët (4) dhe (5), 482 paragrafët (1) dhe (2) dhe 506 paragrafët (4) dhe (5) të këtij ligji.

(4) Në procedurën nga paragrafi (3) i këtij neni, njoftimet dhe dorëzimi i shkresave kryhet në adresë të postës elektronike për pranimin e shkresave të shoqërisë tregtare të regjistruar në regjistrin tregtar.

(5) Nëse shoqëria nuk ka adresë të postës elektronike të regjistruar për pranimin e shkresave, njoftimi shpallet në ueb faqen e Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë.

(6) Njoftimi i shpallur në ueb faqen e Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë konsiderohet se është kryer me rregull pas skadimit të afatit prej tetë ditësh nga dita e shpalljes."

Neni 13

Në nenin 599 pas paragrafit 1 pas pikës 7 shtohen dy pikë të reja 8 dhe 9, si vijojnë:

"8) nuk kryen pagesë të depozitimit në para në afatin e caktuar me këtë ligj (neni 186 paragrafi (5)) dhe

9) nëse nuk zgjedhin drejtor, respektivisht organ të menaxhimit ose mbikëqyrjes në afatin e caktuar me këtë ligj (neni 233 paragrafi (2))."

Neni 14

Procedurat për shlyerjen e subjekteve joaktive të filluara para miratimit të këtij ligji, do të përfundohen në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

Neni 15

Afati i paraparë në nenin 10 i cili ka të bëjë me nenin 552-a paragrafi (3) ka të bëjë edhe me subjektet mbi të cilat tanimë janë parashtruar propozime për falimentim në pajtim me Ligjin për falimentim, ose propozime për likuidim në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

Neni 16

Dispozitat nga neni 3 me të cilin ndryshohet neni 29 paragrafi (2) pika 5, neni 4 me të cilin ndryshohet neni 29-a paragrafi 1, neni 6 me të cilin ndryshohet neni 197 paragrafi (7), neni 8 me të cilin ndryshohet neni 477 paragrafët (10), (11), (12) dhe (15), neni 9 me të cilin ndryshohet neni 477-a paragrafi (8), neni 11 me të cilin shtohet nen i ri 552-b dhe neni 12 me të cilin ndryshohet neni 597 paragrafët (2), (3), (4), (5) dhe (6) të këtij ligji, do të fillojnë të zbatohen nga 1 janari 2015.

Neni 17

Autorizohet Komisioni Juridik Ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë që të përcaktojë tekst të spastruar të Ligjit për shoqëri tregtare.

Neni 18

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 1095.

Врз основа на член 83 став 4 од Законот за судска служба („Службен весник на Република Македонија“, бр.98/2008, 161/2008, 6/2009 и 150/2010), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 10.02.2014 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ВРЕДНОСТА НА БОДОТ ЗА ПЛАТИТЕ НА ПРИПАДНИЦИТЕ НА СУДСКАТА ПОЛИЦИЈА ЗА 2014 ГОДИНА

Член 1

Во Одлуката за утврдување на вредноста на бодот за платите на припадниците на судската полиција за 2014 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.185/13), членот 1 зборовите „за 2014 година изнесува 73,85 денари“, се заменуваат со зборовите „за периодот од 1.01.2014 година до 30.09.2014 година изнесува 73,8 денари.“

По став 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„Вредноста на бодот за платите на припадниците на судската полиција за периодот од 1.10.2014 година до 31.12.2014 година изнесува 77,5 денари.“

Член 2

Во членот 2, запирката се заменува со точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а одредбата од член 1 став 2 ќе отпочне да се применува со исплата на платата за октомври 2014 година.

Бр. 42-725/1
10 февруари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

1096.

Врз основа на член 8 став 3 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на Република Македонија“ бр.55/2013), Владата на Република Македонија, на седница одржана на 17.02.2014 година, донесе

О Д Л У К А ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ ЗА ПОСЕБНИ НАМЕНИ ОД ЗНАЧЕЊЕ ЗА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Со оваа одлука како геодетски работи за посебни намени од значење за Република Македонија, се утврдуваат работите за изработка на геодетски елаборат за етажен премер на зграда бр. 1 КП бр.9729 КО Центар 1, со неутврдено право на сопственост и тоа:

- Број на зграда 1, намена на зграда и други објекти 511, Влез 001, Кат ПО, Број 000, собност 1, Материјал на градба / година на градба 893/0, Намена на посебен дел од зграда 511, површина од 99 м2, Основ на градба 1;

- Број на зграда 1, намена на зграда и други објекти 570, Влез 001, Кат ПР, Број 000, собност 1, Материјал на градба / година на градба 893/0, Намена на посебен дел од зграда 570, површина од 106 м2, Основ на градба 1;

- Број на зграда 1, намена на зграда и други објекти 510, Влез 002, Кат 01, Број 001, собност 3, Материјал на градба / година на градба 893/0, Намена на посебен дел од зграда 510, површина од 146 м2, Основ на градба 1;

- Број на зграда 1, намена на зграда и други објекти 510, Влез 003, Кат ПР, Број 003, собност 2, Материјал на градба / година на градба 893/0, Намена на посебен дел од зграда 510, површина од 86 м2, Основ на градба 1.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-818/1
17 февруари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

1097.

Врз основа на член 9 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“, бр.38/1996, 6/2002, 40/2003, 49/2006, 22/2007, 83/2009, 97/2010 и 6/2012), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 17.02.2014 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ОСНОВА-
ЊЕ НА ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ „СТРЕЖЕВО“ -
БИТОЛА

Член 1

Во Одлуката за основање на Јавното претпријатие „Стрежево“ - Битола бр.23-6635/2 од 13.11.2001 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.90/01, 31/06, 50/08 и 19/14), во член 2 став 1 се додава нова алинеја која гласи:

„- 93.11 работа на спортските објекти“.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-1047/1 17 февруари 2014 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрски, с.р.
--	---

1098.

Врз основа на член 91 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/2005, 150/2007, 35/2011, 166/2012, 137/2013, 188/2013 и 27/2014), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 17.02.2014, донесе

О Д Л У К А
ЗА ЗАПИШУВАЊЕ НА ПРАВО НА СОПСТВЕНОСТ
НА НЕДВИЖНА СТВАР ВО КОРИСТ НА РЕПУБЛИ-
КА МАКЕДОНИЈА ВО ЈАВНАТА КНИГА ЗА ЗАПИ-
ШУВАЊЕ НА ПРАВАТА НА НЕДВИЖНОСТИТЕ

Член 1

Се запишува правото на сопственост, на недвижни ствари-објекти, кои се наоѓаат на КП број 11158, КО Прилеп, адреса ул.Маркова бр.54 В и тоа:

- КП број 11158, КО Прилеп, број на зграда/објект 2, намена на посебен дел од зграда ДП, влез 1, приземје 1, со површина од 178 м²;

- КП број 11158, КО Прилеп, број на зграда /објект 3, намена на посебен дел од зграда ДП, влез 1, приземје 1, со површина од 154 м², во корист на Република Македонија во Јавната книга за запишување на правата на недвижностите.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-1089/1 17 февруари 2014 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрски, с.р.
--	---

1099.

Врз основа на член 46 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија бр. 51/2005, 137/2007, 91/2009, 124/2010, 18/2011, 53/2011, 144/2012, 55/2013 и 163/2013) Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 17.02.2014 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ГОДИШНАТА ПРОГ-
РАМА ЗА РАБОТЕЊЕ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА ПЛАНИ-
РАЊЕ НА ПРОСТОРОТ-СКОПЈЕ ЗА 2014 ГОДИНА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Годишната програма за работење за 2014 година на Агенцијата за планирање на просторот-Скопје, бр. 0201-281 од 31.01.2014 година, донесена од Управниот одбор на оваа агенција, на седницата, одржана на 30.01.2014 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-1154/1 17 февруари 2014 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрски, с.р.
--	---

1100.

Врз основа на член 46 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија бр. 51/2005, 137/2007, 91/2009, 124/2010, 18/2011, 53/2011, 144/2012, 55/2013 и 163/2013) Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 17.02.2014 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ГОДИШНИОТ ФИ-
НАНСИСКИ ПЛАН НА АГЕНЦИЈАТА ЗА ПЛАНИРА-
ЊЕ НА ПРОСТОРОТ-СКОПЈЕ ЗА 2014 ГОДИНА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Годишниот финансиски план на Агенцијата за планирање на просторот-Скопје, бр. 0201-283 од 31.01.2014 година, донесен од Управниот одбор на оваа агенција, на седницата, одржана на 30.01.2014 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-1154/2 17 февруари 2014 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Зоран Ставрски, с.р.
--	---

1101.

Врз основа на член 54-а став 1 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“, бр. 8/2005, 150/2007, 35/2011, 166/2012, 137/2013, 188/2013 и 27/2014), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 17.02.2014 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КО-
РИСТЕЊЕ НА ДВИЖНИ СТВАРИ НА КАЗНЕНО
ПОПРАВНАТА УСТАНОВА ЗАТВОР БИТОЛА –
БИТОЛА

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за одбрана, му престанува користењето на движните ствари и тоа: три кучиња од расата белгиски овчар.

Член 2

Движните ствари од член 1 на ова одлука се даваат без надомест на трајно користење на Казнено поправната установа Затвор Битола- Битола.

Член 3

Министерот за одбрана склучува договор со директорот на Казнено поправната установа Затвор Битола - Битола, со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-1334/1
17 февруари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

1102.

Врз основа на член 41 од Законот за Владата на Република Македонија, („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008, 82/2008, 10/2010, 51/2011 и 15/2013). Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 17.02.2014 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ОСНОВАЊЕ
НА СЛУЖБАТА ЗА ОПШТИ И ЗАЕДНИЧКИ РАБОТИ
НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Во Одлуката за основање на Службата за општи и заеднички работи на Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/1998, 45/1998, 28/1999, 61/1999, 21/2001, 30/2001, 21/2002, 69/2003, 147/2007, 139/2008, 87/2009, 135/2009, 67/2010, 37/2011, 136/2012 и 95/2013) во списокот на министерствата и органите во состав, секретаријати и други стручни служби на Владата на Република Македонија, самостојни органи на државната управа, управни организации, правосудните органи и другите државни органи, по редниот број 47 се додаваат два нови редни броеви 48 и 49 кои гласат:

„48. Инспекциски совет“ и

„49. Фонд за иновации и технолошки развој“.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-1549/1
17 февруари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

1103.

Врз основа на член 36 став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008, 82/2008, 10/2010, 51/2011 и 15/2013), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 17.02.2014 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ПРЕСТАНУВАЊЕ НА ВАЖЕЊЕТО НА ОДЛУКАТА ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА РЕШЕНИЕТО ЗА ОТСТАПУВАЊЕ НА ОДЗЕМЕН ПРЕДМЕТ СО ПРАВОСИЛНА ОДЛУКА НА МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Член 1

Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за давање согласност на Решението за отстапување на одземен предмет со правосилна одлука на Министерство за образование и наука бр.41-5491/6 од 14.08.2013 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 116/13).

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-1762/1
17 февруари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

1104.

Врз основа на член 36 став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008, 82/2008, 10/2010, 51/2011 и 15/2013), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 17.02.2014 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНУВАЊЕ НА ВАЖЕЊЕТО НА ОДЛУКАТА ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА РЕШЕНИЕТО ЗА ОТСТАПУВАЊЕ НА ПРИВРЕМНО ОДЗЕМЕНИ ПРЕДМЕТИ НА МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

Член 1

Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за давање согласност на Решението за отстапување на привремено одземени предмети на Министерство за внатрешни работи бр.42-436/6 од 14.01.2014 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.10/14).

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-1762/2
17 февруари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

1105.

Врз основа на член 36 став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008, 82/2008, 10/2010, 51/2011 и 15/2013), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 17.02.2014 година, донесе

ОДЛУКА ЗА ПРЕСТАНУВАЊЕ НА ВАЖЕЊЕТО НА ОДЛУКАТА ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА РЕШЕНИЕТО ЗА ОТСТАПУВАЊЕ НА ПРИВРЕМЕНО ОД- ЗЕМЕНИ ПРЕДМЕТИ НА МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО

Член 1

Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за давање согласност на Решението за отстапување на привремено одземени предмети на Министерство за здравство бр.42-436/10 од 14.01.2014 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.10/14).

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 42-1762/3
17 февруари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1106.

Врз основа на член 91 алинеја 10 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06, 107/08 и 26/13), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 17.02.2014 година, донесе

ОДЛУКА ЗА ОТВОРАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛАТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РЕПУБЛИКА АЗЕРБЕЈДАН, СО СЕДИШТЕ ВО БАКУ

Член 1

Република Македонија отвора Почесен конзулат во Република Азербејџан, со седиште во Баку.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 2/1
17 февруари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1107.

Врз основа на член 91 алинеја 11 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), и член 61 став 1 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06, 107/08 и 26/13), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 17.2.2014 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РЕПУБЛИКА АЗЕРБЕЈДАН, СО СЕДИШТЕ ВО БАКУ

1. Се именува Анар Маммадов за Почесен конзул на Република Македонија во Република Азербејџан, со седиште во Баку.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 3/1
17 февруари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1108.

По извршеното проверување на изворниот текст, утврдено е дека во текстот на Одлуката за престанок и за давање на трајно користење на движни ствари на Министерство за здравство бр. 41-10216/6 од 30 декември 2013 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 3/2014, направена е техничка грешка поради што се дава

ИСПРАВКА НА ОДЛУКАТА ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА ДВИЖНАТА СТВАР НА МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО

Во членот 1 точка 1, наместо: регистарската ознака „SK-778-ИН“, треба да стои: „SK-945-JO“

Бр. 41-10216/6-1
3 февруари 2014 година
Скопје

Од Владата на Република
Македонија

МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

1109.

Врз основа на член 79 точка 7) од Законот за приватно обезбедување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 166/12 и 164/13), министерот за внатрешни работи донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ОБРАСЦИТЕ НА ЛЕГИТИМАЦИИТЕ ЗА ПРИВАТНО ОБЕЗБЕДУ- ВАЊЕ, НАЧИНОТ НА НИВНОТО ИЗДАВАЊЕ И УПОТРЕБА

Член 1

Во Правилникот за формата и содржината на обрасците на легитимациите за приватно безбедување, начинот на нивно издавање и употреба („Службен весник на Република Македонија“ бр. 56/13) во член 5 во ставот (3), зборовите „и место за печат“ се бришат.

Член 2

Прилогот број 3 се заменува со нов прилог број 3, кој е даден во прилог и е составен дел од овој правилник.

Член 3

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 12.1-13402/1
14 февруари 2014 година
Скопје

Министер
за внатрешни работи,
м-р **Гордана Јанкулоска**, с.р.

**ДО: КОМОРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ЗА ПРИВАТНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ**

Прилог број 3

БАРАЊЕ
За издавање на ЛЕГИТИМАЦИЈА за физичко, односно техничко
обезбедување

Од _____

(назив и седиште на правното лице)

Врз основа на Законот за приватно обезбедување, барам да издадете**ЛЕГИТИМАЦИЈА за _____ обезбедување за _____ лице/а.**
(вид на приватно обезбедување) (број на лица)**ПРИЛОГ:****За правно лице:**

1. Тековна состојба од Централен регистар на Република Македонија не постар од еден месец (оригинал или фотокопија заверена на нотар);
2. Дозвола за приватно обезбедување издадена од Министерство за внатрешни работи (фотокопија) и
3. Доказ за уплатен надоместок.

За физичко лице:

1. Лиценца (фотокопија);
2. Доказ за заснован работен однос во правното лице кое врши приватно обезбедување (фотокопија образец M1/M2);
3. Лекарско уверение не постаро од три месеци - доказ дека лицето поседува општа здравствена и психофизичка способност;
4. Уверение од надлежен орган дека лицето не е осудено со правосилна пресуда или со правосилна одлука на прекршочен орган не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана на вршење професија, дејност или должност;
5. Изјава за крвна група и
6. Две фотографии 3 x 2,5 сантиметри.

Трансакциска сметка број _____

Скопје, _____

ПОДНОСИТЕЛ НА БАРАЊЕТО_____
(потпис на овластено лице во правното лице)

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА**1110.**

Врз основа на членот 31-н став 3 од Законот за производство и промет на вооружување и воена опрема („Службен весник на Република Македонија” бр. 54/02, 84/07, 161/09, 145/10, 119/13 и 164/13), министерот за економија донесе

П Р А В И Л Н И К**ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ОБРАЗЕЦОТ НА СЛУЖБЕНАТА ЛЕГИТИМАЦИЈА И НАЧИНОТ НА ИЗДАВАЊЕ И ОДЗЕМАЊЕ НА ЛЕГИТИМАЦИЈАТА НА ИНСПЕКТОРИТЕ НА УПРАВАТА ЗА НАМЕНСКО ПРОИЗВОДСТВО****Член 1**

Со овој правилник се пропишува формата и содржината на образецот на службената легитимација и начинот на издавање и одземање на легитимацијата на инспекторите на Управата за наменско производство.

Член 2

Образецот на службената легитимација (во натамошниот текст : образецот) е изработен од 300 грамска хартија, во бела боја, а се печати во црно бела боја со димензии 6.5 x 9.0 см на еден лист, сместен во дводелен кожен повез со црна боја.

Образецот е пластифициран со 120 микронски мат пластификат и се става во прозирен пластичен џеб во првиот дел од кожниот повез.

Предната страна на образецот во горниот дел, го содржи следниот текст: “Република Македонија, Министерство за економија, легитимација и инспектор на Управата за наменско производство”.

Во средината има место за фотографија со димензии 2,5 x 3,0 см, а под неа место за впишување податоци за името и презимето на инспекторот, број и датум на издавање, место за потпис на министерот за економија и место за печат.

Задната страна на образецот содржи текст за овластување на инспекторот на Управата за наменско производство, како извод од Законот за производство и промет на вооружување и воена опрема (извод од членот 31-м став 5 и член 31-н став 2).

На вториот дел од кожниот повез е сместен метален амблем изработен од месинг или сличен метал со бронзено-златна боја, релефно обработен со вдлабнување и испакнување со димензии 50/60/30 мм.

Вдлабнатите делови се додатно рустично дообработени за да се потенцира испакнувањето кое е мазно.

Амблемот во себе ги содржи симболите: Стилизирано сонце; текстот Управа за наменско производство; иницијалите “УНП” и иницијалите на Република Македонија “РМ”.

Формата на амблемот е елипса пресечена во долниот дел.

Кожниот повез е изработен од мазна дупло штемпована и додатно укрутена кожа со црна боја, се состои од два дела со димензии 80x100 мм.

Во првиот дел од кожниот повез од внатрешната страна има изработено пластичен џеб за образецот на легитимацијата, а на вториот дел на кожната основа е вметнат амблемот.

Кожниот повез кога е склопен е со димензии 80/100 мм, а на предната страна на кожниот повез е втиснат сувиот жиг на амблемот.

Формата и содржината на образецот се дадени во Прилог кој е составен дел на овој правилник.

Член 3

Легитимацијата има важност се додека лицето на кое му е издадена има службено својство на инспектор на Управата за наменско производство.

По престанокот на својството инспектор на Управата за наменско производство, лицето ја враќа легитимацијата во министерството за економија.

Член 4

Во случај на губење на легитимацијата, инспекторот на Управата за наменско производство ја огласува за неважечка.

Во случајот од став 1 на овој член на инспекторот на Управата за наменско производство му се издава нова легитимација.

Член 5

Легитимацијата се заменува со нова во случај кога поради оштетување или дотраеност ќе стане неупотреблива или кога носителот на легитимацијата ќе ги промени личните податоци.

Член 6

Службените легитимации што се враќаат или заменуваат се ништат.

Член 7

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.17-31/1

18 февруари 2014 година
СкопјеМинистер за економија,
Ваљон Сараќини, с.р.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА	
ЛЕГИТИМАЦИЈА	
ИНСПЕКТОР НА УПРАВАТА ЗА НАМЕНСКО ПРОИЗВОДСТВО	
ФОТО 2,5x3,0 см	

име и презиме на инспекторот	
_____	_____
број	датум на издавање
М.П.	

Министер	

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Извод од Законот за производство и промет на вооружување и воена опрема (Сл. весник на РМ бр. 54/2002,84/2007, 161/2009, 145/2010 и 119/2013)
Член 31-м
Инспекторот врши надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон.
При вршењето на надзорот инспекторот има право:
- да бара од лицата вклучени во активностите со производство и промет на ВВО информации и податоци потребни за вршење на контролата;
- да бара мислења од други соодветни органи и институции;
- да врши контрола на секоја поединечна трансакција, односно услуга на производите за ВВО, како и проверка на податоците за производите за ВВО со податоците од издадената дозвола;
- да врши контрола во деловните простории, производните простории на трговските друштва и трговците поединци кои се регистрирани за вршење производство и шромет на ВВО;
- донесува решенија за кои е овластен со овој закон.
Член 31-н
Инспекторите на Управата за вршење на задачите и работите на инспекцискиот надзор, согласно со членот 31-м, од овој закон, имаат легитимација со која се утврдува нивното службено својство и се должни да ја покажат кога ги применуваат овластувањата од овој закон.

МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА**1111.**

Врз основа на член 41 став (4) од Законот за филмската дејност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/13 и 18/14), министерот за култура донесе

П РА В И Л Н И К

ЗА НАЧИНОТ НА КАТЕГОРИЗАЦИЈА НА ФИЛМОВИТЕ, ЗА ОБЛИЦИТЕ НА АКУСТИЧНО И ВИЗУЕЛНО ПРИКАЖУВАЊЕ НА КАТЕГОРИЈАТА НА ФИЛМОВИТЕ И ЗА ВРЕМЕНСКИТЕ ПЕРИОДИ ВО КОИ МОЖЕ ДА СЕ ПРИКАЖУВААТ ФИЛМОВИТЕ ШТО МОЖАТ ШТЕТНО ДА ВЛИЈААТ ВРЗ ФИЗИЧКИОТ, ПСИХИЧКИОТ И МОРАЛНИОТ РАЗВОЈ НА ДЕЦАТА И НА МЛАДИТЕ

I. Општи одредби**Член 1**

Со овој правилник се пропишуваат начинот на категоризација на филмовите, облиците на акустично и визуелно прикажување на категоријата на филмовите и временските периоди во кои може да се прикажуваат филмовите што можат штетно да влијаат врз физичкиот, психичкиот и моралниот развој на децата и на младите.

Член 2

Во филмови што можат штетно да влијаат врз физичкиот, психичкиот и моралниот развој на децата и на младите се категоризираат филмовите што вклучуваат: описи, сцени и/или глетки на очигледно насилство (вербално, психичко и физичко) и на очигледно сексуално однесување и сексуално однесување забрането со закон; непристоен говор, говор на омраза и дискриминација; облици на однесување опасни за здравјето, безбедноста, психофизичкиот и емоционалниот развој на децата и на младите; поведение навредливо за човековото достоинство; поттикнување и инструкции за употреба на дрога и други психотропни супстанции, а се лесни за имитација од страна на деца.

Член 3

Категоријата на филмовите согласно овој правилник соодветно се истакнува на: долгометражни или краткометражни играни филмови, документарни и анимирани филмови, како и на промотивните материјали за нив, што се дистрибуираат во Република Македонија за киноприкажување односно за друга форма на јавно прикажување, со исклучок на радиодифузно емитување.

Член 4

Облиците на акустично и визуелно прикажување на категоријата на филмовите се емитуваат пред почетокот на прикажување на: долгометражни играни филмови, краткометражни играни филмови, долгометражни и краткометражни документарни и долгометражни и краткометражни анимирани филмови (во натамошниот текст: филмовите) и се истакнуваат на првата страница во долниот лев агол на промотивниот материјал за филмовите што се дистрибуираат во Република Ма-

кедонија за киноприкажување, односно за друга форма на јавно прикажување, со исклучок на радиодифузно емитување.

II. Категории на филмови**Член 5**

Филмовите се категоризираат во пет категории и тоа: прва категорија – филмови наменети за целата публика, втора категорија – филмови за кои се препорачува надзор од родител или старател, трета категорија – филмови што не се препорачуваат за деца под 12 години и за чие следење е неопходен надзор од родител или старател, четврта категорија – филмови што не се препорачуваат за млада публика под 16 години и петта категорија – филмови што не се препорачуваат за публика под 18 години.

Прва категорија – филмови наменети за целата публика**Член 6**

(1) Во прва категорија се категоризираат филмовите наменети за целата публика.

(2) Филмовите од категоријата од ставот (1) на овој член не треба да содржат: описи, сцени и/или глетки на очигледно насилство (вербално, психичко и физичко) и на очигледно сексуално однесување и сексуално однесување забрането со закон; непристоен говор, говор на омраза и дискриминација; облици на однесување опасни за здравјето, безбедноста, психофизичкиот и емоционалниот развој на децата и на младите; поведение навредливо за човековото достоинство; поттикнување и инструкции за употреба на дрога и други психотропни супстанции, а се лесни за имитација од страна на деца.

Втора категорија – филмови за кои се препорачува надзор од родител или старател**Член 7**

(1) Во втора категорија се категоризираат филмовите за кои се препорачува надзор од родител или старател.

(2) Филмовите од категоријата од ставот (1) на овој член содржат: описи, сцени и/или глетки на нереално и неекстремно насилство (вербално, психичко и физичко), голотина која не е сексуално ориентирана и кои не можат да ја вознемират малолетната публика, но за нивно следење се препорачува надзор од родител или старател.

Трета категорија – филмови што не се препорачуваат за деца под 12 години и за чие следење е неопходен надзор од родител или старател**Член 8**

(1) Во трета категорија се категоризираат филмовите што не се препорачуваат за деца под 12 години и за чие следење е неопходен надзор од родител или старател.

(2) Филмовите од категоријата од ставот (1) на овој член содржат: описи, кратки сцени и/или глетки со физичка и психолошка закана, со хорор-секвенци, насилство и голотина која не е сексуално ориентирана и со

употреба на јазик кој е соодветен на возраста за деца под 12 години и не содржат описи, сцени и/или глетки од член 6 став (2) од овој правилник.

Четврта категорија – филмови што не се препорачуваат за млада публика под 16 години

Член 9

(1) Во четврта категорија се категоризираат филмовите што не се препорачуваат за млада публика под 16 години.

(2) Филмовите од категоријата од ставот (1) на овој член не содржат: очигледни описи, сцени и/или глетки на голотија која е сексуално ориентирана; очигледни сексуални содржини или други содржини кои го кршат законот и претставуваат кривично дело, кои можат да нанесат штета на поединецот или на општеството (детално прикажување на насилни или опасни активности или нелегална употреба на наркотици, а кои се штетни за јавното здравје и моралот).

Петта категорија – филмови што не се препорачуваат за публика под 18 години

Член 10

(1) Во петта категорија се категоризираат филмовите што не се препорачуваат и не се соодветни за публика под 18 години.

(2) Филмовите од категоријата од ставот (1) на овој член содржат описи, сцени и/или глетки од член 2 од овој правилник.

III. Временски периоди

Член 11

Во зависност од очекуваниот состав на публиката во објектите за киноприкажување, односно за друга форма на јавно прикажување, филмовите може да се прикажуваат во следниве временски периоди:

1. Филмовите од прва категорија - филмови наменети за целата публика - може да се прикажуваат во текот на целото деноноќие.

2. Филмовите од втора категорија - филмови за кои се препорачува надзор од родител или старател - може да се прикажуваат во периодот од 9 до 19 часот.

3. Филмовите од трета категорија - филмови кои не се препорачуваат за деца под 12 години и за чие следење е неопходен надзор од родител или старател - може да се прикажуваат во периодот од 12 до 20 часот.

4. Филмовите од четврта категорија - филмови кои не се препорачуваат за деца под 16 години - може да се прикажуваат во периодот од 18 до 22 часот.

5. Филмовите од петта категорија - филмови кои не се соодветни за публика под 18 години - може да се прикажуваат во периодот од 18 до 24 часот.

IV. Начин на категоризација на филмовите

Член 12

Дистрибутерот, односно киноприкажувачот ја врши категоризацијата на филмот во согласност со членовите од 6 до 10 од овој правилник.

V. Облици на акустично и визуелно прикажување на категоријата на филмовите -предупредувачки знаци

Член 13

(1) Облици на акустично и визуелно прикажување на категоријата на филмовите се предупредувачки знаци кои се прикажуваат на филмовите кои се дистрибуираат во Република Македонија за киноприкажување, односно за друга форма на јавно прикажување, со исклучок на радиодифузно емитување и на нивните промотивните материјали, а претставуваат комбинација од акустично, вербално, текстуално и визуелно предупредување.

(2) Предупредувачките знаци од ставот (1) на овој член се во следниве бои:

- прва категорија – филмови наменети за целата публика – зелена боја,

- втора категорија – филмови за кои се препорачува надзор од родител или старател – жолта боја,

- трета категорија – филмови што не се препорачуваат за деца под 12 години и за чие следење е неопходен надзор од родител или старател – портокалова боја,

- четврта категорија – филмови што не се препорачуваат за млада публика под 16 години – сина боја и

- петта категорија – филмови што не се препорачуваат за публика под 18 години – црвена боја.

(3) Предупредувачките знаци од ставот (1) на овој член се дадени во прилог кој е составен дел од овој правилник.

Член 14

Предупредувачките знаци од членот 13 од овој правилник се однесуваат на сите филмови категоризирани во согласност со овој правилник.

Член 15

(1) Пред почетокот на филмовите што се дистрибуираат во Република Македонија за киноприкажување, односно за друга форма на јавно прикажување, со исклучок на радиодифузно емитување, се емитува предупредувачкиот знак што укажува на категоријата на филмот, а трае најмалку три секунди.

(2) Пропагандните материјали чија цел е да го промовираат филмот кој ќе започне да се дистрибуира во Република Македонија го содржат предупредувачкиот знак во согласност со членовите 4 и 13 од овој правилник, што укажува на која категорија припаѓа филмот, односно за која публика е наменет или не се препорачува.

VI. Завршна одредба

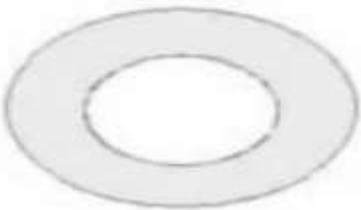
Член 16

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 54-1481/1
6 февруари 2014 година
Скопје

Министер,
д-р Елизабета Канчевска - Милевска, с.р.

Прилог - Предупредувачки знаци за категориите на филмови кои се киноприкажуваат

 цела публика	ПРАВА КАТЕГОРИЈА Филмови наменети за целата публика
 родителски надзор	ВТОРА КАТЕГОРИЈА Филмови кои содржат описи, сцени и/или глетки што можат да ги вознемират децата и младите. За следење на овие филмови се препорачува надзор од родител или старател
	ТРЕТА КАТЕГОРИЈА Филмови што не се препорачуваат за деца под 12 години и за чие следење е неопходен надзор од родител или старател
	ЧЕТВРТА КАТЕГОРИЈА Филмови што не се препорачуваат за деца под 16 години и за чие следење е неопходен надзор од родител или старател
	ПЕТТА КАТЕГОРИЈА Филмови што не се соодветни за деца под 18 години

ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА**1112.**

Врз основа на член 31 став (2) точка 1, а во врска со членовите 33 став (1), 34 став (1) и (4) и 35 став (1) и (2) од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија, бр. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 54/11, 142/12, 31/13 и 34/13 и 14/2014), Државната изборна комисија на седницата одржана на 18.02.2014 година, во состав: претседател, Никола Рилкоски, потпретседател, м-р Субхи Јакупи и членовите Влатко Сажоски, Сашо Срцев, Анета Стефановска, Виолета Дума и Бедредин Ибраими, донесе

ОДЛУКА**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКИТЕ ЗА ФОРМИРАЊЕ НА ОПШТИНСКИТЕ ИЗБОРНИ КОМИСИИ**

I. Во Одлуките за формирање на општинските изборни комисиии („Службен весник на Република Македонија“ бр. 60/11, 65/11, 67/11, 72/11, 15/13, 16/13, 17/13, 21/13, 23/13, 28/13, 32/13, 38/13, 44/13, 49/13 и 85/13), 10-1861/1 од 04.06.2011 година, 10-810/6 од 04.11.2011 и 1371/1 од 03.04.2013 година се вршат следните изменувања и дополнувања и тоа:

1. Во составот на Општинската изборна комисија Чаир, претседателот ФАТМИР ДАШИ, вработен во Министерство за образование и наука, СЕ РАЗРЕШУВА.

За претседател се именува ЦЕМО ФЕРАТ вработен во Секретаријатот за спроведување на рамковниот договор.

2. Во составот на Општинската изборна комисија ЦЕНТАР ЖУПА членот ИРФАН СЕЈАДИНОСКИ, вработен во Јавно Обвинителство на Република Македонија, СЕ РАЗРЕШУВА.

За член се именува НЕЦИП ИЛЈАЗ вработен во Општина Центар Жупа.

3. Во составот на Општинската изборна комисија Аеродром претседателот НАДА РАДИЧЕСКА вработена во Министерство за труд и социјална политика, СЕ РАЗРЕШУВА.

За претседател се именува АНА КЛИМОВСКА вработена во Собрание на Република Македонија.

4. Во составот на Општинската изборна комисија Берово членот ГОЦЕ БОБОЛИНСКИ вработен во Генерален секретаријат на Владата на Република Македонија, СЕ РАЗРЕШУВА.

За член се именува ДАНИЕЛ НИКОЛОВ, вработен во Генерален секретаријат на Владата на Република Македонија.

5. Во составот на Општинската изборна комисија Берово заменик членот ГОРДАНКА ГОТОВСКА, пензионер, СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик член се именува ЖИВКА ПЕЛТЕКОВСКА вработена во Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија.

6. Во составот на Општинската изборна комисија Ресен членот ЈОВАН КАРОЛИЕВСКИ, пензионер, СЕ РАЗРЕШУВА.

За член се именува ТОНИ БОЖИНОВ, вработен во Министерство за труд и социјална политика.

7. Во составот на Општинската изборна комисија Ресен заменик членот ИЛИР ИСЛАМИ, вработен во Министерството за надворешни работи, СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик член се именува ЦЕМАЛИ АБДУЛАИ, вработен во Министерство за труд и социјална политика.

8. Во составот на Општинската изборна комисија Гази Баба претседателот ЗЛАТАН БЕГОВИК, вработен во Министерството за надворешни работи, СЕ РАЗРЕШУВА.

За претседател се именува ПАНЧЕ КОВАЧЕВ, вработен во Општина ГАЗИ БАБА.

9. Во составот на Општинската изборна комисија Гази Баба заменик членот СВЕТЛАНА ГЕЛЕВА, вработен во Министерството за надворешни работи, СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик член се именува ЕЛЕНА РИСТОВСКА, вработена во Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија.

10. Во составот на Општинската изборна комисија Новаци членот БОНЕ МАЛАКОВСКИ, пензионер, СЕ РАЗРЕШУВА.

За член се именува ТОНИ ЈОВАНОВСКИ, вработен во Општина Битола.

11. Во составот на Општинската изборна комисија Карбинци заменик членот ДАНИЕЛА ПАУНОВА, вработена во Собрание на Република Македонија, СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик член се именува МИЛЕНА РИСТОВА МИХАЈЛОВСКА вработена во Општина Штип.

12. Во составот на Општинската изборна комисија Кисела Вода членот ВИОЛЕТА ШУКАРОВА СОКОЛЕСКА, вработен во Министерство за транспорт и врски, СЕ РАЗРЕШУВА.

За член се именува АНА СТЕПАНОВСКА, вработена во Министерство за финансии.

13. Во составот на Општинската изборна комисија Кисела Вода заменик членот ЕМИЛИЈА НИКОЛОВСКА, вработена во Министерство за надворешни работи, СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик член се именува АДРИЈАНА ДОЛГОСКА, вработена во Агенцијата за катастар на недвижности.

14. Во составот на Општинската изборна комисија Пехчево заменик членот САЊА КОШУЛАНСКА, вработена во Бирото за развој на образованието, СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик член се именува СУЗАНА СЕКУЛОВСКА, вработена во Министерство за образование и наука.

15. Во составот на Општинската изборна комисија Гевгелија заменик претседателот КАТЕРИНА РИЗОВА (АШИКОВА), вработена во Општина Гевгелија, СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик претседател се именува МАРИЈА АЛЧИНОВА, вработена во Општина Гевгелија.

16. Во составот на Општинската изборна комисија Сарај членот РАДА ФИЛИПОВСКА, вработена во Министерство за транспорт и врски, СЕ РАЗРЕШУВА.

За член се именува ВИОЛЕТА ЦИНЦАРОВСКА, вработена во Министерство за образование и наука.

17. Во составот на Општинската изборна комисија Вевчани, претседателот ИВИЦА КОСТОЈЧИНСКИ, вработен во Генерален Секретаријат на Владата на Република Македонија, СЕ РАЗРЕШУВА.

За претседател се именува НОВИЦА КОСТОЈЧИНСКИ, вработен во Општина Вевчани.

18. Во составот на Општинската изборна комисија Македонска Каменица претседателот СУЗАНА ТАСКОВА, вработена во Министерство за финансии, СЕ РАЗРЕШУВА.

За претседател се именува ВЕСНА ДОНЧЕВСКА, вработена во Општина Македонска Каменица.

19. Во составот на Општинската изборна комисија Гостивар, претседателот ШАДИЈЕ ЦАФЕРИ, вработена во Секретаријатот за спроведување на рамковниот договор, СЕ РАЗРЕШУВА.

За претседател се именува ШЕМИЈЕ ЕЛЈЕЗИ вработена во Општина Гостивар.

20. Во составот на Општинската изборна комисија Валандово, членот АНА ПОПОВА, вработена во Министерство за информатичко општество и администрација, СЕ РАЗРЕШУВА.

За член се именува ГОРДАНА МАТЕЕВА вработена во Министерство за земјоделие, шумарство и водостопанство.

21. Во составот на Општинската изборна комисија Петровец, претседателот СОЊА КОСТОВСКА вработена во Министерство за транспорт и врски, СЕ РАЗРЕШУВА.

За претседател се именува МИРЈАНА МИЦЕВСКА вработена во Управа за спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

22. Во составот на Општинската изборна комисија Градско, заменик претседателот ВАНЧО ТАСКОВ, СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик претседател се именува ГЛИГУР КОЦЕВ вработен во Министерство за земјоделие, шумарство и водостопанство.

23. Во составот на Општинската изборна комисија Центар, заменик претседателот АЛЕКСАНДАР ПАНЕВ, вработен во Министерство за надворешни работи СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик претседател се именува БОРЧЕ НИКОЛОВСКИ вработен во Министерство за култура.

24. Во составот на Општинската изборна комисија Центар, заменик член ВЛАТКО СТАНКОВСКИ, вработен во Министерство за надворешни работи СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик член се именува ДИМИТАР ЦЕКОВСКИ вработен во Општина Центар.

25. Во составот на Општинската изборна комисија Центар, заменик членот БЕТИ ЈАЧЕВА, вработена во Министерство за надворешни работи СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик член се именува ВИОЛЕТА АТАНАСОВСКА вработена во Министерство за информатичко општество и администрација.

26. Во составот на Општинската изборна комисија Теарце, членот НЕХАТ МАКСУТИ, вработен во Секретаријатот за спроведување на рамковниот договор СЕ РАЗРЕШУВА.

За член се именува ШОВКЕТ ХАЗАРИ, вработен во Министерство за економија.

27. Во составот на Општинската изборна комисија Теарце, заменик членот БАШКИМ МИСИМИ, вработен во Министерство за надворешни работи, СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик член се именува МИРСАТ ЕСАДИ, вработен во Министерство за животна средина и просторно планирање.

28. Во составот на Општинската изборна комисија Дебар, заменик претседателот ВИКТОРИЈА ГИЕРЕР, вработена во Министерство за надворешни работи, СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик претседател се именува ЗУЛИЈА ТРЕНОВА, вработена во Управа за водење на матични книги.

29. Во составот на Општинската изборна комисија Демир Хисар, заменик претседателот НЕНАД ШУНДОВСКИ, вработен во Министерство за надворешни работи, СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик претседател се именува ДАРКО НАУМОВСКИ, вработен во Агенција за промоција и поддршка на туризмот - Струга.

30. Во составот на Општинската изборна комисија Дојран, членот МАРИЈА ТРАЈКОВСКА, вработена во Министерство за надворешни работи, СЕ РАЗРЕШУВА.

За член се именува МАГДА КРЕЧЕВА, вработена во Општина Дојран.

31. Во составот на Општинската изборна комисија Дојран, членот СУЗАНА ТУНЕВА, вработена во Министерство за надворешни работи, СЕ РАЗРЕШУВА.

За член се именува ЖИВКО ДЕЛЕВ, вработен во Министерство за животна средина и просторно планирање.

32. Во составот на Општинската изборна комисија Карпош, заменик членот АЛЕКСАНДАР ЦЕПАРОВСКИ, вработен во Министерство за надворешни работи, СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик член се именува ТОМИСЛАВ МАКСИМОВСКИ, вработен во Градот Скопје.

33. Во составот на Општинската изборна комисија Прилеп, членот ДРАГАН ЗЕРОСКИ, вработен во Министерство за надворешни работи, СЕ РАЗРЕШУВА.

За член се именува ДЕЈАН СТОЈЧЕСКИ, вработен во Општина Прилеп.

34. Во составот на Општинската изборна комисија Тетово, членот ФИТОРЕ ИБРАХИМИ, вработена во Министерство за надворешни работи, СЕ РАЗРЕШУВА.

За член се именува СЕБАЈЕТЕ ЉУМА, вработена во Секретаријатот за спроведување на рамковниот договор.

35. Во составот на Општинската изборна комисија Тетово, заменик членот МИМОЗА ХАЛИЛИ, вработена во Министерство за надворешни работи, СЕ РАЗРЕШУВА.

За заменик член се именува БЕЈЗЕ ЦЕКА, вработена во Секретаријатот за спроведување на рамковниот договор.

36. За член на Општинска изборна комисија Чаир се именува ДУШКО МИНОВСКИ, вработен во Министерството за труд и социјална политика.

II.

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“ и на интернет страницата на Државна изборна комисија.

ПРАВНА ПОУКА: Против оваа одлука, согласно член 18 став (3) од Изборниот законик, лицето избрано за претседател, заменик претседател, членови или нивни заменици на општинските изборни комисии имаат право да поднесат Изјава за неприфаќање на именувањето.

Изјавата за неприфаќање се поднесува до Државната изборна комисија, во рок од 48 часа, сметано од денот на објавувањето на оваа одлука во Службен весник на Република Македонија.

Доставувањето на Изјавата преку пошта не е дозволено.

Решението на Државната изборна комисија е конечно.

Бр. 07-433/1
19 февруари 2014 година
Скопје

Државна изборна комисија
Претседател,
Никола Рилкоски, с.р.

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1113.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија врз основа на член 22 став 1 алинеја 16 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/11, 136/11, 79/13 и 164/13), како и член 28 од Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности („Службен весник на РМ“ бр. 143/11 и 78/13), постапувајќи по барањето на Друштво за производство, трговија и услуги МИСТ ЕНЕРЏИ ДООЕЛ Скопје, за издавање на лиценца за снабдување со електрична енергија, на седницата одржана на 20.2.2014 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ СНАБДУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

1. На Друштво за производство, трговија и услуги МИСТ ЕНЕРЏИ ДООЕЛ Скопје, со седиште на булевар Кочо Рацин бр.33 Скопје - Центар, му се издава лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување со електрична енергија.

2. Правата и обврските на носителот на лиценцата во вршењето на енергетската дејност снабдување со електрична енергија се утврдени во Прилог 1, „Лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување со електрична енергија“, кој што е составен дел на оваа одлука.

3. Жалбата изјавена против оваа одлука не го одлага извршувањето на истата.

4. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

УП1 бр. 07-11/14
20 февруари 2014 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

Прилог 1

Л И Ц Е Н Ц А ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ СНАБДУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

1. Име и седиштето на носителот на лиценцата

Друштво за производство, трговија и услуги МИСТ ЕНЕРЏИ ДООЕЛ Скопје, булевар Кочо Рацин бр.33 Скопје - Центар

2. Енергетската дејност за која се издава лиценцата

Снабдување со електрична енергија

3. Датум на издавање на лиценцата

20.02.2014 година

4. Датум на важење на лиценцата

20.02.2024 година

5. Евидентен број на издадената лиценца
EE – 158.11.1/14

6. Број на деловниот субјект – 6903886

7. Единствен даночен број – 4058013517153

8. Вид и обем на енергетската дејност што ќе се врши

Со оваа лиценца се определуваат условите за вршење на енергетската дејност снабдување со електрична енергија.

Како снабдување со електрична енергија во смисла на оваа лиценца, се смета набавување на електрична енергија од земјата и од странство, заради продажба на потрошувачи, трговци, други снабдувачи, операторот на електропреносниот или операторите на електродистрибутивните системи како и продажба на купувачи во странство, согласно член 79 од Законот за енергетика.

9. Опис на условите и начинот на вршење на дејноста

Енергетската дејност снабдување со електрична енергија, носителот на лиценцата ќе ја врши преку склучување на соодветни договори за купување и продажба на електрична енергија и договори за закупување на преносен и/или дистрибутивен капацитет.

10. Подрачје на кое ќе се врши дејноста

Енергетската дејност снабдување со електрична енергија, носителот на лиценцата може да ја врши на целата територија на Република Македонија и странство.

11. Услови и начин на извршување на обврските на носителот на лиценцата

Носителот на лиценцата е должен да:

- обезбеди непречена и континуирана испорака на електрична енергија согласно купопродажните договори;

- обезбеди од операторите соодветен преносен и/или дистрибутивен капацитет во согласност со важечките тарифи, пазарните правила, мрежните правила за пренос и мрежните правила за дистрибуција за електричната енергија која се обврзал да ја испорача на своите потрошувачи

- им фактурира на своите потрошувачи надоместок за испорачаната електрична енергија по договорната цена како и надоместок за користење на пазарот на електрична енергија. Доколку снабдувачот има склучено договор со операторот на дистрибутивниот систем, согласно членот 74 став (4) од Законот за енергетика, снабдувачот на електрична енергија на своите потрошувачи ќе им ги фактурира и надоместоците за користење на преносниот и/или дистрибутивниот систем. Фактурирањето се врши врз основа на мерењата за потрошената активна и/или реактивна електрична енергија и за ангажираната електрична моќност, извршени од соодветниот оператор на системот;

- работи во согласност со правилата за снабдување и правилата за пазарот на електричната енергија во однос на доверливоста и обемот на снабдување, со цел да

се исполнат обврските кон купувачите како и да ги исполни барањата за финансиско обезбедување утврдени со пазарните правила;

- доставува до операторот на пазарот на електрична енергија податоци за трансакциите и плановите за потрошувачката на електрична енергија за своите потрошувачи неопходни за пресметка на неуррамнотежувањата, во согласност со пазарните правила, мрежните правила за пренос и мрежните правила за дистрибуција;

- ги плати набавените количини на електрична енергија, како и закупените капацитети и соодветните регулирани услуги од операторите на електропреносниот систем и/или на дистрибутивните системи и операторот на пазарот на електрична енергија;

- достави до Регулаторната комисија за енергетика, по нејзино барање и во определен рок, информации и извештаи за своите трансакции и деловните активности што произлегуваат, завршуваат или поминуваат на територијата на Република Македонија работи во согласност со законите, другите прописи и општи акти на Република Македонија, а особено оние кои се однесуваат на вршење на дејноста трговија со електрична енергија, заштита на конкуренцијата, заштита на потрошувачите, заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето и заштита при работа;

- обезбеди соодветен стручен кадар за вршење на енергетска дејност снабдување со електрична енергија;

- обезбеди соодветна компјутерска и телекомуникациска опрема за издавање и контрола на сметките и комуникација со потрошувачите;

12. Обврска за одвоена сметководствена евиденција

Носителот на лиценцата е должен:

- во своите интерни пресметки да води одвоена евиденција за секоја од енергетските дејности за кои што поседува лиценца;

- во согласност со сметководствените стандарди со кои се уредува сметководственото работење на претпријатието: да изготвува финансиски извештаи кои ќе обезбедат информации за средствата, обврските, капиталот, приходите и расходите со резултатите од работењето, како и паричните текови на претпријатието, како и

- да обезбедува консолидирани финансиски извештаи.

13. Обврска за доставување на Годишен извештај за финансиското и деловното работење

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 10 март во тековната година да доставува Годишен извештај за работењето во претходната година (извештајна година), кој особено треба да содржи:

- 1) опис и обем на вршењето на енергетската дејност во текот на годината;

- 2) комплет годишна сметка составена од: биланс на состојба и биланс на успех, извештај за промените во главнината, извештај за паричните текови, применетите сметководствени политики и други објаснувачки белешки подготвени во согласност со важечката законска регулатива;

14. Обврска за доставување на други извештаи, информации и податоци во врска со вршењето на дејноста, до Регулаторната комисија за енергетика

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика да доставува:

- информации за испорачаните количини на електрична енергија според купопродажните договори, според напонското ниво на приклучок и категоријата на потрошувачите, согласно Табела 1 и Табела 2 кои се составен дел на оваа лиценца;

- испорачаните количини на електрична енергија да се доставуваат квартално, но одвоени по месеци;

- известувања за сите околности, настани и промени кои што имаат или би можеле да имаат влијание врз вршењето на енергетската дејност снабдување со електрична енергија;

- како и други промени во работењето во согласност со Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

15. Обврска за овозможување на пристап до деловните простории и непосреден увид во документацијата

Носителот на лиценцата е должен по барање на Регулаторната комисија за енергетика да овозможи непосреден увид во целокупната документација која што се однесува на вршењето на енергетската дејност за која што е издадена лиценцата, во согласност со Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

16. Изменување и продолжување како и пренесување, престанување, суспендирање и одземање на лиценцата

Изменување и продолжување, како и пренесување, престанување, суспендирање и одземање на оваа лиценца ќе се врши во согласност со одредбите од Законот за енергетика и Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

17. Мерки во случај на неисполнување на обврските на носителот на лиценцата

Доколку носителот на лиценцата не ги исполнува обврските содржани во оваа лиценца, Регулаторната комисија за енергетика ќе преземе мерки согласно Законот за енергетика и Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

Табела 1
ИЗВЕШТАЈ ЗА ИСПОРАЧАНИ КОЛИЧИНИ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Корисник	Испорачани количини			
	Планирано согласно склучени договори (kWh)		Реализирана количина на електрична енергија (kWh)	
	месечно	годишно	месечно	годишно
Снабдувачи				
Самостојни потрошувачи				
Електро - преносен систем оператор				
Електро- дистрибутивен систем оператор				
Извоз и други трговци				
Транзит на ЕЕ				

Табела 2 ИЗВЕШТАЈ ЗА БРОЈ НА ПОТРОШУВАЧИ

Потрошувачи	Испорачани количини од почетокот на годината (квартално и сумарно)				Број на потрошувачи кои се снабдуваат со ЕЕ (месечно и сумарно)	
	Планирано согласно склучени договори		Реализирано склучени договори		Број на потрошувачи	
	месечно	годишно	месечно	годишно	месечно	годишно
Потрошувачи приклучени на 110 kV						
Потрошувачи директно приклучени на среднапонска страна 110/(35,20,10,6) kV						
Потрошувачи приклучени на среден напон						
Потрошувачи директно приклучени на нисконапонска страна при трансформација (35,20,10,6)kV/0,4kV – јавно осветление						
Потрошувачи директно приклучени на нисконапонска страна при трансформација (35,20,10,6)kV/0,4kV – останати						
Потрошувачи на 0,4 kV - домаќинства						
Потрошувачи на 0,4 kV - останати						

1114.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија врз основа на член 22 став 1 алинеја 16 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/11, 136/11, 79/13 и 164/13), како и член 28 од Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности („Службен весник на РМ“ бр. 143/11 и 78/13), постапувајќи по барањето на Друштво за трговија и услуги ЕНЕРЦИ СЕРВИСИС ДООЕЛ СКОПЈЕ, за издавање на лиценца за снабдување со електрична енергија, на седницата одржана на 20.2.2014 година, донесе

ОДЛУКА**ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ СНАБДУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА**

1. На Друштво за трговија и услуги ЕНЕРЦИ СЕРВИСИС ДООЕЛ СКОПЈЕ, со седиште на ул. „Ленинова“ бр.33/А-01/30 Скопје Центар, му се издава лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување со електрична енергија.

2. Правата и обврските на носителот на лиценцата во вршењето на енергетската дејност снабдување со електрична енергија се утврдени во Прилог 1, „Лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување со електрична енергија“, кој што е составен дел на оваа одлука.

3. Жалбата изјавена против оваа одлука не го одлага извршувањето на истата.

4. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

УП1 Бр. 07-12/14

20 февруари 2014 година
СкопјеПретседател,
Димитар Петров, с.р.

Прилог 1

ЛИЦЕНЦА**ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ СНАБДУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА****1. Име и седиштето на носителот на лиценцата**

Друштво за трговија и услуги ЕНЕРЦИ СЕРВИСИС ДООЕЛ СКОПЈЕ, ул. „Ленинова“ бр.33/А-01/30 Скопје Центар

2. Енергетската дејност за која се издава лиценцата

Снабдување со електрична енергија

3. Датум на издавање на лиценцата

20.02.2014 година

4. Датум на важење на лиценцата

20.02.2024 година

5. Евидентен број на издадената лиценца

ЕЕ – 160.11.1/14

6. Број на деловниот субјект – 6806716**7. Единствен даночен број – 4080012530607****8. Вид и обем на енергетската дејност што ќе се врши**

Со оваа лиценца се определуваат условите за вршење на енергетската дејност снабдување со електрична енергија.

Како снабдување со електрична енергија во смисла на оваа лиценца, се смета набавување на електрична енергија од земјата и од странство, заради продажба на потрошувачи, трговци, други снабдувачи, операторот на електропреносниот или операторите на електродистрибутивните системи како и продажба на купувачи во странство, согласно член 79 од Законот за енергетика.

9. Опис на условите и начинот на вршење на дејноста

Енергетската дејност снабдување со електрична енергија, носителот на лиценцата ќе ја врши преку склучување на соодветни договори за купување и продажба на електрична енергија и договори за закупување на преносен и/или дистрибутивен капацитет.

10. Подрачје на кое ќе се врши дејноста

Енергетската дејност снабдување со електрична енергија, носителот на лиценцата може да ја врши на целата територија на Република Македонија и странство.

11. Услови и начин на извршување на обврските на носителот на лиценцата

Носителот на лиценцата е должен да:

- обезбеди непречена и континуирана испорака на електрична енергија согласно купопродажните договори;

- обезбеди од операторите соодветен преносен и/или дистрибутивен капацитет во согласност со важечките тарифи, пазарните правила, мрежните правила за пренос и мрежните правила за дистрибуција за електричната енергија која се обврзал да ја испорача на своите потрошувачи

- им фактурира на своите потрошувачи надоместок за испорачаната електрична енергија по договорната цена како и надоместок за користење на пазарот на електрична енергија. Доколку снабдувачот има склучено договор со операторот на дистрибутивниот систем, согласно членот 74 став (4) од Законот за енергетика, снабдувачот на електрична енергија на своите потрошувачи ќе им ги фактурира и надоместоците за користење на преносниот и/или дистрибутивниот систем. Фактурирањето се врши врз основа на мерењата за потрошената активна и/или реактивна електрична енергија и за ангажираната електрична моќност, извршени од соодветниот оператор на системот;

- работи во согласност со правилата за снабдување и правилата за пазарот на електричната енергија во однос на доверливоста и обемот на снабдување, со цел да се исполнат обврските кон купувачите како и да ги исполни барањата за финансиско обезбедување утврдени со пазарните правила;

- доставува до операторот на пазарот на електрична енергија податоци за трансакциите и плановите за потрошувачката на електрична енергија за своите потрошувачи неопходни за пресметка на неурамнотежувањата, во согласност со пазарните правила, мрежните правила за пренос и мрежните правила за дистрибуција;

- ги плати набавените количини на електрична енергија, како и закупените капацитети и соодветните регулирани услуги од операторите на електропреносниот систем и/или на дистрибутивните системи и операторот на пазарот на електрична енергија;

- достави до Регулаторната комисија за енергетика, по нејзино барање и во определен рок, информации и извештаи за своите трансакции и деловните активности што произлегуваат, завршуваат или поминуваат на територијата на Република Македонија работи во согласност со законите, другите прописи и општи акти на Република Македонија, а особено оние кои се однесуваат на вршење на дејноста трговија со електрична енергија, заштита на конкуренцијата, заштита на потрошувачите, заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето и заштита при работа;

- обезбеди соодветен стручен кадар за вршење на енергетска дејност снабдување со електрична енергија;

- обезбеди соодветна компјутерска и телекомуникациска опрема за издавање и контрола на сметките и комуникација со потрошувачите;

12. Обврска за одвоена сметководствена евиденција

Носителот на лиценцата е должен:

- во своите интерни пресметки да води одвоена евиденција за секоја од енергетските дејности за кои што поседува лиценца;

- во согласност со сметководствените стандарди со кои се уредува сметководственото работење на претпријатието: да изготвува финансиски извештаи кои ќе обезбедат информации за средствата, обврските, капиталот, приходите и расходите со резултатите од работењето, како и паричните текови на претпријатието, како и

- да обезбедува консолидирани финансиски извештаи.

13. Обврска за доставување на Годишен извештај за финансиското и деловното работење

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 10 март во тековната година да доставува Годишен извештај за работењето во претходната година (извештајна година), кој особено треба да содржи:

1) опис и обем на вршењето на енергетската дејност во текот на годината;

2) комплет годишна сметка составена од: биланс на состојба и биланс на успех, извештај за промените во главнината, извештај за паричните текови, применети-

те сметководствени политики и други објаснувачки белешки подготвени во согласност со важечката законска регулатива;

14. Обврска за доставување на други извештаи, информации и податоци во врска со вршењето на дејноста, до Регулаторната комисија за енергетика

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика да доставува:

- информации за испорачаните количини на електрична енергија според купопродажните договори, според напонското ниво на приклучок и категоријата на потрошувачите, согласно Табела 1 и Табела 2 кои се составен дел на оваа лиценца;

- испорачаните количини на електрична енергија да се доставуваат квартално, но одвоени по месеци;

- известувања за сите околности, настани и промени кои што имаат или би можеле да имаат влијание врз вршењето на енергетската дејност снабдување со електрична енергија;

- како и други промени во работењето во согласност со Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

15. Обврска за овозможување на пристап до деловните простории и непосреден увид во документацијата

Носителот на лиценцата е должен по барање на Регулаторната комисија за енергетика да овозможи непосреден увид во целокупната документација која што се однесува на вршењето на енергетската дејност за која што е издадена лиценцата, во согласност со Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

16. Изменување и продолжување како и пренесување, престанување, суспендирање и одземање на лиценцата

Изменување и продолжување, како и пренесување, престанување, суспендирање и одземање на оваа лиценца ќе се врши во согласност со одредбите од Законот за енергетика и Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

17. Мерки во случај на неисполнување на обврските на носителот на лиценцата

Доколку носителот на лиценцата не ги исполнува обврските содржани во оваа лиценца, Регулаторната комисија за енергетика ќе преземе мерки согласно Законот за енергетика и Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

Табела 1
ИЗВЕШТАЈ ЗА ИСПОРАЧАНИ КОЛИЧИНИ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Корисник	Испорачани количини			
	Планирано согласно склучени договори (kWh)		Реализирана количина на електрична енергија (kWh)	
	месечно	годишно	месечно	годишно
Снабдувачи				
Самостојни потрошувачи				
Електро - преносен систем оператор				
Електро- дистрибутивен систем оператор				
Извоз и други трговци				
Транзит на ЕЕ				

Табела 2 ИЗВЕШТАЈ ЗА БРОЈ НА ПОТРОШУВАЧИ

Потрошувачи	Испорачани количини од почетокот на годината (квартално и сумарно)				Број на потрошувачи кои се снабдуваат со ЕЕ (месечно и сумарно)	
	Планирано согласно склучени договори		Реализирано склучени договори		Број на потрошувачи	
	месечно	годишно	месечно	годишно	месечно	годишно
Потрошувачи приклучени на 110 kV						
Потрошувачи директно приклучени на среднонапонска страна 110/(35,20,10,6) kV						
Потрошувачи приклучени на среден напон						
Потрошувачи директно приклучени на нисконапонска страна при трансформација (35,20,10,6)kV/0,4kV – јавно осветление						
Потрошувачи директно приклучени на нисконапонска страна при трансформација (35,20,10,6)kV/0,4kV – останати						
Потрошувачи на 0,4 kV - домаќинства						
Потрошувачи на 0,4 kV - останати						

1115.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија врз основа на член 22 став 1 алинеја 16 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/11, 136/11, 79/13 и 164/13), како и член 28 од Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности („Службен весник на РМ“ бр. 143/11 и 78/13), постапувајќи по барањето на Друштво за производство, трговија и услуги ФЈУЧР ЕНЕРЦИ увоз-извоз ДООЕЛ Скопје, за издавање на лиценца за снабдување со електрична енергија, на седницата одржана на 20.2.2014 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ СНАБДУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА**

1. На Друштво за производство, трговија и услуги ФЈУЧР ЕНЕРЦИ увоз-извоз ДООЕЛ Скопје, со седиште на ул. „Народен фронт“ бр.27/2-3 Скопје Центар, му се издава лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување со електрична енергија.

2. Правата и обврските на носителот на лиценцата во вршењето на енергетската дејност снабдување со електрична енергија се утврдени во Прилог 1, „Лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување со електрична енергија“, кој што е составен дел на оваа одлука.

3. Жалбата изјавена против оваа одлука не го одлага извршувањето на истата.

4. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

УП1 бр. 07-15/14

20 февруари 2014 година
СкопјеПретседател,
Димитар Петров, с.р.

Прилог 1

Л И Ц Е Н Ц А**ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ СНАБДУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА****1. Име и седиштето на носителот на лиценцата**

Друштво за производство, трговија и услуги ФЈУЧР ЕНЕРЦИ увоз-извоз ДООЕЛ Скопје, ул. „Народен фронт“ бр.27/2-3 Скопје Центар

2. Енергетската дејност за која се издава лиценцата

Снабдување со електрична енергија

3. Датум на издавање на лиценцата

20.02.2014 година

4. Датум на важење на лиценцата

20.02.2024 година

5. Евидентен број на издадената лиценца

EE – 159.11.1/14

6. Број на деловниот субјект – 6879845**7. Единствен даночен број – 4080013537869****8. Вид и обем на енергетската дејност што ќе се врши**

Со оваа лиценца се определуваат условите за вршење на енергетската дејност снабдување со електрична енергија.

Како снабдување со електрична енергија во смисла на оваа лиценца, се смета набавување на електрична енергија од земјата и од странство, заради продажба на потрошувачи, трговци, други снабдувачи, операторот на електропреносниот или операторите на електродистрибутивните системи како и продажба на купувачи во странство, согласно член 79 од Законот за енергетика.

9. Опис на условите и начинот на вршење на дејноста

Енергетската дејност снабдување со електрична енергија, носителот на лиценцата ќе ја врши преку склучување на соодветни договори за купување и продажба на електрична енергија и договори за закупување на преносен и/или дистрибутивен капацитет.

10. Подрачје на кое ќе се врши дејноста

Енергетската дејност снабдување со електрична енергија, носителот на лиценцата може да ја врши на целата територија на Република Македонија и странство.

11. Услови и начин на извршување на обврските на носителот на лиценцата

Носителот на лиценцата е должен да:

- обезбеди непречена и континуирана испорака на електрична енергија согласно купопродажните договори;

- обезбеди од операторите соодветен преносен и/или дистрибутивен капацитет во согласност со важечките тарифи, пазарните правила, мрежните правила за пренос и мрежните правила за дистрибуција за електричната енергија која се обврзал да ја испорача на своите потрошувачи

- им фактурира на своите потрошувачи надоместок за испорачаната електрична енергија по договорната цена како и надоместок за користење на пазарот на електрична енергија. Доколку снабдувачот има склучено договор со операторот на дистрибутивниот систем, согласно членот 74 став (4) од Законот за енергетика, снабдувачот на електрична енергија на своите потрошувачи ќе им ги фактурира и надоместоците за користење на преносниот и/или дистрибутивниот систем. Фактурирањето се врши врз основа на мерењата за потрошената активна и/или реактивна електрична енергија и за ангажираната електрична моќност, извршени од соодветниот оператор на системот;

- работи во согласност со правилата за снабдување и правилата за пазарот на електричната енергија во однос на доверливоста и обемот на снабдување, со цел да се исполнат обврските кон купувачите како и да ги исполни барањата за финансиско обезбедување утврдени со пазарните правила;

- доставува до операторот на пазарот на електрична енергија податоци за трансакциите и плановите за потрошувачката на електрична енергија за своите потрошувачи неопходни за пресметка на неурамнотежувањата, во согласност со пазарните правила, мрежните правила за пренос и мрежните правила за дистрибуција;

- ги плати набавените количини на електрична енергија, како и закупените капацитети и соодветните регулирани услуги од операторите на електропреносниот систем и/или на дистрибутивните системи и операторот на пазарот на електрична енергија;

- достави до Регулаторната комисија за енергетика, по нејзино барање и во определен рок, информации и извештаи за своите трансакции и деловните активности што произлегуваат, завршуваат или поминуваат на територијата на Република Македонија работи во согласност со законите, другите прописи и општи акти на Република Македонија, а особено оние кои се однесуваат на вршење на дејноста трговија со електрична енергија, заштита на конкуренцијата, заштита на потрошувачите, заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето и заштита при работа;

- обезбеди соодветен стручен кадар за вршење на енергетска дејност снабдување со електрична енергија;

- обезбеди соодветна компјутерска и телекомуникациска опрема за издавање и контрола на сметките и комуникација со потрошувачите;

12. Обврска за одвоена сметководствена евиденција

Носителот на лиценцата е должен:

- во своите интерни пресметки да води одвоена евиденција за секоја од енергетските дејности за кои што поседува лиценца;

- во согласност со сметководствените стандарди со кои се уредува сметководственото работење на претпријатието: да изготвува финансиски извештаи кои ќе обезбедат информации за средствата, обврските, капиталот, приходите и расходите со резултатите од работењето, како и паричните текови на претпријатието, како и

- да обезбедува консолидирани финансиски извештаи.

13. Обврска за доставување на Годишен извештај за финансиското и деловното работење

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 10 март во тековната година да доставува Годишен извештај за работењето во претходната година (извештајна година), кој особено треба да содржи:

1) опис и обем на вршењето на енергетската дејност во текот на годината;

2) комплет годишна сметка составена од: биланс на состојба и биланс на успех, извештај за промените во главнината, извештај за паричните текови, применетите сметководствени политики и други објаснувачки белешки подготвени во согласност со важечката законска регулатива;

14. Обврска за доставување на други извештаи, информации и податоци во врска со вршењето на дејноста, до Регулаторната комисија за енергетика

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика да доставува:

- информации за испорачаните количини на електрична енергија според купопродажните договори, според напонското ниво на приклучок и категоријата на потрошувачите, согласно Табела 1 и Табела 2 кои се составен дел на оваа лиценца;

- испорачаните количини на електрична енергија да се доставуваат квартално, но одвоени по месеци;

- известувања за сите околности, настани и промени кои што имаат или би можеле да имаат влијание врз вршењето на енергетската дејност снабдување со електрична енергија;

- како и други промени во работењето во согласност со Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

15. Обврска за овозможување на пристап до деловните простории и непосреден увид во документацијата

Носителот на лиценцата е должен по барање на Регулаторната комисија за енергетика да овозможи непосреден увид во целокупната документација која што се однесува на вршењето на енергетската дејност за која што е издадена лиценцата, во согласност со Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

16. Изменување и продолжување како и пренесување, престанување, суспендирање и одземање на лиценцата

Изменување и продолжување, како и пренесување, престанување, суспендирање и одземање на оваа лиценца ќе се врши во согласност со одредбите од Законот за енергетика и Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

17. Мерки во случај на неисполнување на обврските на носителот на лиценцата

Доколку носителот на лиценцата не ги исполнува обврските содржани во оваа лиценца, Регулаторната комисија за енергетика ќе преземе мерки согласно Законот за енергетика и Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

Табела 1
ИЗВЕШТАЈ ЗА ИСПОРАЧАНИ КОЛИЧИНИ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Корисник	Испорачани количини			
	Планирано согласно склучени договори (kWh)		Реализирана количина на електрична енергија (kWh)	
	месечно	годишно	месечно	годишно
Снабдувачи				
Самостојни потрошувачи				
Електро - преносен систем оператор				
Електро- дистрибутивен систем оператор				
Извоз и други трговци				
Транзит на ЕЕ				

Табела 2 ИЗВЕШТАЈ ЗА БРОЈ НА ПОТРОШУВАЧИ

Потрошувачи	Испорачани количини од почетокот на годината (квартално и сумарно)				Број на потрошувачи кои се снабдуваат со ЕЕ (месечно и сумарно)	
	Планирано согласно склучени договори		Реализирано склучени договори		Број на потрошувачи	
	месечно	годишно	месечно	годишно	месечно	годишно
Потрошувачи приклучени на 110 kV						
Потрошувачи директно приклучени на среднонапонска страна 110/(35,20,10,6) kV						
Потрошувачи приклучени на среден напон						
Потрошувачи директно приклучени на нисконапонска страна при трансформација (35,20,10,6)kV/0,4kV – јавно осветление						
Потрошувачи директно приклучени на нисконапонска страна при трансформација (35,20,10,6)kV/0,4kV – останати						
Потрошувачи на 0,4 kV - домаќинства						
Потрошувачи на 0,4 kV - останати						

1116.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија врз основа на член 22 став 1 алинеја 16 и член 8 став 5 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/11, 136/11, 79/13 и 164/13), како и член 28 од Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности („Службен весник на РМ“ бр. 143/11 и 78/13), постапувајќи по барањето на ЕВН Електростопанство на Македонија, Акционерско друштво за дистрибуција на електрична енергија Скопје, на седницата одржана на 17.02.2014 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ СНАБДУВАЊЕ ВО КРАЕН СЛУЧАЈ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА**

1. На ЕВН Електростопанство на Македонија, Акционерско друштво за дистрибуција на електрична енергија Скопје, со седиште на ул. 11 Октомври бр. 9, Скопје, му се издава лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување во краен случај со електрична енергија.

2. Правата и обврските на носителот на лиценцата во вршењето на енергетската дејност снабдување во краен случај со електрична енергија се утврдени во Прилог 1, „Лиценца за вршење на енергетска дејност снабдување во краен случај со електрична енергија“, кој што е составен дел на оваа одлука.

3. Жалбата изјавена против оваа одлука не го одлага извршувањето на истата.

4. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

УПН Бр. 07-10/14

17 февруари 2014 година
СкопјеПретседател,
Димитар Петров, с.р.

Прилог 1

ЛИЦЕНЦА**ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ СНАБДУВАЊЕ ВО КРАЕН СЛУЧАЈ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА****1. Име и седиште на носителот на лиценцата**

ЕВН Електростопанство на Македонија, Акционерско друштво за дистрибуција на електрична енергија Скопје, ул. 11 Октомври бр. 9, Скопје

2. Енергетската дејност за која се издава лиценцата

Снабдување во краен случај со електрична енергија

3. Датум на издавање на лиценцата

17.02.2014 година

4. Датум на важење на лиценцата

17.02.2049 година

5. Евидентен број на издадената лиценца

ЕЕ – 156.12.1/14

6. Број на деловниот субјект – 5933773**7. Единствен даночен број – 4030005565759****8. Вид и обем на енергетската дејност што ќе се врши**

Со оваа лиценца се определуваат условите за вршење на енергетската дејност снабдување со електрична енергија.

Како снабдување во краен случај со електрична енергија во смисла на оваа лиценца, се смета набавка на електрична енергија која што ја врши овој снабдувач за потребите на домаќинствата и малите потрошувачи кои што одлучиле да бидат снабдувани од снабдувачот во краен случај, согласно член 80 од Законот за енергетика.

9. Опис на условите и начинот на вршење на дејноста

Енергетската дејност снабдување со електрична енергија, носителот на лиценцата ќе ја врши преку склучување на договори за купување на електрична енергија со регулираниот производител, преку склучување на договори за снабдување со потрошувачите од точка 8 став 2 на оваа лиценца и преку склучување договори за закупување на преносен и/или дистрибутивен капацитет како и пазарни услуги со операторот на соодветниот систем односно пазар.

10. Подрачје на кое ќе се врши дејноста

Енергетската дејност снабдување во краен случај со електрична енергија, носителот на лиценцата може да ја врши на целата територија на Република Македонија и странство.

11. Услови и начин на извршување на обврските на носителот на лиценцата

Носителот на лиценцата е должен да:

- набави електрична енергија за потребите на домаќинствата и малите потрошувачи коишто одлучиле да бидат снабдувани од снабдувач во краен случај по цените за набавка и соодветните договори од производителот на електрична енергија на кој во лиценцата му е утврдена обврска да обезбеди јавна услуга, одобрени од Регулаторната комисија за енергетика;

- набави електрична енергија на пазарот на електрична енергија по пазарни цени, ако:

1) пазарните услови и цени се поповолни од условите и цените утврдени за производителот на електрична енергија на кој во лиценцата му е утврдена обврска да обезбеди јавна услуга; или

2) во определени периоди електричната енергија произведена од производителот на електрична енергија на кој во лиценцата му е утврдена обврска да обезбеди јавна услуга не е доволна за задоволување на потребите од електрична енергија на домаќинствата и малите потрошувачи,

- достави до Регулаторната комисија за енергетика на одобрување Правила за набавка на електрична енергија на оворен пазар за набавките од точка 11, алинеја два од оваа Лиценца, кои што ги содржат условите, начинот и постапката на набавките, засновани на транспарентни и недискриминаторни начела;

- обезбеди, за потребите на своите потрошувачи, потребен преносен и/или дистрибутивен капацитет, како и услуги од операторот на пазарот на електрична енергија;

- им фактурира на своите потрошувачи за испорачаната електрична енергија и обезбедени услуги, во согласност со Тарифниот систем за продажба на електрична енергија на домаќинствата и малите потрошувачи;

- доставува до операторот на пазарот на електрична енергија податоци за трансакциите, односно договорите и биланси за потребите од електрична енергија на своите потрошувачи неопходни за пресметка на неурамнотежувањата, во согласност со пазарните правила, мрежните правила за пренос и мрежните правила за дистрибуција;

- превземе балансна одговорност за потрошувачите кои што ги снабдува со електрична енергија;

- работи во согласност со Правилата за снабдување во краен случај со електрична енергија и Правилата за пазарот на електричната енергија во однос на доверливоста и обемот на снабдување, со цел да се исполнат обврските кон купувачите како и да ги исполни барањата за финансиско обезбедување утврдени со пазарните правила;

- доставува до операторот на пазарот на електрична енергија податоци за трансакциите и плановите за потрошувачката на електрична енергија за своите потрошувачи неопходни за пресметка на неурамнотежувањата, во согласност со пазарните правила, мрежните правила за пренос и мрежните правила за дистрибуција;

- ги плати набавените количини на електрична енергија, како и закупените капацитети и соодветните регулирани услуги од операторите на електропреносниот систем и/или на дистрибутивните системи и операторот на пазарот на електрична енергија;

- достави до Регулаторната комисија за енергетика, по нејзино барање и во определен рок, информации и извештаи за своите трансакции и деловните активности што произлегуваат, завршуваат или поминуваат на територијата на Република Македонија, работи во согласност со законите, другите прописи и општи акти на Република Македонија, а особено оние кои се однесуваат на вршење на дејноста трговија со електрична енергија, заштита на конкуренцијата, заштита на потрошувачите, заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето и заштита при работа;

- обезбеди соодветен стручен кадар за вршење на енергетска дејност снабдување со електрична енергија;

- обезбеди соодветна компјутерска и телекомуникациска опрема за издавање и контрола на сметките и комуникација со потрошувачите и соодветните оператори.

12. Обврска за одвоена сметководствена евиденција

Носителот на лиценцата е должен:

- во своите интерни пресметки да води одвоена евиденција за секоја од енергетските дејности за кои што поседува лиценца;

- во согласност со сметководствените стандарди со кои се уредува сметководственото работење на претпријатието: да изготвува финансиски извештаи кои ќе обезбедат информации за средствата, обврските, капиталот, приходите и расходите со резултатите од работењето, како и паричните текови на претпријатието; како и

- да обезбедува консолидирани финансиски извештаи.

13. Обврска за доставување на Годишен извештај за финансиското и деловното работење

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 10 март во тековната година да доставува Годишен извештај за работењето во претходната година (извештајна година), кој особено треба да содржи:

1) опис и обем на вршењето на енергетската дејност во текот на годината;

2) комплет годишна сметка составена од: биланс на состојба и биланс на успех, извештај за промените во главнината, извештај за паричните текови, применетите сметководствени политики и други објаснувачки белешки подготвени во согласност со важечката законска регулатива;

14. Обврска за доставување на други извештаи, информации и податоци во врска со вршењето на дејноста, до Регулаторната комисија за енергетика

Носителот на лиценцата е должен до Регулаторната комисија за енергетика да доставува:

- податоци за испорачаните количини на електрична енергија според категоријата на потрошувачите по напонското ниво на приклучок како и бројот на потрошувачите според категоријата на потрошувачите по напонското ниво, согласно Табела 1 и Табела 2 кои се составен дел на оваа лиценца;

- податоци за испорачаните количини на електрична енергија, на месечно и годишно ниво;

- податоци за бројот на потрошувачите според категоријата на потрошувачите по напонското ниво, на квартално и годишно ниво;

- известувања за сите околности, настани и промени кои што имаат или би можеле да имаат влијание врз вршењето на енергетската дејност снабдување со електрична енергија;

- како и други промени во работењето во согласност со Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

15. Обврска за овозможување на пристап до деловните простории и непосреден увид во документацијата

Носителот на лиценцата е должен по барање на Регулаторната комисија за енергетика да овозможи непосреден увид во целокупната документација која што се однесува на вршењето на енергетската дејност за која што е издадена лиценцата, во согласност со Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

16. Изменување и продолжување како и пренесување, престанување, суспендирање и одземање на лиценцата

Изменување и продолжување, како и пренесување, престанување, суспендирање и одземање на оваа лиценца ќе се врши во согласност со одредбите од Законот за енергетика и Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

17. Мерки во случај на неисполнување на обврските на носителот на лиценцата

Доколку носителот на лиценцата не ги исполнува обврските содржани во оваа лиценца, Регулаторната комисија за енергетика ќе преземе мерки согласно Законот за енергетика и Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности.

Табела 1
ИЗВЕШТАЈ ЗА ИСПОРАЧАНИ КОЛИЧИНИ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Корисник, по категорија на потрошувач, група и подгрупа	Испорачани количини			
	Планирана количина на електрична енергија (kWh)		Реализирана количина на електрична енергија (kWh)	
	месечно	годишно	месечно	годишно
35 kV директни потрошувачи				
35 kV потрошувачи,				
Категорија на потрошувачи приклучени на 6 kV, 10(20) kV напонско ниво				
Категорија на потрошувачи приклучени на 0,4 kV напонско ниво, за група домаќинства				
Категорија на потрошувачи приклучени на 0,4 kV напонско ниво, за група јавно осветление				
Категорија на потрошувачи приклучени на 0,4 kV напонско ниво, за група останати подгрупа I тарифен степен				
Категорија на потрошувачи приклучени на 0,4 kV напонско ниво, за група останати, подгрупа II тарифен степен				

Табела 2 ИЗВЕШТАЈ ЗА БРОЈ НА ПОТРОШУВАЧИ

Корисник, по категорија на потрошувач, група и подгрупа	Број на потрошувачи од почетокот на годината (квартално и сумарно годишно)			
	Планирано		Реализирано	
	квартално	годишно	квартално	годишно
35 kV директни потрошувачи				
35 kV потрошувачи,				
Категорија на потрошувачи приклучени на 6 kV, 10(20) kV напонско ниво				
Категорија на потрошувачи приклучени на 0,4 kV напонско ниво, група домаќинства				
Категорија на потрошувачи приклучени на 0,4 kV напонско ниво, група јавно осветление				
Категорија на потрошувачи приклучени на 0,4 kV напонско ниво, група останати, подгрупа I тарифен степен				
Категорија на потрошувачи приклучени на 0,4 kV напонско ниво, група останати, подгрупа II тарифен степен				

1117.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, врз основа на член 22, точка 3 од Законот за енергетика ("Службен весник на РМ" бр.16/2011, 136/2011, 79/2013 и 164/2013) и членовите 5 и 6 од Тарифниот систем за продажба на природен гас на тарифни потрошувачи ("Службен весник на РМ" бр. 94/2005, 43/2010, 9/12, 13/12 и 90/12), постапувајќи по Барањето на „МАКПЕТРОЛ ПРОМ-ГАС“ ДООЕЛ-Скопје за утврдување на продажната цена на природниот гас за февруари 2014 година, на седницата одржана на 18 февруари 2014 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПРОДАЖНА ЦЕНА НА
ПРИРОДЕН ГАС ЗА МЕСЕЦ ФЕВРУАРИ ОД 2014
ГОДИНА

Член 1

На „МАКПЕТРОЛ ПРОМ-ГАС“ - Скопје, како вршител на енергетската дејност Снабдување со природен гас на тарифни потрошувачи приклучени на системот за пренос на природен гас, продажната цена на природниот гас за месец февруари од 2014 година, се утврдува да изнесува 22,9242 ден/нм³.

Продажната цена на природниот гас од ставот 1 на овој член, ги содржи трошоците сврзани со набавката на природниот гас (набавната цена се состои од фактурна цена на природниот гас со вклучени зависни трошоци) во износ од 22,6284 ден/нм³ и цена за услугата снабдување на тарифните потрошувачи непосредно приклучени на системот за пренос на природен гас во износ од 0,2958 ден/нм³.

Продажната цена на природниот гас од ставот 1 на овој член, не ја содржи цената за услугите пренос и управување со системот за пренос на природниот гас во износ од 1,4642 ден/нм³, а која се однесува за тарифните потрошувачи непосредно приклучени на системот за пренос на природен гас.

Надоместокот кој што треба да го платат тарифните потрошувачи непосредно приклучени на системот за пренос на природен гас, во согласност со ставовите 1 и 3 на овој член, за месец февруари 2014 година во кој не е содржан данокот на додадена вредност изнесува 24,3884 ден/нм³.

Данокот на додадена вредност за вкупниот надоместок на цената на природниот гас за месец февруари од 2014 година, утврден во ставот 4 на овој член, изнесува 4,3899 ден/нм³.

Вкупниот надоместок кој што треба да го платат тарифните потрошувачи непосредно приклучени на системот за пренос на природен гас, во согласност со став 4 и 5 на овој член, за месец февруари од 2014 година изнесува 28,7783 ден/нм³.

Член 2

Продажната цена на природниот гас од членот 1 на оваа Одлука е утврдена со примена на продажен курс на САД доларот од 45,2700 денари за еден САД долар, за месец јануари од 2013 година, согласно заклучниците за купопродажба на девизи.

Член 3

Жалбата изјавена против оваа Одлука не го одлага нејзиното извршување.

Член 4

Оваа Одлука влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

УП1 Бр. 08-16/14
18 февруари 2014 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

1118.

Врз основа на член 22, алинеја 5 од Законот за енергетика ("Службен весник на РМ" бр. 16/2011, 136/2011, 79/2013 и 164/2013), член 28 од Законот за акцизите ("Службен весник на РМ" бр. 32/2001, 50/2001, 52/2001, 45/2002, 98/2002, 24/2003, 96/2004, 38/2005, 88/2008, 105/2009, 34/2010 и 55/2011), член 28 и 29 од Законот за данокот на додадена вредност ("Службен весник на РМ" бр. 44/99, 86/99, 08/2001, 21/2003, 19/2004, 33/2006, 101/2006, 114/2007, 103/2008, 114/2009 и 133/2009), Законот за животната средина ("Службен весник на РМ" бр. 53/2005) и Уредбата за начинот на утврдување, пресметување и уплатување на надоместокот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати што се плаќаат при увоз и/или производство на нафтени деривати ("Службен весник на РМ" бр. 138/09 и 52/11), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 24.02.2014 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НАЈВИСОКИ ЦЕНИ НА
ОДДЕЛНИ НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ УТВРДЕНИ
СОГЛАСНО МЕТОДОЛОГИЈАТА

Член 1

Претпријатијата кои произведуваат деривати од нафта можат да ги формираат цените на одделни нафтени деривати така што највисоките производни цени да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 40,175
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 41,521
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 41,674
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 41,086
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 33,200

Член 2

Претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати и увозници (во натамошниот текст: претпријатија) ги формираат цените за одделни нафтени деривати така што:

А. Највисоките малопродажни цени (1 ГРУПА НА ЦЕНИ) да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 79,00
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 80,50
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 68,50
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 57,00
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 40,698

Б. Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да ги формираат цените за одделни нафтени деривати во однос на највисоките цени од точката А на став 1 на овој член (1 ГРУПА НА ЦЕНИ), освен од подточката "г" и тоа: за 0,5 ден/лит пониски (2 ГРУПА НА ЦЕНИ), за 1,00 ден/лит пониски (3 ГРУПА НА ЦЕНИ) и за 1,5 ден/лит пониски (4 ГРУПА НА ЦЕНИ), согласно следната табела и да изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит
ЕУРОСУПЕР БС - 95	78,50	78,00	77,50
ЕУРОСУПЕР БС - 98	80,00	79,50	79,00
ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	68,00	67,50	67,00
Е П - 1 - ЕКСТРА ЛЕСНО 1	56,50	56,00	55,50

Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да вршат промет на секој дериват поодделно по една од цените утврдени за тој дериват во една од групите на цени определени согласно оваа одлука.

Цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен цената за мазутот М-1 НС, важат франко пумпна станица, а цената на мазутот М-1 НС важи франко производител во земјата.

Во цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен во цената за мазутот М-1 НС, содржани се и трошоците за превоз од 0,50 ден/литар.

Во малопродажните цени формирани согласно овој член содржан е данокот на додадена вредност согласно Законот.

Член 3

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа Одлука содржан е надоместокот за финансирање на активностите во областа на животната средина кои согласно Законот за животната средина го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 0,080
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 0,080
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 0,030
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 0,040
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 0,050

Член 4

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа Одлука содржан е надоместокот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати кои согласно Законот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон при увоз и/или производство на нафтени деривати и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 0,890
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 0,890
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 0,300
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 0,300
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 0,740

Член 5

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука акцизите кои ги плаќаат обврзниците согласно Законот изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до 22,105
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до 22,029
б) Дизел гориво	ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 12,347
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до 3,179
г) Мазут	ден/кг
- М-1 НС	до 0,100

Член 6

Во малопродажните цени утврдени согласно членот 2 од оваа одлука, трошоците на прометот на секој поодделен нафтен дериват од секоја ценовна група изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	Ед. мера	(1 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ)
ЕУРОСУПЕР БС - 95	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОСУПЕР БС - 98	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
Е П 1 - ЕКСТРА ЛЕСНО 1	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
МАЗУТ М-1 НС	ден/кг	0,400	0,400	0,400	0,400

Член 7

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се применува од 00:01 часот на 25.02.2014 година и истата ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија" и на веб-страницата на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија.

Бр. 02 – 523/1
24 февруари 2014 година
Скопје

Заменик претседател,
Светлана Јаневска, с.р.

1119.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, врз основа на член 151, став 5 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 16/11, 136/11, 79/13 и 164/13) и член 8, став 1 од Правилникот за повластени производители на електрична енергија од обновливи извори на енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр. 18/12, 97/12 и 63/13), а постапувајќи по барањето на Трговското друштво за производство на електрична енергија ПЕЛАГОНИЈА ЕНЕРГИЈА ДООЕЛ Битола, за издавање на привремено решение за стекнување на статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија, на седницата одржана на ден 20.02.2014 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА СТЕКНУВАЊЕ НА ПРИВРЕМЕН СТАТУС НА ПОВЛАСТЕН ПРОИЗВОДИТЕЛ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА

1. На Трговското друштво за производство на електрична енергија ПЕЛАГОНИЈА ЕНЕРГИЈА ДООЕЛ Битола, со седиште на ул. Димитар Илиевски Мурато бр. 3, Битола, му се издава решение за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија за термоелектроцентра на биогаз „МОГИЛА“ со планирана моќност од 1.063 kW и со локација на К.П. бр. 729/1, м.в. Мешкоица, КО Могила-вон гр., Општина Могила.

2. Податоци за носителот на решението:

- назив и седиште: Трговско друштво за производство на електрична енергија ПЕЛАГОНИЈА ЕНЕРГИ ДООЕЛ Битола, со седиште на ул. Димитар Илиевски Мурато бр. 3, Битола

- единствен регистарски број на електроцентралата: РР-BG-177

- назив на електроцентралата: термоелектроцентрала на биогаз „МОГИЛА“

- податоци за локација на електроцентралата: на К.П. бр.729/1, м.в. Мешкоица, КО Могила-вон гр., Општина Могила

- планирана моќност на електроцентралата: 1.063 kW

- планирано годишно производство на електрична енергија од електроцентралата: 8.846.286 kWh

- рок до кој електроцентралата треба да биде пуштена во употреба: 3 години

- датум на престанок на важење на ова решение: 20.02.2017 година.

3. Термоелектроцентралата на биогаз „МОГИЛА“ со планирана моќност од 1.063 kW и со локација на К.П. бр.729/1, м.в. Мешкоица, КО Могила-вон гр., Општина Могила, треба да биде пуштена во употреба во рокот утврден во став 2 на ова решение.

4. Носителот на ова решение само еднаш може да поднесе барање до Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија за продолжување на важноста на ова решение во постапка утврдена во член 10 од Правилникот за повластени производители на електрична енергија од обновливи извори на енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр.18/12, 97/12 и 63/13).

5. Носителот на ова решение е должен да ја извести Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија за секоја статусна промена и/или промена на техничко-технолошките карактеристики на електроцентралата, наведени во ова решение, согласно член 11 од Правилникот за повластени производители на електрична енергија од обновливи извори на енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр.18/12, 97/12 и 63/13).

6. Со денот на влегување во сила на ова решение, Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија го впишува носителот на ова решение и електроцентралата во Регистарот на повластени производители.

7. Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија го доставува ова решение до барателот, Операторот на пазарот на електрична енергија и до Агенцијата за енергетика на Република Македонија.

8. Жалбата изјавена против ова решение не го одлага неговото извршување.

9. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

УП1 бр. 08-03/14
20 февруари 2014 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

1120.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, врз основа на член 151, став 5 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 16/11, 136/11, 79/13 и 164/13) и член 8, став 1 од Правилникот за повластени производители на електрична енергија од обновливи извори на енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр.18/12, 97/12 и 63/13), а постапувајќи по барањето на Трговското друштво за производство на електрична енергија ПЕЛАГОНИЈА ЕНЕРГИ ДООЕЛ Битола, за издавање на привремено решение за стекнување на статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија, на седницата одржана на ден 20.02.2014 година, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА СТЕКНУВАЊЕ НА ПРИВРЕМЕН СТАТУС НА ПОВЛАСТЕН ПРОИЗВОДИТЕЛ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА

1. На Трговското друштво за производство на електрична енергија ПЕЛАГОНИЈА ЕНЕРГИ ДООЕЛ Битола, со седиште на ул. Димитар Илиевски Мурато бр. 3, Битола, му се издава решение за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија за термоелектроцентрала на биогаз „ЛОГОВАРДИ“ со планирана моќност од 1.968 kW и со локација на К.П. бр.40/1, м.в. Маскарник, КО Логоварди, с.Новаци, Општина Битола.

2. Податоци за носителот на решението:

- назив и седиште: Трговско друштво за производство на електрична енергија ПЕЛАГОНИЈА ЕНЕРГИ ДООЕЛ Битола, со седиште на ул. Димитар Илиевски Мурато бр. 3, Битола

- единствен регистарски број на електроцентралата: РР-BG-178

- назив на електроцентралата: термоелектроцентрала на биогаз „ЛОГОВАРДИ“

- податоци за локација на електроцентралата: на К.П. бр.40/1, м.в. Маскарник, КО Логоварди, с.Новаци, Општина Битола

- планирана моќност на електроцентралата: 1.968 kW

- планирано годишно производство на електрична енергија од електроцентралата: 16.377.696 kWh

- рок до кој електроцентралата треба да биде пуштена во употреба: 3 години

- датум на престанок на важење на ова решение: 20.02.2017 година

3. Термоелектроцентралата на биогаз „ЛОГОВАРДИ“ со планирана моќност од 1.968 kW и со локација на К.П. бр.40/1, м.в. Маскарник, КО Логоварди, с.Новаци, Општина Битола, треба да биде пуштена во употреба во рокот утврден во став 2 на ова решение.

4. Носителот на ова решение само еднаш може да поднесе барање до Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија за продолжување на важноста на ова решение во постапка утврдена во член 10 од Правилникот за повластени производители на електрична енергија од обновливи извори на енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр.18/12, 97/12 и 63/13).

5. Носителот на ова решение е должен да ја извести Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија за секоја статусна промена и/или промена на техничко-технолошките карактеристики на електроцентралата, наведени во ова решение, согласно член 11 од Правилникот за повластени производители на електрична енергија од обновливи извори на енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр.18/12, 97/12 и 63/13).

6. Со денот на влегување во сила на ова решение, Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија го впишува носителот на ова решение и електроцентралата во Регистарот на повластени производители.

7. Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија го доставува ова решение до барателот, Операторот на пазарот на електрична енергија и до Агенцијата за енергетика на Република Македонија.

8. Жалбата изјавена против ова решение не го одлага неговото извршување.

9. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

УП1 бр. 08-04/14
20 февруари 2014 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

1121.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, врз основа на член 151, став 5 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 16/11, 136/11, 79/13 и 164/13) и член 8, став 1 од Правилникот за повластени производители на електрична енергија од обновливи извори на енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр.18/12, 97/12 и 63/13), а постапувајќи по барањето на Трговското друштво за производство на електрична енергија ПЕЛАГОНИЈА ЕНЕРГИ ДООЕЛ Битола, за издавање на привремено решение за стекнување на статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија, на седницата одржана на ден 20.02.2014 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА СТЕКНУВАЊЕ НА ПРИВРЕМЕН СТАТУС НА
ПОВЛАСТЕН ПРОИЗВОДИТЕЛ НА ЕЛЕКТРИЧНА
ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА ОД ОБНОВЛИВИ
ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА**

1. На Трговското друштво за производство на електрична енергија ПЕЛАГОНИЈА ЕНЕРГИ ДООЕЛ Битола, со седиште на ул. Димитар Илиевски Мурато бр. 3, Битола, му се издава решение за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија за термоелектроцентрала на биогаз „ПОРОДИН“ со планирана моќност од 1.968 kW и со локација на К.П. бр.636/1, м.в. Долгите, КО Породин, Општина Битола.

2. Податоци за носителот на решението:

- назив и седиште: Трговско друштво за производство на електрична енергија ПЕЛАГОНИЈА ЕНЕРГИ ДООЕЛ Битола, со седиште на ул. Димитар Илиевски Мурато бр. 3, Битола

- единствен регистарски број на електроцентрала: PP-BG-179

- назив на електроцентрала: термоелектроцентрала на биогаз „ПОРОДИН“

- податоци за локација на електроцентрала: на К.П. бр.636/1, м.в. Долгите, КО Породин, Општина Битола

- планирана моќност на електроцентрала: 1.968 kW

- планирано годишно производство на електрична енергија од електроцентрала: 16.377.696 kWh

- рок до кој електроцентрала треба да биде пуштена во употреба: 3 години

- датум на престанок на важење на ова решение: 20.02.2017 година.

3. Термоелектроцентрала на биогаз „ПОРОДИН“ со планирана моќност од 1.968 kW и со локација на К.П. бр.636/1, м.в. Долгите, КО Породин, Општина Битола, треба да биде пуштена во употреба во рокот утврден во став 2 на ова решение.

4. Носителот на ова решение само еднаш може да поднесе барање до Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија за продолжување на важноста на ова решение во постапка утврдена во член 10 од Правилникот за повластени производители на електрична енергија од обновливи извори на енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр.18/12, 97/12 и 63/13).

5. Носителот на ова решение е должен да ја извести Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија за секоја статусна промена и/или промена на техничко-технолошките карактеристики на електроцентрала, наведени во ова решение, согласно член 11 од Правилникот за повластени производители на електрична енергија од обновливи извори на енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр.18/12, 97/12 и 63/13).

6. Со денот на влегување во сила на ова решение, Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија го впишува носителот на ова решение и електроцентрала во Регистарот на повластени производители.

7. Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија го доставува ова решение до барателот, Операторот на пазарот на електрична енергија и до Агенцијата за енергетика на Република Македонија.

8. Жалбата изјавена против ова решение не го одлага неговото извршување.

9. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

УП1 бр. 08-05/14
20 февруари 2014 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

1122.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, врз основа на член 151, став 5 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 16/11, 136/11, 79/13 и 164/13), а постапувајќи по барањето на Друштвото за проектирање, градежништво, производство и услуги ИТАЛИАН МАЦЕДОНИАН ПОВЕР ГЕНЕРАТИОН ДОО Скопје, на ден 18.02.2014 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕТО
ЗА СТЕКНУВАЊЕ НА ПРИВРЕМЕН СТАТУС
НА ПОВЛАСТЕН ПРОИЗВОДИТЕЛ НА ЕЛЕКТРИЧНА
ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА ОД ОБНОВЛИВИ
ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА**

1. Во точката 1 на Решението за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија УП1 бр. 08-16/13 од 08.05.2013 година, објавено во „Службен весник на Република Македонија“, бр.68/13, во заградата по зборовите: „Министерство за економија - концедент со бр.12-890/1 од 28.01.2011 година“ се додаваат зборовите: „и анекс на договорот арх.бр.12-599/4 од 22.01.2014 година“.

2. Во точката 2 алинеи 5 и 7, во заградата по зборовите: „Министерство за економија - концедент со бр.12-890/1 од 28.01.2011 година“ се додаваат зборовите: „и анекс на договорот арх.бр.12-599/4 од 22.01.2014 година“.

3. Во точката 2 алинеја 8, датумот „28.01.2014 година“ се менува и гласи: „27.03.2014 година“.

4. Во точката 3 во заградата по зборовите: „Министерство за економија - концедент со бр.12-890/1 од 28.01.2011 година“ се додаваат зборовите: „и анекс на договорот арх.бр.12-599/4 од 22.01.2014 година“.

5. Ова Решение влегува во сила со денот на негово донесување, а се објавува во Службен весник на Република Македонија.

УП1 Бр. 08-16/13
18 февруари 2014 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

1123.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, врз основа на член 151, став 5 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 16/11, 136/11, 79/13 и 164/13), а постапувајќи по барањето на Друштвото за проектирање, градежништво, производство и услуги ИТАЛИАН МАЦЕДОНИАН ПОВЕР ГЕНЕРАТИОН ДОО Скопје, на ден 18.2.2014 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕТО
ЗА СТЕКНУВАЊЕ НА ПРИВРЕМЕН СТАТУС
НА ПОВЛАСТЕН ПРОИЗВОДИТЕЛ НА ЕЛЕКТРИЧ-
НА ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА ОД ОБНОВЛИВИ
ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА**

1. Во точката 1 на Решението за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија УП1 бр. 08-17/13 од 08.05.2013 година, објавено во „Службен весник на Република Македонија“, бр.68/13, во заградата по зборовите: „Министерство за економија - концедент со бр.12-889/1 од 28.01.2011 година“ се додаваат зборовите: „и анекс на договорот арх.бр.12-599/5 од 22.01.2014 година“.

2. Во точката 2 алинеи 5 и 7, во заградата по зборовите: „Министерство за економија - концедент со бр.12-889/1 од 28.01.2011 година“ се додаваат зборовите: „и анекс на договорот арх.бр.12-599/5 од 22.01.2014 година“.

3. Во точката 2 алинеја 8, датумот „28.01.2014 година“ се менува и гласи: „07.06.2015 година“.

4. Во точката 3 во заградата по зборовите: „Министерство за економија - концедент со бр.12-889/1 од 28.01.2011 година“ се додаваат зборовите: „и анекс на договорот арх.бр.12-599/5 од 22.01.2014 година“.

5. Ова Решение влегува во сила со денот на негово донесување, а се објавува во Службен весник на Република Македонија.

УП1 Бр. 08-17/13
18 февруари 2014 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

1124.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, врз основа на член 151, став 5 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 16/11, 136/11, 79/13 и 164/13), а постапувајќи по барањето на Друштвото за проектирање, градежништво, производство и услуги ИТАЛИАН МАЦЕДОНИАН ПОВЕР ГЕНЕРАТИОН ДОО Скопје, на ден 18.2.2014 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕТО
ЗА СТЕКНУВАЊЕ НА ПРИВРЕМЕН СТАТУС
НА ПОВЛАСТЕН ПРОИЗВОДИТЕЛ НА ЕЛЕКТРИЧ-
НА ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА ОД ОБНОВЛИВИ
ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА**

1. Во точката 1 на Решението за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија УП1 бр. 08-18/13 од 08.05.2013 година, објавено во „Службен весник на Република Македонија“, бр.68/13, во заградата по зборовите: „Министерство за економија - концедент со бр.12-887/1 од 28.01.2011 година“ се додаваат зборовите: „и анекс на договорот арх.бр.12-599/2 од 22.01.2014 година“.

2. Во точката 2 алинеи 5 и 7, во заградата по зборовите: „Министерство за економија - концедент со бр.12-887/1 од 28.01.2011 година“ се додаваат зборовите: „и анекс на договорот арх.бр.12-599/2 од 22.01.2014 година“.

3. Во точката 2 алинеја 8, датумот „28.01.2014 година“ се менува и гласи: „17.06.2014 година“.

4. Во точката 3 во заградата по зборовите: „Министерство за економија - концедент со бр.12-887/1 од 28.01.2011 година“ се додаваат зборовите: „и анекс на договорот арх.бр.12-599/2 од 22.01.2014 година“.

5. Ова Решение влегува во сила со денот на негово донесување, а се објавува во Службен весник на Република Македонија.

УП1 Бр. 08-18/13
18 февруари 2014 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

1125.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, врз основа на член 151, став 5 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 16/11, 136/11, 79/13 и 164/13), а постапувајќи по барањето на Друштвото за проектирање, градежништво, производство и услуги ИТАЛИАН МАЦЕДОНИАН ПОВЕР ГЕНЕРАТИОН ДОО Скопје, на ден 18.2.2014 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕТО
ЗА СТЕКНУВАЊЕ НА ПРИВРЕМЕН СТАТУС
НА ПОВЛАСТЕН ПРОИЗВОДИТЕЛ НА ЕЛЕКТРИЧ-
НА ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА ОД ОБНОВЛИВИ
ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА**

1. Во точката 1 на Решението за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија УП1 бр. 08-19/13 од 08.05.2013 година, објавено во „Службен весник на Република Македонија“, бр.68/13, во заградата по зборовите: „Министерство за економија - концедент со бр.12-888/1 од 28.01.2011 година“ се додаваат зборовите: „и анекс на договорот арх.бр.12-599/3 од 22.01.2014 година“.

2. Во точката 2 алинеи 5 и 7, во заградата по зборовите: „Министерство за економија - концедент со бр.12-888/1 од 28.01.2011 година“ се додаваат зборовите: „и анекс на договорот арх.бр.12-599/3 од 22.01.2014 година“.

3. Во точката 2 алинеја 8, датумот „28.01.2014 година“ се менува и гласи: „21.07.2014 година“.

4. Во точката 3 во заградата по зборовите: „Министерство за економија - концедент со бр.12-888/1 од 28.01.2011 година“ се додаваат зборовите: „и анекс на договорот арх.бр.12-599/3 од 22.01.2014 година“.

5. Ова Решение влегува во сила со денот на негово донесување, а се објавува во Службен весник на Република Македонија.

УП1 Бр. 08-19/13
18 февруари 2014 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

1126.

Врз основа на членот 27 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 16/11, 136/11, 79/13 и 164/13), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на ден 17 февруари 2014 година, донесе

**ПРАВИЛА
ЗА ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА**

I. ВОВЕД

Член 1

(1) Со овие Правила за пазар на електрична енергија (во понатамошниот текст: Правила) се уредува:

1) организацијата на пазарот на електрична енергија (во натамошниот текст: пазар),

2) условите што треба да ги исполнат учесниците на пазарот,

3) начинот и условите на здружување на купувачите и/или производителите на електрична енергија во балансни групи заради намалување на трошоците за урамнотежување,

4) воспоставувањето, организирањето и контролата на тргувањето со електрична енергија и системски услуги, вклучувајќи го и прекуграничното тргување,

5) методологијата за пресметка на надоместокот за услугите за урамнотежување и начинот на наплата на услугите, како и финансиски обезбедувања за обврските на учесниците на пазарот за плаќање на услугите за урамнотежување,

6) постапката за пресметка на отстапувањата на договорените и остварените трансакции, врз основа на податоците од мерењата направени од страна на операторот на електропреносниот систем и операторите на дистрибутивните системи,

7) условите, начинот и постапката за набавка на електрична енергија и системски услуги од страна на вршителите на регулираните енергетски дејности, со цел набавките да бидат спроведени на транспарентен и недискриминаторен начин и да се обезбеди рамноправен пристап на сите заинтересирани домашни и странски понудувачи,

8) откупот на електричната енергија од повластените производители на електрична енергија и продажбата на истата на снабдувачите или трговците, како и начинот на уредување на правата и обврските на операторот на пазарот и операторите на преносниот и дистрибутивните системи и повластените производители,

9) постапката и начинот за прибирање и доставување на податоци до Регулаторната комисија за енергетика за состојбите и појавите на пазарот.

(2) РКЕ е одговорна за следење на примената на овие Правила.

Член 2

(1) Дефинициите за одделни изрази, содржани во Законот за енергетика, се применуваат и во овие Правила.

(2) Одделни изрази употребени во овие Правила го имаат следното значење:

1. Балансна енергија

Количина на електрична енергија која е ангажирана со активирање на системските услуги за порамнување на отстапувањата помеѓу расположивата електрична енергија и потрошувачката на електрична енергија во реално време;

2. Балансна група

Еден или повеќе учесници на пазарот здружени во група врз основа на меѓусебни договори;

3. Балансно одговорна страна (БОС)

Учесници на пазарот кои се членови на балансна група, а кои преземаат балансна одговорност и доставуваат физички распореди (номинации) за групата;

4. Балансна одговорност

Одговорност на БОС за обезбедување на баланс помеѓу целокупното најавено производство, набавки и увоз на електрична енергија од една страна и најавена потрошувачка, продажби и извоз на електрична енергија, од друга страна, за една или повеќе точки на приклучување и/или за една или повеќе билатерални трансакции;

5. Билатерална трансакција

Билатерална трансакција значи купување или продажба на определени количини на електрична енергија во одреден временски период помеѓу два учесника на пазарот;

6. Билатерален договор

Договор за реализација на билатералната трансакција, склучен помеѓу два учесника на пазарот;

7. Единица за диспечирање

Производна единица или оптоварување наменето за диспечирање.

8. Виша сила

Сите непредвидливи природни појави, како и настани и околности кои што се надвор од влијанието на учесниците на пазарот и кои не можеле да ги предвидат и да ги спречат со примена на разумно прифатлив напор, а поради кои учесниците на пазарот не биле во состојба да ги исполнат обврските утврдени со овие Правила и меѓусебните договори;

9. Интерконекција

Врска помеѓу два електроенергетски системи кои работат синхронно;

10. Интервал за порамнување

Временски интервал во кој се врши пресметка на размената на електрична енергија (предавање и испорака) и/или системски услуги;

11. Изјава за расположивост

Документ доставен од страна на производителот согласно со Мрежните правила за пренос на електрична енергија со кој се специфицира расположивоста на единиците за диспечирање во наредна календарска недела;

12. Несакани отстапувања

Количини на електрична енергија кои произлегуваат од отстапувањето на реалните вредности од номинираните вредности, како и количини на електричната енергија кои произлегуваат од сведувањето на граница на разменетата електрична енергија преку интерконективните водови;

13. Оптоварување

Оптоварување е активна или реактивна моќност која се испорачува од преносната или дистрибутивната мрежа;

14. Оптоварување за диспечирање

Оптоварување што може да биде променето во согласност со диспечерска инструкција;

15. Отстапување (дебаланс) на балансна група

Отстапување (дебаланс) на балансна група е разлика помеѓу остварените и номинираните распореди за секој пресметковен интервал;

16. Период на испорака

Период на испорака е специфициран временски период во кој се испорачуваат физичките количини на електрична енергија;

17. Период на порамнување

Период на порамнување е период за кој се врши пресметка на трансакцијата на пазарот, вклучувајќи ја и пресметката на отстапувањата, и претставува основа за плаќање;

18. Период на усогласување на номинациите на физичките распореди

Период на усогласување на номинациите на физичките распореди е периодот кога се врши усогласување и евентуални измени на постоечките номинации. Во овој период не е дозволено доставување на нови номинации;

19. Постапка за порамнување

Постапката за порамнување е постапка спроведена од страна на ОПЕЕ, со која се опишуваат механизмите што се применуваат за порамнување на трансакциите во ЕЕС;

20. Производна единица за диспечирање

Генераторска единица што обезбедува системски услуги во согласност со Мрежните правила;

21. Расположив балансен капацитет

Количина на балансна енергија која може да биде расположива на ОЕПС од страна на единица за диспечирање или од оптоварувањето за диспечирање во текот на диспечерскиот интервал;

22. Регистар

Регистар на учесниците на пазарот, а се водат посебни регистри за секој дел од пазарот;

23. Точка на испорака

Точка на испорака е физичка точка во која електричната енергија се испорачува од преносната мрежа, вклучувајќи ја и интерконекцијата со соседните електроенергетски системи;

24. Точка на прием

Точка на прием е физичка точка во која електричната енергија се внесува во преносната мрежа, вклучувајќи ја и интерконекцијата со соседните електроенергетски системи;

25. Трансакција

Трансакција значи купување или продажба на определени количини на моќност, електрична енергија и системски услуги во одреден временски период помеѓу два или повеќе учесници на пазарот;

26. Трговски интервал

Трговски интервал е основниот временски интервал за кој се склучени пазарните трансакции;

27. Физички распоред

Документ изготвен од БОС и доставен до ОПЕЕ со дефинирани часовни распореди за сите трансакции на членките на балансната група за производството, потрошувачката и размената на електрична енергија, вклучувајќи го увозот и извозот за одреден ден во согласност со билатералните договори помеѓу учесниците на пазарот.

Член 3

(1) Општо прифатени поими (конвенции) во овие Правила се:

1) количината на електрична енергија која се внесува во електроенергетскиот систем во точките на прием и количините кои се однесуваат на продажба на електрична енергија ќе се прикажуваат со позитивен знак (+),

2) количината на електрична енергија преземена од точките на испорака и количините кои се однесуваат на купување на електрична енергија ќе се прикажуваат со негативен знак (-),

3) ОЕПС и ОДС го вршат мерењето на количините на електрична енергија во точките на прием и во точките на испорака, вклучувајќи ги и увозните и извозните количини на електрична енергија,

4) сите времиња се однесуваат на временската зона (CET) GMT+1, независно од тоа дали станува збор за зимски или летен период на сметање на времето,

5) за потребите на овие Правила, активната моќност се изразува во MW со три децимални места, освен во номинациите на физички распореди, каде се употребуваат целобројни вредности,

6) за потребите на овие Правила, електричната енергија се изразува во MWh со три децимални места, освен при пресметувањето на отстапувањата каде се употребуваат целобројни вредности,

7) сите парични (финансиски) трансакции се дефинираат и се претставуваат во денари,

8) повикувањето на член, поглавје и прилог се однесува на член, поглавје и прилог од овие Правила, доколку поинаку не е нагласено; повикувањето на став се однесува на став од тековниот член ако поинаку не е нагласено; повикувањето на точка се однесува на точка од тековниот став ако поинаку не е нагласено,

9) за потребите на овие Правила и за потребите на порамнување на отстапувањата, увозот на електрична енергија ќе се третира како производство, додека извозот како потрошувачка на електрична енергија,

10) диспечерскиот интервал може да изнесува 15, 30 или 60 минути, врз основа на одлука на ОЕПС во согласност со меѓународните стандарди и мултилатералните договори. ОЕПС е должен да ги извести сите заинтересирани страни за промена на времетраењето на диспечерскиот интервал најмалку шест месеци пред стапувањето во сила на промената,

11) трговскиот интервал може да изнесува 15, 30 или 60 минути, врз основа на одлука на ОПЕЕ во согласност со меѓународните стандарди и мултилатералните договори. ОПЕЕ е должен да ги извести сите заинтересирани страни за промена на времетраењето на трговскиот интервал најмалку шест месеци пред стапувањето во сила на промената,

12) пресметковниот интервал (интервал за порамнување) може да изнесува 15, 30 или 60 минути, врз основа на заедничка одлука донесена од ОПЕЕ и ОЕПС, во согласност со меѓународните стандарди и мултилатералните договори. ОПЕЕ е должен да ги извести сите заинтересирани страни за промена на времетраењето на трговскиот интервал најмалку шест месеци пред стапувањето во сила на промената,

13) пресметковниот период изнесува еден (1) календарски месец.

(2) Листа на кратенки кои се користат во овие Правила се :

1) AGC – Автоматска регулација на производство,
2) БОС – Балансно одговорна страна,
3) БРУП – Барање за регистрација за учесник на пазарот,

4) БРСУ – Барање за учество на пазарот за системски услуги,

5) ОДП - Образец за доставување на динамички параметри,

6) ЕЕС – Електроенергетски систем на Република Македонија,

7) МЕПСО – Македонски електропреносен систем оператор,

8) ENTSO-E – Асоцијација на Европски преносни систем оператори,

9) ОЕПС – Оператор на електропреносниот систем,

10) ОПЕЕ – Оператор на пазарот на електрична енергија,

11) ОДС – Оператор на дистрибутивниот систем,

12) ППЕЕ – Повластен производител на електрична енергија,

13) РКЕ – Регулаторна комисија за енергетика на Република Македонија,

14) ПЕЕ(ЈУ) – Производител на електрична енергија на кој во лиценцата му е утврдена обврска да обезбеди јавна услуга,

15) РУП – Регистар на учесниците на пазарот на електрична енергија,

16) СТП – Снабдувач со електрична енергија за тарифни потрошувачи,

17) СКС – снабдувач со електрична енергија во краен случај,

18) СДКО – стандардни дневни криви на оптоварување,

19) EIC – енергетски идентификационен код.

Член 4

(1) Пазарот на електрична енергија е систем за купување и продавање на електрична енергија врз основа на понудата и побарувачката, со примена на услови и постапки пропишани врз основа на Законот за енергетика и овие Правила.

(2) Пазарот се состои од:

1) пазар на регулирани или нерегулирани билатерални договори,

2) дневен пазар на електрична енергија со примена на листа на приоритети (во натамошниот текст: дневен пазар),

3) пазар на системски услуги.

Член 5

(1) Пазарот на билатерални договори овозможува билатерални трансакции меѓу продавачот и купувачот на електрична енергија. Купопродажбата на електрична енергија и моќност се врши преку регулирани или нерегулирани билатерални договори.

(2) Регулираните билатерални договори ги одобрува РКЕ. Билатералните трансакции на електрична енергија содржани во регулираните билатерални договори за купопродажба го сочинуваат регулираниот дел од пазарот на билатерални договори.

(3) Нерегулираните билатерални договори се слободно договорени помеѓу купувачот и продавачот. Билатерални трансакции на електрична енергија содржани во овие билатерални договори го сочинуваат конкурентниот дел од пазарот на билатерални договори.

Член 6

(1) Дневен пазар на електрична енергија со примена на листа на приоритети е централизирано место на кое се врши организирано купување и продавање на електрична енергија помеѓу учесниците на пазарот.

(2) Доколку ПЕЕ(ЈУ) има вишоци на електрична енергија, повеќе од количините договорени со регулираните договори со СТП, односно СКС, истиот може да доставува понуди на дневниот пазар на електрична енергија со примена на листа на приоритети.

Член 7

(1) Пазар на системски услуги е централизирано место на кое ОЕПС по пазарни услови на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин, како и со минимални трошоци набавува системски услуги и оперативна резерва на електрична енергија во согласност со овие Правила.

II. РЕГИСТРАЦИЈА НА УЧЕСНИЦИ НА ПАЗАРОТ

Учесници на пазарот

Член 8

(1) На пазарот можат самостојно да учествуваат:

1) ПЕЕ(ЈУ),

2) производители на електрична енергија,

3) ОПЕЕ во функција на БОС на балансната група на ППЕЕ,

4) ОЕПС кога набавува системски услуги, по пазарни услови, на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин,

5) ОЕПС кога набавува електрична енергија за покривање на загубите во електропреносниот систем по пазарни услови, на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин,

6) ОДС кога набавуваат електрична енергија за покривање на загубите во дистрибутивната мрежа и системските услуги по пазарни услови на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин,

7) снабдувачи на електрична енергија за тарифни потрошувачи (во понатамошниот текст: снабдувачи на тарифни потрошувачи), заклучно до 31 декември 2014 година,

8) снабдувачи во краен случај со електрична енергија (во понатамошниот текст: снабдувачи во краен случај),

9) снабдувачи на електрична енергија (во понатамошниот текст: снабдувачи),

10) трговци со електрична енергија (во понатамошниот текст: трговци),

11) потрошувачите на електрична енергија што ги исполнуваат критериумите за самостојно учество на пазарот.

Член 9

(1) Операторот на пазарот (во понатамошниот текст: ОПЕЕ) е оператор на:

1) пазарот со билатерални договори, и

2) дневниот пазар на електрична енергија со примена на листа на приоритети.

(2) Операторот на електропреносниот систем е оператор на пазарот на системски услуги.

Член 10

(1) Субјектите од членот 8 можат да учествуваат на пазарот ако склучиле Договор за учество на пазарот и се запишани во Регистарот во согласност со одредбите од овие Правила.

Член 11

(1) Со Договорот за учество на пазарот се уредуваат правата и обврските на ОПЕЕ и учесниците на пазарот.

(2) Договорот за учество на пазарот особено содржи:

1) права и обврски на учесниците на пазарот,

2) права и обврски на ОПЕЕ,

3) времетраење на договорот.

Регистрација за учество на пазарот на електрична енергија

Член 12

(1) Субјектите од членот 8 се должни да се регистрираат за учество на пазарот, во согласност со овие Правила.

(2) Потрошувачите што не го исполнуваат критериумот за самостојно учество на пазарот, како и потрошувачите што го исполнуваат критериумот, но одлучиле да не настапуваат самостојно на пазарот, на пазарот ќе бидат застапувани преку нивните снабдувачи.

(3) Со регистрацијата од ставот 1, сите заинтересирани страни се стекнуваат со правото да учествуваат на пазарот на билатерални договори и на дневниот пазар со примена на листа на приоритети, додека за учество на пазарот на системски услуги е потребно да се регистрираат и кај ОЕПС, во согласност со овие Правила.

Член 13

(1) Постапката за регистрација за учество на пазарот започнува со поднесување на БРУП до ОПЕЕ, потпишано од лицето овластено за застапување и заверено од барателот.

(2) ОПЕЕ е должен да го изработи образецот на Барањето за регистрација за учесник на пазарот, и по претходно одобрување од РКЕ, да го објави на својата веб страна.

Член 14

(1) Барателот од членот 13 е должен кон БРУП, да ги достави во оригинал или копија на оригиналот заверена на нотар, следниве податоци и документи:

1) решение за упис во Централен регистар или тековна состојба,

2) потврда за издаден ЕИС од ОЕПС, ако барателот поседува ЕИС код,

(2) Барателот за регистрација за учество на пазарот кој врши енергетска дејност, утврдена во Законот за енергетика, кон Барањето за регистрација за учесник на пазарот е должен, покрај документите од ставот 1, е должен на достави и копија од лиценцата за вршење на енергетска дејност.

(3) Доколку барателот не поседува ЕИС код, кон Барањето од ставот 1 поднесува и барање за доделување на ЕИС код на образец објавен на веб страната на ОЕПС.

(4) Во случаите од ставот 3 ОПЕЕ е должен, во името на барателот, до ОЕПС да го достави барањето за издавање на ЕИС код.

Член 15

(1) Овластените лица на барателот од членот 14 се должни да поседуваат квалификувани дигитални сертификати издадени од овластени институции од листата на овластени институции, објавена на веб страната на ОПЕЕ.

Разгледување на Барањето за регистрација за учесник на пазарот на електрична енергија

Член 16

(1) Доколку ОПЕЕ утврди дека БРУП е доставено на начин и формат пропишан во членовите 14 и 15, ќе донесе заклучок за уредност на Барањето, во рок од десет дена од денот на поднесување на Барањето.

(2) Со заклучокот од ставот 1, ОПЕЕ до барателот доставува потпишан Договор за условите и начинот за учество на пазарот во четири примероци.

(3) Барателот е должен во рок од десет дена да го потпише договорот од страна на лицето овластено за застапување и да достави до ОПЕЕ два примерока од истиот.

Член 17

(1) По склучување на Договорот од членот 16, ОПЕЕ ќе го запише Барателот во Регистарот на учесници на пазарот.

(2) Со денот на уписот во Регистарот, Барателот се стекнува со својство на регистриран учесник на пазарот.

(3) Учесникот на пазарот е должен во рок од пет дена од денот на уписот во Регистарот, до операторот на соодветниот систем, да достави барање за дефинирање на виртуелна мерна точка со соодветен ID број, за сите мерни точки во кои ќе се врши испорака и/или превземање на електрична енергија.

(4) По добивањето на ID бројот за виртуелната мерна точка од ставот 3, учесникот на пазарот е должен да го достави до ОПЕЕ документот добиен од операторот на соодветниот систем во рок од три работни дена.

(5) Учесникот на пазарот не може да отпочне со трансакции на пазарот се додека во Регистарот на учесници не бидат запишани ID броевите на виртуелните мерни точки.

Член 18

(1) ОПЕЕ го води и одржува Регистарот на учесници на пазарот, поодделно за секој дел од пазарот и е должен да го објавува на својата веб страна.

(2) Регистарот, особено, ги содржи следниве податоци за учесниците на пазарот:

1) име, адреса и лице овластено за застапување и претставување,

2) својството на учесникот на пазарот, во согласно со членот 8,

3) датум на упис во Регистарот,

4) ЕИС кодот на учесникот,

5) ID броеви на виртуелните мерни точки кои му припаѓаат на учесникот на пазарот.

Член 19

(1) Доколку ОПЕЕ утврди дека Барањето за регистрација за учество на пазарот не е доставено во согласност со членовите 14 и 15 ОПЕЕ ќе донесе заклучок со кој се утврдува дека Барањето е нецелосно, ќе му укаже на барателот за недостатоците и ќе му наложи да ги отстрани во рок од 15 дена од приемот на заклучокот.

(2) Доколку барателот не ги отстрани недостатоците во рокот определен со заклучокот од ставот 2, ОПЕЕ ќе донесе решение за отфрлање на Барањето.

(3) Против решението од ставот 3, барателот може да достави барање за одлучување по спорови до РКЕ, во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(4) Одлуката на РКЕ по барањето од ставот 4 е конечна.

Повлекување од пазарот

Член 20

(1) Учесникот на пазарот може да го прекине своето учество на пазарот и за тоа е должен да достави Барање за повлекување од пазарот до ОПЕЕ, како и да ја извести БОС на балансната група каде што припаѓал.

(2) Во Барањето од ставот 1 учесникот на пазарот е должен да го наведе датумот и времето од кога се повлекува од пазарот, при што временскиот период помеѓу датумот на поднесување на барањето за повлекување од пазарот и предложениот датум и време за повлекување од пазарот не смее да биде покусо од 30 дена.

(3) Учесникот на пазарот од ставот 1 нема право да влезе во нови трансакции по истекот на рокот од ставот 2.

(4) ОПЕЕ е должен во рок од еден ден по добивање на Барањето од ставот 1, информацијата во врска со тоа барање да ја објави на својата веб страна.

Член 21

(1) ОПЕЕ ќе донесе Одлука за одобрување за повлекување на учесникот од пазарот во рок од 15 дена од приемот на Барањето од членот 20, а Одлуката ќе влезе во сила на датум што не е пред датумот наведен во ставот 2 од членот 20.

(2) Доколку учесникот од членот 20 став 1 е БОС, ОПЕЕ ќе ја донесе Одлуката од ставот 1 само ако останатите членови на балансната група го уредише прашањето за својата балансна одговорност.

(3) ОПЕЕ е должен одлуката од ставот 1 да ја објави на својата веб страна и да ја достави до операторите на соодветните системи во кои на учесникот му биле доделени виртуелни мерни точки.

(4) Со влегување во сила на Одлуката од ставот 1, ОПЕЕ ќе го избрише учесникот на пазарот од Регистарот на учесници.

(5) Во случај на одбивање на Барањето од членот 20, ОПЕЕ е должен да донесе Одлука за одбивање на барањето во која ќе ги образложи причините за одбивањето.

(6) Против Одлуката од ставот 5, барателот може да достави барање за одлучување по спорови до РКЕ во рок од 15 дена од денот на прием на Одлуката.

(7) Одлуката на РКЕ по барањето од ставот 5 е конечна, а незадоволната страна може да поднесе тужба пред надлежен суд.

Суспензија на учесник на пазарот

Член 22

(1) ОПЕЕ има право да донесе Одлука за суспензија на учесник на пазарот кој постапува спротивно на овие Правила.

(2) ОПЕЕ може времено да го суспендира учесникот на пазарот во следниве случаи:

- 1) непочитување на овие Правила,
- 2) неизвршување на обврските за плаќање.
- (3) Одлуката за суспензија задолжително ги содржи причините за донесувањето на истата и времетраењето на суспензијата не може да е подолго од шест месеци.

Член 23

(1) ОПЕЕ е должен пред да донесе Одлука за суспензија на учесникот на пазарот, да му достави опомена пред суспензија, притоа наведувајќи ги причините за истата.

(2) Опомената пред суспензија содржи временски период, не подолг од 30 дена, во кој учесникот на пазарот е должен да ги отстрани причините поради кои му била доставена опомената од страна на ОПЕЕ.

Член 24

(1) ОПЕЕ може да ја повлече опомената пред суспензија и за тоа писмено да го извести учесникот на пазарот, доколку истиот до истекот на рокот определен во опомената, докаже дека ги отстранил причините поради која му била доставена опомената.

(2) Доколку, во периодот наведен во опомената пред суспензија, учесникот на пазарот не ги отстрани причините поради кои му била доставена истата, ОПЕЕ е должен да донесе одлука за суспензија на учесникот на пазарот.

Член 25

(1) ОПЕЕ е должен, во рок од еден ден од денот на донесувањето на одлуката за суспензија, односно опомената пред суспензија на учесник на пазарот, да го извести учесникот и истата да ја објави на својата веб страна, се до донесување на одлука за повлекување на суспензијата, односно повлекување на опомената пред суспензија.

Член 26

(1) Против Одлуката на ОПЕЕ за суспензија, учесникот на пазарот кој е суспендиран може да достави барање за разрешување на спор до РКЕ, во рок од 15 дена од денот на прием на Одлуката.

(2) Одлуката на РКЕ по барањето за разрешување на спор е конечна, а незадоволната страна може да поднесе тужба пред надлежен суд.

Престанување на договорот за учество на пазарот**Член 27**

(1) ОПЕЕ е должен веднаш да го раскине Договорот за учество на пазарот, доколку дојде до сознанија за: лажни претставувања, доставување на неточни или погрешни информации, погрешно работење, повторени прекршувања или материјални нарушувања на обврските од страна на учесникот на пазарот утврдени со овие Правила.

Член 28

(1) Договорот за учество на пазарот престанува да важи по автоматизам, во следниве случаи:

- 1) по истекување на лиценцата на учесникот на пазарот,
- 2) по прифатено барање за повлекување од пазарот,
- 3) доколку ОПЕЕ изрекол суспензија два пати во тек на 18 месеци или вкупно три пати,
- 4) со отпочнување на постапка за стечај или ликвидација на учесникот на пазарот,
- 5) доколку учесникот го изгубил правото за самостоен настап на пазарот според одредбите од овие Правила.

Член 29

(1) Престанувањето на важење на Договорот за учество на пазарот не го ослободува учесникот на пазарот од обврските да ги надомести направените штети согласно законските и подзаконските акти, како и овие Правила.

Член 30

(1) ОПЕЕ е должен да ги извести ОЕПС, односно ОДС и БОС на балансната група каде што припаѓал учесникот на пазарот за носењето на одлуката за престанување на важење на Договорот за условите и начинот за учество на пазарот.

(2) ОПЕЕ е должен во рок од еден работен ден од престанување на важење на Договорот за учество на пазарот на учесник на пазарот, да достави известување до учесникот и, на својата веб страна, да објави информација за бришење на учесникот на пазарот од Регистарот.

Член 31

(1) Учесникот на пазарот чиј Договор за користење на пазарот престанал да важи врз основа на одлука на ОПЕЕ, може да достави барање за разрешување на спор до РКЕ, во рок од 15 дена од денот на приемот на Одлуката.

(2) Одлуката на РКЕ по спорот е конечна и обврзувачка, а незадоволната страна против неа може да поднесе тужба пред надлежен суд.

Член 32

(1) Учесникот на пазарот чиј Договор за учество на пазарот престанал да важи, врз основа на одлука на ОПЕЕ, не може повторно да поднесе барање за регистрација за учество на пазарот пред истекот на три месеци од правосилноста на одлуката од членот 30.

Член 33

(1) ОПЕЕ е должен да ја чува целокупната документација, записи и мерните регистри, кои се однесуваат на барател, чие барање за регистрација за учество на пазарот било одбиено или учесникот на пазарот чиј Договор за учество престанал да важи, најмалку пет години од денот кога барателот го испратил БРУП или од денот кога учесникот на пазарот бил избришан од Регистарот, освен ако со закон или друг пропис не е поинаку уредено.

III. БАЛАНСНА ОДГОВОРНОСТ**Член 34**

(1) Учесниците на пазарот е потребно до ОПЕЕ да ги достават сите информации од нивните билатерални трансакции (освен информациите поврзани со финансискиот дел од трансакцијата) неопходни за доверливо, сигурно и стабилно управување, работење и балансирање на ЕЕС.

(2) Сите учесници на пазарот мора да превземат финансиска одговорност за влијанието на нивните дејства врз доверливото, сигурното и економичното работење, управување и балансирање на ЕЕС.

(3) ППЕЕ немаат балансна одговорност.

(4) Отстапувањата од планираните трансакции мора да бидат порамнети на праведен и недискриминаторен начин согласно овие Правила.

Член 35

(1) Учесниците на пазарот можат да се здружат во балансни групи по сопствен избор.

(2) Балансна група може да се состои и од само еден учесник на пазарот.

(3) Еден учесник на пазарот може да припаѓа само на една балансна група.

(4) По исклучок од ставот 1:

1) ОПЕЕ сочинуваат една балансна група чија БОС е ОПЕЕ,

2) учесник на пазарот што врши регулирана енергетска дејност не смее да се здружува во балансна група со учесници на пазарот што вршат нерегулирани енергетски дејности или со потрошувачи.

(5) РКЕ одобрува договори за здружување во балансна група на вршителите на регулирани енергетски дејности.

Член 36

(1) Секоја балансна група е должна да преземе балансна одговорност за секој трговски интервал и да ги плати на ОЕПС надоместоците за отстапувањата помеѓу остварените и номинираните трансакции.

Член 37

(1) Еден член на балансната група ја застапува групата пред ОПЕЕ и ОЕПС и ја презема балансната одговорност од членот 36 во име на групата.

(2) Учесник на пазарот кој е единствен член на балансната група ги има истите права и обврски како и БОС.

Член 38

(1) Учесникот на пазарот што презема балансна одговорност за групата мора да се регистрира како балансно одговорна страна и да потпише Договор за балансна одговорност со ОПЕЕ што ги содржи правата и обврските на ОПЕЕ и БОС.

(2) ОПЕЕ е должен да го изработи образецот на Договорот за балансна одговорност, и по претходно одобрување од РКЕ, да го објави на својата веб страна.

Член 39

(1) Учесникот на пазарот во име на балансната група што ја застапува поднесува до ОПЕЕ Барање за регистрација на балансната група и регистрација на БОС.

(2) Секое Барање за регистрација на балансна група и регистрација на БОС, особено, треба да ги содржи следните информации:

1) целосно име, адреса и контакт податоци за барателот,

2) тип и број на Лиценцата на барателот, доколку поседува,

3) имиња и контакт податоци на сите овластени лица на барателот,

4) вкупен инсталиран капацитет на сите производни единици за кои барателот ја презема балансната одговорност,

5) вкупен инсталиран капацитет на сите потрошувачи за кои барателот ја презема балансната одговорност,

6) целосно име, ЕИС код и ID за виртуелните мерни точки за членките на балансната група.

(3) Кон барањето од ставот 2 задолжително се доставуваат следниве документи за барателот од ставот 1:

1) потврда за бонитет, издадена од страна на Централниот регистар на Република Македонија,

2) уверение од Управата за јавни приходи за платени даноци и други јавни давачки пропишани со закон и

3) потврда дека не е отворена постапка за стечај или ликвидација.

(4) Учесниците на пазарот што одлучиле да не се здружуваат во балансна група се должни да се регистрираат како БОС.

(5) ОПЕЕ е должен да го изработи образецот на Барањето од ставот 1, и по претходно одобрување од РКЕ, да го објави на својата веб страна.

Член 40

(1) Доколку ОПЕЕ утврди дека Барањето од членот 39 ги содржи потребните податоци или истите се доставени на пропишан начин и форма, ОПЕЕ ќе донесе заклучок за уредност на Барањето во рок од пет работни дена од денот на поднесувањето на барањето.

(2) Со заклучокот од ставот 1, ОПЕЕ доставува до барателот потпишан Договор за балансна одговорност во четири примерока.

(3) Барателот е должен во рок од пет дена од денот на приемот на договорот од ставот 2, да го потпише договорот и да го достави до ОПЕЕ.

Член 41

(1) ОПЕЕ води и одржува Регистар на БОС и балансни групи, при што е должен да го објави на својата веб страна.

(2) Регистарот на БОС и балансни групи, особено, ги содржи следните податоци:

1) име на БОС и членови на балансната група,

2) име, адреса и лице овластено за застапување и претставување на БОС,

3) датум на упис во Регистарот.

Член 42

(1) По склучување на Договорот за балансна одговорност од членот 38, ОПЕЕ врши упис на барателот од членот 39 во Регистарот на балансни групи и балансно одговорни страни.

(2) Со денот на уписот во Регистарот од ставот 1, барателот од членот 39 се стекнува со својство на БОС.

Член 43

(1) ОПЕЕ, во рок од пет работни дена од приемот на Барањето од членот 39, ќе донесе заклучок со кој се утврдува дека Барањето е неуредно доколку утврди дека не ги содржи потребните податоци или истите не се доставени на пропишан начин и форма.

(2) Во заклучокот од ставот 1, ОПЕЕ ќе му укаже на барателот за недостатоците и ќе му наложи да ги отстрани во рок од 15 дена од денот на приемот на заклучокот.

(3) Доколку, барателот не постапи по заклучокот од ставот 1, ОПЕЕ ќе донесе решение за отфрлање на Барањето.

(4) Против решението од ставот 3, барателот може да достави барање за разрешување на спор до РКЕ, во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(5) Одлуката на РКЕ по барањето од ставот 4 е конечна, а незадоволната страна може да поднесе тужба пред надлежен суд.

Права и обврски на балансно одговорните страни

Член 44

(1) Секоја БОС доставува до ОПЕЕ физички распоред за секој трговски интервал така што, за сите членки на балансната група, збирот на производството и набавката да е еднаков со збирот на потрошувачката и продажбата на електрична енергија.

Член 45

(1) Секоја БОС презема финансиска одговорност за сите отстапувања на својата балансна група.

(2) Во случај кога отстапувањето на балансната група настанало како резултат на промена на физички распоред од страна на електропреносен систем оператор од соседна земја, а ОЕПС мора да ја прифати промената и таа промена предизвикала отстапување на ЕЕС, тогаш обврските на БОС заради овие отстапувања се уредуваат со Договорот за балансна одговорност.

Финансиски гаранции**Член 46**

(1) Секоја БОС е должна да обезбеди финансиска гаранција за обврските што произлегуваат од Договорот за балансна одговорност.

Престанок на статусот на БОС**Член 47**

(1) Статусот на БОС може да престане во следниве случаи:

- 1) ако БОС го изгуби статусот на учесник на пазарот согласно овие Правила,
- 2) на барање на БОС,
- 3) со одлука на ОПЕЕ со која му престанува статусот во согласност со овие Правила.

Член 48

(1) Доколку БОС не сака повеќе да биде одговорна страна за балансната група доставува до ОПЕЕ Барање за престанување на статусот на БОС и истовремено ги известува членките на балансната група.

(2) Во постапката за престанување на статусот на БОС од ставот 1, членките на балансната група се должни да започнат една од следниве постапки:

- 1) да овластат друг учесник на пазарот, член на балансната група, што ќе ја преземе улогата на БОС, или
- 2) да се приклучат на друга балансна група и својата балансна одговорност да ја пренесат на БОС кон која се приклучуваат, или

3) да продолжат да настапуваат на пазарот самостојно, или

4) да одлучат да се повлечат од пазарот.

(3) Во случаите од точката 1) од ставот (2) се применува постапката за регистрирање на БОС.

(4) За учесниците на пазарот од точката 2) од ставот (2) се применува постапката за пренесување на балансната одговорност.

(5) За учесниците на пазарот од точката 3) од ставот (2) се применува постапката за регистрирање на нова балансна група и БОС.

(6) За учесниците на пазарот од точката 4) од ставот (2) се применува постапката за повлекување од пазарот.

(7) Во Барањето од ставот 1, БОС го наведува датумот од кога сака да престане да ја врши функцијата на БОС, кој не може да биде покус од 60 дена од денот на поднесување на Барањето.

(8) Кон барањето од ставот 1, БОС и членките на балансната група од ставот 1 се должни да ги поднесат сите документи неопходни за спроведување на постапките за случаите од ставот 2.

(9) Доколку членка на балансната група од ставот 1 не отпочне една од постапките од ставот 2 во рок од пет работни дена од денот на приемот на известувањето од ставот 1, ќе се смета дека одлучила да се повлече од пазарот и ќе биде избришана од Регистарот започнувајќи од денот на престанување на статусот на БОС.

(10) ОПЕЕ е должен да го изработи образецот на Барањето од ставот 1 на БОС и, по претходно одобрување од РКЕ, да го објави на својата веб страна.

(11) ОПЕЕ нема право да му забрани на учесникот на пазарот за електрична енергија да престане да биде БОС, доколку не постои законска или договорна пречка.

Член 49

(1) Во постапката за престанување на статусот на БОС, ОПЕЕ најнапред ги спроведува постапките за случаите од ставот 2 од членот 48.

(2) Врз основа на Барањето и спроведените постапки од членот 48, ОПЕЕ е должен да донесе одлука за престанок на статусот на БОС со која ќе го определи датумот на престанок на статусот на БОС.

(3) Датумот од ставот 2 не може да настапи пред секоја од членките од балансната група, по завршување на една од постапките од членот 48, да почне да ја остварува својата балансна одговорност.

(4) На денот кога престанува статусот на БОС престанува и Договорот за балансна одговорност.

(5) Сите преземени, а неизвршени обврски по договорот од членот 38, БОС е должен да ги изврши и по престанување на статусот на БОС.

Член 50

(1) ОПЕЕ со одлука може еднострано да го укине статусот на БОС, доколку БОС не се придржува кон одредбите од овие Правила и кон Договорот за балансна одговорност.

Член 51

(1) Пред донесување на Одлука за укинување на статусот на БОС, ОПЕЕ е должен да испрати писмена опомена до БОС и за тоа да ги известат членките на балансната група што ја застапува БОС.

(2) Доколку, БОС не постапи во согласност со писмената опомена на ОПЕЕ во рок од седум дена, ОПЕЕ е должен да ги известат членките на балансната група дека се должни да започнат една од постапките од ставот 2 од членот 48.

(3) Во постапката за укинување на статусот на БОС соодветно се применуваат постапките и роковите од членовите 48 и 49.

Член 52

(1) Во случај на укинување на статусот на БОС по било која основа, ОПЕЕ е должен да достави информација до ОЕПС, ОДС и РКЕ и информацијата да ја објави на својата веб страна.

Пренесување на балансна одговорност**Член 53**

(1) Секој учесник на пазарот може да поднесе Барање за пренесување на балансна одговорност до ОПЕЕ за пренесување на својата балансна одговорност на друга БОС.

(2) Во прилог кон Барањето од ставот 1, учесникот на пазарот е должен да достави и:

1) Согласност од БОС на балансната група кон која пристапува,

2) Изјава од БОС на балансната група од која истапува дека се регулирани сите обврски по основа на балансната одговорност во рамки на балансната група и

3) Заедничка изјава потпишана од БОС на страната од која се истапува и од БОС на страната кон која се пристапува за утврдување на датумот и времето на промената.

(3) Ако било која БОС од ставот 2 не издаде изјава или согласност, учесникот на пазарот може да покрене спор пред РКЕ против БОС која не ја дала потребната изјава или согласност.

(4) Одлуката на РКЕ по спорот е конечна и обврзувачка, а незадоволната страна против неа може да поднесе тужба пред надлежен суд.

(5) ОПЕЕ е должен да го изработи образецот на Барањето од ставот 1, и по претходно одобрување од РКЕ, да го објави на својата веб страна.

Член 54

(1) Ако барањето од членот 53 е комплетно, ОПЕЕ е должен, во рок од 10 работни дена од приемот на барањето, да донесе одлука за промена на балансната одговорност.

(2) Во одлуката од ставот 1, ОПЕЕ го определува датумот и времето на промената, ја внесува промената во Регистарот, ги известува сите заинтересирани страни и промената ја објавува на својата веб страна.

(3) Ако барањето од ставот 1 е некомплетно, ОПЕЕ ќе донесе одлука за одбивање на барањето со образложение на причините за одбивањето.

(4) Против одлуката од ставот 3, барателот може да достави барање за разрешување на спор до РКЕ во рок од 15 дена од денот на приемот на одлуката.

(5) Одлуката на РКЕ по спорот е конечна и обврзувачка, а незадоволната страна против неа може да поднесе тужба пред надлежен суд.

IV. ПАЗАР СО БИЛАТЕРАЛНИ ДОГОВОРИ

Член 55

(1) Пазарот со билатерални договори се состои од пазари со регулирани и нерегулирани билатерални договори.

Потрошувачи

Член 56

(1) На пазарот можат самостојно да учествуваат како потрошувачи претпријатијата што имаат повеќе од 50 вработени и вкупен годишен приход или вкупна актива поголема од десет милиони евра во денарска противвредност.

(2) Листата на потрошувачи кои можат самостојно да учествуваат на пазарот ја води ОПЕЕ врз основа на податоци од Централниот регистар на Република Македонија и, најдоцна до 30 април секоја година, ја објавува на својата веб страна, а потрошувачите имаат право за самостоен настап на пазарот почнувајќи од следниот ден, во согласност со одредбите од овие Правила.

(3) Потрошувачите од листата од ставот 2 што за првпат се стекнуваат со право за самостоен настап на пазарот се должни да склучат договор со снабдувач или трговец најдоцна 60 дена по денот на стекнувањето на правото за самостојно учество на пазарот.

(4) ОПЕЕ е должен, во рок од најмногу 5 работни дена од објавување на листата од ставот 2, да ги извести регистрираните учесници на пазарот што повеќе не се на листата и со тоа го изгубиле правото за самостоен настап, како и да ги извести нивните БОС.

(5) Учесниците на пазарот од ставот 4 се должни да отпочнат постапка за повлекување од пазарот според овие Правила во рок не подолг од 10 работни дена од добивањето на известувањето од ставот 4.

(6) Доколку учесникот на пазарот не постапи според одредбите од ставот 5, ОПЕЕ ќе отпочне постапка за раскинување на договорот за учество на пазарот според одредбите од овие Правила и ќе му наложи на учесникот да склучи договор со снабдувач во рок од најмногу 45 дена од денот на приемот на известувањето од ставот 4.

Член 57

(1) Малите потрошувачи и домаќинствата можат по сопствен избор своите потреби од електрична енергија да ги обезбедат на:

1) пазарот со нерегулирани билатерални договори, од снабдувачи со електрична енергија, или

2) пазарот со регулирани билатерални договори, од снабдувачот во краен случај.

(2) Снабдувачите се должни да го известат ОПЕЕ за бројот на потрошувачи што ги снабдуваат, како и за бројот на малите потрошувачи и домаќинства.

(3) На потрошувачите што немаат договор за набавка на електрична енергија со снабдувач или трговец, операторот на соодветниот систем ќе им ја прекине испораката на електрична енергија.

(4) По исклучок на ставот 3, операторот на соодветниот систем нема да им ја прекине испораката на електрична енергија на потрошувачите од категориите домаќинства и мали потрошувачи и тие потрошувачи ќе бидат снабдувани од снабдувачот во краен случај.

Регулирани билатерални договори

Член 58

(1) Учесници на пазарот со регулирани билатерални договори се:

1) производителот на електрична енергија на кој во лиценцата му е утврдена обврска да обезбеди јавна услуга,

2) повластените производители на електрична енергија,

3) снабдувачи во краен случај,

4) снабдувачи на тарифни потрошувачи, заклучно до 31 декември 2014 година,

5) ОЕПС за обезбедување на системски услуги и енергија за урамнотежување, заклучно до 31 декември 2014 година,

6) ОПЕЕ за купување и продавање на произведена електрична енергија од ППЕЕ.

Член 59

(1) ПЕЕ(ЈУ) склучува регулирани билатерални договори со:

1) снабдувачи на тарифни потрошувачи, за испораката на електрична енергија за обезбедување на потребите на тарифните потрошувачи, заклучно со 31 декември 2014 година,

2) снабдувач во краен случај, за испораката на електрична енергија за обезбедување на потребите на домаќинствата и малите потрошувачи, кои што избрале да бидат снабдувани од снабдувачот во краен случај.

3) ОЕПС, за обезбедување на системски услуги и енергија за урамнотежување, во рамките на ограничувањата и можностите на производните единици на ПЕЕ(ЈУ), заклучно со 31 декември 2014 година.

Член 60

(1) ОПЕЕ е должен да ја откупи електричната енергија произведена од ППЕЕ врз основа на договор за откуп на електрична енергија од ППЕЕ.

(2) ППЕЕ е должен во рок од пет работни дена од денот на влегување на сила на решението за повластен производител издадено од РКЕ да достави барање до ОПЕЕ за склучување на договор за откуп на електрична енергија, во еден примерок во писмена форма.

(3) Кон барањето од ставот 2, ППЕЕ е должен да ги достави следните документи:

1) решение за стекнување на статус на ППЕЕ издадено од РКЕ;

2) одлука за користење на повластена тарифа на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија издадена од РКЕ, и

3) решение за согласност за приклучување издадено од соодветниот оператор на системот на кој е приклучен ППЕЕ.

(4) Документите од ставот 3 се доставуваат во оригинал или копија заверена од нотар.

Член 61

(1) ОПЕЕ е должен, во рок не подолг од 30 дена на поднесување на барањето на ППЕЕ, да склучи договор за откуп на електрична енергија од повластените производители, а со важност од денот на влегувањето во сила на решението за повластен производител издадено од РКЕ.

(2) Договорот од ставот 1 особено содржи:

1) предмет на договорот,

2) времетраење на договорот,

3) планирање на производството на електрична енергија;

4) мерење на електричната енергија,

5) повластена тарифа, пресметка и плаќање,

6) користење на намалена повластена тарифа на електрична енергија за повластениот производител што користи фосилни горива,

7) престанување на договорот,

8) начин на известување,

9) доверливост на податоци.

(3) ППЕЕ има право да го раскине договорот од ставот 1 и пред истекот на рокот за кој што е склучен договорот и во тој случај ќе го изгуби статусот на повластен производител, без право повторно да се стекне со тој статус.

(4) ОПЕЕ е должен да го изработи образецот на договор од ставот 1 и, по претходно одобрување од РКЕ, да го објави на својата веб страна.

Член 62

(1) ППЕЕ, врз основа на мерењата од страна на операторот на соодветниот систем на кој е приклучена електроцентралата, доставува фактура за испорачаната електрична енергија за календарски месец до ОПЕЕ и износот за плаќање го изразува во денари според средниот курс на НБРМ на последниот работен ден во календарскиот месец за кој се однесува фактурата.

Член 63

(1) Откупената електрична енергија од членот 60, ОПЕЕ ќе ја продава на снабдувачите и трговците со електрична енергија коишто продаваат електрична енергија на потрошувачите од членот 82 став 3 од Законот за енергетика.

(2) Снабдувачите и трговците од ставот 1 се должни од ОПЕЕ секој ден да откупуваат количина на електрична енергија произведена од ППЕЕ, соодветно на учеството на најавите за потребите од електрична енергија на нивните потрошувачи во вкупните предвидени потреби на потрошувачите на електрична енергија во Република Македонија.

(3) Цената по која ОПЕЕ ја продава електричната енергија на снабдувачите и трговците се пресметува на крајот од месецот како просечна цена по која ОПЕЕ ја откупил електричната енергија од ППЕЕ, зголемена за трошоците за урамнотежување и потребните системски услуги поврзани со работата на ППЕЕ, направени во истиот месец.

(4) Снабдувачите и трговците од ставот 1 се должни во сметките, односно фактурите што ги доставуваат до своите потрошувачи да достават информации за процентот на учество на електричната енергија произведена од ППЕЕ и просечната цена од ставот 3.

Член 64

(1) ОПЕЕ, врз основа на прогнозите за потрошувачката на електрична енергија во целиот ЕЕС, изготвени во соработка со ОЕПС и предвиденото производство на електрична енергија од обновливи извори, врз основа на податоците доставени од ППЕЕ, е должен да изготвува и на својата веб страна да објавува прелиминарни прогнози на потрошувачката и прелиминарни прогнози на производството на електрична енергија за календарски месец.

(2) Прелиминарните прогнози од ставот 1, ОПЕЕ ги објавува најдоцна 15 дена пред почетокот на календарскиот месец, а ги ажурира за втората половина од месецот на секој прв работен ден од месецот.

(3) ОПЕЕ е должен да изготвува конечни прогнози за потрошувачката на електрична енергија во ЕЕС и прогнозираното производство од ППЕЕ и да ги објави на својата веб страна најдоцна 120 часа пред рокот за доставување на физичките распореди, утврден во членот 92.

(4) Со објавените конечни прогнози од ставот 3 се прикажува процентот на учество на произведената електрична енергија од ППЕЕ во вкупната потрошувачка и истиот служи за определување на обврската на трговците и снабдувачите за откуп на електричната енергија од ППЕЕ од членот 63.

(5) Податоците за прелиминарните и конечните прогнози од ставовите 1 и 3 и процентот од ставот 4 се објавуваат за секој ден од месецот и тоа за: периодот на ноќни часови од 00:00 до 07:00 и периодот на дневни часови од 07:00 до 24:00.

Нерегулирани билатерални договори

Член 65

(1) Пазарот со нерегулираните билатерални договори ги вклучува договорите за купопродажба на електрична енергија склучени помеѓу учесниците на пазарот со примена на слободно формирани цени и услови за плаќање.

(2) По исклучок на ставот 1 за нерегулираните билатерални договори за увоз, односно извоз на електрична енергија, едната договорна страна може да биде од странство.

Набавка на електрична енергија за покривање на загубите на електрична енергија

Член 66

(1) ОЕПС реализира набавки на електрична енергија за покривање на загубите во преносната мрежа по пазарни услови, на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин, согласно овие Правила.

(2) ОДС реализираат набавки на електрична енергија за покривање на загубите во дистрибутивната мрежа и системските услуги по пазарни услови на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин, согласно овие Правила.

(3) ОЕПС и ОДС се должни да ги организираат постапките од ставовите 1 и 2 на начин кој ќе се обезбеди оптимална набавка, како и сигурно, безбедно и доверливо функционирање на соодветниот систем.

Член 67

(1) ОЕПС, односно ОДС, се должни најмалку еднаш годишно да организираат отворен повик за набавките од членот 66, врз основа на правила и критериуми претходно одобрени од РКЕ.

(2) Правилата и критериумите според кои ќе се вршат набавките од ставот 1, ОЕПС и ОДС се должни да ги достават до РКЕ заради одобрување, најдоцна два месеца пред почетокот на постапката за набавка.

(3) РКЕ е должна да ги одобри правилата и критериумите од ставот 2 во рок од 15 работни дена дена од денот на приемот.

(4) По исклучок од ставот 2, доколку ОЕПС или ОДС предвидуваат набавките од ставот 1 да ги вршат по претходно одобрените правила и критериуми, за тоа ја известуваат РКЕ најмалку 15 дена пред почетокот на постапката за набавка.

Мониторинг на набавка на загубите на електрична енергија

Член 68

(1) ОЕПС и ОДС се должни да доставуваат месечни извештаи до РКЕ кои содржат информации за реализираните набавки од членот 66 и тоа: набавени количини на електрична енергија, цени по кои е извршена набавката, како и информации за доставените и прифатените понуди.

(2) ОЕПС и ОДС се должни по барање на РКЕ да ја достават целокупната документација за сите спроведени набавки од членот 66.

Доверливост на комерцијалните и деловните податоци

Член 69

(1) ОПЕЕ и операторите на соодветните мрежи се должни да обезбедат доверливост на комерцијалните и деловните податоци од склучените договори на учесниците на пазарот.

V. ДНЕВЕН ПАЗАР СО ПРИМЕНА НА ЛИСТА НА ПРИОРИТЕТИ

Член 70

(1) Дневен пазар со примена на листа на приоритети се формира заради:

- 1) оптимизирање на производството и потрошувачката на електрична енергија,
 - 2) обезбедување на нормално функционирање на ЕЕС,
 - 3) сигурност во снабдувањето со електрична енергија, како и
 - 4) намалување на трошоците на учесниците на пазарот.
- (2) Дневниот пазар од ставот 1 се заснова на билатерални трансакции помеѓу учесниците на пазарот.

Член 71

(1) Дневниот пазар со примена на листа на приоритети им овозможува на учесниците на пазарот, по завршувањето на сите трансакции на пазарот на билатерални договори и доставувањето и усвојувањето на физичките распореди на балансната група, да купат или продадат електрична енергија со што ќе ги минимизираат своите отстапувања од номинираните физички распореди на електрична енергија.

Член 72

(1) ОПЕЕ е должен, да подготви и да ги достави до РКЕ на одобрување процедурите за функционирање на дневниот пазар со примена на листа на приоритети, кои особено ќе го содржат следново:

- 1) најава на учесници на дневниот пазар,
- 2) начин на доставување на понуди за продажба и за купување електрична енергија на дневниот пазар, вклучувајќи и соодветните обрасци за нивно поднесување,
- 3) начин на формирање на листите на приоритети за понуда и побарувачка на дневниот пазар,
- 4) размена на податоци и информации,
- 5) временски период и распоред на доставување на понуди, како и промена на понуди,
- 6) ревизија на доставените понуди за продажба и за купување на електрична енергија на дневниот пазар,
- 7) модел на порамнување помеѓу понудите за купување и за продавање,
- 8) софтверска апликација за порамнување помеѓу понудата и побарувачката,
- 9) затворање на трансакцијата на дневниот пазар,
- 10) права и обврски на учесниците на дневниот пазар.

(2) ОЕПС е одговорен за реализација на тргувањето на дневниот пазар со примена на листа на приоритети, изготвена од ОПЕЕ.

Член 73

(1) Учесници на дневниот пазар со примена на листа на приоритети се БОС кои, во име на членките на балансната група што ја застапуваат, доставуваат пону-

ди за продажба и купување на електрична енергија, при што се должни да наведат за која членка доставуваат понуди.

(2) На дневниот пазар не смеат да се дозволат трансакции во кои потрошувач на електрична енергија е продавач или во кои производител на електрична енергија е продавач, а купувач е потрошувач.

VI. ПАЗАР НА СИСТЕМСКИ УСЛУГИ

Член 74

(1) ОЕПС е одговорен за набавка на системските услуги и енергијата за урамнотежување, дефинирани со Мрежните правила за пренос на електрична енергија.

Член 75

(1) ОЕПС треба да воспостави и одржува регистар на учесници на пазарот на системски услуги и истиот да го објави на својата веб страна.

(2) Секој учесник во пазарот на системски услуги има право да го прегледа Регистарот на учесници пазарот на системски услуги и може да побара да се коригираат неточностите во врска со своите податоци.

(3) Договорот за учество на пазарот на системски услуги ќе биде раскинат и учесникот ќе биде избришан од Регистарот, доколку лиценцата за вршење на енергетска дејност на учесникот на пазарот на системски услуги е суспендирана, одземена или престанала да важи.

Регистрација на учесници на пазарот на системски услуги

Член 76

(1) За учество на пазарот на системски услуги заинтересираните учесници на пазарот треба да достават писмено барање до ОЕПС.

(2) Барањето од ставот 1 се доставува на образец БРСУ и треба да биде проследено со податоци за динамичките параметри на секоја производна единица и/или оптоварување за диспечирање со кои барателот ќе учествува на пазарот на системски услуги, доставени на соодветни обрасци ОДП.

(3) Секој документ од ставот 2 треба да биде потпишан од овластени претставници на барателот.

(4) Барателот за учество на пазарот на системски услуги е должен да достави точни вредности за динамичките параметри на производните единици, а за сите нови или ревитализирани единици да спроведува специфични тестови при што треба да бидат вклучени и претставници на ОЕПС.

(5) Доколку некоја вредност не може да биде определена, се користи вредност од стандардизирани модели.

(6) За доставување на неточни податоци или повторени нерегуларности во однос на веќе доставени податоци за динамичките параметри, ОЕПС има право да го одбие барањето, односно да го суспендира учесникот на пазарот на системски услуги.

(7) Сите учесници на пазарот можат да станат учесници на пазарот на системски услуги доколку барем една производна единица или оптоварување за диспечирање од списокот наведен во барањето од ставот 1 ги исполнува критериумите за обезбедување на соодветна системска услуга, утврдени во Мрежните правила за пренос на електрична енергија.

(8) На постапката за промена на списокот на производни единици или оптоварувања за диспечирање соодветно се применуваат правилата за регистрација на пазарот на системски услуги.

Член 77

(1) Образецот БРСУ особено содржи:

1) име, адреса, контакт податоци и ЕИЦ код на барателот,

2) имиња и податоци за сите лица овластени да го застапуваат барателот на пазарот на системски услуги,

3) список на сите производни единици и оптоварувања за диспечирање со кои барателот ќе учествува на пазарот на системски услуги,

(2) Лицата од точката 2) од ставот 1 се должни да поседуваат дигитални сертификати издадени од овластени институции од листата на овластени институции, објавена на веб страната на ОЕПС.

(3) ОЕПС е должен да го изготви Образецот БРСУ, и по претходно одобрување од РКЕ, да го објави на својата веб страна.

Член 78

(1) За производните единици за диспечирање, Образецот ОДП особено содржи:

1) тип на производна единица и кус опис (модел, ограничувања, итн.),

2) номинална моќност изразена во MW,

3) дозволено преоптоварување изразено во MW,

4) минимално ниво на променливо оптоварување изразено во MW,

5) нормална и критична брзина на зголемување на излезна моќност изразена во MW/min,

6) нормална и критична брзина на намалување на излезна моќност изразена во MW/min,

7) минимално време на исклучување од полно оптоварување изразено во min,

8) минимално време потребно за повторно пуштање во погон од ладна и топла состојба изразена во min,

9) расположивост за примарна резерва,

10) расположивост за секундарна резерва,

11) расположивост за терциерна резерва,

12) карактеристики на AGC,

13) расположивост за самостојно пуштање во погон од безнапонска состојба (black-start).

(2) За оптоварувањата за диспечирање, Образецот ОДП особено содржи:

1) врвна моќност изразена во MW,

2) точки на приклучување,

3) минимално ниво на променливо оптоварување изразено во MW,

4) максимално ниво на променливо оптоварување изразено во MW,

5) нормална и критична брзина на зголемување на излезна моќност изразена во MW/min,

6) нормална и критична брзина на намалување на излезна моќност изразена во MW/min,

7) максимално ниво на оптоварување кое може да биде прекинато изразено во MW,

8) максимално времетраење на прекиноот изразено во min.

(3) ОЕПС е должен да го изготви Образецот ОДП и да го објави на својата веб страна.

Член 79

(1) По добивањето на Барањето од членот 76, ОЕПС утврдува дали се доставени потребните податоци и документација за регистрација за учество на пазарот на системски услуги, како и тоа дали податоците и документите се доставени на пропишан начин и форма.

(2) Ако ОЕПС утврди дека во Барањето за регистрација за учество на пазарот на системски услуги не се доставени потребните податоци и документи и/или потребните податоци и документи не се доставени на начин пропишан со овие Правила, ОЕПС ќе донесе заклучок со кој се утврдува дека Барањето е нецелосно.

(3) Во заклучокот од ставот 2, ОЕПС ќе му укаже на учесникот на пазарот за недостатоците и ќе определи рок во кој недостатоците треба да се отстранат.

(4) Ако барателот не ги отстрани недостатоците во рокот определен со заклучокот од ставот 3, ОЕПС ќе донесе решение за отфрлање на Барањето за регистрација за учество на пазарот на системски услуги.

(5) Против решението од ставот 4, барателот може да достави барање за разрешување на спор до РКЕ во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(6) Одлуката на РКЕ по спорот е конечна и обврзувачка, а незадоволната страна против неа може да поднесе тужба пред надлежен суд.

Член 80

(1) Ако ОЕПС утврди дека барањето од членот 76 е доставено на пропишан начин и форма и дека кон Барањето се доставени потребните податоци и документи за регистрација, во рок од 20 работни дена од денот на приемот на барањето ќе провери дали производните единици или оптоварувања за диспечирање според податоците за динамичките параметри доставени на соодветните обрасци ОДП ги исполнуваат критериумите дефинирани во Мрежните правила за пренос на електрична енергија.

(2) Ако ОЕПС утврди дека се исполнети критериумите од ставот 1, ќе донесе заклучок за уредност на Барањето.

(3) Заклучокот за уредност на барањето од ставот 2, ОЕПС до барателот го доставува со потпишан Договор за условите и начинот за учество на пазарот на системски услуги во четири примерока.

(4) Барателот е должен да го потпише договорот од ставот 3 и, во рок од 5 дена од денот на приемот на договорот, да достави до ОЕПС два примерока од потпишаниот договор.

Член 81

(1) По приемот на Договорот од членот 80, ОЕПС врши упис на учесникот на пазарот во Регистарот на учесници на пазарот на системски услуги.

(2) Во Регистарот од ставот 1 се запишуваат само производните единици или оптоварувањата за диспечирање што ги исполнуваат критериумите дефинирани во Мрежните правила за пренос на електрична енергија.

(3) Со денот на уписот во Регистарот, учесникот на пазарот се стекнува со својство на учесник на пазарот на системски услуги.

Член 82

(1) Учесникот на пазарот на системски услуги е должен, при промена на динамичките параметри, да ги ажурира и да ги испрати ревидирани до ОЕПС во временски период не подолг од шест часа од промената.

(2) Промената на динамичките параметри нема да се земе во предвид при порамнувањето на отстапувањата.

(3) ОЕПС има право во секое време да ги провери доставените податоци за динамичките параметри на учесникот на пазарот на системски услуги.

План за набавка на системски услуги

Член 83

(1) ОЕПС е должен да подготвува План за набавка на системски услуги за секоја календарска година и, најдоцна до последниот работен ден во месец ноември, да го објави на својата веб страна.

(2) Планот од ставот 1 ги содржи потребите по тип на услуга и оперативна резерва, во согласност со Мрежните правила за пренос на електрична енергија.

(3) Во текот на годината ОЕПС го ажурира планот од ставот 1, во согласност со актуелната електроенергетска состојба во ЕЕС.

Набавка на системски услуги**Член 84**

(1) ОЕПС набавува системски услуги и соодветна оперативна резерва и енергија за урамнотежување, по пазарни услови, на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин, согласно овие Правила.

(2) ОЕПС е должен најмалку еднаш годишно да организира отворен повик за набавките од ставот 1 врз основа на правила и критериуми претходно одобрени од РКЕ.

(3) Најдоцна два месеца пред почетокот на постапката за набавка од ставот 1 ОЕПС е должен правилата и критериумите од ставот 2 да ги достави до РКЕ заради одобрување.

(4) РКЕ е должна да ги одобри правилата и критериумите од ставот 3 во рок од 15 работни дена од денот на приемот.

(5) По исклучок од ставот 3, доколку ОЕПС предвидува набавките од ставот 1 да ги врши по претходно одобрените правила и критериуми, за тоа ќе ја извести РКЕ најмалку 15 дена пред почетокот на постапката за набавка.

Регулаторен преглед на системските услуги**Член 85**

(1) ОЕПС е должен да доставува месечни извештаи до РКЕ кои содржат информации за реализираните набавки од членот 84 и тоа:

1) преглед на барањата за системски услуги кои биле реализирани,

2) количините по тип на системска услуга кои се набавени и

3) вкупни трошоци по тип на услуга, со образложение за евентуално отстапување од планираниот буџет за набавки.

(2) ОЕПС е должен по барање на РКЕ да ја достави целокупната документација за сите спроведени набавки од членот 84.

VII. ПРАВИЛА ЗА ФИЗИЧКИ РАСПОРЕДИ**Член 86**

(1) Во физичките распореди што БОС ги доставува до ОПЕЕ, треба да се прикажат трансакциите од билатералните договори на сите членки на балансната група, поодделно за електричната енергија што се внесува во точките на прием, односно продажбата на електрична енергија и електричната енергија што се презема во точките на испорака, односно купувањето на електрична енергија.

(2) ОЕПС е должен да го изготви конечниот распоред за диспечирање врз основа на доставените информации од ОПЕЕ за конечниот физички распоред.

(3) Во физичките распореди од ставот 1, збирот на трансакциите на прием, односно продажба на електрична енергија треба да биде еднаков на збирот на трансакциите за испорака, односно купување на електрична енергија.

(4) За секој доставен и хармонизиран физички распоред, ќе се смета дека е заснован на потпишан билатерален договор.

Член 87

(1) Сите БОС, освен ОПЕЕ, се должни во физичкиот распоред од членот 86 да предвидат набавка на електрична енергија од ППЕЕ во секој период од ставот 5 од членот 64, така што номинациите за набавка на електрична енергија од ППЕЕ за сите трговци и снабдувачи во балансната група се пресметуваат како производ помеѓу процентот утврден во ставот 5 на членот 64 и номинациите за продажба на електрична енергија на потрошувачите.

(2) Номинациите за откуп на електричната енергија од ППЕЕ од ставот 1 ќе се сметаат и за реализирани количини, а отстапувањата помеѓу конечните прогнози за производство на електрична енергија од ППЕЕ од ставот 3 на членот 64 и реализираното производство од ППЕЕ ќе се сметаат како отстапувања за кои балансно е одговорен ОПЕЕ.

Известување за расположивост на единиците за диспечирање**Член 88**

(1) Сите учесници на пазарот на системски услуги се должни да достават известување за расположивоста на своите единици за диспечирање за секоја седмица што започнува во понеделник, најмалку три работни дена пред почетокот на седмицата.

(2) ОЕПС, по проверката на податоците доставени со известувањата од ставот 1 и по неопходните консултации со учесниците на пазарот на системски услуги, составува листа на прифатени расположиви единици за диспечирање за соодветната седмица.

(3) ОЕПС е должен поединечно да го извести секој учесник на пазарот на системски услуги чијшто единици се прифатени за диспечирање и се во листата од ставот 2, најдоцна до 12:00 часот во последниот работен ден пред седмицата за која се однесува листата.

(4) Распоживоста на единиците за диспечирање од известувањето од ставот 3 е обврзувачка.

(5) ОЕПС е должен да изготви упатство во кое ќе бидат уредени постапките од ставот 1 и постапките за промена на информациите за расположивост во текот на седмицата, вклучувајќи ги сите неопходни обрасци и упатства и, по одобрување од РКЕ, да ги објави на својата веб страна.

Изготвување на физички распореди**Член 89**

(1) Физичките распореди се изготвуваат за секој трговски интервал и се изразуваат во целобројни вредности во MW, но различни од нула.

(2) Физичките распореди за учесниците на пазарот што обезбедуваат системски услуги со производни единици за диспечирање се изготвуваат поодделно за секоја единица за диспечирање.

(3) ОПЕЕ е должен да ги изработи и да ги објави на својата веб страна постапките за доставување, усогласување и верификација на доставените физички распореди, вклучувајќи ги и сите неопходни појаснувања, упатства и обрасци за изработка и доставување на физичките распореди.

Член 90

(1) ППЕЕ со инсталиран капацитет поголем или еднаков на 10 MW имаат обврска до ОПЕЕ да доставуваат податоци за планираното производство на електрична енергија за секој трговски интервал, според рокови и обрасци утврдени со постапките од ставот 3 на членот 89.

(2) ППЕЕ со инсталиран капацитет помал од 10 MW немаат обврска за доставување на физички распореди, но имаат обврска до ОПЕЕ да доставуваат планирани распореди на очекуваното производство. ОПЕЕ доставува збиен физички распоред за сите ППЕЕ.

Член 91

(1) За потрошувачите кај кои што не се вградени броила со можност за часовно и далечинско отчитување, нивните оптоварувања на часовно ниво, врз основа на кои снабдувачите ги изготвуваат физичките распореди, се определува преку СДКО за типични групи потрошувачи.

(2) ОДС ги изготвуваат СДКО за типичните групи потрошувачи присутни во соодветниот дистрибутивен систем и ги доставуваат на одобрување до РКЕ.

(3) ОДС ги доставуваат СДКО од ставот 2 до ОПЕЕ, по претходно одобрение од РКЕ.

(4) Кон доставените СДКО до РКЕ, ОДС доставуваат и образложение, што особено содржи:

1) начин на дефинирање и групирање на потрошувачите во типични групи,

2) СДКО за типичните групи по периоди во текот на годината и карактеристични денови (работни и неработни денови),

3) методот користен за определување на СДКО,

4) користени податоци при изработката на СДКО.

(5) ОДС се должни најдоцна до 31 март да изготвуваат анализа од примената на СДКО за претходната календарска година. Во анализата треба да се препорача дали има потреба од промена на користените СДКО.

Времени рокови за доставување, проверка и прифаќање на физичките распореди

Член 92

(1) БОС ги доставува до ОПЕЕ физичките распореди за својата балансна група за секој ден на испорака, подготвени во согласност со овие Правила, најдоцна до 14:00 часот во првиот претходен работен ден.

(2) БОС која што во својата балансна група има производители или потрошувачи на електрична енергија приклучени на дистрибутивната мрежа се должни своите физички распореди да ги доставуваат и до соодветниот ОДС.

(3) ОПЕЕ и ОЕПС ги проверуваат физичките распореди од ставот 1, а ОПЕЕ ќе ја извести БОС за прифаќање или неприфаќање на распоредите.

Член 93

(1) ОПЕЕ, или ОЕПС преку ОПЕЕ, ќе побараат ревизија на физичките распореди поради очигледни грешки или поради недоволно јасни податоци.

(2) БОС се целосно одговорни за грешките во своите номинации на физички распореди и во случаите кога ОПЕЕ не побарал ревизија на физичките распореди.

Член 94

(1) ОПЕЕ е должен да ги извести БОС дали доставените физички распореди се одобруваат, најдоцна 30 минути по рокот утврден во членот 92.

(2) Доколку физичкиот распоред од ставот 1 е одобрен, истиот ќе се смета за конечен.

(3) Доколку физичкиот распоред од ставот 1 не е одобрен, ОПЕЕ ќе побара од БОС да достави коригиран физички распоред во согласност со упатствата од членот 89, најдоцна еден час по рокот утврден во членот 92.

Член 95

(1) Доколку БОС не достави нови коригирани физички распореди до рокот утврден во членот 94, или доставените физички распореди повторно не се усогласени, ОПЕЕ во соработка со ОЕПС ќе дефинира нови физички распореди.

(2) Ако причините за неусогласеност на физичките распореди се различни номинации во две балансни групи, за новите физички распореди за групите:

1) ќе се смета дека меѓусебната трансакција на овие две БОС не постои, ако едната БОС номинирала трансакција, а другата не номинирала трансакција,

2) ќе се усвои трансакцијата со помала апсолутна вредност, ако двете БОС номинираат различни меѓусебни трансакции во иста насока,

3) ќе се смета дека нивната меѓусебна трансакција е еднаква на нула (не постои), ако двете БОС номинираат еднакви трансакции, но во различна насока.

(3) Ако причините за неусогласеност на физичките распореди се различни номинации во иста балансна група, во новите физички распореди ќе се усвои трансакцијата со помала апсолутна вредност.

Член 96

(1) Конечниот распоред за диспечирање е обврзувачки за учесниците на пазарот и отстапувањата од истиот ќе подлежат на порамнување на отстапувањата согласно овие Правила, при што треба да се земат во предвид и промената на физички распореди во текот на денот.

(2) По усогласувањето на сите физички распореди, БОС добиваат конечен извештај изготвен од ОПЕЕ во соработка со ОЕПС за прифаќање или одбивање на физичките распореди најдоцна два часа по рокот утврден во членот 92.

Член 97

(1) ОЕПС е должен да го информира ОПЕЕ за евентуалните технички ограничувања кои би можеле да значат делумно или целосно неисполнување на одредени физички распореди за што ОПЕЕ е должен да ги извести БОС.

Промени на физички распореди во текот на денот

Член 98

(1) БОС имаат право да достават нов физички распоред или да направат корекција на претходно одобрен физички распоред поради настанати трансакции на дневниот пазар со листа на приоритети или пазарот на билатерални договори.

(2) БОС до ОПЕЕ го доставува барањето за корекција на физички распоред поради промена во билатерален договор најдоцна 60 минути пред почетокот на часот за кој се однесува физичкиот распоред.

(3) Корекциите на физичките распореди настанати како резултат на трансакции на дневниот пазар со листа на приоритети ги врши ОЕПС и така коригираните физички распореди ќе се сметаат за конечни и истите ги доставува до БОС и ОПЕЕ.

(4) Промените на физичките распореди од ставот 1 се однесуваат за трансакции во Република Македонија.

(5) Промените на прекуграничните трансакции на физичките распореди ќе се реализираат согласно Правилата за INTRA DAY трансакции на соодветната интерконекција објавени на веб страната на ОЕПС, претходно одобрени од РКЕ.

Член 99

(1) ОПЕЕ е должен да ја извести БОС за одобрување, односно неодобрување на барањето за доставена промена на физичкиот распоред најдоцна 45 минути пред почетокот на часот за кој се однесува физичкиот распоред.

(2) Ако барањето за корекција е одобрено, коригираниот физички распоред ќе се смета за конечен.

(3) Доколку бараната промена на физичкиот распоред не е одобрена, БОС е должна да достави коригиран физички распоред најдоцна 30 минути пред почетокот на часот за кој се однесува физичкиот распоред.

(4) Доколку, БОС не достави коригиран физички распоред во рокот утврден во ставот 3, или доставениот физички распоред повторно не е усогласен, ОПЕЕ, во соработка со ОЕПС, ќе дефинира нов физички распоред според постапките утврдени во членот 95.

IX. МЕРЕЊА

Член 100

(1) Мерењата на електрична енергија и моќност се вршат врз основа на Мрежните правила за пренос на електрична енергија и Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија, а во овие Правила се утврдуваат дополнителни барања и критериуми за мерната опрема и начинот на мерење.

Член 101

(1) Во смисла на овие Правила, како мерни точки се сметаат:

1) секоја точка на прием или испорака на електрична енергија помеѓу преносната мрежа, односно дистрибутивните мрежи и производителите или потрошувачите, приклучени на преносната мрежа, односно дистрибутивните мрежи,

2) секоја точка на поврзување помеѓу преносната мрежа и дистрибутивните мрежи,

3) секоја точка на интерконективно поврзување помеѓу ЕЕС на Република Македонија со ЕЕС на соседна држава,

4) виртуелните мерни точки, дефинирани во согласност со одредбите од Протоколот од членот 121.

(2) ОЕПС и ОДС се должни на секоја мерна точка од ставот 1 да и доделат уникатен идентификациски код, во согласност со Протоколот од членот 121.

(3) Сите мерни точки од ставот 1, освен виртуелните мерни точки, мора да бидат опремени со пресметковни броила во согласност со соодветните мрежни правила, а измерените податоци со пресметковните броила служат за утврдување на реализираните приеми, односно испораки на електрична енергија.

(4) Покрај обврската од ставот 3, мерните точки на поврзување со преносната мрежа задолжително се опремуваат и со контролни броила, во согласност со Мрежните правила за пренос.

(5) Во мерните точки во дистрибутивните мрежи може да се постават контролни броила во согласност со соодветните мрежни правила за дистрибуција или по барање на корисникот на мрежата на негов трошок.

(6) Во случај на дефект или испад на пресметковно броило се користат податоците од мерењата од контролните броила.

Член 102

(1) Броилата вградени во мерните места од членот 101 мора да бидат со можност за часовно и далечинско отчитување.

(2) По исклучок од ставот 1, во мерните места во дистрибутивните системи за напојување на потрошувачи каде инсталираната моќност за мерното место, утврдена во издаденото решение за согласност за приклучување, е еднаква или помала од 500 kW можат да се вградат броила без можност за часовно и далечинско отчитување.

(3) Броилата од ставот 1 се читаат за секој трговски интервал и измерените количини служат за пресметка на отстапувањата во соодветниот трговски интервал.

(4) По исклучок од ставот 3, броилата на потрошувачите од ставот 2 се читаат месечно во согласност со соодветните тарифни системи и соодветните правила за снабдување со електрична енергија, при што измерените количини и соодветната СДКО, служат за пресметка на отстапувањата во секој трговски интервал од месецот.

(5) За сите мерни места опремени со броила за часовно и далечинско отчитување, ОЕПС и ОДС се должни да ги доставуваат секој ден податоците од мерењата до БОС без надокнада, најдоцна до 10:00 часот за реализираните количини од претходниот календарски ден.

(6) Податоците од ставот 5 се од информативен карактер, а начинот на доставување на податоците се уредува со договор што ќе го склучат ОЕПС, односно ОДС и БОС.

Член 103

(1) ОЕПС и ОДС се одговорни за читање на пресметковните и контролните броила, во зависност од тоа во чија мрежа се наоѓаат броилата.

(2) ОЕПС и ОДС се должни да ги достават до ОПЕЕ податоците од мерењата од ставот 1 во согласност со Протоколот од членот 121.

(3) ОПЕЕ ги доставува добиените податоци од мерењата од ставот 2 до секоја БОС најдоцна пет работни дена по приемот на комплетните податоците добиени од ОЕПС и ОДС.

Член 104

(1) ОЕПС и ОДС водат регистри на мерни точки на соодветната мрежа, кои особено содржат:

1) уникатен код за идентификација за мерната точка,

2) податоци за учесникот на пазарот што презема или испорачува електрична енергија преку мерното место,

3) податоци за припадност на учесникот на пазарот кон балансна група или податоци за снабдувачот за потрошувачите што не учествуваат самостојно на пазарот,

4) типичната група за потрошувачите за кои се применуваат СДКО,

5) сите други информации во согласност со соодветните мрежни правила и/или овие Правила.

(2) ОЕПС и ОДС се должни навремено да ги ажурираат податоците од регистри на мерни точки.

(3) ОЕПС и ОДС се должни да му овозможат на ОПЕЕ непречен далечински пристап до своите регистри или на поинаков начин, договорен помеѓу ОЕПС, ОДС и ОПЕЕ, да ги доставуваат податоците од своите регистри.

(4) Во случај на разлика помеѓу податоците во регистри на мерни точки и податоците доставени до ОПЕЕ, за потребите на овие Правила како меродавни ќе се сметаат податоците што ги поседува ОПЕЕ.

Член 105

(1) ОДС се должни да изготвуваат План за вградување на пресметковни броила со можност за часовно и далечинско отчитување кај потрошувачите за период од две години.

(2) Планот од ставот 1 се доставува на одобрување до РКЕ најдоцна до 31 октомври, а се однесува за следните две календарски години.

Член 106

(1) Доколку измерените количини преку пресметковните и контролните броила не се расположиви или, во постапка пропишана со соодветните мрежни правила, е утврдено дека не се точни, ОЕПС и ОДС како измерени ќе ги сметаат пресметаните количини врз основа на кривите на оптоварување во соодветното мерно место добиени од измерените податоци за претходните 12 месеци.

X. ПРЕСМЕТКА И ПЛАЌАЊЕ НА ДОМЕСТОЦИ ЗА ОТСТАПУВАЊАТА

Член 107

(1) Пресметката на отстапувањата на балансната група се врши врз основа на разликата помеѓу потврдните физички распореди и измерената количина на електрична енергија во секој трговски интервал.

(2) Пресметките од ставот 1 ги врши ОПЕЕ.

(3) Финансиските обврски произлезени од отстапувањата од ставот 1 се надоместуваат за секој календарски месец.

(4) Пресметките на отстапувањата помеѓу потврдените физички распореди и измерените количини на електрична енергија, како и надоместоците за отстапувањата се вршат со примена на Методологијата за пресметка на надоместокот за услугите за урамнотежување содржана во Прилогот 1, кој е составен дел на овие Правила.

(5) Отстапувањата од ставот 1, врз основа на кои се пресметуваат надоместоците, се изразуваат во MW, односно MWh.

Член 108

(1) Збирот на остварените (измерените) количини на електрична енергија за секоја балансна група се состои од алгебарски збир на измерени вредности електрична енергија во точките на прием, односно испорака на сите мерни места на членките во балансната група.

(2) За мерните места кај кои не се вградени броила со можност за часовно и далечинско отчитување, за измерени количини на електрична енергија во секој трговски интервал ќе се сметаат пресметаните количини врз основа на измерената месечна потрошувачка на електрична енергија и соодветната СДКО.

Член 109

(1) ОПЕЕ, врз основа на пресметките од членот 107, изготвува месечна пресметка на отстапувањата и пресметка на надоместокот за направените отстапувања за секоја балансна група и пресметките, заедно со сите податоци врз основа на кои се изготвени, ги доставува до БОС и до ОЕПС.

(2) ОПЕЕ е должен да ги достави до БОС пресметките од ставот 1 заедно со фактура, издадена од ОЕПС, за плаќање на надоместокот најдоцна 60 дена по завршување на календарскиот месец за кој се однесува пресметката.

(3) Доколку според пресметките од ставот 1 произлегува дека ОЕПС треба да плати надоместок на БОС, ОПЕЕ заедно со пресметките, до БОС ќе достави и известување за БОС да направи и достави фактура до ОЕПС.

Член 110

(1) БОС има право на приговор на месечната пресметка на отстапувањата во рок од пет работни дена од денот на пресметката и кон приговорот е должна да достави образложение и соодветна документација.

(2) БОС е должна да ја плати фактурата од членот 109 во рокот наведен во фактурата, независно од поднесениот приговор од ставот 1.

(3) ОПЕЕ е должен да одговори на приговорот во рок од пет работни дена од денот на приемот на приговорот.

(4) По одговорот од ставот 3, БОС има право да покрене спор пред РКЕ.

(5) Одлуката на РКЕ по спорот е конечна и обврзувачка, а незадоволната страна против неа може да поднесе тужба пред надлежен суд.

(6) По правосилноста на одлуката од ставот 5 соодветно ќе се коригира фактурата од членот 109.

Член 111

(1) Доколку ОЕПС или ОДС увидат дека постои грешка во податоците од мерењата доставени до ОПЕЕ во согласност со Протоколот од членот 121 се должни за тоа да го известат ОПЕЕ. Известувањето за корекција на податоците за месецот М-6, ОЕПС или ОДС го доставуваат заедно со податоците за месецот М.

(2) За случаите од ставот 1, ОПЕЕ е должен да изготви корекција на месечната пресметка и фактура од членот 109 во рок од пет работни дена од денот на приемот на известувањето и коригираните податоци од ОЕПС или ОДС.

(3) БОС има право на приговор на пресметката и фактурата од ставот 2 во постапка во согласност со членот 110.

XI. ПРЕСМЕТКИ И ПЛАЌАЊА НА ПАЗАРОТ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 112

(1) Врз основа на потврдените физички распореди ОПЕЕ, за секој календарски месец, изготвува известувања во кои ќе бидат содржани информациите за потврдените трансакции за секој трговски интервал во месецот и известувањата ги доставува до сите учесници на пазарот, најдоцна три работни дена по истекот на календарскиот месец.

Член 113

(1) Учесниците на пазарот, освен потрошувачите и ППЕЕ, се должни најдоцна до шестиот работен ден во секој календарски месец до ОПЕЕ, врз основа на податоците од членот 112, да го достават Образецот за физички трансакции, изготвен од ОПЕЕ и објавен на неговата веб страна.

(2) Врз основа на доставениот образец од ставот 1, ОПЕЕ ќе издаде Потврда за физички трансакции на образец изготвен од ОПЕЕ и објавен на неговата веб страна.

Пресметка и плаќање на трансакции на пазарот на системски услуги

Член 114

(1) Врз основа на договорите со кои ОЕПС набавува системски услуги и оперативна резерва од учесниците на пазарот на системски услуги и правилата од членот 84, ОЕПС, за секој календарски месец и за секој трговски интервал во месецот, прави пресметка за реализираните системски услуги.

(2) Пресметките од ставот 1, ОЕПС ги доставува до договорната страна најдоцна пет работни дена по истекот на календарскиот месец.

(3) Доколку договорната страна што обезбедува системска услуга не се согласува со доставената пресметка има право да достави приговор до ОЕПС во рок од пет работни дена од денот на приемот на пресметката од ставот 1, во спротивно пресметката од ставот 1 ќе се смета за конечна.

Член 115

(1) ОЕПС е должен да одговори на приговорот од членот 114 во рок од пет работни дена од денот на приемот на приговорот и да ја извести договорната страна за целосно или делумно прифаќање или одбивање на приговорот.

(2) ОЕПС до договорната страна ќе достави конечна пресметка во рок од пет дена од денот на приемот на приговорот, доколку приговорот од учесникот на пазарот на системски услуги е целосно или делумно прифатен.

(3) ОЕПС во текот на разгледувањето на приговорот од учесникот на пазарот на системски услуги, може да побара од истиот, да достави дополнителни информации во рок од пет дена од приемот на барањето.

(4) Конечната пресметка на ОЕПС е задолжителна за учесниците на пазарот на системски услуги, а во случај на натамошно несогласување на учесникот на пазарот на системски услуги или приговорот од членот 114, учесникот на пазарот може да покрене спор пред РКЕ.

(5) Одлуката на РКЕ по спорот е конечна и обврзувачка, а незадоволната страна против неа може да поднесе тужба пред надлежен суд.

Член 116

(1) Врз основа на конечната пресметка за реализирани системски услуги, учесниците на пазарот на системски услуги доставуваат фактури до ОЕПС.

ХII. ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ

Член 117

(1) Во ситуации кога преку мерна точка на потрошувач опремена со броила со можност за часовно и далечинско отчитување, друг потрошувач презема електрична енергија преку мерна точка за која броилата немаат можност за часовно и далечинско отчитување, оптоварувањата на вториот потрошувач на часовно ниво се пресметуваат според СДКО за вториот потрошувач.

(2) Реализираните часовни отповарувања за привојот потрошувач се пресметуваат како разлика помеѓу измерените голедини во првата мерна точка и пресметаните отповарувања за вториот потрошувач.

Времено престанување на функционирањето на пазарот

Член 118

(1) Кога со одлука е прогласена електроенергетска кризна состојба, или кризна состојба прогласена во согласност со закон или доколку ЕЕС се доведе во состојба на висок оперативен ризик, функционирањето на пазарот може делумно да се суспендира.

(2) Во случаите од ставот 1, ОЕПС е должен да преземе една или комбинација од следниве мерки:

1) отстапување од подредувањата на дневниот пазар со примена на листа на приоритети,

2) отстапување од распоредот за диспечирање,

3) побара враќање во погон на одредени производни единици или мрежна опрема, кои се надвор од погон поради постоечките распореди на диспечирање или поради краткорочни планирани одржувања,

4) искористување на можните капацитети за дополнително користење на производните единици кои се во погон.

(3) Во смисла на овие Правила како висок оперативен ризик на ЕЕС се сметаат работа на системот во една од следниве состојби, дефинирани во Мрежните правила за пренос: нарушена, вонредна и состојба за повторно воспоставување.

(4) ОПЕЕ е должен најдоцна во рок од 24 часа од преземање на некоја од мерките од ставот 2 да ги објави на својата веб страна причините за делумната суспензија и објавата да биде достапна се до целосното укинување на суспензијата.

Член 119

(1) ОЕПС има право во случај на виша сила да ги суспендира, во целост или делумно, одделни трансакции на пазарот.

(2) Во случај на виша сила, учесниците на пазарот се должни да ги следат инструкциите на ОЕПС, при што ОПЕЕ е должен да изготви корекции на одобрени физички распореди во согласност со овие инструкции.

Размена на информации

Член 120

(1) ОЕПС, ОДС и ОПЕЕ го определуваат и објавуваат карактерот на доверливост за секој тип на информација и документи во врска со пазарот во согласност со закон и друг пропис.

Член 121

(1) ОЕПС е должен да донесе Правила за комуникација со кои се уредува начинот на комуникација и условите кои треба да ги исполнат комуникациските системи и да ги објави на својата веб страна.

(2) Секоја БОС и сите учесници на пазарот кои не се под директно управување на ОЕПС се должни да обезбедат комуникација со ОЕПС и ОПЕЕ во согласност со барањата од Правилата за комуникација.

(3) Начинот, формата и содржината на податоците и информациите што се доставуваат или разменуваат помеѓу ОЕПС, ОПЕЕ и/или ОДС се уредува со Протокол за доставување и размена на податоци и информации.

Известување и објавување

Член 122

(1) ОПЕЕ и ОЕПС се должни навремено да ги објавуваат и да ги ажурираат информациите поврзани со функционирањето на пазарот.

(2) На својата веб страна ОПЕЕ и ОЕПС ги објавуваат сите извештаи, други документи и информации кои, согласно закон и други прописи, ги изработуваат или на друг начин имаат пристап до нив, а кои се од јавен карактер и се од интерес за учесниците на пазарот и за јавноста.

Член 123

(1) ОПЕЕ е должен, најдоцна до 10:00 часот, на својата веб страна да ги објави следниве информации за секој трговски интервал од претходниот ден:

1) цена за пресметка на надоместокот за отстапувањата, определена во согласност со одредбите од овие Правила,

2) збирни податоци за набавените количини на балансна електрична енергија и ангажираните системски услуги, во соработка со ОЕПС.

Член 124

(1) ОЕПС е должен, најдоцна до 10:00 часот, на својата веб страна да ги објави следните информации за претходниот ден, а се поврзани со функционирање на пазарот:

1) збирни податоци за производство и потрошувачка на електрична енергија во ЕЕС,

2) ограничувањата во ЕЕС,

3) информациите за работата, сигурноста и адекватноста на ЕЕС и

4) други информации поврзани со работата на ЕЕС што не се од доверлив карактер.

Изменување и дополнување на Пазарните правила

Член 125

(1) РКЕ е должна на секои две години да врши редовна ревизија на овие Правила.

(2) Секој учесник на пазарот може да изготви предлог за изменување и дополнување на овие Правила и да достави до РКЕ, барање за ревизија.

(3) РКЕ може да врши и вонредна ревизија на овие Правила по барање на учесник на пазарот.

(4) РКЕ, врз основа на резултатите од ревизиите, може да отпочне постапка за промена или донесување на нови Правила.

ХIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 126

(1) ОПЕЕ, односно ОЕПС, ќе ги донесат:

1) Образецот БРУП од членот 13 во рок шест месеци од денот на влегување во сила на овие Правила,

2) Образецот на Договорот за балансна одговорност од членот 38 во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овие Правила,

3) Образецот на Барањето за регистрација на БОС од членот 39 во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овие Правила,

4) Образецот на Барањето за престанување на статусот на БОС од членот 48 во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овие Правила,

5) Образецот на Барањето за пренесување на балансна одговорност од членот 53 во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овие Правила,

6) Образецот на Договорот за откуп на електрична енергија од повластените производители од членот 61 во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овие Правила,

7) Процедурите од членот 72 во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овие Правила,

8) Образецот БРСУ од членот 77 во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овие Правила,

9) Упатството од членот 88 во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овие Правила,

10) Упатствата од членот 89 во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овие Правила,

11) Образецот и Потврдата од членот 113 во рок од три месеци од денот на влегување во сила на овие Правила.

12) Правилата за комуникација од членот 121 во рок од три месеци од денот на влегување во сила на овие Правила.

(2) ОДС се должни да ги достават на одобрување до РКЕ, СДКО од членот 91 во рок од три месеца од денот на влегувањето во сила на овие Правила.

(3) До исполнување на обврската од ставот 2, а по 30 јуни 2014 година, ќе се применуваат СДКО изготвени од РКЕ.

(4) ОЕПС, ОПЕЕ и ОДС во рок од 12 месеци од влегувањето во сила на овие Правила, се должни заеднички да изготват Протокол од членот 121 и да го потпишат по претходно одобрување од РКЕ.

(5) До донесувањето на обрасците од ставот 1 ќе се применуваат постоечките обрасци.

(6) До донесување на одлука од страна на ОЕПС, односно ОПЕЕ за времетрањето на диспечерскиот, трговскиот односно пресметковниот интервал, овие интервали ќе изнесуваат 60 минути.

Член 127

(1) Во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овие Правила, ОЕПС е должен на мерните места на сите точки на прием и испорака во и од преносната мрежа, да обезбеди технички услови за мерење на електричната енергија на часовно ниво, вклучувајќи ги и системските услуги.

Член 128

(1) РКЕ, најдоцна до 31 март 2014 година, ќе донесе одлука со која ќе го определи периодот до кој нема да се пресметуваат отстапувањата на реализираните трансакции од номинираните трансакции и нема да постои обврска за плаќање надоместок за отстапувањата, за учесниците на пазарот што вршат регулирана енергетска дејност.

Член 129

1) По исклучок од одредбите од членот 56, потрошувач што се стекнал со право за самостоен настап на пазарот според листата објавена во 2013 година, а тоа право го изгубил со објавување на листата во 2014 година, има право самостојно да учествува на пазарот до објавување на листата во 2015 година.

Член 130

(1) По исклучок од членот 84, до 31 декември 2014 година, ОЕПС обезбедува системски услуги, оперативна резерва и енергија за урамнотежување од ПЕЕ(ЈУ) според договор претходно одобрен од РКЕ.

(2) Со договорот од ставот 1 се уредуваат правата и обврските на ОЕПС и ПЕЕ(ЈУ), имајќи ги во предвид и Мрежните правила за пренос и водејќи сметка за ограничувањата и можностите на производните единици на ПЕЕ(ЈУ).

(3) По исклучок од членот 20, до 31 март 2014 година учесник на пазарот може да се повлече од пазарот при што датумот на повлекување од пазарот не смее да биде по 1 април 2014 година.

Член 131

(1) Снабдувачот на тарифни потрошувачи е должен да ги извести своите потрошувачи за правата и обврските од членот 56 најдоцна 90 дена пред денот на кој потрошувачот ќе се стекне со својството квалификуван потрошувач.

(2) Домаќинствата се тарифни потрошувачи на електрична енергија до 31 декември 2014 година, кои своите потреби од електрична енергија ги обезбедуваат на пазарот со регулирани билатерални договори од снабдувачот на тарифни потрошувачи.

Член 132

(1) Следните договори склучени помеѓу АД МЕПСО - Скопје од една страна и учесниците на пазарот кои произведувале правно дејство пред влегувањето во сила на овие Правила ќе продолжат да важат до 31 март 2014 година:

1) „За пренос на електрична енергија, урамнотежување на отстапувањата помеѓу фактичката и планираната потрошувачка и пресметка на прекумерно превземената реактивна електрична енергија за периодот од 01.01.2009 до 31.12.2009 година“ склучени со потрошувачите,

2) „За урамнотежување на отстапувањата од номинациите на физичките распореди на Трговецот со електрична енергија во Електроенергетскиот систем на Република Македонија за периодот од 01.01.2009 до 31.12.2009 година“ склучени со трговците со електрична енергија,

3) „За користење на електропреносната мрежа“ склучени со производителите на електрична енергија.

Член 133

(1) Заклучно со 31 декември 2014 година, откупената електричната енергија од членот 60 ОПЕЕ ја продава на ПЕЕ(ЈУ) по цената по која ПЕЕ(ЈУ) ја продава електричната енергија на снабдувачот во краен случај, односно снабдувачите на тарифни потрошувачи.

(2) Трошоците за откуп на електричната енергија од ППЕЕ, трошоците за урамнотежување и трошоците за системски услуги за ППЕЕ, намалени за приходите остварени од продажбата во согласност со ставот 1, се надоместуваат преку тарифата за користење на пазарот.

Член 134

(1) Постоечките склучени договори од Операторот на електроенергетскиот систем на Република Македонија, Акционерско друштво за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем во државна сопственост, Скопје кои произведувале правно дејство пред влегувањето во сила на овие Правила ќе продолжат да важат до датумот за отпочнување на либерализацијата на пазарот за сите потрошувачи на електрична енергија, освен домаќинствата, утврден со Акциониот план за либерализација на пазарот во Република Македонија.

(2) Со денот на влегување во сила на овие Правила престануваат да важат Правилата за пазар на електрична енергија („Службен весник на Република Македонија“ бр.57/12, 168/12 и 91/12).

Член 135

(1) Овие Правила влегуваат во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-481/1
17 февруари 2014 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

ПРИЛОГ 1: МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ПРЕСМЕТКА НА НАДОМЕСТОКОТ ЗА УСЛУГИТЕ ЗА УРАМНОТЕЖУВАЊЕ

1 ПРЕСМЕТКА НА ОТСТАПУВАЊАТА

Отстапувањата на балансната група (во натамошниот текст: БГ) $E_{\Delta MB}$ се определуваат врз основа на разликата помеѓу агрегираните номинирани размени на електрична енергија на балансната група E_{PN} и вистински реализираните размени на електрична енергија E_{AR} на БГ.

$$E_{\Delta MB} = E_{PN} - E_{AR} \quad (1.1)$$

Во оваа пресметка, вкупната електрична енергија примена од БГ, вклучувајќи го и увозот, ќе се смета со позитивен знак "+", а вкупната електрична енергија испорачана од БГ, вклучувајќи го извозот, ќе се смета со негативен знак "-".

1.1 ПРЕСМЕТКА НА НОМИНИРАНИ РАЗМЕНИ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Физичките номинации што БОС ги доставува во име на БГ се дефинираат како трансакции на електрична енергија кои се испорачани според потврдениот физички распоред од БГ. Потврдениот физички распоред на БГ се состои од:

- 1) размена на електрична енергија со други БГ,
- 2) увозно/извозни трансакции со електрична енергија,
- 3) испорака на енергија на барање на ОЕПС во согласност со договорот за обезбедување на системски услуги.

Одредувањето на физичкиот распоред на електрична енергија E_{PN} за БГ, за часот i , се пресметува со следнава формула:

$$E_{PN} = (\sum |E_{buy}| - \sum |E_{sell}|) + (\sum |Imp| - \sum |Exp|) \quad (1.2)$$

каде што:

E_{PN} - физичкиот распоред на електрична енергија за часот i , MWh/h

E_{buy} - количина на електрична енергија/моќност што БГ ја купува од други БГ часот i , MWh/h

E_{sell} - количина на електрична енергија/моќност што БГ ја продава на други БГ во часот i , MWh/h

Imp - увоз од страна на БГ во часот i , MWh/h

Exp - извоз од страна на БГ во часот i , MWh/h

Номинираната размена на електрична енергија/моќност на БОС ќе се одредува поодделно за секоја БГ, за секој интервал на пресметка на отстапување, и ќе се базира на потврдениот физички распоред за секоја БГ за соодветен оперативен ден.

Електричната енергија/моќност која треба да се испорача/прими преку обезбедувањето на системски услуги треба да се одреди од страна на ОЕПС.

За пресметките на номинираната физичка размена на електрична енергија на БОС, вкупната електрична енергија испорачана или примена за еден интервал на пресметка на отстапувањето ќе се смета дека е испорачана на константна стапка за целиот интервал на пресметка на отстапувањето.

1.2 ПРЕСМЕТКА НА РЕАЛИЗИРАНАТА РАЗМЕНА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Реализирани размени на електрична енергија се сите размени на електрична енергија мерени на точките на поврзување помеѓу БГ и преносната мрежа, односно дистрибутивната мрежа, како и на точките на поврзување со другите БГ.

$$E_{AR} = \sum |E_{rec}| - \sum |E_{del}| \quad (1.3)$$

каде што:

E_{AR} - реализирана размена на електрична енергија во часот i , MWh/h

E_{rec} - превземена електрична енергија на точките на поврзување со преносната мрежа, односно дистрибутивната мрежа и/или со други БГ, во часот i , MWh/h

E_{del} - испорачана електрична енергија на точките на поврзување со преносната мрежа, односно дистрибутивната мрежа и/или со други БГ во часот i , MWh/h

При вкрстена проверка, реализираните размени на електрична енергија на БГ се определуваат како разлика помеѓу агрегираното нето производство на електрична енергија на сите производители на електрична енергија во БГ и агрегираната нето потрошувачка на сите потрошувачи на електрична енергија во БГ.

Реализираните размени на електрична енергија се пресметуваат подделно за секоја БГ и за секој интервал на пресметка на отстапување, при што ќе бидат базирани на отчитаните мерни вредности комуницирани и договорени помеѓу БОС и ОЕПС, како и помеѓу соседни БОС. За пресметката на вистински реализираните размени на електрична енергија на БОС, вкупната електрична енергија испорачана и примена за време на еден интервал на пресметка на отстапувањето ќе се смета дека е испорачана на константна стапка за време на целиот интервал на пресметка на отстапувањето.

1.3 ПРЕСМЕТКА НА ОТСТАПУВАЊАТА КАЈ ПОТРОШУВАЧИТЕ СО СТАНДАРДНИ ДНЕВНИ КРИВИ НА ОПТОВАРУВАЊЕ

$$E_h = K \cdot E_{std,h} \quad (1.4)$$

каде што:

E_h - пресметана испорачана електрична енергија во часот h кај потрошувачи со стандардни дневни криви на оптоварување, MWh

K - коефициент за отстапување кај потрошувачи со стандардни дневни криви на оптоварување

$E_{std}(h)$ - испорачана електрична енергија во часот h кај потрошувачи со стандардни дневни криви на оптоварување, согласно утврдената стандардна дневна крива на оптоварување на соодветниот потрошувач, MWh

$$K = \frac{E_{izm,mesec}}{E_{std,mesec}} \quad (1.5)$$

каде што:

K - коефициент за отстапување кај потрошувачи со стандардни дневни криви на оптоварување

$E_{izm,mesec}$ - измерена испорачана електрична енергија на месечно ниво кај потрошувачи со стандардни дневни криви на оптоварување, MWh

$E_{std,mesec}$ - испорачана електрична енергија на месечно ниво кај потрошувачи со стандардни дневни криви на оптоварување, согласно утврдената стандардна дневна крива на оптоварување на соодветниот потрошувач, MWh

$$E_{std,mesec} = \sum_{h=1}^{H_d} E_{std,h} \quad (1.6)$$

каде што:

$E_{std}(h)$ - испорачана електрична енергија во часот h кај потрошувачи со стандардни дневни криви на оптоварување, согласно утврдената стандардна дневна крива на оптоварување на соодветниот потрошувач, MWh

$E_{std,mesec}$ - испорачана електрична енергија на месечно ниво кај потрошувачи со стандардни дневни криви на оптоварување, согласно утврдената стандардна дневна крива на оптоварување на соодветниот потрошувач, MWh

2 ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ЦЕНА НА ОТСТАПУВАЊАТА

Цената на отстапувањето се определува за секој час подделно за вишокот на отстапувањето и за дефицитот на отстапувањето.

2.1 РЕГУЛИРАНА НАБАВКА НА СИСТЕМСКИ УСЛУГИ

Референтната цена на отстапувањето се пресметува со примена на следнава формула:

$$P_i = a \cdot C_{i, \text{HUPX}} \quad (2.1)$$

каде што:

- P_i - референтна цена за порамнување на отстапување во часот i , за денот D , ден/MWh
- a - коефициент што се определува квартално со Одлука на РКЕ, најдоцна 30 дена пред почетокот на кварталот,
- $C_{i, \text{HUPX}}$ - цена за електрична енергија на пазарот „ден однапред“ на берзата HUPX во часот i , за денот D , ден/MWh

За часот во кој цената $C_{i, \text{HUPX}}$ е со негативна вредност, при пресметката ќе се користи вредност на $C_{i, \text{HUPX}}$ еднаква на нула. При конверзијата на евра во денари ќе се користи средниот курс на Народната банка на Република Македонија за датумот за кој се однесува пресметката.

Цената за превземање на електрична енергија од ЕЕС се пресметува со примена на следнава формула:

$$P_i^+ = P_i \quad (2.2)$$

Цената за отстапување при оставање на електрична енергија во ЕЕС изнесува 0 ден/MWh.

Во периодот кога ОЕПС набавува системски услуги од ПЕЕ(ЈУ) според регулиран договор, ПЕЕ(ЈУ) го фактурира активирањето на соодветната системска услуга на ОЕПС во часот i во денот D , според следнава цена:

$$P_i^{\text{SU}} = P_i, \quad (2.3)$$

каде што:

$$P_i^{\text{SU}} - \text{цената за активирањето на соодветната системска услуга во часот } i \text{ во денот } D, \text{ ден/MWh.}$$

2.2 НАБАВКА НА СИСТЕМСКИ УСЛУГИ НА СЛОБОДНИОТ ПАЗАР

Кога набавката на системски услуги ќе се врши по пазарни услови, цената на отстапување при суфицит ќе се врши со примена на следнава формула:

$$P_i^+ = BE_i^+, \quad (2.4)$$

каде што:

- P_i^+ - цената на отстапување при превземање на електрична енергија од ЕЕС за часот i , ден/MWh
- BE_i^+ - просечна цена на електрична енергија за активирање на системската услуга за балансирање за горната регулација во часот i , ден/MWh

Цената на отстапување при дефицит ќе се врши со примена на следнава формула:

$$P_i^- = BE_i^-, \quad (2.5)$$

каде што

- P_i^- - цената на отстапување при оставање на електрична енергија во ЕЕС за часот i , ден/MWh
- BE_i^- - просечна цена на електрична енергија за активирање на системската услуга за балансирање за долната регулација во часот i , ден/MWh.

3 ПОРАМНУВАЊЕ НА ОТСТАПУВАЊА

Порамнувањето на отстапувањата го врши и администрира ОПЕЕ.

Пресметките на отстапувањето се вршат на часовно ниво кои се собираат за секој ден.

Фактурите се изработуваат на месечно ниво.

ОПЕЕ го пресметува за секој календарски ден од месецот за секоја БОС, поодделно, дневното отстапување кое претставуваа збир од часовните отстапувања за тој ден.

Дневното отстапување DSA_d се пресметува со примена на следнава формула:

$$DSA_d = \sum_i E_{imb+,i} \cdot p_i^+ + \sum_i E_{imb-,i} \cdot p_i^- \quad (3.1)$$

каде што:

- DSA_d - износ за дневно отстапување за ден D , денари
- $E_{imb+,i}$ - количина на отстапување при превземање на електрична енергија од ЕЕС на БГ за часот i во денот D , MWh
- $E_{imb-,i}$ - количина на отстапување при оставање на електрична енергија во ЕЕС на БГ за часот i во денот D , MWh
- p_i^+ - цената за отстапување при превземање на електрична енергија од ЕЕС за часот i во денот D , MWh
- p_i^- - цената за отстапување при оставање на електрична енергија во ЕЕС за за часот i во денот D , MWh.

Месечната фактура претставува збир од дневните отстапувања за тој месец.

ОПЕЕ е должен во месечната фактура да го прикаже следново:

- часовните отстапувања и цената за секое од нив, за секој ден од месецот за кој се изготвува фактурата,
- вкупна сума на отстапувања при превземање на електрична енергија од ЕЕС и вкупна сума на отстапувања при оставање на електрична енергија во ЕЕС секој ден и за календарскиот месец,

1127.

Врз основа на член 25 став 3 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/11, 136/11, 79/13 и 164/13) Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на ден 17.02.2014 година, донесе

ТАРИФЕН СИСТЕМ ЗА ПРОДАЖБА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА НА ДОМАКИНСТВА И МАЛИ ПОТРОШУВАЧИ

I ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Со овој Тарифен систем за продажба на електрична енергија на домаќинства и мали потрошувачи (во понатамошниот текст: Тарифен систем) се уредува начинот на пресметка на цените за испорачаната електрична енергија на потрошувачите што избрале да бидат снабдувани од снабдувачот во краен случај со електрична енергија (во понатамошниот текст: снабдувач во краен случај) и се утврдуваат:

1) критериуми за определување на категории, групи и подгрупи на потрошувачи што се снабдуваат од снабдувачот во краен случај,

2) пресметковни елементи за утврдување на надоместок за испорачаната електрична енергија,

3) основи за формирање на цени за испорачана електрична енергија за соодветните пресметковни елементи, според напонското ниво, времето на испорака во текот на денот и видот на мерењето.

(2) За потребите на овој Тарифен систем, како потрошувачи се сметаат малите потрошувачи и домаќинствата, а како мали потрошувачи се сметаат сите потрошувачи кои што ги исполнуваат критериумите утврдени во Законот за енергетика.

Член 2

(1) Овој Тарифен систем има за цел да поттикне рационално и ефикасно користење на електричната енергија, како и да обезбеди остварување на регулираниот максимален приход за вршење на енергетската дејност снабдување во краен случај со електрична енергија согласно Правилникот за цени на електричната енергија за снабдувачот во краен случај (во понатамошниот текст: Правилникот).

II КАТЕГОРИИ, ГРУПИ И ПОДГРУПИ НА ПОТРОШУВАЧИ

Член 3

(1) Според напонското ниво на точката на испорака на електричната енергија, со овој Тарифен систем се определуваат следните категории, групи и подгрупи на потрошувачи:

1) Категорија на потрошувачи приклучени на 35 kV напонско ниво, со групи:

- 35 kV директни потрошувачи,
- 35 kV потрошувачи

2) Категорија на потрошувачи приклучени на 6 kV, 10(20) kV напонско ниво и

3) Категорија на потрошувачи приклучени на 0,4 kV напонско ниво, со групи:

- домаќинства
- јавно осветление
- останати, со подгрупи
- прв тарифен степен
- втор тарифен степен.

Член 4

(1) Во групата на потрошувачи „домаќинства“ е опфатена потрошувачката на електричната енергија што ја користат потрошувачите во едностанбени и повеќес-

танбени објекти или делови од објекти наменети за домување, како и во помошните објекти на едностанбените објекти што служат за потребите на домаќинствата, а не се наменети за вршење на стопанска дејност, вклучително и потрошувачката на електрична енергија наменета за:

1) напојување на заедничките уреди, опрема и инсталации во повеќестанбените објекти и тоа: лифтови, котларници и топлотни станици за централно заоплување, хидрофори, противпожарни и уреди за отквивање и јавување на пожар, заеднички антени, безбедносно осветлување и слични уреди кои што користат електрична енергија, а се наменети за заеднички потреби, како и

2) осветление на скали, влезни ветробрани, ходници, простории за велосипеди, пералници, сушилници, заеднички подруми, засолништа, тавани, станови и работилници за домарите, стан за домарот, простории за одложување на отпадоци и други простории наменети за заедничко користење на сопствениците на становите во повеќестанбените објекти.

(2) Во групата на потрошувачи „домаќинства“ е опфатена и потрошувачката на електрична енергија во:

1) станбени објекти за посебни намени наменети за времено сместување на лица во социјален ризик согласно со прописите за социјална заштита, како и објекти за сместување на самци,

2) ученички, студентски, работнички, воспитни и пензионерски домови, како и домови за згрижување на стари и изнемоштени лица и домови за инвалиди и терапевтски групи,

3) детски јасли, градинки, интернати и домови за згрижување на деца,

4) училишни и народни кујни,

5) едностанбени објекти во кои се врши угостителска дејност сместување на туристи,

6) хидрофори кои се користат за снабдување на домаќинства со вода за пиење,

7) уметнички атељеа и

8) потрошувачка во верски објекти во кои не се врши стопанска дејност.

Член 5

(1) Во групата на потрошувачи „јавно осветление“ е опфатена потрошувачката на електрична енергија на уредите наменети за осветление на улици, подвозници, надвозници, плоштади, јавни патишта, културно историски споменици определени согласно закон, паркови, јавни отворени простори за рекреација и други јавни зелени површини, како и уредите за сообраќајна сигнализација.

Член 6

(1) Во групата на потрошувачи „останати“ е опфатена потрошувачката на електричната енергија кај потрошувачите чии што објекти се приклучени на 0,4 kV, а кои не се опфатени во групите на потрошувачи домаќинства и јавно осветление.

Член 7

(1) Во подгрупата „останати - прв тарифен степен“ е опфатена потрошувачката на електрична енергија на потрошувачите чии што објекти се приклучени на низок напон од 0,4 kV, а за кои во согласноста за приклучување на дистрибутивната мрежа и/или Мрежните правила за дистрибуција е утврдено дека е потребно да имаат мерење и на моќноста.

(2) Во подгрупата „останати - втор тарифен степен“ е опфатена потрошувачката на електрична енергија на потрошувачите чии што објекти се приклучени на низок напон од 0,4 kV, а за кои во согласноста за приклучување на дистрибутивната мрежа и/или Мрежните правила за дистрибуција не е утврдена обврска да имаат мерење на моќноста.

III ПРЕСМЕТКОВНИ ЕЛЕМЕНТИ И НАЧИН НА УТВРДУВАЊЕ НА ЦЕНИ ЗА ПРЕСМЕТКОВНИ ЕЛЕМЕНТИ

Член 8

(1) Пресметковни елементи за кои се определуваат цени и врз основа на кои потрошувачите ја плаќаат електричната енергија испорачана од снабдувачот во краен случај, се:

- 1) врвна активна моќност,
- 2) активна електрична енергија и
- 3) прекумерно преземена реактивна електрична енергија.

Член 9

(1) Цените за секој од пресметковните елементи од член 8 на овој Тарифен систем, се утврдуваат за сите категории, групи и подгрупи на потрошувачи утврдени во член 3 на овој Тарифен систем, и тоа според:

- 1) напонското ниво на испорака на електрична енергија,
- 2) времето на користење во текот на денот и
- 3) видот на мерење на испорачаната електрична енергија.

(2) Цените за секој од пресметковните елементи согласно став 1 на овој член се еднакви за сите потрошувачи кои припаѓаат на иста категорија, група, односно подгрупа на потрошувачи.

Член 10

(1) Врвната активна моќност се изразува во киловати.

(2) Врвната активна моќност е најголемата просечна активна моќност остварена во временски интервал од 15 минути во текот на пресметковниот период, за време на важење на цени за високи дневни оптоварувања на електроенергетскиот систем.

(3) Надоместокот за активната моќност во пресметковниот период се пресметува како производ од измерената врвна моќност и цената за активна моќност, изразена во денари/kW.

(4) Доколку еден потрошувач има две или повеќе мерни места приклучени на исто напонско ниво и се наоѓаат на една градежна локација, врвната активна моќност за групата мерни места се утврдува од сумарната крива на оптоварување за групата мерни места.

(5) По исклучок од ставот (4) на овој член, кога не постои техничка можност за определување на сумарната крива на оптоварување за група мерни места, врвната активна моќност се пресметува како збир на измерените врвни моќности на сите мерни места.

Член 12

(1) Преземената активна електрична енергија се изразува во киловатчасови.

(2) Надоместокот за потрошената активна електрична енергија за месечниот пресметковен период се пресметува како производ од преземената активна електрична енергија и цената за активна електрична енергија, изразена во денари/kWh.

Член 13

(1) Преземената реактивна електрична енергија се изразува во киловатчасови.

(2) Прекумерно преземената реактивна електрична енергија се утврдува со пресметка.

(3) Прекумерно преземената реактивна електрична енергија претставува позитивна разлика помеѓу измерената преземена реактивна електрична енергија и реактивната електрична енергија што одговара на преземената активна електрична енергија со фактор на моќност од 0,95.

(4) Надоместокот за прекумерно преземената реактивна електрична енергија за месечниот пресметковниот период се пресметува како производ од прекумерно преземената реактивна електрична енергија и цената за прекумерно преземена реактивна електрична енергија, изразена во денари/kvarh.

(5) Цените за прекумерно преземената реактивна електрична енергија изнесуваат 25% од цените за активната електрична енергија за соодветната категорија, група, односно подгрупа потрошувачи.

Член 14

(1) Периодот за којшто се пресметуваат надоместоките (пресметковен период) е еден месец, кој што не мора да биде идентичен со календарскиот месец.

(2) Вкупниот надоместок за испорачаната електрична енергија што потрошувачите го плаќаат на снабдувачот во краен случај претставува збир на надоместоките за врвна активна моќност, активна електрична енергија и прекумерно преземена реактивна електрична енергија, соодветно според категоријата, групата, односно подгрупата на која припаѓа потрошувачот.

Член 15

(1) Според времето на испорака на електрична енергија во текот на денот, се утврдуваат следниве цени на електрична енергија:

1) цени на електрична енергија за време на високи дневни оптоварувања и

2) цени на електрична енергија за време на ниски дневни оптоварувања.

(2) Релативниот однос помеѓу цените на електрична енергија за време на високи дневни оптоварувања и цени на електрична енергија за време на ниски дневни оптоварувања се утврдува во сооднос од 2:1.

(3) За мерните места за кои постои техничка можност за автоматска промена на летно и зимско сметање на времето во мерните уреди, периодот на високи оптоварувања е помеѓу 07:00 и 22:00 часот во текот на целата година.

(4) За мерните места за кои не постои техничка можност за автоматска промена на летно и зимско сметање на времето во мерните уреди, периодот на високи оптоварувања е помеѓу 07:00 и 22:00 часот за време на зимско сметање на времето, а за време на летното сметање е помеѓу 08:00 и 23:00 часот.

(5) Под период на ниски оптоварувања во еден ден е времето што не е опфатено со периодите на високи дневни оптоварувања утврдени во ставовите (3) и (4) на овој член, вклучувајќи го и периодот од 00:00 до 24:00 часот во недела.

IV ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ

Член 16

(1) Мерните уреди за електрична енергија и моќност, местото на испорака и местото на мерење на електричната енергија, како и начинот на пресметката, се утврдуваат во согласност со Мрежните правила за дистрибуција и Правилата за снабдување во краен случај со електрична енергија.

Член 17

(1) Доколку напонското ниво на мерното место е пониско, односно повисоко од напонското ниво на местото на предавање, испорачаната електрична енергија и моќност се пресметува по цени што важат за напонското ниво на мерното место.

Член 18

(1) За потрошувач за кој испорачаната електрична енергија се мери со мерните уреди на примарниот потрошувач како збирна потрошувачка (индиректен

потрошувач), надоместоците за примарниот потрошувач се пресметуваат како разлика помеѓу збирната потрошувачка и измерената потрошувачка кај индиректниот потрошувач, на начин и постапка уредена со договор помеѓу снабдувачот, операторот на дистрибутивниот систем, примарниот и индиректниот потрошувач.

(2) Примарен потрошувач во смисла на ставот (1) на овој член е потрошувач на електрична енергија преку чии постројки се испорачува електрична енергија и моќност на индиректниот потрошувач.

Член 19

(1) Ако потрошувач презема електрична енергија на повеќе мерни места за кои се пропишани различни цени за соодветните пресметковни елементи, преземањето на електрична енергија се пресметува по цени за соодветните пресметковни елементи за секое мерно место.

Член 20

(1) За потрошувачите од членот 5 од овој Тарифен систем се мерат следните големини:

1) врвна активна моќност и двотарифно мерење на активна и реактивна електрична енергија за категориите на потрошувачи на 35 kV, 10(20) kV и 6 kV и останати потрошувачи од подгрупата прв тарифен степен,

2) еднотарифно или двотарифно мерење на активна електрична енергија за групата домаќинства,

3) еднотарифно мерење на активна и реактивна електрична енергија или само активна електрична енергија за останатите потрошувачи од подгрупата втор тарифен степен,

4) еднотарифно мерење на активната електрична енергија за групата јавно осветление.

Член 21

(1) Под еднотарифно мерење се подразбира мерење на вкупната испорачана електрична енергија во периодот на ниски и високи дневни оптоварувања.

(2) Под двотарифно мерење се подразбира мерење на испорачаната електрична енергија одделно за периодите на ниски и високи дневни оптоварувања.

Член 22

(1) За потрошувачите од групата домаќинства со еднотарифно мерење, цената за испорачаната активна електрична енергија е пониска за 20% од цената на активна електрична енергија за домаќинствата со двотарифно мерење за време на високи дневни оптоварувања.

Член 23

(1) Ако преку едно мерно место се регистрира испорачана електрична енергија на потрошувачи што припаѓаат на групата домаќинства и подгрупата II тарифен степен од групата останати потрошувачи, надоместокот за испорачана електрична енергија се пресметува според цените за вкупно потрошената електрична енергија за подгрупата II тарифен степен од групата останати потрошувачи.

V. ПОДНЕСУВАЊЕ НА ПРЕДЛОГ ЦЕНИ

Член 24

(1) Снабдувачот во краен случај е должен во прилог на поднесеното барање за одобрување на предлог цените за пресметковните елементи, до Регулаторната комисија за енергетика да ги достави и податоците во согласност со Правилникот.

(2) Снабдувачот ги пресметува предлог цените од ставот (1) врз основа на бариониот регулиран максимален приход и кон пресметките доставува детално објаснување.

(3) За постапката за одобрувањето на цените за пресметковните елементи важат истите рокови утврдени со Правилникот кои се однесуваат на Барањето за одобрување на регулиран максимален приход и цена поднесено од страна на снабдувачот.

VI ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 25

(1) Одредбите од овој Тарифен систем ќе се применуваат и за тарифните потрошувачи што ќе се снабдуваат од снабдувачот на електрична енергија за тарифни потрошувачи, а до 31 декември 2014 година регулираниот максимален приход за снабдувачот за тарифни потрошувачи ќе се определува според Правилникот за цени на електрична енергија за тарифни потрошувачи.

(2) До 31 декември 2014 година, домаќинствата се тарифни потрошувачи и ќе бидат снабдувани од снабдувачот на електрична енергија за тарифни потрошувачи.

Член 26

(1) Со денот на отпочнување на примената на овој Тарифен систем престанува да важи Тарифниот систем за продажба на електрична енергија на тарифни потрошувачи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 88/11, 97/12 и 123/12).

(2) Овој Тарифен систем влегува во сила со осмиот ден од денот објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 април 2014 година.

Бр. 01-482/1

17 февруари 2014 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

1128.

Врз основа на членовите 202 и 222, а во врска со член 134 –г став (4) од Законот за супервизија на осигурување - пречистен текст („Службен весник на Република Македонија“ бр. 30/2012), Одлука на Уставен суд бр.202/2011 („Службен весник на Република Македонија“ бр. 45/2012), Одлука на Уставен суд бр. 130/2011 („Службен весник на Република Македонија“ бр. 60/2012) Одлука на Уставен суд бр. 122/2011, Одлука на Уставен суд бр. 129/2011 („Службен весник на Република Македонија“ бр. 23/2013), Закон за изменување и дополнување на Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр.188/2013 и 30/2014) и член 4 од Правилникот за потребната документација за добивање дозвола за вршење работи на застапување во осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 41/2011), Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА ЗА ВРШЕЊЕ РАБОТИ
НА ЗАСТАПУВАЊЕ ВО ОСИГУРУВАЊЕТО

1. СЕ ИЗДАВА дозвола за вршење работи на застапување во осигурувањето на Друштвото за застапување во осигурување ГЛС ОСИГУРУВАЊЕ АД, Скопје, со седиште на ул. Мито Хаџивасилев Јасмин, бр. 48, Скопје при што како основачи се јавуваат :

- лицето Филип Јовановски со адреса на живеење на ул. Симеон Кавракиров бр. 38-6, Скопје, со 50% учество во акционерскиот капитал; и

- лицето Зоран Колевски со адреса на живеење на ул. Владимир Комаров бр. 18Б/3, Скопје, со 50% учество во акционерскиот капитал.

2. Друштвото за застапување во осигурувањето од точка 1 на ова Решение ќе врши работи на застапување во осигурувањето како единствена дејност.

3. Друштвото за застапување во осигурувањето од точка 1 на ова Решение е должно да вработи најмалку еден застапник во осигурувањето со полно работно време кој врз основа на договор за вработување ќе биде одговорно лице во друштвото за застапување во делот на вршење на работи на застапување во осигурувањето, веднаш по уписот на друштвото во Централниот Регистар на Република Македонија, за што е должно да ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување во рок од 5 (пет) работни дена од денот на пријавување на работникот во Агенцијата за вработување на Република Македонија.

4. Друштвото за застапување во осигурувањето од точка 1 на ова Решение е должно да склучи договор за осигурување од професионална одговорност со кој ќе ги осигура своите обврски кон сопствениците на полиси во случај на прекршување на одредбите од договорот за застапување до еден осигурен износ, кој во однос на поединечен случај не смее да биде помал од 250.000 ЕВРА (двесте и педесет илјади евра) и/или во врска со сите осигурени случаи во една година не смее да биде помал од 500.000 ЕВРА (петстотини илјади евра), веднаш по уписот на друштвото во Централниот Регистар на Република Македонија.

5. Уписот во Централниот Регистар на Република Македонија, да се изврши по приложен доказ за уплатени парични средства во износ од 15.000 ЕВРА (петнаесет илјади евра) во денарска противвредност на име на основачки капитал на Друштвото, на сметка кај носител на платен промет во Република Македонија.

6. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето.

7. Ова Решение ќе се објави во “Службен весник на Република Македонија” и истото ќе се запише во регистарот на Друштвата за застапување во осигурување што го води Агенцијата за супервизија на осигурување.

Бр. УП 07-1-11
13 февруари 2014 година
Скопје

Совет на експерти
Претседател,
д-р **Климе Поповски**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И
СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

1129.

Врз основа на членот 10 од Законот за исплата на платите во Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 70/94, 62/95, 33/97, 50/01, 26/02, 46/02, 37/05, 121/07, 161/08, 92/09, 97/10, 11/12, 145/12 и 170/13), Министерството за труд и социјална политика

ОБЈАВУВА

1. Стапката на трошоците на живот за месец јануари 2014 година, во однос на месец декември 2013 година, е пониска за 0,1%.

2. Исплатата на платите за месец јануари 2014, во однос на месец декември 2013 година, работодавачите од членот 3 став 1 од Законот за исплата на платите во Република Македонија, ја вршат на нивото на правото утврдено за претходниот месец.

Министер,
Диме Спасов, с.р.

Службен весник
на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2014 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

contact@slvesnik.com.mk

ISSN 0354-1622

2014038